

Schvaluji.

Náčelník Generálního štábu AČR
generálporučík Ing. Vlastimil PÍČEK
Praha 5. listopadu 2007

ŠTÁBNÍ PRÁCE V OPERACÍCH

1. část

**Místa velení a orgány, procesy a prostředky
velení a řízení**

Vojenská publikace

Pub-53-01-2

Tato vojenská publikace obsahuje doplňky:

1.
2.
3.

Tento dokument má charakter vojenské publikace. Nenahrazuje žádný interní normativní akt Ministerstva obrany (MO) ani služební pomůcku ve smyslu rozkazu MO č. 56/1993.

V souladu s nařízením NGŠ AČR č. 3/2006 „*Vydávání vojenských publikací a zřízení Výboru pro koordinaci tvorby vojenských předpisů, služebních pomůcek a vojenských publikací v působnosti AČR*“ obsahují vojenské publikace písemné pokyny, které vydává náčelník Generálního štábu Armády České republiky a jemu přímo podřízené služební orgány. Obecně je smyslem vojenské publikace popsat zásady činnosti velitelů, štábů a vojsk, které odpovídají současné úrovni vojenského vědeckého poznání a reálně dosažitelné úrovni vojenských technologií, vysvětlit a ujednotit chápání zpracovávané problematiky nebo rezortních předpisů a poskytnout návody nebo instrukce pro realizaci zpracované problematiky velitelům, štábům a vojskům Armády České republiky.

Vojenské publikace vycházejí ze zákonů ČR, interních normativních aktů rezortu MO a standardizačních dokumentů NATO a EU ratifikovaných Českou republikou, ale nemohou je nahrazovat. Pokud se v publikaci nacházejí informace, které dikcí připomínají závaznou normu, pak vycházejí z jiného dokumentu vyšší právní síly.

Platnost obsahu vojenských publikací je stvrzována schvalujícím funkcionářem, který danou oblast z hlediska své působnosti řídí. Je závazná pro všechny jemu podřízené funkcionáře jak v přímé linii podřízenosti, tak i po linii odborné nadřízenosti ve věci, kterou vojenská publikace řeší.

S vojenskou publikací je nutné zacházet jako s evidovaným dokumentem podle RMO č. 9/2001 „*Zásady spisové služby a archivnictví v rezortu Ministerstva obrany*“.

Ú V O D

Vojenská operace je složitý proces, v němž se vítězství dosahuje nejen silou zbraní, ale i uměním velet a řídit, uměním účinně a efektivně využít síly a prostředky.

Nepřetržité změny a vývoj budoucího bojiště, který se vyznačuje různou hustotou sil a prostředků, vzdušnými prvky, rychlým vývojem a častými změnami situace, rozmanitostí zúčastněných sil a prostředků, představuje spolu s vývojem informačních technologií celý komplex změn v systému velení a řízení.

Systémy velení a řízení jsou v současné době centrem pozornosti moderních armád, které věnují značné úsilí celkovému zlepšení jejich funkčnosti. Pozornost přitom zaměřují na zajištění dokonalého poznání operačního prostředí a znalosti situace na bojišti a využití těchto znalostí k nalezení způsobu jak efektivně a s minimálními ztrátami splnit úkol. To vyžaduje vypracování nových koncepcí a v souladu s nimi modernizaci prostředků velení a řízení zavedením nových technologií, které umožní dosažení schopností a získání informační převahy v síťově propojeném prostředí.

Cílem vojenské publikace „Štábní práce v operacích, 1. část – Místa velení a orgány, procesy a prostředky velení a řízení“ je popsat orgány velení a jejich hlavní úkoly, které zpravidla budou plnit v operaci, a dále místa velení jednotlivých organizačních prvků AČR v návaznosti na strategická místa velení, jejich složení a úkoly v souladu s koncepcí míst velení a aktuální organizační strukturou profesionální AČR. Operační plánovací proces NATO a proces plánování operace, který je popsán v další části, může být návodem pro práci orgánů velení, které se v etapě přípravy operace přetřansformují do jednotlivých prvků míst velení, pro zpracování stálých operačních postupů. Prostředky velení a řízení popsané v poslední části publikace jsou, nebo postupně budou, vybavena místa velení svazků, útvarů a jednotek AČR.

Obsah publikace přispívá k objasnění teorie systému velení a řízení. Jeho výstavba a rozvoj je dynamický proces, který probíhá ve stále se měnících podmínkách a pod vlivem řady významných aktivních faktorů. Objektivní analýza všech aspektů ovlivňujících efektivní rozvoj systému velení a řízení vyžaduje dostatek času na vědu, výzkum, přípravu vojsk, získávání poznatků z nasazení sil a prostředků v mnohonárodních expedičních operacích a při řešení krizových situací a jejich důsledné vyhodnocení.

Vojenská publikace „Štábní práce v operacích, 1. část – Místa velení a orgány, procesy a prostředky velení a řízení“ je tedy výchozí teoretickou základnou s konstantní potřebou dalšího rozpracování, ověřování a konstruktivní revize. Publikace je obecným návodem a doporučením pro zpracování stálých operačních postupů a pro přípravu velitelů a štábů. Uplatňuje ustanovení aliančních i dalších publikací a aliančních standardů uvedených v přehledu literatury určených především silám NATO, ale rovněž využitelných v operacích vedených koalicí sil pod vedením NATO, partnerskými i nečlenskými zeměmi nebo v operacích vedených EU s úpravami schválenými zúčastněnými zeměmi. Vytváří podmínky pro uplatňování velitelské pravomoci a realizaci účinného systému velení a řízení příslušného organizačního celku v závislosti na typu operace, zvláštnosti úkolu, organizaci, úrovni přípravy vojsk, dosažených operačních schopnostech, technických možnostech prostředků velení atd. Předpokládá tvůrčí a iniciativní přístup velitelů a štábů v rámci jejich funkční působnosti.

Současně s vývojem struktury orgánů velení, členěním a obsazením míst velení a

zvyšováním efektivity procesů velení probíhá i vývoj a revize terminologie, kdy v řadě případů je definování terminologických ekvivalentů závislé na překladu a výkladu pojmů obvyklých v armádách NATO (EU).

KAPITOLA 1

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Operace je vojenská činnost nebo provedení vojenského strategického, taktického, výcvikového, administrativního úkolu nebo poskytnutí pomoci, proces vedení boje, včetně přesunů, zásobování, útoku, obrany a manévru, které jsou nezbytné pro dosažení cílů jakékoli bitvy nebo tažení.

V souladu s úkoly a způsobem použití ozbrojené síly se vojenské operace člení na operace:

- bojové (útočné a obranné);
- nebojové (mimo území ČR a na území ČR);
- speciální, informační a psychologické.

Poznámka: *Podrobnější dělení operací je uvedeno v Doktríně AČR, hlava 2, strana 20.*

Soudobé operace se vyznačují změnou charakteru a narůstáním nároků na jejich vedení. Zvyšuje se aktuálnost hrozeb asymetrického charakteru, které vyžadují daleko širší zapojení ozbrojených sil do řešení možných krizových situací. Mění se charakter možného nepřítele, který má mnohdy přístup k nejnovějším technologiím včetně zbraní hromadného ničení, což vyvolává potřebu odpovídajícím způsobem reagovat na neustále vznikající krize a ohrožení. Mění se charakter možných prostorů vedení operací i způsob použití vojenských sil. Proto je nutné přehodnocovat požadavky na ozbrojené síly a systém velení a řízení v AČR.

Z výše uvedeného je zřejmé, že na uvedené změny bude reagovat i struktura, rozmístění a vybavení míst velení. Řešením a splněním požadavku pružnosti, mobility, rozmístitelnosti a odolnosti míst velení je jejich modulární uspořádání.

Jedním z rozhodujících předpokladů úspěchu ve všech operacích je schopnost získávat a zpracovávat informace a odpovídajícím způsobem je použít v téměř reálném čase, tedy mít informační převahu s požadovaným časovým předstihem. Získání informační převahy nad nepřítelem je možné pouze zavedením, zvládnutím a využitím moderních informačních technologií. Tyto skutečnosti ovlivňují další vývoj ve velení a řízení a kladou vysoké nároky a požadavky na koncepci rozvoje systému velení a řízení AČR.

Velení a řízení je funkční proces cílevědomého působení orgánů velení na podřízené velitelské stupně zaměřený na efektivní splnění stanovených úkolů. Zahrnuje postupy, které velitel, jeho štáb a podřízení používají k rozhodování, plánování, usměrňování, koordinaci a řízení operace / boje (*dále jen operace, operační*)¹.

Poznámka: *Podrobněji o velení a řízení pojednává kapitola 1 vojenské publikace Pub-53-01-1.*

Systém velení a řízení je definován jako soustava prostředků, metod a postupů a v případě nutnosti také osob, která umožňuje velitelům a jejich štábům velet a řídit. (AAP-6). Představuje souhrn technických zařízení, spojení a styčných činností, personálu a jím realizovaných procesů, který velitel nezbytně potřebuje pro plánování, řízení a kontrolu činností (operací) jemu přidělených sil na základě stanoveného úkolu. Přispívá k dosažení

¹ Pro účely této publikace mají pojmy **operace**, **operační** na operační úrovni stejný význam jako pojmy **boj**, **bojový** na taktické úrovni (aby nemusely být stále opisovány), například operace (boj, bojová činnost), průběh operace (boje), operační (bojový) úkol, cíl operace (boje), operační (bojový) rozkaz a další.

informační nadvlády tím, že využívá informace za účelem včasného a přesného rozhodování a splnění plánovaných úkolů.

System velení je tvořen:

- orgány velení;
- místy velení;
- procesy velení a řízení;
- prostředky velení a řízení.

Orgány velení je souhrnné označení pro velitelství, štáby a jejich součásti a pro jiné stálé i dočasně vytvářené orgány v systému velení a řízení v ozbrojených silách, které jsou předurčeny k výkonu funkcí velení vojskům a jejich řízení na různých stupních velení. Na místech velení realizují procesy velení a řízení, plní funkce informačního managementu (sběr, zpracování, ukládání, zobrazování a šíření informací) a pomáhají udržovat efektivní průběh operace tím, že plánují a řídí operační (bojové) činnosti ke splnění stanovených cílů. Poskytují oba typy informací:

- vedou a aktualizují společný obraz operační situace s cílem umožnit veliteli přijímat rozhodnutí;
- připravují a předávají informace k provedení činnosti (tj. rozkazy a nařízení), aby rozhodnutí velitele bylo realizováno rychleji, než je toho schopen nepřítel, a tím se dosáhlo vyššího operačního tempa.

K výkonu svých pravomocí mají přesně stanovené působnosti, povinnosti a potřebná zmocnění. Nejdůležitější a nenahraditelné místo v tomto systému má velitel. Jeho hlavním poradním a pracovním orgánem k řízení vojsk je štáb.

Místa velení jsou základním prvkem velitelství svazků, útvarů a jednotek, odkud je realizováno velení bojovým silám a jejich řízení v operacích. Místa velení (MV) musí zabezpečovat činnost komunikačních a informačních systémů, vytvářet podmínky pro práci velitelů a štábů při plánování a řízení boje, pro činnosti styčných důstojníků nebo týmů v souladu se STANAG 2101 a podmínky pro práci operačních skupin přijímaných u daného štábu. Většina funkcí zajišťovaných místy velení je přímo spjata s vyhodnocováním a řízením činností v právě probíhající operaci, plánováním následných činností nebo operací a poskytováním podpory velení. K tomuto účelu jsou vybavena odpovídajícími prostředky velení a řízení. MV jsou organizována pružným (modulárním) způsobem tak, aby se mohla přizpůsobit změněné situaci a požadavkům vyplývajícím z konkrétní operace nebo úkolu.

Procesy velení a řízení zahrnují opatření a postupy používané při plánování, vydávání rozkazů, koordinaci a řízení sil v operacích. Typy procesů obecně závisí na určení systému a jeho cílech – např. výcvikový, logistický proces a další. Z hlediska využití procedurálního řízení a jeho vlivu na činnost ozbrojených sil jsou důležité řídicí (např. rozhodovací, informační) a podpůrné (např. personální či logistická podpora) procesy. Obsahem rozhodovacích procesů při přípravě i v průběhu operace je rozhodovací činnost velitele a štábu v době od získání informace (úkolu od nadřízeného velitele) až po přijetí rozhodnutí.

Poznámka: *Podrobně je proces rozhodování a plánování operace rozebrán v kapitole 4 této publikace.*

Prostředky velení a řízení jsou určeny především k zajištění základních úkolů informačního managementu, předávání informací k provedení činnosti (pronikání rozkazů, povelů, nařízení), signálů, hlášení a dalších dokumentů mezi jednotlivými orgány a stupni velení a řízení. Plnění těchto úkolů je úzce svázáno s komunikačními a informačními systémy (KIS). Moderní KIS umožňují rychlejší a dokonalejší zpracování dat a přidávají jim tak větší význam při vytváření společného obrazu operační situace, například větší reálnost a

aktuálnost, sdílení informací k lepšímu vzájemnému pochopení situace, což podporuje jednotu úsilí. Efektivní použití těchto systémů minimalizuje čas a úsilí velitele při získávání znalostí o situaci a umožní mu získat převahu nad nepřítelem.

Poznámka: *Další podrobnosti viz kapitola 1 vojenské publikace Pub-53-01-1.*

KAPITOLA 2

ORGÁNY VELENÍ A ŘÍZENÍ V AČR

Orgány velení a řízení jsou velitelé a štáby s přesně stanovenými povinnostmi a potřebnými pravomocemi, které je opravňují velet vojskům. Jejich organizační struktura, materiální a technické vybavení je podmíněno místem a úlohou, které mají v systému velení a řízení, a činností, kterou vykonávají.

2.1 Velitelství

2.1.1 Velitel

V celém systému velení a řízení má rozhodující postavení velitel. Osobně odpovídá za připravenost podřízených sil a za jejich správné vedení ke kvalitnímu a včasnému splnění stanovených úkolů. Aby mohl plnit úkoly a povinnosti vyplývající z jeho funkce, musí splňovat řadu odborných předpokladů a potřebné osobní vlastnosti jako například statečnost, schopnost čelit stresu a nejistotám v průběhu operace, musí umět formulovat stručnou a jasnou koncepci velení, udržovat si nadhled nad situací a být si vědom problémů, které musí překonat. Měl by jednat rozhodně, pružně a iniciativně, být vzorem pro své podřízené a získat si u nich svou činností a jednáním přirozenou autoritu a jejich důvěru. Za všech okolností je povinen udělat vše pro splnění úkolu, rozhodovat se a velet podřízeným. K tomu je vybaven přesně definovanou pravomocí. O svých rozhodnutích a vydaných rozkazech a nařízeních informuje NŠ.

Velitel je povinen:

- znát osobní vlastnosti a odborné kvality podřízených velitelů, osobně jim velet a vytvářet jim prostor pro úkolové velení;
- znát situaci, předpokládané možnosti a pravděpodobný záměr nepřítele, stav a bojové možnosti vlastních sil;
- znát úkol sousedů a mít přehled o jejich situaci;
- včas rozhodovat, vydávat úkoly podřízeným, koordinovat jejich činnost a všestranně je zabezpečovat;
- řídit operaci (bojovou činnost) a podle vývoje situace upřesňovat svá rozhodnutí;
- informovat nadřízeného o situaci, o svých zásadních rozhodnutích a předkládat mu požadavky na podporu a zabezpečení činnosti při plnění úkolu.

Tyto povinnosti vyžadují, aby velitel znal charakter soudobých operací a zásady jejich vedení, uměl je aplikovat v konkrétních podmínkách a vedl své podřízené ke splnění operačních a bojových úkolů. Dočasná ztráta spojení s nadřízeným jej nezbavuje odpovědnosti za splnění úkolu ani povinnosti se rozhodovat a velet podřízeným.

Poznámka: *Povinnosti velitele, zástupce velitele a náčelníka štábu jsou popsány v Základním řádu ozbrojených sil ČR Zákl-1 a v návrhu Polního řád pozemních sil AČR čj. 80210/5/2002-1618.*

2.1.2 Zástupce velitele

Zástupce velitele (ZV) je na všech stupních velení nejbližším spolupracovníkem velitele. Plní úkoly podle stanovené působnosti a v době nepřítomnosti velitele jej zastupuje.

Zvláštní je vztah mezi ZV a štábem. Příslušníci štábu nepracují pro ZV, pokud tak velitel nenařídí. Každý velitel stanoví působnost svému zástupci, jeho povinnosti, vztah s NŠ, štábem a veliteli podřízených jednotek. ZV nemá obvykle k dispozici koordinační ani jiné prvky, a proto může cestou velitele kdykoli vyžadovat poskytnutí pomoci od štábu. Pak může úkolovat NŠ (nebo štáb) v souladu s omezeními upřesněnými velitelem.

Úloha zástupce velitele vystupuje do popředí za určitých okolností, například:

- dočasná nepřítomnost velitele;
- pořadí v hierarchii velení;
- delegování pravomoci.

2.1.3 Osobní štáb

Příslušníci osobního štábu zpravidla pracují pod bezprostředním řízením velitele. Mohou však být řízeni i NŠ, protože s ním koordinují některé činnosti a spoluprací s ostatními příslušníky štábu. Při plnění svých funkčních povinností mohou být využiti ke štábním návštěvám a kontrolám.

Osobní štáb obvykle tvoří pobočník (asistent) velitele, hlavní praporčík, vojenský duchovní, důstojník pro styk s veřejností (mluvčí), právní poradce (právník) a další příslušníci podle úrovně velení a potřeby.

2.2 Štáb

2.2.1 Náčelník štábu

Náčelník štábu (NŠ) je pro velitele nejdůležitější štábní důstojník. Řídí štáb při plnění úkolů, koordinuje jeho práci a zajišťuje účinnou a rychlou reakci štábu. Udržuje nepřetržité velení, organizuje přípravu a práci štábu a jednotek zabezpečujících velení, řídí oblast průzkumu a elektronického boje, bezpečnosti informací a zabezpečení činnosti vojsk. Pokud jde o výkonné řízení práce štábu, velitel obvykle deleguje tuto pravomoc na NŠ.

Náčelník štábu je povinen:

- vždy znát situaci a předvídat její vývoj;
- znát záměr velitele, rozkazy a nařízení, které vydal a kontrolovat jejich plnění;
- mít přehled o stavu doplnění útvarů (jednotek) osobami, zbraněmi, bojovou a jinou technikou;
- řídit činnost štábu a osobně se podílet na zpracování nejdůležitějších dokumentů.

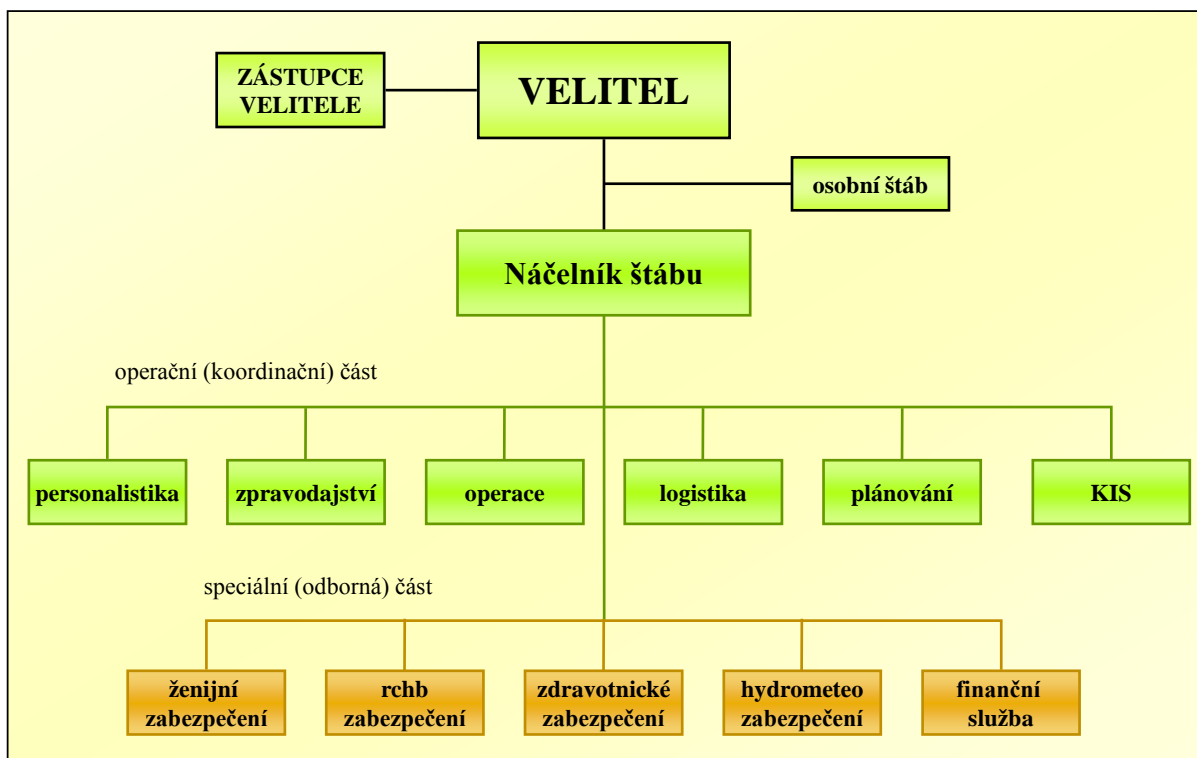
NŠ organizuje a řídí přípravu podkladů, doporučení a návrhů pro velitele a přípravu a doručení nařízení podřízeným velitelům. Úkoly vydává na základě pokynů velitele.

2.2.2 Štáb

Štáb je hlavním poradním a pracovním orgánem, který je určen k podpoře velitele při přijímání a realizaci rozhodnutí. Na splnění tohoto cíle soustřeďuje veškeré své úsilí. Sám o sobě nemá žádnou pravomoc, v rozsahu pověření ji však může vykonávat jménem velitele. Štáb podporuje velitele tím, že mu poskytuje důležité informace, provádí kalkulace, připravuje a předkládá návrhy a doporučení, zpracovává plány, rozkazy a nařízení a sleduje jejich provádění. Představuje nejdůležitější prvek veškerého personálu určeného pro práci v systému velení a řízení. Štáb je podřízen náčelníkovi štábu.

Organizace štábu

Na každé úrovni velení má štáb jinou organizační strukturu, nicméně všechny štáby mají určité shodné rysy. Základní model všech štábních organizačních struktur zahrnuje náčelníka štábu (NŠ) a operační (koordinační) a speciální (odborné) prvky (pracoviště, skupiny, oddělení, odbory). Počty jednotlivých prvků štábu a pracovníků v nich zpravidla budou na různých stupních velení různé.

Obrázek 2.1 Obecné schéma organizace štábu

Operační důstojníci štábu jsou přímo podřízeni NŠ, podílejí se na plnění rozhodujících činností souvisejících s rozhodováním velitele. Odpovídají za jednu nebo více sloučených širokých oblastí a pomáhají veliteli při plánování, přípravě, provádění a vyhodnocování operací a činnosti. Prostřednictvím NŠ jsou společně zodpovědní za všechny oblasti odpovědnosti velitele, kromě funkčních oblastí, které se velitel rozhodl řídit osobně. Pravomoc operačního důstojníka je vymezena na konzultace, plánování a koordinování činnosti v rámci jeho funkční oblasti. Velitel může doplnit pravomoc některého z nich tak, aby mohl pracovat na specifických záležitostech v rámci jeho funkční oblasti. Operační důstojníci štábu budou většinou přímo zainteresováni na oblastech zájmu jiných důstojníků štábu. Proto je nutné jednoznačně stanovit odpovědnosti štábu tak, aby nedocházelo ke konfliktům. Povinnosti, způsob jejich plnění a základní požadavky na koordinaci jsou zpravidla stanoveny ve stálých operačních postupech.

Funkce ve štábu jsou rozděleny tak, aby složení štábu z hlediska zastoupení a vlivu jednotlivých druhů vojsk odpovídalo složení sil a charakteru předpokládaných operací.

Štáb (včetně procesů, které realizuje) je určen především ke sběru, zpracování, ukládání, zobrazování a šíření velkého množství informací. Analyzuje veškeré informace a předává je těm subjektům, které je využívají pro rozhodování velitele. Operační důstojníci štábu odpovídají za sběr informací a hodnocení jejich důsledků a dopadů na velení. Často vyžaduje

a přijímá informace a návrhy od důstojníků druhů vojsk a služeb štábu a naopak jim v případě potřeby informace předává.

Ještě důležitější je jejich povinnost předkládat veliteli včasné a přesné návrhy a pomáhat mu v přijímání nejlepších možných rozhodnutí. Přitom je velmi důležité informace třídit a veliteli předkládat jen ty, které jsou důležité k jeho činnosti. Všechny informace, které jsou přesné, včasné, použitelné, kompletní a podporují splnění úkolu, jsou důležité informace a mají pro velitele a jejich štáby zásadní význam.

***Poznámka:** Podrobně je oblast informací rozebrána ve vojenské publikaci Pub-51-01-1 Velení a řízení v operacích, hlava 3 Podpora velení, část II Informační management.*

Organizace štábu a jeho pracovní postupy jsou navrženy tak, aby naplnily tři důležité funkce:

- podporu velitele;
- pomoc podřízeným;
- zajištění aktuální informovanosti nadřízeného, sousedních, podporovaných a podporujících velitelství.

K organizaci štábu každý velitel využívá své profesionální znalosti, zkušenosti a svůj styl vedení. Měl by brát v úvahu i to, že čím je štáb větší, tím déle mu trvá plnění jeho funkcí. Větší štáb také potřebuje větší prostor pro rozmístění míst velení, rozsáhlé vybavení, produkuje více elektromagnetického záření a je méně mobilní než malý štáb, čímž je více zranitelný z hlediska jeho zjištění a útoku. Velký štáb s množstvím specialistů je schopen provést podrobné analýzy, kalkulace a rozbory, ale úkolové velení upřednostňuje rychlost a svižnost nad důkladností a jistotou. K tomu by měl velitel spolu s náčelníkem štábu přihlédnout při organizování štábu a měli by omezit velikost štábu na minimum, aby zajistili vysoké operační tempo a minimalizovali nároky na prostor a vybavení, které štáb potřebuje.

Při tvorbě organizační struktury štábu je třeba brát v úvahu následující faktory:

- úkol;
- oblasti odpovědnosti;
- zákony a předpisy.

Úkol

Ze stanoveného úkolu vyplývají činnosti, které mají být plněny. Tyto činnosti jsou pro velitele směrodatné proto, jakým způsobem bude organizovat, sestavovat nebo pozměňovat a přizpůsobovat štáb tak, aby splnil stanovený operační (bojový) úkol.

Oblasti odpovědnosti

Bez ohledu na úkol má každý štáb působnost v širokých oblastech, které jsou určující pro stanovení povinností a odpovědnosti. Funguje jako jedna soudržná jednotka, jako profesionální tým. Každý příslušník štábu podrobně zná své vlastní povinnosti a odpovědnost a měl by být seznámen i s povinnostmi a odpovědnostmi ostatních příslušníků štábu.

Zákony a předpisy.

Zákony a vojenské předpisy ovlivňují začlenění funkcí, jejich obsazení a zvláštní vztah mezi některými příslušníky štábu a velitelem (například v osobním štábu velitele mohou být právní poradce a duchovní).

2.2.2.1 Úkoly a povinnosti štábu

S ohledem na plnění úkolů a povinností lze rozdělit odpovědnost štábu na

společnou a specifickou.

A) Společné úkoly a povinnosti

Činnost štábu je zaměřena na pomoc veliteli při plnění úkolů, podílí se na včasném rozhodnutí a na jeho uskutečnění. Odpovědnost, úkoly a povinnosti, které jsou společné pro všechny členy štábu, jsou následující:

- informační management;
- analýzy a hodnocení;
- předvídání výsledků;
- příprava a předkládání návrhů;
- vydávání nařízení a pokynů jménem velitele;
- štábní návštěvy;
- štábní kontroly;
- koordinace;
- štábní písemná agenda.

Informační management. Štáb shromažďuje, analyzuje, zpracovává, ukládá, zobrazuje a doručuje informace, které nepřetržitě proudí na velitelství. Příslušníci štábu informace analyzují a jasně a přehledně je vyjadřují. I když některé informace nemusí být závažné, jejich spojením s jinými informacemi se mohou stát důležitými, které umožní veliteli vytvořit si představu o provedení operace a formulovat rozhodnutí. Důležité informace pak štáb urychleně poskytuje veliteli a dalším členům štábu. Přitom prioritně uspokojuje požadavky velitele na kritické informace (CCIR). Předávání informací je zabezpečováno různými formami a způsoby, například prostřednictvím briefingů, elektronickou poštou, cestou štábních písemností a hlášení. Široce jsou k předávání informací nadřízeným, podřízeným, podporujícím, podporovaným a sousedícím velitelstvím využívána zejména hlášení. Důstojníci štábu plní všeobecné funkční povinnosti informačního managementu.

Hodnocení. Důstojníci štábu průběžně analyzují události a situace, které mohou ovlivnit průběh operace, a zjišťují problémy, které mohou mít dopad na funkční oblast daného důstojníka štábu nebo celého štábu. Každý důstojník štábu by měl posoudit jakoukoli novou informaci ve spojitosti s dalšími informacemi, které má k dispozici. Štáb pomáhá veliteli při rozhodování. Odpovídající rozhodnutí závisí na včasných a nepřetržitých hodnoceních důstojníky štábu. Návrhy a doporučení, které předkládají, pak slouží veliteli k výběru použitelné varianty činnosti. Pokud tato hodnocení nebudou prováděna nebo aktualizována, může to vést k omylům či opomenutím při dotváření varianty činnosti.

Předvídání výsledků. Štáb nepřetržitě předvídá současné i následné události nebo okolnosti, které ovlivňují plnění úkolu. Jakmile důstojník štábu zjistí jakýkoli problém mající vliv na průběh operace, provádí jeho analýzu, přijímá nezbytná opatření a koorduje činnosti k jeho vyřešení. Pokud budou schopnosti a pravomoc důstojníka štábu postačující k vyřešení problému, nebude potřebný zásah velitele. Pokud ne, důstojník štábu po pečlivé analýze informuje velitele, aby ten mohl přijmout odpovídající rozhodnutí k vyřešení daného problému.

Návrhy a doporučení. Důstojníci štábu předkládají veliteli návrhy a doporučení a tím mu usnadňují přijetí rozhodnutí. Tyto návrhy a doporučení jsou pro jeho informaci a pomoc. Návrhy a doporučení mohou důstojníci štábu stručně

doložit nebo je poskytnout písemnou formou. Ať už jde o postup formální či neformální, vyžaduje to jejich dobou připraveností. Vždy je nutné, s využitím všech dostupných informací, pečlivě analyzovat a porovnat všechny proveditelné varianty, otevřeně a objektivně popsat veliteli všechny možnosti s jednoznačným upozorněním na jejich výhody a nevýhody a doporučit mu tu nejlepší možnost. Návrh a doporučení pak připravují v takové formě, která vyžaduje pouze souhlas či nesouhlas velitele. Příprava zahrnuje vzájemnou součinnost důstojníků štábu, jejichž funkční oblasti by mohly být předloženým návrhem či doporučením ovlivněny.

Vydávání nařízení a pokynů jménem velitele. Štáb připravuje a vydává plány a rozkazy k uskutečnění rozhodnutí velitele a koordinuje všechny potřebné podrobnosti. Velitel může delegovat pravomoc k vydávání plánů a rozkazů bez jeho osobního schvalování na důstojníky štábu. Určí jednoho důstojníka štábu odpovědným za přípravu a vydání plánu nebo rozkazu a další důstojníci štábu připravují podklady za svoji funkční oblast.

Štábní návštěvy podřízených s cílem poskytnout jim pomoc. Štábní důstojníci navštěvují podřízené součásti s cílem získat pro velitele informace, sledovat plnění rozkazů, nařízení a pokynů a poskytnout jim pomoc každý za svou oblast funkční odpovědnosti. Tyto návštěvy vykonávají jménem velitele a podřízenému veliteli oznámí účel své návštěvy. Pokud se zdá, že rozkazy vyššího velitele nejsou pochopeny, poskytují příslušníci nadřízeného štábu podřízenému veliteli a jeho štábu potřebné informace a pomoc, aniž by zasahovali do jejich funkční odpovědnosti či pravomocí. Před odchodem je seznámí se svými poznatky a s informacemi, které předloží po návratu zpět na své velitelství. Svého nadřízeného, náčelníka štábu nebo velitele, informují ústně nebo písemně o svých poznatcích. Pokud je třeba, seznámí se svými poznatky i ostatní příslušníky svého štábu.

Štábní kontroly. Štáb zajišťuje veliteli správné pochopení a důslednou realizaci jeho rozhodnutí. Za tím účelem organizuje náčelník štábu štábní kontroly a k jejich provedení vysílá jednotlivé kontrolní týmy. Ty zjišťují, zda podřízení obdrželi rozhodnutí velitele, ztotožnili se s ním, přijali a realizovali všechna potřebná opatření k jeho splnění. V případě zjištění nedostatků zajišťují, aby podřízené i podporující útvary a jednotky plnily úkoly podle vydaných plánů, rozkazů a pokynů. Pozitivní i negativní zjištění zaznamenají. Podřízený velitel je předem informován o povaze a účelu kontroly. Před odchodem jej vedoucí kontrolního týmu seznamuje s výsledky kontroly a předá mu jeden výtisk zápisu. Po návratu zpět na své velitelství předkládají výsledky kontroly veliteli a náčelníkovi štábu a aktualizují společný obraz operační situace.

Koordinace. Sladění činností prováděných štábem má zajistit, že jednotlivé jeho prvky plní úkoly ve stanovených časech, činnosti na sebe navazují a štáb tvoří organizovaný celek, který pracuje promyšleně a vyčerpávajícím způsobem. Koordinace je důležitá k zajištění dokonalého pochopení záměru velitele, zvážení všech faktorů a zabránění konfliktům a zdvojování úsilí tím, že se plány mění a upřesňují ještě před zahájením operace. Dobré sladění činností vyžaduje iniciativní přístup a opravdový zájem každého příslušníka štábu na týmové spolupráci a dosažení jednotného úsilí. Sladit je třeba většinu činností štábu, které jdou za rámec přímého velení a zahrnují nadřízená, podřízená, podporující, podporovaná a sousední velitelství.

Štábní písemná agenda. Štáb připravuje nejrůznější písemné dokumenty v různém rozsahu podle úrovně velení. Čím vyšší štáb, tím rozsáhlejší písemnou agendu zpracovává, zejména na stupni brigáda, divize a výš, kde se operace opírají především o písemné směrnice, rozkazy, hlášení, analýzy a další dokumenty. Písemná agenda je prostředkem předávání především informací k provedení činnosti velitelům a ostatním příslušníkům štábů. Pokud bude každý příslušník štábu zvládat nezbytné administrativní úkony v rámci svého prvku, bude štábní agenda efektivní. Bude zprostředkovávat přesné myšlenky a tím vyloučí jejich nesprávnou interpretaci.

B) Specifické úkoly a povinnosti podle funkčních oblastí

Každý štáb se dělí na určitý počet prvků, z nichž každý bude mít jednoznačnou odpovědnost za svou funkční oblast. Jednotlivé prvky však nemohou působit nezávisle na sobě. Jejich úsilí bude koordinováno tak, aby velitel dostával všechny informace a vstupy potřebné k přijetí reálného rozhodnutí a jeho úspěšné realizaci. Specifická odpovědnost štábu zahrnuje následující funkční oblasti:

- personální;
- zpravodajskou;
- operační;
- logistickou;
- operační plánování;
- komunikační a informační systémy;
- výcvikovou;
- finanční službu;
- vojensko-civilní spolupráci;
- zdravotnické zabezpečení.

Výčet úkolů v jednotlivých funkčních oblastech, který odpovídá stupni brigáda, divize (a výš), je popsán podle zásad NATO. Může se měnit v závislosti na organizačním stupni, úkolu (operaci nebo misi, pro kterou je štáb organizován) i prostředí, ve kterém bude štáb působit. Nižší stupně velení nebudou zpravidla obsazovat všechny prvky. Například na stupni praporu neexistuje management zdrojů, ale veliteli je zpravidla umožněno využít možností vyššího stupně, kde má management zdrojů význam.

Odpovědnost součástí podle funkčních oblastí (v závorce) je v této publikaci ukázána na příkladu štábu divize (je členěn do odborů a samostatných oddělení označených písmenem G)² a představuje úkoly, které jsou uvedeny v následujících odstavcích.³

² Číslo představuje konkrétní funkcionalitu daného pracoviště, písmeno představuje stupeň velení, případně druh sil: písmeno G znamená GROUND = POZEMNÍ, písmeno A znamená AIR = VZDUŠNÝ, písmeno N je NAVY = NÁMORNÍ a písmeno J je JOINT = společný.

Na jiném stupni velení (brigáda, prapor) budou organizační prvky štábu označeny jinak, například písmenem O, S atd.

³ Organizace štábu je účelově tvořena vždy na konkrétní operaci a úkoly jeho součástí jsou rozpracovány ve stálých operačních postupech

Personalistika (G-1)

V oblasti personalistiky jsou řešeny všechny otázky lidských zdrojů, které zahrnují pohotovost osob, personální management a služby. Personální orgány jsou na každém stupni počínaje praporem a plní následující hlavní úkoly:

- monitorování stavu sil;
- vedení přehledu o onemocnění, zranění včetně rozsahu a jeho vyhodnocování;
- analýzu tabulek počtů k zajištění operačních schopností (v součinnosti s G-5) a návrh dalších požadavků;
- sledování možností rozmístění vojenského personálu;
- udržování naplněnosti svazků, útvarů a jednotek včetně monitorování, shromažďování a analýzy potřebných dat;
- tvorbu plánů doplňování sil;
- evidenci osob (včetně záloh a doplnění);
- řízení doplňování osob, které zahrnuje:
 - příjem, evidenci a rozmístění osob;
 - přípravu rozvahy doplňování osob, která je založena na předpokládaných ztrátách a jejich úhradě;
 - sladění a ujednacení plánu úhrady osob G-1 s plánem úhrady výzbroje, techniky a materiálu G-4 a s plánem výcviku G-3;
 - přípravu a předkládání návrhů velitelů a štábu ve věcech úhrady ztrát a činnosti systému doplňování;
 - koordinaci a monitorování připravenosti osob k doplnění;
- rozmístění a využití civilních pracovníků;
- evidence válečných zajatců;
- management ztrát (hlášení ztrát, označování obětí, vyřazení ze služby, hlášení o stavu a koordinaci písemného vyrozumění pozůstalých).

Zpravodajská činnost (G-2)

Orgány zpravodajství, průzkumu a EB zabezpečují plnění důležitých úkolů ve vztahu k nepříteli, operačnímu prostředí a jejich vlivu na vlastní vojska, mezi které patří především:

- plánování, koordinace a řízení vojskového zpravodajství včetně vytvoření společného zpravodajského operačního centra – JIOC;
- shromažďování a analýza důležitých informací, tvorba zpravodajských informací a jejich včasná distribuce velitelům a dalším uživatelům;
- realizace koordinace zpravodajské přípravy bojiště;
- hodnocení nepřítele (záměr, cíle důležité pro nepřítele, jeho bojová sestava, silná a slabá místa);
- určení nejnebezpečnější varianty činnosti nepřítele;
- popis vlivů operačního prostředí na schopnosti nepřítele i vlastních sil;
- navrhování prioritních zpravodajských požadavků (v součinnosti s celým štábem) při formulování požadavků velitele na kritické informace;
- poskytování výstupů zpravodajské přípravy bojiště pro plánování štábu, rozhodovací proces velitele a targeting;
- účast na procesu targetingu;
- koordinace pozemního a leteckého průzkumu a pozorování s ostatními prostředky sběru zpravodajských informací;
- koordinace aktivit a distribuce informací technického průzkumu;
- pomoc ve prospěch G-3 při plánování zjišťování cílů a informací o nich;

- analýza schopností nepřítele v ovlivnění operačního prostředí jako prostředku ke zdržení vlastních sil nebo k ohrožení dlouhodobých cílů (v součinnosti s ženijní službou);
- analýza schopností a pravděpodobnosti použití ZHN nepřítelem (v součinnosti s chemickou službou);
- součinnost s G-3 při přípravě opatření maskování a klamání;
- součinnost s G-3 při informačních operacích včetně narušení systému velení a řízení nepřítele;
- vedení informací o aktuální situaci týkajících se nepřítele, prostředí, aktualizace zpravodajské přípravy bojiště a zpravodajských hodnocení;
- výslech válečných zajatců, civilních internovaných osob a vlastních osob, které se vrátily z nepřátelského zajetí, zaznamenávání, hodnocení a analýza shromážděných;
- řízení oblastí geografického a hydrometeorologického zabezpečení.

Operační činnost (G-3)

Tato oblast je zásadní ve věci plánování, přípravy, vedení a vyhodnocení operací, organizace a výcviku sil. Operační orgány plní širokou škálu úkolů, mezi které patří:

- plánování a řízení operace včetně složek pokrývajících informační válku velení a řízení, utajení operace, psychologické operace a klamání nepřítele;
- navrhování úkolových organizací a přidělování pomocných misí podřízeným prvkům, což zahrnuje například:
 - organizování a vybavení štábů, útvarů a jednotek (včetně předpokládaného počtu a typu jednotek, které mají být organizovány, a priorit pro jednotlivé fáze operace), nahrazování personálu a vybavení,
 - přidělování, posilování a vyčleňování štábů nebo jejich součástí, útvarů, jednotek nebo týmů,
 - příjem štábu, jednotek nebo týmů včetně jejich orientace, výcviku a nezbytné reorganizace podle potřeb a další;
- koordinace tvorby seznamu základních úkolů jednotek v operaci (Mission-Essential Task List – METL);
- příprava, koordinace tvorby, distribuce a ověřování stálých operačních postupů, operačních plánů, operačních (bojových) rozkazů, předběžných a bojových nařízení a dalších štábních dokumentů, do kterých přispívají ostatní součásti (prvky) štábu;
- plánování, koordinace a řízení procesu targetingu, včetně sladění vybraných cílů vzdušné a pozemní palebné podpory s ostatními druhy operací (informačních, psychologických a dalších);
- plánování, koordinace a řízení opatření proti improvizovaným výbušným zařízením (IED) a asymetrickým hrozbám (ve spolupráci s G-2, G-4 a G-6, Info Ops a PIO), včetně vytvoření společného C-IED koordinačního centra (C-IED KC);
- plánování, koordinace a řízení opatření k ochraně vojsk (ve spolupráci s G-2, G-4 a G-6);
- plánování, koordinace a řízení informačních operací (ve spolupráci s G-2, G-9 a PIO);
- plánování, koordinace a řízení psychologických operací (ve spolupráci s G-2, G-9 a PIO);
- plánování, koordinace a řízení operací pro evakuaci nekombatantů (ve spolupráci s G-2 a G-9);

- sladění operačních činností všech součástí (prvků) štábu;
- plnění úkolů informačního managementu v součinnosti s G-2;
- tvorba a pravidelná aktualizace společného obrazu operační situace;
- příprava hlášení a souhrnných operačních hlášení;
- operační analýza;
- revize operačních plánů a rozkazů a jejich upřesnění podle rozhodnutí velitele;
- kontrola plánů a rozkazů podřízených velitelů a jejich realizace;
- operační zabezpečení včetně poskytování podkladů k odborným oblastem, jako jsou například pravidla použití pátrací a záchranné služby a další;
- plánování a realizace opatření ochrany sil;
- plánování přesunů vojsk včetně zpracování a distribuce potřebných rozkazů a nařízení;
- navrhování priorit při přidělování omezených zdrojů jako například omezení času na plánování (dispoziční čas), úhrada ztrát, snížení (omezení) spotřeby munice apod.;
- vyžadování jednotek k vystřídání;
- řízení a koordinace využití terénu;
- určování požadavků na zdroje zabezpečení a služeb v součinnosti s G-1 a G-4;
- předkládání návrhů na rozmístění míst velení a jejich přemísťování;
- vedení záznamů o průběhu operace.

Logistika (G-4)

Orgány logistiky zajišťují integraci úkolů a činností logistické podpory, údržby, dopravy a služeb nezbytných k udržení bojeschopnosti vojsk. Jsou koordinačním článkem mezi velitelem, štábem (s důrazem na G-3) a útvary a jednotkami logistiky. Orgány logistiky jsou na každém stupni od praporu (oddílu) výš a plní celou řadu důležitých úkolů. Patří mezi ně:

- návrhy na organizaci logistické podpory operace při tvorbě plánu operace a operačního rozkazu;
- tvorba plánu logistické podpory operace v součinnosti s G-3;
- stanovení požadavků na zásoby, koordinace vyžadování, akvizice a skladování zásob a vedení záznamů o materiálu;
- koordinace zásobovacích kapacit s velitelem svazku, útvaru nebo jednotky logistiky;
- logistická příprava operačního prostoru;
- monitorování a analýza stavu výzbroje, techniky a materiálu;
- zpracování a upřesňování časových harmonogramů údržby;
- řízení a sladění činností na záchranu a evakuaci poškozené výzbroje, techniky a materiálu;
- navrhování zásad pro shromažďování a třídění nadbytečného a kořistního materiálu, sledování a sladění této činnosti;
- koordinace zabezpečení cizích států (spojenců) a hostitelského státu v součinnosti s G-9;
- součinnost s managementem zdrojů, finanční a právní službou.

Operační plánování (G-5)

Tato oblast je zásadní ve věci plánování a řízení zdrojů. K základním úkolům, které jsou v této oblasti plněny, patří:

- revize, analýza a návrhy plánované nebo programované struktury sil;
- analýza tabulek počtů k zajištění aktuálních operačních schopností;

- procesy spojené s mobilizací, aktivací, nasazením, stažením, reorganizací, deaktivací a demobilizací sil;
- hodnocení organizační struktury, funkcí a funkčních povinností k zajištění využití personálu;
- plánování a řízení rozdělování zdrojů podřízeným;
- plánování a provádění kontrol útvarů a jednotek;
- sběr dat a informací pro potřeby plánování a programování;
- ve spolupráci s CIMIC, G-3 a vojenskou policií připravovat operace a činnosti, které se týkají válečných zajatců a civilních běženců.

Komunikační a informační systémy (G-6)

V oblasti komunikačních a informačních systémů jsou na všech stupních velení počínaje stupněm prapor řešeny veškeré záležitosti, které se týkají komunikace a spojení, automatizace velení a řízení, řízení sítí a bezpečnosti informací. To vyžaduje splnění celého komplexu úkolů, mezi které patří zejména:

- plánování, organizace, řízení a zabezpečení provozu komunikačních a informačních systémů (KIS) a operačně-taktického systému velení a řízení (OTS VR);
- řízení přidělování rádiových kmitočtů a řízení využití elektromagnetického spektra;
- předkládání návrhů rozmístění míst velení v prostoru operace;
- navrhování priorit spojení pro zabezpečení informací vojskům;
- ve spolupráci s G-9 řešení využití komerčních informačních systémů a služeb pro vojenské účely;
- řízení všech spojovacích rozhraní se společnými a mnohonárodními silami včetně hostitelského státu;
- plánování a realizace opatření ochrany utajovaných informací a bezpečnosti provozovaných KIS;
- stanovení úkolů k zabezpečení provozu KIS podřízeným velitelům spojovacích útvarů a jednotek;
- zajištění distribuce a předávání informací, zpráv a hlášení;
- řízení systému polního poštovního spojení.

Výcvik vojsk (G-7)

Tato oblast je zásadní ve věci plánování, organizace a výcviku sil. K základním plněným úkolům patří:

- podíl na tvorbě seznamu základních úkolů jednotek v operaci (Mission-Essential Task List – METL);
- stanovení výcvikových požadavků na základě METL jednotek a stavu výcviku;
- plánování výcviku a využití výcvikových prostorů;
- koordinace výcviku a přidělení výcvikových prostorů;
- zajištění toho, aby byly výcvikové požadavky zaměřeny na podmínky a standardy boje;
- plánování a vedení kontrol výcviku, prověřování a hodnocení vycvičenosti jednotek;
- evidence stavu vycvičenosti útvarů a jednotek;
- vedení záznamů a hlášení o výcviku.

Finanční služba (G-8)

Orgány finanční služby odpovídají za koordinaci a poskytování finančních služeb

v operaci. Mezi základní úkoly finanční služby patří:

- informování velitele a štábu o aktuální ekonomické situaci v prostoru operace a dostupnosti a stavu bankovních zařízení;
- navrhování finančních zásad a vydávání prováděcích směrnic;
- zajišťování peněžních funkcí, které zahrnují vojáky, civilní zaměstnance, cizí státy, hostitelský stát, civilní zadržené osoby, válečné zajatce, cestovní výlohy a různé platby;
- koordinace finančního zabezpečení v prostoru operace;
- proplácení výdajů;
- odborné řízení podřízených finančních prvků a orgánů;
- stanovení finančních limitů podřízeným útvarům a jednotkám;
- součinnost s G-1 při získávání personálu a s G-4 při získávání materiálu a služeb z místních zdrojů;
- pomoc při kontraktaci podpory hostitelského státu během operace;
- kontrola účtů, které se týkají plateb za zásoby, vybavení a služby získané na podporu logistického systému v prostoru operace;
- poskytování podpory rodinám doma;
- vyplácení odškodného a dalších plateb ve spolupráci s právní službou.

Vojensko-civilní spolupráce (G-9)

Oblast vojensko-civilní spolupráce (CIMIC) se zabývá všemi záležitostmi, které se týkají civilního dopadu na vojenské operace a dopadu vojenských operací na civilní obyvatelstvo. Odpovídá za dosažení takových vztahů mezi vojenskými silami a civilními orgány a personálem v prostoru operace, které pomohou zajistit úspěch operace. To vyžaduje splnění celé řady komplexu citlivých úkolů jako například:

- předkládání informací veliteli ve věci civilního dopadu na vojenské operace;
- navrhování opatření k minimalizaci civilního vměšování nebo narušování bojových operací (např. zákaz vycházení, omezování pohybu atd.);
- vytvoření organizačních struktur civilně-vojenské spolupráce k navázání a udržení kontaktů s civilním obyvatelstvem, orgány státní správy a samosprávy, mezinárodními, vládními a nevládními organizacemi v zájmové oblasti;
- plánování a realizace aktivit a projektů ke zlepšení situace a životních podmínek civilního obyvatelstva v zájmové oblasti s cílem usnadnit průběh vojenských operací;
- spolupráce s orgány právní služby při řešení otázek použití vojsk v prostoru operace ve vztahu k civilnímu prostředí;
- předávání informací, získaných z civilního sektoru, zpravodajským orgánům k dalšímu využití;
- spolupráce s G-3 se zaměřením na významné kulturní, náboženské, historické a chráněné objekty a místa;
- součinnost s G-3 při plánování a provádění informačních a psychologických operací;
- součinnost s G-3 při plánování evakuace nekombatantů⁴ z prostoru operace;
- spolupráce se součástmi štábu při využívání civilních zařízení a zdrojů (například zdravotnická zařízení, opravárenská zařízení, sklady apod.);

⁴ *Za nekombatanty se považují nebojující civilní osoby a děti pod ochranou mezinárodního humanitárního práva a osoby určené k plnění nebojových úkolů (například zdravotnický personál, váleční zpravodajové, vojenští duchovní apod.)*

- pomoc při vyhledávání, zajišťování a koordinaci vojenského využití místních spojovacích systémů ve prospěch G-6;
- spolupráce s orgány právní služby ve věci nároků součástí civilního sektoru vůči nasazeným vojskům v prostoru operace;
- účast na procesu targetingu.

Zdravotnické zabezpečení (G-10)

Orgány zdravotnické služby zajišťují integraci úkolů a činností zdravotnického zabezpečení. Plní celou řadu důležitých úkolů, ke kterým patří:

- návrhy na organizaci zdravotnického zabezpečení operace při tvorbě plánu operace a operačního rozkazu;
- tvorba plánu zdravotnického zabezpečení operace v součinnosti s G-3;
- organizace zdravotnického zabezpečení v operaci;
- monitorování a analýza zdravotního stavu vojsk;
- navrhování zásad na využití nadbytečného a kořistního zdravotnického materiálu;
- koordinace zdravotnického zabezpečení cizích států (spojenců) a hostitelského státu v součinnosti s G-9;
- součinnost s G-5, finanční a právní službou.

Výše uvedené základní úkoly v rámci specifické funkční odpovědnosti prvků a součástí štábů se budou měnit (bude jich přibývat, nebo jich naopak bude méně) podle charakteru operace a podle organizačního stupně (čím vyšší štáb, tím větší rozsah odpovědnosti a více úkolů). Seskupování příbuzných a souvisejících úkolů a činností umožňuje větší efektivitu řízení a jednotu úsilí a velitel (i jeho štáb) má možnost zefektivnit složité nebo časově náročné postupy.

Vztah mezi velitelem a štábem je obvykle založen na loajalitě, respektu a iniciativě. Štáb poskytuje veliteli před přijetím jeho rozhodnutí nezávislé rozvahy, úvahy a návrhy a ty, které jsou bez ohledu na loajalitu a respekt vždy objektivní a reálné. Po zahájení operace zajišťuje štáb veliteli přesný společný obraz operační situace, i když ten může být v rozporu s jeho rozhodnutím.

Velitel zajišťuje svému štábu vedoucí postavení, prostřednictvím NŠ ho řídí a vydává mu pokyny. Využívá štáb k velení a řízení v případě, že tuto činnost nemůže vykonávat sám. Je nezbytné, aby byl každý štáb stmeleným pracovním kolektivem, který je schopen za každé situace nepřetržitě velení a řízení zabezpečit.

Orgány velení a řízení na místech velení

Velení a řízení v operacích se uskutečňuje z míst velení. Na místě velení (na všech úrovních velení) má své pracoviště velitel. Každý štáb, počínaje štábem praporu, se podle připravených stálých operačních postupů reorganizuje a vytváří pracovní prvky míst velení, jako jsou centra, střediska, skupiny a pracoviště příslušného místa velení.

Centrum je vytvářeno na místech velení divize a brigády a je složeno zpravidla z několika středisek a samostatných skupin.

Středisko je pracovní prvek vytvářený na místech velení na všech stupních od praporu výš. Skládá se zpravidla z několika skupin a samostatných pracovišť.

Skupina je vytvářena na všech místech velení a tvoří ji jednotlivá pracoviště.

Pracoviště jsou tvořena jednotlivci příslušných odborností v závislosti na jeho účelu a úkolech, které plní.

Poznámka: Centrum podpory divize a brigády (CPD, CPB) není pracovním prvkem místa velení, ale je jedním z míst velení vytvářených na stupni svazek. Podrobně je problematika míst velení rozebrána v následující části této publikace.

KAPITOLA 3

MÍSTA VELENÍ V AČR

3.1 Charakteristika míst velení

Místa velení jsou organizačně, funkčně a technicky uspořádaná a propojená pracoviště velitele a štábu v daném prostoru operace k zabezpečení velení a řízení podřízeným silám a prostředkům. Jsou to místa realizace interoperability společných a mnohonárodnostních sil.

Místa velení jsou základními prvky velitelství svazku, útvaru a jednotky pro velení bojovým silám a jejich řízení v operacích. Pracuje zde na každé úrovni velení a řízení velitel, jeho štáb, styčné týmy a útvary a jednotky zabezpečující velení a řízení, které jim zajišťují podporu velení a řízení. Rozvoj prostředků a technologií systému velení a řízení bude postupně umožňovat „dálkovou“ podporu rozhodovacích procesů velitelů na místech velení nasazených jednotek (reachback) například z rozvinutého hlavního místa velení AČR, stacionárního místa velení rozmístěného mimo prostor operace apod. V závislosti na situaci, úrovni velení a řízení a požadavku na mobilnost mohou být místa velení zřizována (budována) jako:

- **stacionární místa velení;**
- **mobilní místa velení.**

Stacionární místa velení představují utajované a zpravidla předem v míru vybudované objekty, odolné úderům vysoce přesných (i jaderných) zbraní a umožňující i dlouhodobý pobyt nezbytnému počtu osob. Jsou budována zpravidla pro strategickou a podle situace i pro operační úroveň, u vzdušných sil i pro taktickou a výkonnou úroveň velení a řízení.

Mobilní místa velení jsou vytvářena zpravidla pro operační, ale zejména pro taktickou úroveň velení, jejich základem jsou mobilní velitelstvo-štabní pracoviště a mobilní provozovny KIS. Struktura mobilního místa velení (MMV) odpovídá principu modulárního uspořádání. Současná situace vyžaduje, aby místo velení divizního, brigádního a praporečnického úkolového uskupení (DÚU, BÚU, PrÚU) bylo možné rozvinout jako kompletní celek (např. začleněním jednotlivých pracovišť do operačního centra představovaného stanovým modulem), nebo je budovat rozděleně po modulech v závislosti na úkolu a podmínkách (terénu, vlastní bojové sestavě, nepříteli a času, který je k dispozici), ale vždy tak, aby jeho funkčnost nebyla narušena. Také prostředky velení a řízení budou modulární se schopností zabezpečit veliteli možnost velet podřízeným vojskům z více míst velení v různých prostorech. V závislosti na stupni velení je současné mobilní místo velení složeno z malého počtu vozidel nebo kontejnerů na vozidlech a stanů, které umožňují fyzicky spojit vozidlové kontejnery tak, aby vznikl jeden společný pracovní prostor. Přitom je navrženo tak, aby jej bylo možné sestavovat v různém uspořádání, ale aby byla zachována možnost návratu k původní konfiguraci a dalšího rozvinutí v novém místě se zajištěním jeho samostatnosti a soběstačnosti.

MMV vybavená moderními prostředky velení a řízení poskytují velitelům a štábům:

- vysokou a kvalitní znalost aktuální situace a přesný společný operační obraz situace;
- nástroje pro analýzu aktuální situace;
- vysokou úroveň plánování boje, přípravy a distribuce formalizovaných bojových dokumentů (rozkazů a nařízení) i v grafické formě;

- automatickou aktualizaci technických a logistických údajů o jednotkách;
- vysoké možnosti pozorování a průzkumu, zajištění včasnosti a přesnosti hlášení o aktuální situaci pro racionální a efektivní nasazování sil a prostředků před zahájením i v průběhu operace (boje) pomocí digitálních prostředků propojených v sítích;
- prostředky pro digitální komunikaci, které podstatně zefektivňují přenos datových a hlasových informací a snižují možnosti elektronického působení nepřítele na komunikační a informační systémy míst velení.

Pro zabezpečení velení vojskům AČR a jejich řízení v operacích se mohou zřizovat následující místa velení:

- hlavní místo velení;
- záložní místo velení;
- operační středisko (u VzS);
- centrum podpory;
- taktické místo velení;
- vzdušné místo velení.

Hlavní místo velení (H MV) je zřizováno na strategické, operační i taktické úrovni velení až do stupně prapor. Je to místo, na kterém má stálé pracoviště velitel s většinou svých hlavních funkcionářů a větší částí štábu. Činnost na něm řídí náčelník štábu. Uskutečňuje se z něj velení podřízeným vojskům při přípravě, provedení a ukončení operace. V jeho prostoru se rovněž rozmisťují styčné skupiny (důstojníci) od nadřízeného, podřízených, sousedů a spolupůsobících vojsk. Každý velitel velí svým silám, řídí a kontroluje je prostřednictvím H MV bez ohledu na to, kde se zrovna nachází. Proto je požadavek na zabezpečení spolehlivého spojení z hlavního místa velení k nadřízenému, podřízeným, spolupůsobícím vojskům, sousedům a k ostatním místům velení vlastního stupně. Rozmísťuje se zpravidla za bojovou sestavou sil prvního sledu v takové vzdálenosti, aby bylo zabezpečeno spolehlivé velení a řízení vojsk. Podle situace a pro zabezpečení dynamiky řízení v boji může být z H MV na nezbytně nutnou dobu vyčleněno a zřízeno taktické místo velení.

Záložní místo velení (Z MV) je zřizováno na strategické a operační úrovni velení až do stupně divize. Na stupni brigáda se může Z MV vytvářet v případě dostatečného množství sil a prostředků velení přidělených na konkrétní operaci. Vytváří se ke zvýšení odolnosti systému velení a řízení. Pracuje na něm vyčleněná část štábu a je předurčeno pro převzetí velení v případě přemísťování nebo vyřazení hlavního místa velení.

Operační středisko je zřizováno, specificky u vzdušných sil, na taktické úrovni velení a na výkonné úrovni řízení boje. Může být definováno jako hlavní nebo záložní místo velení, ale zpravidla se vytváří pro plnění specifických funkcí přípravy operace i boje, ale zejména pro řízení boje v čase blízkém reálnému.

Centrum podpory (CP) – divize = CPD, brigády = CPB – je stálým místem velení v systému velení a řízení, které je určeno k monitorování bojové činnosti v hloubce a v dotyku a k plánování a řízení operací v týlovém prostoru. Jeho součástí mohou být styčné týmy prvků zabezpečení (např. od brigády logistiky). Ve výjimečných případech může z CP velet velitel nebo jeho zástupce.

Taktické místo velení (T MV) je místem velení, které je tvořeno skupinou vozidel (divize, brigáda, prapor), nebo bojovým vozidlem (rota, četa), z kterého

velitel v operaci velí svým jednotkám, řídí, koordinuje a kontroluje jejich činnost. Zaujímá takové místo, které poskytuje co nejlepší podmínky pro pozorování bojiště, činnosti nepřítele, vlastních jednotek a sousedů a rovněž nepřetržité velení.

Vzdušné místo velení (VzMV)⁵ se vytváří u divize k řešení takových úkolů, které nelze z různých důvodů efektivně řešit z pozemních míst velení. Složení příslušníků na VzMV není stálé. Upřesňuje se na základě konkrétní situace a podle plněných úkolů.

MV se vytvářejí tak, aby umožnila velitelům a štábům rychle a správně pracovat a plnit úkoly i v nejtěžších podmínkách, které lze v operaci předpokládat. Představují centrum řízení, koordinace a komunikací na daném stupni. Musí udržovat kontakt a součinnost s nadřízeným stupněm velení, podřízenými a sousedními jednotkami. Velká pozornost je věnována jejich ochraně a obraně.

V operaci se místa velení často dále člení podle složitosti a potřeb velení a řízení. Působnosti jednotlivých vnitřních prvků míst velení si zpravidla velitelé nebo náčelníci štábů upřesňují a upravují podle charakteru operace a plněného úkolu. Konkrétní varianty se zpracovávají do stálých operačních postupů (SOP – viz STANAG 2467 Společná témata pro tvorbu stálých operačních postupů).

Na současná MV jsou kladeny následující požadavky:

- zabezpečení a podpora efektivního velení a řízení vojsk v bojových i nebojových (krizových) situacích;
- zabezpečení interoperability procesů velení a řízení v rámci mnohonárodních uskupení;
- vysoká mobilita, flexibilita, modularita a rychlost budování;
- rychlé dosažení pohotovosti k plnění úkolů;
- provádění rychlých, skrytých a organizovaných manévrů v různém prostředí, terénu, čase a hydrometeorologických podmínkách;
- důsledná ochrana a obrana, nutnost používání elektronických ochranných opatření pro zvýšení odolnosti systémů a sítí proti prostředkům elektronického boje nepřítele;
- vytvoření podmínek pro regeneraci sil, hygienu, stravování a zdravotnické zabezpečení personálu.

Na místech velení jsou uskutečňovány funkce velení (Command), řízení (Control) a managementu podle pravomocí (C2), časové hledisko dynamiky boje (Control) a vztahů spolupráce (manažerských vazeb) v oblastech :

- plánování;
- organizování;
- operativní řízení a koordinace;
- kontrola;
- archivace (činností pro analýzu a plánování);
- příprava podřízených velitelů a štábu pro vedení operace (činnosti).

Poznámka: Další podrobnosti jsou uvedeny v publikaci Pub-53-01-1, kapitola 3.

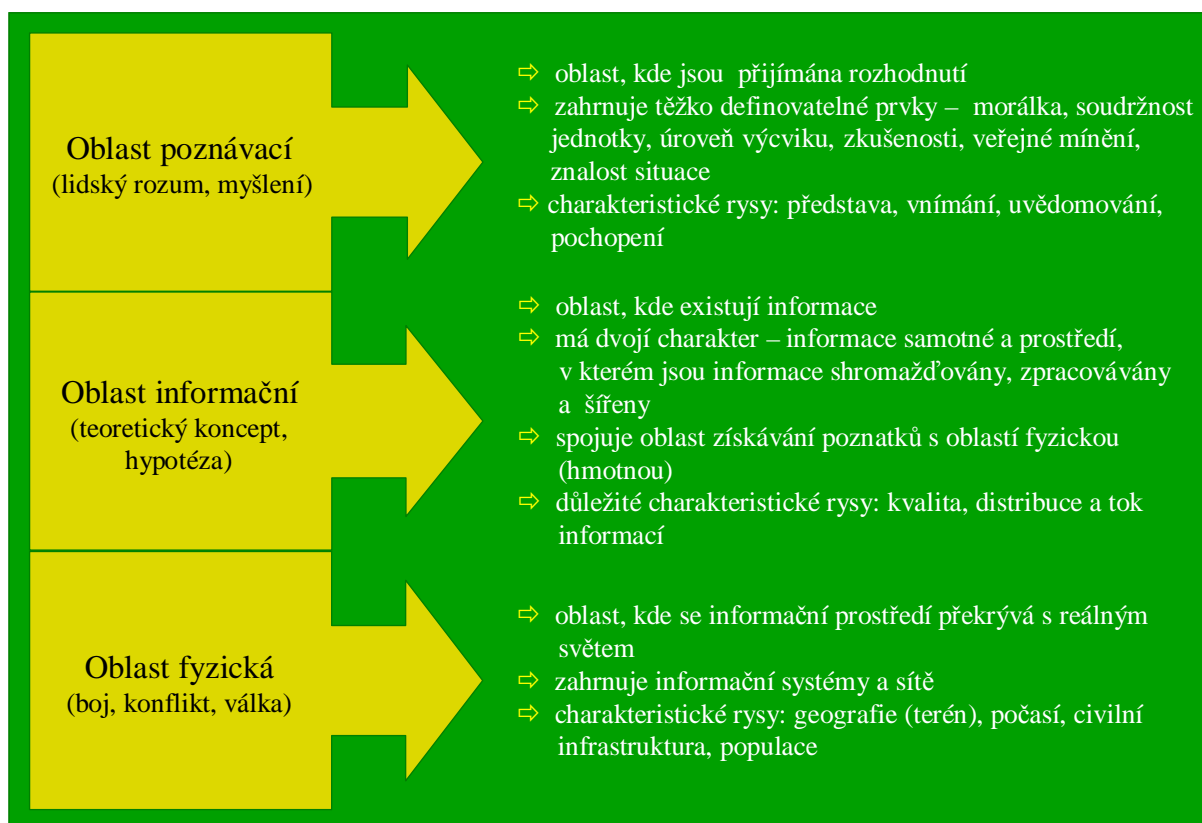
Pro vedení pozemních operací a boje s odpovídající vzdušnou podporou je do budoucna nutná orientace na vedení bojové činnosti v síťově propojeném prostředí (Network Enabled

⁵ V současné době nelze se VzMV počítat, protože v AČR neexistují technické prostředky k jeho zřízení.

Capability – NEC). To vyžaduje transformaci všech stupňů velení k rychlejšímu zvládnutí rozhodovacích procesů využívajících poznání na základě mnoha informací, které budou zákonitě vznikat propojením senzorů, míst velení i výkonných prvků různých druhů v prostředí společných sil.

Sítově orientované operace a bojová činnost na digitalizovaném bojišti se zakládají na existenci tří druhů vzájemně propojených sítí – informačních sítí pro velení a řízení, sítí senzorů a sítí zbraňových systémů. K základním požadavkům na efektivní velení a řízení v těchto podmínkách patří vytvoření výkonné a zejména funkční organizační struktury štábů operačních a taktických celků a v návaznosti na tyto organizační struktury vytvoření vysoce funkčních MV pro zabezpečení podpory rozhodovacího procesu na bázi informačních technologií.

Vytvářená MV jsou součástí **informačního prostředí**. Informační prostředí je spojení jednotlivců, organizací a systémů, které sbírají, zpracovávají a rozšiřují nebo vytvářejí informace. Informační prostředí poskytuje informace v čase blízkém reálnému, nezbytné pro realizaci rozhodovacího procesu. Má tři základní oblasti – poznávací, informační a fyzickou. Tyto oblasti jsou vzájemně provázány a ovlivňují se.

Obrázek 3.1 Informační prostředí

Oblast poznávací (kognitivní doména) představuje oblast vědomostí vedoucích, bojujících a zabezpečujících osob. Je nejdůležitější ve vztahu ke vzniku rozhodnutí podle poskytovaných informací. Tato oblast umožňuje vítězit. Jejími prvky jsou vedení, morální faktory, soudržnost jednotek, úroveň výcviku a zkušenosti, znalost situace vlastních sil i nepřítele.

Oblast informační (informační doména) je oblastí, ve které informace existují. Jsou zde vytvářeny, zpracovávány, ukládány, manipulovány a předávány podle potřeb velitelů a jejich sil. Je oblastí, ve které se spojuje velení s řízením a záměrem velitele. Oblast získávání informací by měla být chráněna a bráněna. Je násobitelem bojové síly při dosažení informační nadvlády.

Oblast fyzická (fyzická doména) zahrnuje počítače, spojovací prostředky a zabezpečující infrastrukturu, která umožňuje plánovat, udeřit i chránit a manévrovat v pozemním i vzdušném prostředí. Je také oblastí, ve které jsou propojeny jednotlivé prostředky sítěmi. Zahrnuje nástroje pro přenos, infrastrukturu, technologie, uskupení. Jejím primárním prvkem je bojová síla (pozemní síly, vzdušné síly).

Základem pro vedení boje v současných podmínkách je nepřetržitá a přesná znalost situace, zajišťovaná na základě pokročilých informačních technologií, jako hlavní prvek pro získání informační převahy nad nepřítelem. Informační management zabezpečuje velitelům a štábům optimální informace, tj. ve správném čase, na požadovaném místě, v dostatečném množství, v přiměřené formě, při respektování požadavků na hospodárnost a bezpečnost použití prostředků velení a řízení.

Využití operačně-taktického systému velení a řízení (OTS VŘ) na mobilním místě velení zvyšuje úroveň velení a řízení velitelů a štábů, jejich aktivitu, hloubku a sladění rozhodovacích činností, což jsou faktory charakterizující úspěšné vedení bojové činnosti v podmínkách digitalizovaného bojiště.

Komunikační zabezpečení operační a taktické úrovně velení zajišťuje mobilní komunikační infrastruktura (TAKOM). TAKOM spolu s komunikačními prostředky bojové techniky zabezpečuje:

- rádiové spojení pro velení a řízení z nadřízeného stupně, velení a řízení podřízeným jednotkám a součinnostní spojení prostřednictvím bojového vozidlového informačního systému (BVIS);
- připojení operačně-taktického systému velení a řízení pozemních sil (OTS VŘ PozS) do mobilní taktické radioreléové a taktické rádiové sítě;
- výměnu dat o taktické situaci v OTS VŘ PozS,
- hlasovou a datovou komunikaci v systému velení a řízení úkolovým uskupením;
- rozvinutí spojovacích uzlů na MV;
- vytvoření 1 až 2 taktických míst velení (TMV) z prostředků HMV.

Velitelé, kteří plně porozumí a efektivně využijí možnosti KIS ve své řídicí činnosti při plnění úkolů, značně zvýší bojový potenciál svých jednotek.

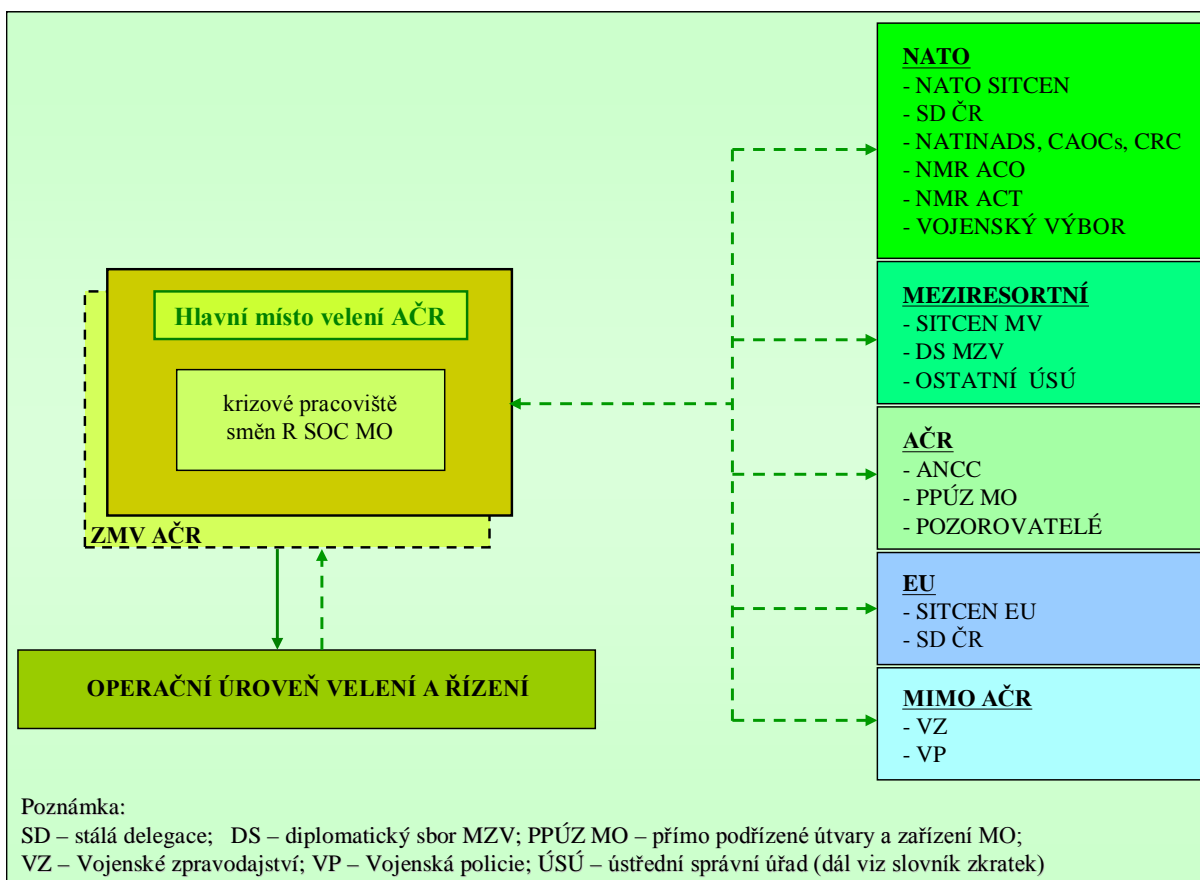
U vzdušných sil tvoří základ míst velení (operačních středisek) architektura definovaná systémem velení a řízení vzdušných sil (Air Command and Control System – ACCS), na kterou navazují prvky operačně-taktického systému velení a řízení vzdušných sil (OTS VŘ VzS). Požadavky místa velení VzS jsou identické s výše uvedenými.

3.2 Místa velení na strategické úrovni

Místa velení na strategické úrovni zabezpečují podmínky pro práci nejvyšších orgánů státu a rezortu obrany při řešení krizových situací vojenského i nevojenského charakteru (dále jen krizových situací).

3.2.1 Hlavní místo velení Armády ČR

Pro řešení krizových situací se na strategické úrovni vytváří hlavní místo velení AČR (HMOV AČR).

Obrázek 3.2 Místa velení AČR

HMOV AČR je tvořeno krizovým pracovištěm směn rozvinutého SOC MO.

Plní tyto hlavní úkoly:

- zabezpečuje rozpracování operačního nasazení součástí vyčleněných z AČR pro řešení situace;
- řídí síly a prostředky AČR vyčleněné k řešení situace a podle politického rozhodnutí je předává pod operační řízení nebo velení jednotlivým velitelům NATO, EU;
- upřesňuje v podmínkách AČR přijatá rozhodnutí pro obranu ČR;
- zabezpečuje rozpracování a realizaci přijatých opatření pro AČR;
- zabezpečuje informační vazby mezi MO, Situačním centrem NATO, orgány krizového řízení ČR, NATO, EU a dalšími mezinárodními organizacemi včetně předávání informací (signálů) v rámci systému NCRS;
- řídí doplňování AČR;
- nepřetržitě zajišťuje informace o vývoji vznikající nebo stupňující se krizové situace, o stavu a účinku stanovených opatření a o jejich realizaci a o stavu a činnosti vyčleněných sil a prostředků AČR;
- připravuje podklady (návrhy) k přijímání opatření pro hlavní místo řízení MO;
- navrhuje KŠ MO použití sil a prostředků AČR.

3.2.2 Záložní místo velení AČR

Pro situace, které mohou způsobit zamezení činnosti HMV AČR, se vytváří záložní místo velení AČR (ZMV AČR). Jeho organizační struktura je totožná s HMV. Personální obsazení ZMV nepřesáhne 60–70 % personálního obsazení HMV.

ZMV AČR je tvořeno záložním krizovým pracovištěm Směn rozvinutého SOC MO.

Záložní místo velení AČR plní tyto hlavní úkoly:

- přebírá plnění úkolů HMV AČR v případě jeho vyřazení;
- udržuje informační vazby s HMV AČR.

3.3 Místa velení na operační úrovni – divizní úkolové uskupení

Divizní úkolové uskupení (dále jen divize) bude vytvářeno pouze v případě bezprostředního ohrožení státu pro operace společné obrany vysoké intenzity. Tento úkol pro AČR vyplývá ze základních dokumentů bezpečnostní politiky ČR.⁶

Z výše uvedeného vyplývá, že divize bude nasazena pouze na území ČR nebo v jeho bezprostřední blízkosti. Bude začleněna do struktury mnohonárodního sboru nebo nasazena k plnění samostatného úkolu.

Místa velení divize budou budována ze struktur velitelství divize, které bude vytvořeno v případě ohrožení s následkem propuknutí konfliktu vysoké intenzity převážně z příslušníků Velitelství společných sil.

Pro řízení bojové činnosti se u divize vytvářejí stálá místa velení:

- hlavní místo velení;
- záložní místo velení;
- centrum podpory.

Pro plnění specifických úkolů v průběhu operace se mohou vyčleňovat dočasná místa velení:

- taktické místo velení;
- vzdušné místo velení.

Vzhledem k tomu, že vytváření divize a jejích míst velení není (a v dalším období ani nebude) ambicí AČR, a s ohledem na pravděpodobné dopady 2. kroku reformy, kde se s vytvářením divize nepočítá, nebudou v této publikaci dále MV divize rozpracována.

3.4 Místa velení na taktické úrovni – brigádní úkolové uskupení

⁶ *Bezpečnostní strategie ČR: Armáda ČR dále vyčleňuje a připravuje část sil pro operace NATO a EU, reagující na krizové situace (prosazení, podpora, respektive udržení míru mimo článek 5 Washingtonské smlouvy). Limity pro sestavení kontingentu stanovuje Vojenská strategie ČR. Složení, velikost a doba působení kontingentu budou uzpůsobeny podle aktuálních operačních požadavků a ekonomických možností státu.*

Vojenská strategie ČR: Při ozbrojeném konfliktu takového rozsahu, kdy bude ohrožena svrchovanost a územní celistvost ČR, bude hlavním příspěvkem za ČR podíl na vytvoření divizního úkolového uskupení s jádrem tvořeným mechanizovanou divizí. Uskupení bude nasazeno pouze na území ČR nebo v jeho bezprostřední blízkosti

Brigádní úkolové uskupení může být zasazeno do operací společné obrany. Jeho jádro bude tvořeno mechanizovanou brigádou.

Brigádní úkolové uskupení (dále jen brigáda) mohou podle charakteru úkolu kromě velitelství brigády, jeho zesílené spojovací roty a provozní čtyři tvořit:

- tři až čtyři mechanizované prapory;
- tanková rota (podle charakteru úkolu);
- smíšený dělostřelecký oddíl;
- zesílená protiletadlová baterie;
- letka bitevních, dopravních a víceúčelových vrtulníků a letečtí návodčí;
- průzkumná rota;
- spojovací rota;
- četa bezpilotních průzkumných prostředků;
- rota elektronického boje;
- zesílená ženijní mechanizovaná rota (o ženijní průzkumné družstvo, skupinu EOD, operační skupinu);
- rota chemické ochrany posílená mobilním biologickým týmem;
- prvek CIMIC a PSYOPS;
- prapor logistiky;
- zdravotnická rota;
- rota Vojenské policie.

Součástí brigády bude dále NSE určený k její všestranné podpoře v prostoru operace.

Brigáda bude v rámci spojeneckých sil začleněna do struktury mnohonárodní divize nebo nasazena k plnění samostatného úkolu. Bude plnit úkoly prevence a reakce na krizové situace v národním a aliančním rozsahu. Její organizace umožňuje řešit taktické úkoly a operace částí nebo všemi silami brigády, samostatně nebo v sestavě aliančního uskupení mimo nebo na území ČR.

Brigáda může být nasazena kdekoli na teritoriu NATO. Předpokládá se, že vznik konfliktu vyžadující nasazení brigády do operace společné obrany vysoké intenzity bude pravděpodobně včas rozpoznán.

Vytváření konkrétních míst velení je závislé na charakteru plněného úkolu (operace podle čl. 5 a mimo čl. 5 Washingtonské smlouvy).

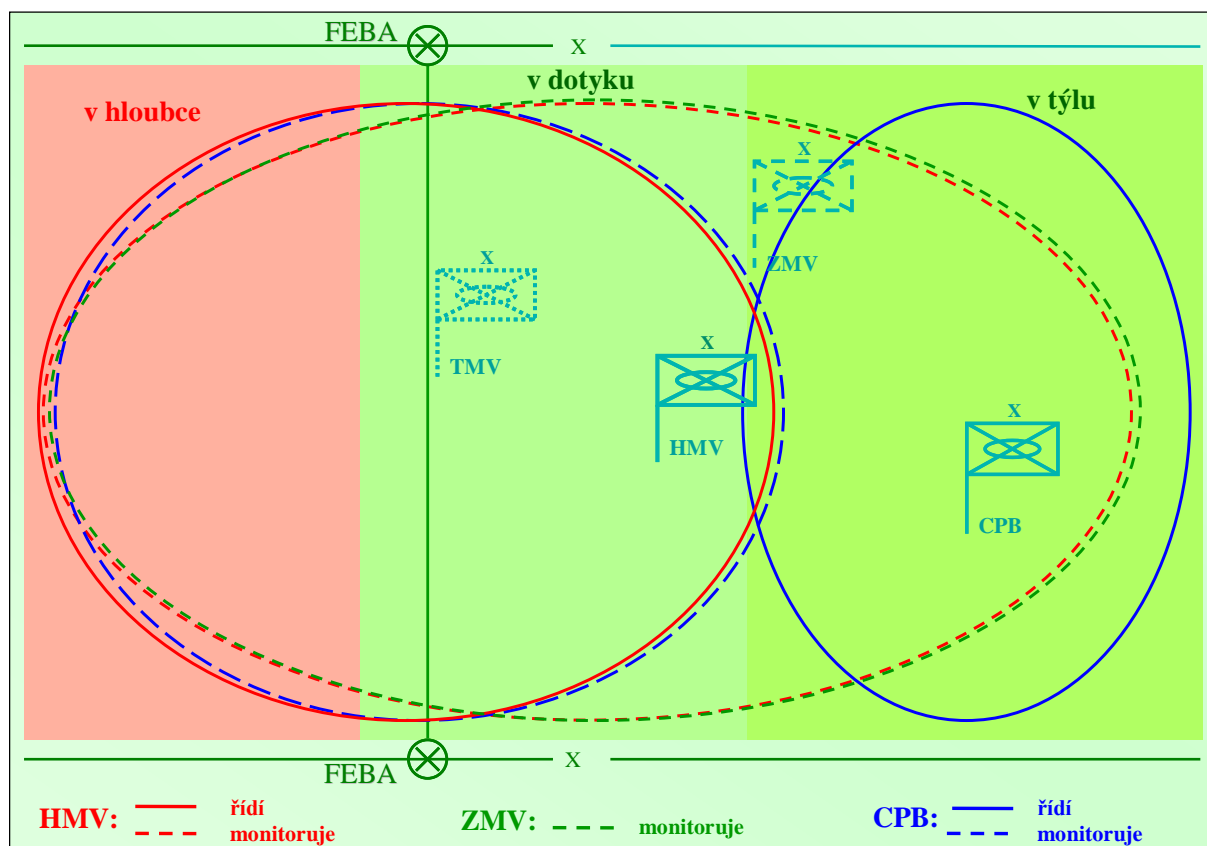
Pro řízení bojové činnosti se u brigády zpravidla vytváří H MV a CP. Pokud bude brigádě na konkrétní operaci přidělen dostatek sil a prostředků velení, může být vytvořeno i Z MV brigády. Pro specifické podmínky bojové činnosti se může z dočasně vyčleněných prostředků H MV vytvářet na nezbytně nutnou dobu jedno až dvě T MV. Velitel využívá T MV k velení z prostoru blízkého plnění daného úkolu.

Velitel brigády může velet brigádě a řídit bojovou činnost z kteréhokoli místa velení. Jeho základním pracovištěm je H MV. Pokud bude H MV z jakýchkoli důvodů nefunkční, přemístí se velitel brigády na Z MV a velí odtud.

3.4.1 Hlavní místo velení brigády

Hlavní místo velení je stálým místem velení brigády. Je to základní místo velitele brigády pro plánování a řízení operace (boje) v hloubce a v dotyku v prostoru odpovědnosti brigády. Současně jsou z tohoto místa monitorovány operace v týlovém prostoru brigády.

Předává informace nadřízenému a podřízeným, udržuje informovanost vyšších stupňů velení a koordinuje činnost se sousedy. Pokud dojde k ohrožení nebo napadení H MV, bude velení vojskům a řízení jejich činnosti uskutečňováno ze Z MV. Pokud nebude Z MV brigády vytvořeno, bude funkci záložního místa velení plnit CP brigády nebo velitelem předem určené H MV některého z praporů.

Obrázek 3.3 Prostory řízení a monitorování MV brigády

Prostor rozmístění H MV určuje nadřízený velitel. K zaujetí H MV se využívají mobilní prostředky, vhodné stacionární objekty, případně jejich kombinace. H MV se rozmisťuje za prvosledovými prapory tak, aby bylo zabezpečeno spolehlivé a nepřetržité velení. Přitom je třeba respektovat technické možnosti spojovacích prostředků a zároveň taktické zásady v jednotlivých druzích bojové činnosti, stálé operační postupy i zásady dalších činností, které brigáda provádí. Na hlavním místě velení pracuje velitel, činnost na něm řídí náčelník štábu. Pokud bude zřízeno Z MV, bude jeho velitelem zpravidla určen zástupce velitele.

H MV zajišťuje:

- všechny podpůrné funkce pro velitele brigády;
- plánování budoucích operací (činností);
- efektivní velení, řízení a koordinaci bojové činnosti v celé hloubce i šířce prostoru bojové činnosti;
- řízení a koordinaci procesu targetingu pozemních sil na stupni brigáda;
- synchronizaci prostředků a zdrojů pro bojovou podporu, materiální, technické a zdravotnické zabezpečení;
- zplánování a řízení provedení protiútoků v hloubce bojového prostoru;
- předávání informací nadřízenému a podřízeným, udržování informovanosti vyšších

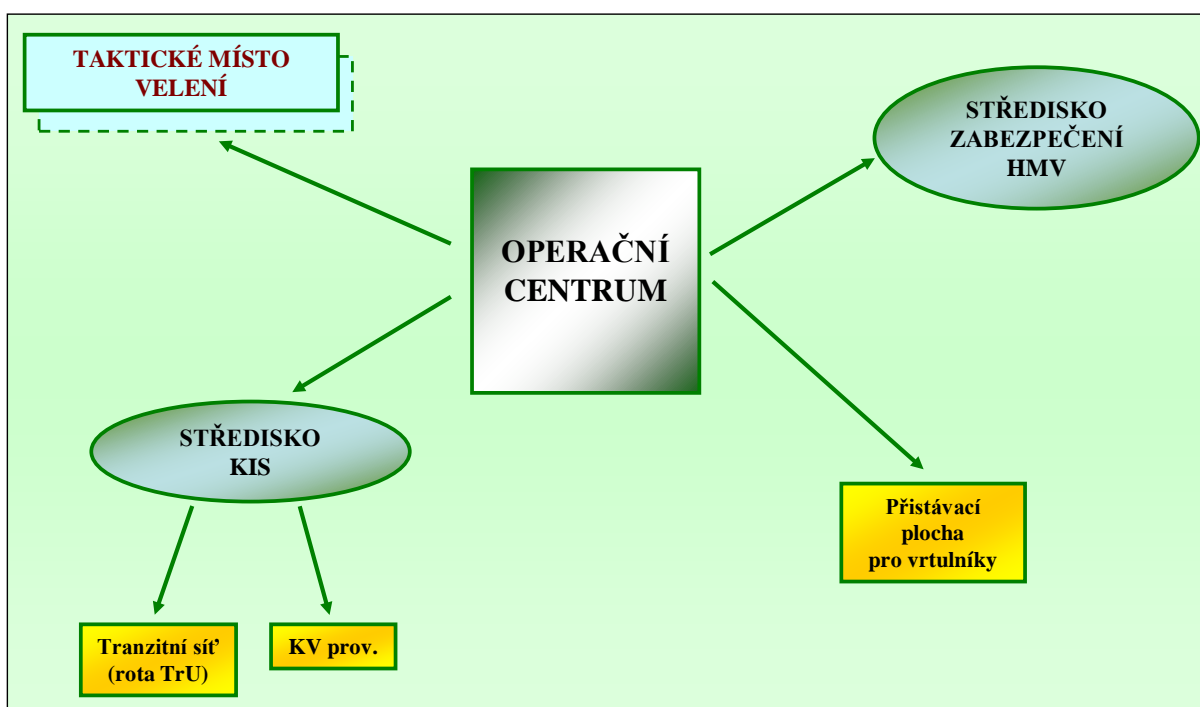
- stupňů velení;
- koordinaci činnosti se sousedy.

Zároveň se v prostoru HMV (nebo poblíž) rozmisťují i místa velení a styčné skupiny přidělených a podporujících útvarů nebo jednotek.

Pracoviště HMV mohou zaujímat podle konkrétní situace a charakteru zaujímaného prostoru buď kompaktní, nebo rozptýlené rozmístění.

Poznámka: Kompaktní rozmístění představuje vzdálenosti mezi vozidly do 20 m. Rozptýlené rozmístění je obvykle vzdálenosti mezi moduly do 200 m, mezi skupinami do 100 m a mezi vozidly do 50 m.

V zájmu organizovanosti, optimalizace systému velení a řízení a rychlosti zaujímání i opouštění HMV je možné využívat standardního rozdělení osob a prostředků jako součást trvale platné metodiky práce v poli, přičemž podle potřeby se toto rozdělení upravuje. Konkrétní vnitřní členění HMV je vždy v pravomoci NŠ brigády, velitel mu může rozčlenění místa upřesnit svými pokyny.

Obrázek 3.4 Základní členění HMV brigády

Členění HMV:

Modulární uspořádání HMV brigády může být ve standardní struktuře složeno z těchto základních modulů (center, středisek, skupin a pracovišť):

- operační centrum;
- středisko komunikačních a informačních systémů;
- středisko zabezpečení HMV.

A) Operační centrum HMV

Operační centrum je jádrem systému velení brigády. Je předurčeno pro práci velitele a hlavních funkcionářů brigády, probíhá na něm plánování, řízení a

organizování bojové činnosti. Hlavním úkolem centra je rozpracovat záměr velitele a jeho rozhodnutí, plánovat použití brigády a jejích prvků a řídit operaci.

V čele operačního centra je náčelník štábu brigády.

Operační centrum tvoří:

- pracoviště velitele;
- zpravodajské středisko;
- operační středisko;
- středisko logistické podpory;
- středisko zdravotnického zabezpečení;
- skupina komunikačních a informačních systémů.

a) Pracoviště velitele

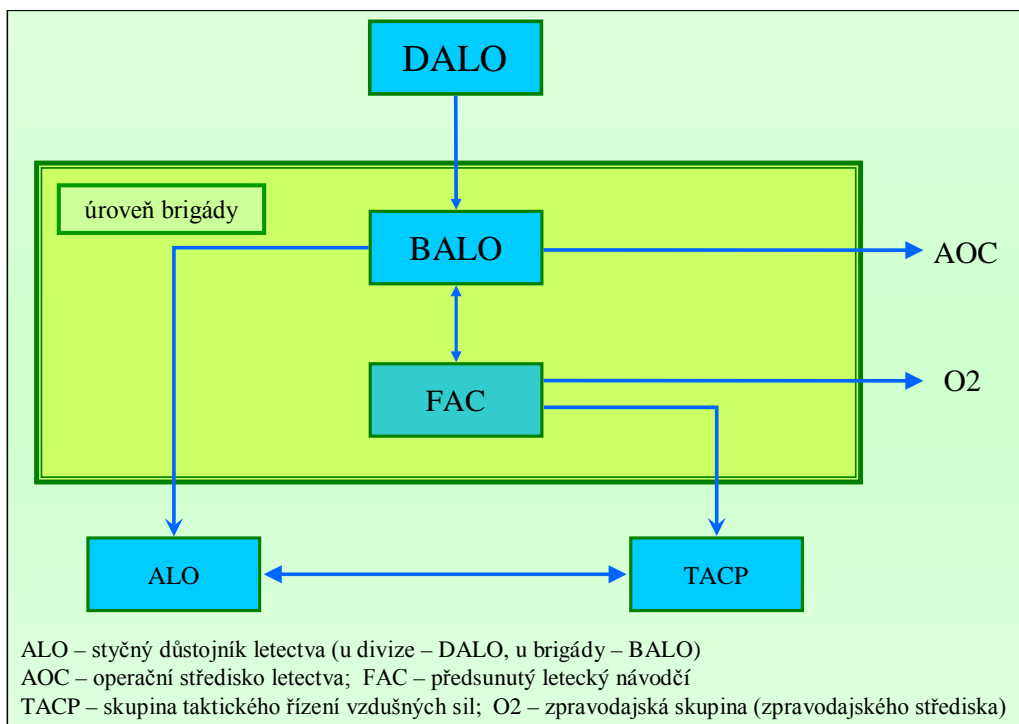
Vytváří podmínky pro činnost hlavních funkcionářů na HMOV. Je pracovištěm velitele brigády pro zabezpečování specifických úkolů vyplývajících z jeho funkčních povinností.

b) Zpravodajské středisko

Zpravodajské středisko je součástí místa velení, které v rámci řízení zpravodajské činnosti realizuje **koordinaci shromažďování a management požadavků**. Tvoří jej zpravodajský štáb brigády. Může být posíleno částí průzkumného útvaru nebo předurčenou zpravodajskou jednotkou. Je určeno ke shromažďování zpráv o nepříteli a o prostoru zpravodajského zájmu od zdrojů a center, jejich vyhodnocování a k předkládání příslušných návrhů a informací veliteli, štábu a podřízeným útvarům. Zároveň odborně řídí oblasti geografického a hydrometeorologického zabezpečení.

c) Operační středisko

Operační středisko je klíčovým prvkem HMOV, který řídí a koordinuje činnosti štábu při plánování operace (boje) a vševojskových útvarů při plnění bojových úkolů. Je tvořeno skupinami plánování boje, výstrahy ZHN a řízení boje.

Obrázek 3.5 Možná struktura styčného prvku VzS na HMMV brigády

K zabezpečení styku a sladění činnosti s přiděleným letectvem je vytvořen koordinační prvek, který pracuje na HMMV. Na obrázku 3.5 je znázorněna jeho možná struktura.

d) Středisko logistické podpory

Je rozhodujícím prvkem v systému plánování a řízení logistické podpory brigády na HMMV, který zabezpečuje kontakt velitele brigády na HMMV s orgány logistické podpory na CP brigády.

e) Středisko zdravotnického zabezpečení

Je prvkem, který zabezpečuje podporu veliteli brigády při plánování a vedení bojové činnosti v oblasti zdravotnického zabezpečení.

f) Skupina KIS

Je prvkem pro plánování, organizaci a řízení zabezpečení služeb KIS v rámci brigády.

B) Středisko komunikačních a informačních systémů HMMV

Středisko komunikačních a informačních systémů je prvkem pro plánování a řízení provozu KIS HMMV brigády.

C) Středisko zabezpečení HMMV

Středisko je hlavním prvkem zabezpečení a organizace činnosti na hlavním místě velení brigády.

3.4.2 Záložní místo velení brigády

Záložní místo velení brigády se vytváří ke zvýšení odolnosti systému velení a řízení.

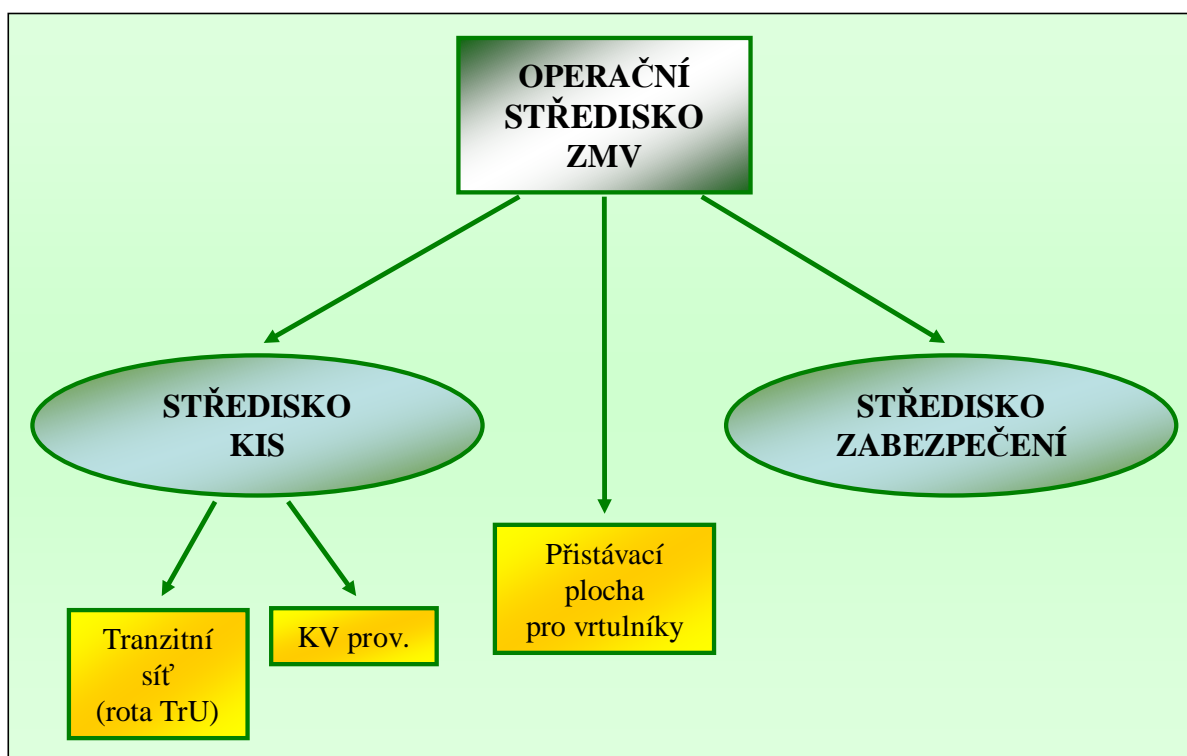
Prostor rozmístění ZMV určuje velitel brigády s ohledem na možnosti štábu a v souladu s předpokládanou činností vojsk. Jeho složení určuje NŠ a velí mu zástupce velitele brigády.

ZMV, pokud bude vytvářeno, se zpravidla plně rozvine a obsadí až v okamžiku, kdy to bude v důsledku ohrožení HMV (nebo z jiných důvodů) nařízeno. Obvykle bude částečně rozvinuté v určeném prostoru a bude provádět monitorování situace v hloubce, v dotyku a v týlu, aby bylo schopno se v případě potřeby rozvinout v co nejkratším čase v plánovaném prostoru a zabezpečit plnění základních funkcí HMV nebo CP brigády po dobu jejich plánovaného či nuceného uzavření (přemísťování MV, zarušení, napadení, zničení atd.).

V případě plného rozvinutí ZMV budou jeho pracoviště doplněna směnou zpravidla z toho MV, které bude nahrazovat. Pracoviště budou obvykle rozmístěna poblíž operačního střediska tak, aby vytvářela podmínky pro činnost hlavních funkcionářů. Možná struktura rozvinutého ZMV ukazuje obrázek 3.6.

Členění ZMV:

- operační středisko;
- středisko komunikačních a informačních systémů;
- středisko zabezpečení.

Obrázek 3.6 Základní struktura ZMV brigády

A) Operační středisko ZMV

Operační středisko je rozhodujícím prvkem, který zabezpečuje organizaci informačních toků jak uvnitř ZMV, tak s ostatními místy velení brigády, nadřízeným a podřízenými jednotkami. Organizuje a řídí činnost v týlovém prostoru brigády. Vytváří předpoklady pro dočasné převzetí velení v případě vyřazení HMV nebo CP do obnovení jeho bojeschopnosti. V případě zničení HMV nebo CP převezme trvale jeho funkci.

Operační středisko tvoří:

- pracoviště zástupce velitele;
- operační a zpravodajské pracoviště;
- pracoviště logistické podpory;
- pracoviště zdravotnického zabezpečení.

B) Středisko komunikačních a informačních systémů ZMV

Středisko komunikačních a informačních systémů je prvkem pro plánování a řízení provozu KIS ZMV. Je schopno převzít přijímání opatření k organizaci a zabezpečení provozu KIS v případě vyřazení hlavního místa velení.

C) Středisko zabezpečení ZMV

Středisko je hlavním orgánem zabezpečení a organizace činnosti na záložním místě velení brigády. Je tvořeno příslušníky provozní čety a částí příslušníků spojovací roty.

3.4.3 Centrum podpory brigády

Centrum podpory brigády je stálým místem velení v systému velení a řízení brigády. Je určeno k plánování, velení a řízení bojové činnosti v týlovém prostoru brigády a k monitorování bojové činnosti v hloubce a v dotyku.

Plní funkce plánování a řízení logistické podpory v přímé vazbě na místa velení organizačních prvků logistické podpory. Součástí CPB jsou styčné týmy od prvků zabezpečení (např. od zabezpečovacího praporu logistiky, polní nemocnice apod.). Zpravidla se může rozvíjet v prostorech rozmístění v blízkosti míst velení útvarů logistiky přidělených k brigádě.

CPB velí ZNS brigády. Ve výjimečných případech, například při vedení bojové činnosti s hlavním úsilím brigády v týlovém prostoru, zpravidla převezme velení na CPB velitel brigády nebo ZV. Prostor rozmístění CPB určuje náčelník štábu brigády.

CPB je rozhodujícím prvkem v systému logistické podpory brigády. Plánuje a řídí organizaci logistické podpory (výzbrojí, technikou, materiálem a zásobami), systém provozu, údržby a oprav včetně poskytování služeb a ubytování při zabezpečení operací brigády. Přípravuje podklady a realizuje logistickou podporu ve prospěch útvarů a prvků brigády.

Komplexně plánuje a řídí zabezpečení oprav a revizí na výzbroji, technice a materiálu. Řídí systém skladování, doplňování a distribuci zásob. Zpracovává a předává hlášení o logistické a personální situaci na HMV brigády.

Obrázek 3.7 Základní struktura CPB

Centrum podpory brigády tvoří:

- operační středisko;
- středisko KIS;
- středisko zabezpečení CPB.

A) Operační středisko

Organizuje a řídí činnost v týlovém prostoru brigády. Vede přehled o bojové situaci a je schopno dočasně převzít velení a řízení. Zabezpečuje přehled o společném operačním obrazu situace brigády. V jeho těsné blízkosti se nachází místo velení (operační středisko) logistického praporu.

Operační středisko tvoří:

- pracoviště ZNŠ;
- zpravodajské pracoviště;
- operační pracoviště;
- středisko logistické podpory;
- pracoviště KIS;
- operační středisko prlog.

B) Středisko komunikačních a informačních systémů

Středisko KIS je prvkem pro plánování a řízení provozu KIS CPB. Je schopno převzít přijímání opatření k organizaci a zabezpečení provozu KIS v případě vyřazení HMV.

C) Středisko zabezpečení CPB

Středisko je hlavním orgánem zabezpečení a organizace činnosti na centru podpory brigády.

3.4.4 Taktické místo velení brigády

Taktické místo velení brigády je dočasným místem velení, které je zaujímáno k řízení činnosti na směru hlavního úsilí v rozhodujících fázích plnění úkolu, na samostatném směru nebo při řízení složitého dílčího bojového úkolu.

Může být rozvinuto před zahájením operace (boje) v prostoru odpovědnosti brigády k zefektivnění plánování v počátečních fázích operace (boje) nebo dočasně využito k řízení specifických operací vedených v omezeném časovém úseku. Podle rozhodnutí velitele může být předsouváno do určeného prostoru nebo připojeno k vybranému podřízenému místu velení. Předurčení příslušníci působí na H MV, kde průběžně aktualizují dokumentaci k řízení bojové činnosti z TMV.

Na základě charakteru obdrženého úkolu a předpokládaného vývoje situace stanoví velitel brigády takové složení funkcionářů na TMV, aby mohl podrobně naplánovat plnění jednotlivých fází bojového úkolu a vytvořit si tím podmínky pro efektivní velení a řízení i pro provádění průzkumu. Vyžaduje-li to situace, velí v rozhodujících fázích boje s nezbytným počtem funkcionářů z TMV.

TMV se rozmisťuje tak, aby bylo předsunuto co nejvíce dopředu na úroveň míst velení praporů, aby se usnadnila komunikace s podřízenými veliteli a H MV. Je určeno především k bezprostřednímu řízení boje, může být využito k získání informací pro reálné hodnocení aktuální situace a k organizaci součinnosti s podřízenými veliteli. V případě potřeby a dostupných technických prostředků může velitel vytvořit až dvě TMV (např. při velení a řízení v počáteční fázi operace, při rozvíjení hlavních sil atd.).

Vzhledem k tomu, že je TMV malé a vysoce pohyblivé, vyhovuje požadavkům na časté přemísťování. Poměrně slabé elektronické demaskující příznaky zajišťují potřebnou bezpečnost. Pro zabezpečení velení a řízení KIS z TMV se používají převážně taktické datové sítě rádiové (TDS-R), umožní-li to situace, zajišťuje se i přímé napojení na spojovací uzel brigády.

TMV může působit v sestavě:

- operační skupina;
- skupina bojové podpory;
- skupina zabezpečení.

***Poznámka:** Možné další vnitřní členění prvků míst velení brigády a úkoly, které mohou plnit, jsou uvedeny v příloze 1.*

3.4.5 Styčné týmy

Styčné týmy jsou zřizovány a vzájemně vyměňovány vždy, když brigáda přejde pod operační řízení (Operational Control – OPCON) velitelství jiného státu nebo jsou sousední svazky a útvary z různých států. Vysílání a přijímání styčných týmů se řídí zásadami uvedenými ve STANAG 2101.

Obecně se vysílání a přijímání styčných týmů řídí následujícími zásadami:

- od nadřízených jednotek k podřízeným jednotkám;
- zleva – doprava;
- zezadu – dopředu (z hloubky k přednímu okraji prostoru operace);
- podporující prvky zřizují styk s podporovanými;
- střídající jednotky (přisunované) zřizují styk se střídanými (odsunovanými)

- jednotkami;
- armáda zřizuje styk s nevojenskými úřady a organizacemi.

3.4.5.1 Styčné týmy vysílané brigádou

Velitelství brigády vysílá a zabezpečuje následující styčné týmy:

Styčný tým pro	Odpovědnost
Nadřízený	Operační středisko
Soused vpravo	Operační středisko
Soused vpředu	Operační středisko

Všechny styčné týmy zpravidla budou:

- zabezpečovat práci ve směnném provozu;
- pravidelně informovány o organizaci, možnosti, aktuálních plánech a rozmístění vlastních jednotek.

Styčné týmy vysílané brigádou zastupují velitele v určených strukturách velení a řízení, zajišťují základní a aktuální informace ve všech funkčních oblastech štábu a podporují organizaci informačního toku.

3.4.5.2 Styčné týmy přijímané brigádou

Velitelství brigády vytváří podmínky k tomu, aby bylo schopné přijmout a zabezpečit činnost pro následující styčné týmy:

Styčný tým pro	Vyslaný od
Skupina plánování boje	prrchbo (brchbo)
Skupina řízení boje	mpr
	mpr
	mpr
	smdo / db
	žmr
	rcho (prrchbo)
	rota EB
	PSYOPS
	CIMIC
	VzS
soused vlevo	
soused vzadu (střídající)	
Středisko zabezpečení	VP
Centrum podpory brigády	VP
	CIMIC/PSYOPS

Přijímající štáb odpovídá za:

- vytvoření pracovních podmínek;
- zabezpečení ubytování, stravování a doplňování PHM;
- zdravotnické zabezpečení;
- možnosti napojení na komunikační a informační systémy.

3.5 Místa velení na taktické úrovni – praporní úkolové uskupení

Praporní úkolové uskupení bude vytvářeno a zasazováno do operace společné obrany nízké intenzity, operace na prosazení míru a operace na podporu nebo udržení míru. Jeho jádro bude tvořeno mechanizovaným praporem.

Praporní úkolové uskupení (dále jen prapor) mohou podle charakteru úkolu kromě velitelství praporu a jeho velitelské roty tvořit:

- tři mechanizované roty;
- minometná baterie (četa);
- důstojník palebné podpory od smdo, četa dělostřeleckého průzkumu, dělostřelecká baterie (nestálý prvek, dle potřeby);
- zesílená protiletadlová četa;
- roj bitevních vrtulníků Mi-35/24V a roj víceúčelových vrtulníků Mi-17/171Š;
- zesílená četa chemické ochrany s mobilním biologickým týmem;
- ženijní četa;
- rota logistiky;
- praporní obvaziště;
- četa Vojenské policie.

Mechanizovaný prapor bude v rámci spojeneckých sil začleněn do struktury mnohonárodní brigády nebo nasazen k plnění samostatného úkolu v podřízenosti velitelství brigády nebo i divize.

Je schopen plnit následující úkoly v jakékoli roční i denní době, za každého počasí a v jakémkoli terénu:

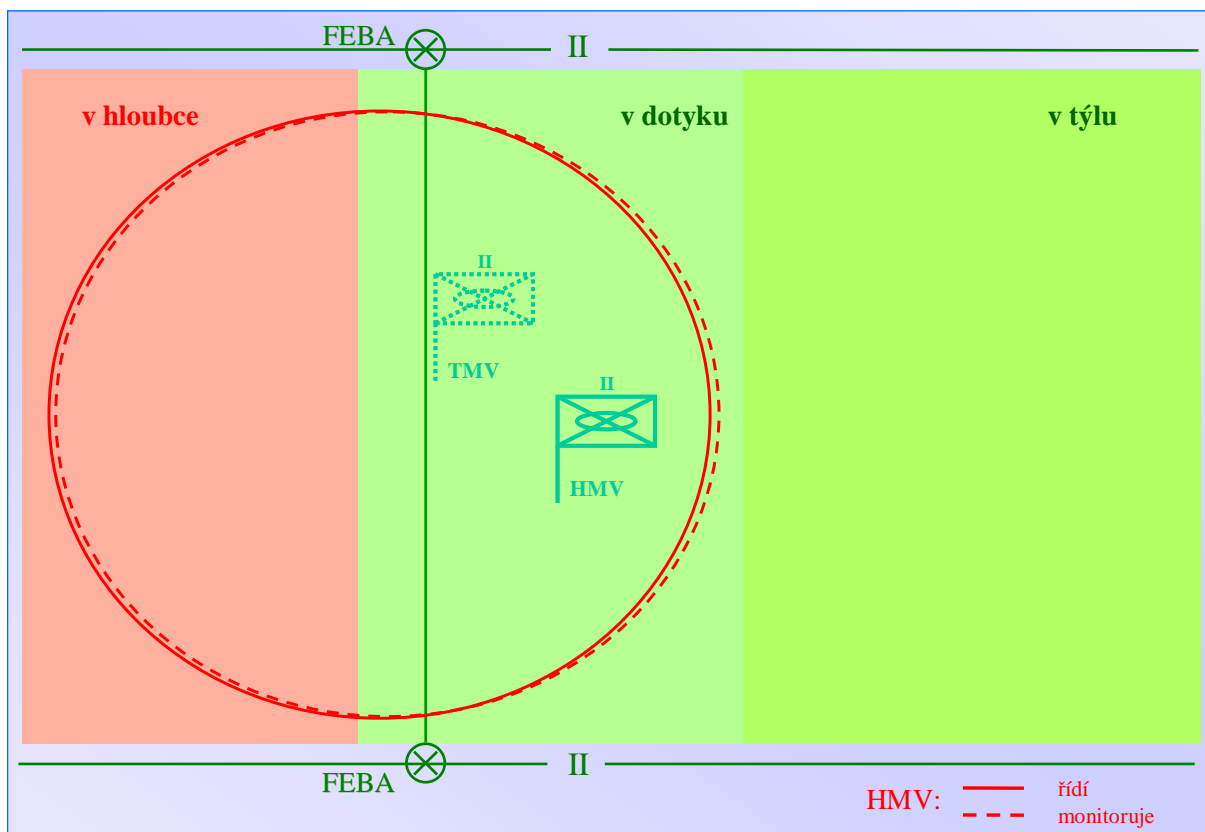
- posílení ochrany státní hranice, střežení důležitých objektů nebo plnění úkolů při nevojenském ohrožení;
- vedení obranného boje v součinnosti s ostatními mechanizovanými prapory, samostatně na vedlejší směru a vedení manévrové obrany;
- vedení útočné činnosti proti obrněným prostředkům nepřítele;
- plnění úkolů v bojových, nebojových, humanitárních a jiných nestandardních operacích i mimo území ČR;
- přesuny na různé vzdálenosti a pružné manévrování v prostoru činnosti.

Místa velení praporu zabezpečují činnost informačního systému, podmínky pro práci velitele a štábu praporu při plánování a řízení boje a logistické podpory praporu.

Pro řízení bojové činnosti se u praporu vytvářejí dvě mobilní místa velení:

- hlavní místo velení;
- taktické místo velení.

Velitel praporu může velet praporu a řídit bojovou činnost z toho místa velení, které bude v dané situaci víc vyhovovat. Zpravidla však velí podřízeným jednotkám a přiděleným prostředkům z H MV. Pro specifické podmínky bojové činnosti si může vytvářet dočasné TMV, které využije k velení z prostoru blízkého plnění konkrétního úkolu.

Obrázek 3.8 Prostory řízení a monitorování MV praporu

3.5.1 Hlavní místo velení praporu

HMV praporu je hlavní řídicí, koordinační a komunikační centrum pro řízení bojové činnosti praporu. Zajišťuje koordinaci a sladění činností integrováním bojové podpory a logistické podpory připravované bojové činnosti, plánuje budoucí činnosti a zabezpečuje podporu velení udržováním kontaktu a komunikací s nadřízeným místem velení, podřízenými veliteli, sousedními útvary a jednotkami.

Na HMV praporu probíhá monitorování a stálá aktualizace informací o situaci nepřítele, plánování operace, shromažďování, analyzování a distribuce taktických informací pro zajištění společného obrazu operační situace a rovněž řízení a sladění bojové podpory a materiálního, technického a zdravotnického zabezpečení. Veliteli jsou předávány všechny informace, které mají přímý a okamžitý vliv na bojovou činnost. Prostředky velení a řízení na HMV praporu zajišťují průběžnou výměnu taktických informací mezi bojovými, podpůrnými i zabezpečujícími prvky ve všech fázích činnosti.

HMV praporu má, stejně jako ostatní MMV, modulární strukturu. Ta zajišťuje, že HMV je možné rozvinout jako ucelený komplet nebo je rozvíjet rozptýleně po modulech podle charakteru úkolu a konkrétních podmínek (terén, vlastní bojová sestava, nepřítel a čas, který je k dispozici). Proto je nutné, aby počet vozidel a osob na HMV praporu byl z důvodu možnosti rychlého svinutí, přesunu a rozvinutí co nejmenší, ale dostatečný k tomu, aby byla zajištěna potřebná podpora velitele a plnění funkcí velení a řízení.

HMV je místem, z něhož se uskutečňuje velení podřízeným při přípravě a v průběhu vedení boje. Na hlavním místě velení pracuje velitel, činnost na něm řídí náčelník štábu. Rozvíjí se v takové vzdálenosti, která zabezpečuje spolehlivé velení a řízení. Jeho prostor

rozmístění určuje nadřízený velitel. K zaujetí HVM se využívají u praporu především mobilní prostředky.

Obrázek 3.9 Základní struktura HVM praporu

Členění HVM:

HVM praporu může být vytvářeno následujícími pracovními prvky (středisky, skupinami a pracovišti):

- operačním střediskem;
- střediskem KIS;
- střediskem logistické podpory;
- skupinou zabezpečení HVM;
- praporním obvažištěm.

A) Operační středisko

Operační středisko je hlavním orgánem velitele pro plánování, řízení a organizování bojové činnosti. Činnost na něm řídí NŠ.

Středisko plní tyto hlavní úkoly:

- bezprostředně řídí a koordinuje činnost podřízených podle zpracovaného (a na základě vývoje situace upřesňovaného) plánu boje;
- analyzuje a prognózuje další činnosti vojsk na základě vzniklé situace, získaných zpráv a informací s perspektivou 24–48 hodin;
- plánuje dílčí nebo nové úkoly na základě výsledků analýz a prognóz nebo úkolu obdrženého od nadřízeného.

Operační středisko je tvořeno:

- pracovištěm velitele a NŠ;
- zpravodajskou skupinou;
- skupinou plánování boje;
- skupinou řízení boje;
- skupinou prvků bojové podpory;
- skupinou komunikačních a informačních systémů;
- skupinou logistické podpory;
- zdravotnickou skupinou.

a) Pracoviště velitele a NŠ

Pracoviště vytváří podmínky pro činnost hlavních funkcionářů na HMV praporu. Je orgánem velitele praporu pro zabezpečování specifických úkolů vyplývajících z jeho funkčních povinností.

b) Zpravodajská skupina

Zpravodajská skupina je součástí operačního střediska na HMV praporu, která realizuje proces řízení zpravodajské činnosti. Je určena k plánování a řízení průzkumu, geografické a hydrometeorologické podpory, ke shromažďování informací o nepříteli, terénu a hydrometeorologické situaci z prostoru zpravodajské odpovědnosti, jejich vyhodnocování a předkládání příslušných návrhů a zpravodajských informací veliteli, štábu a podřízeným jednotkám.

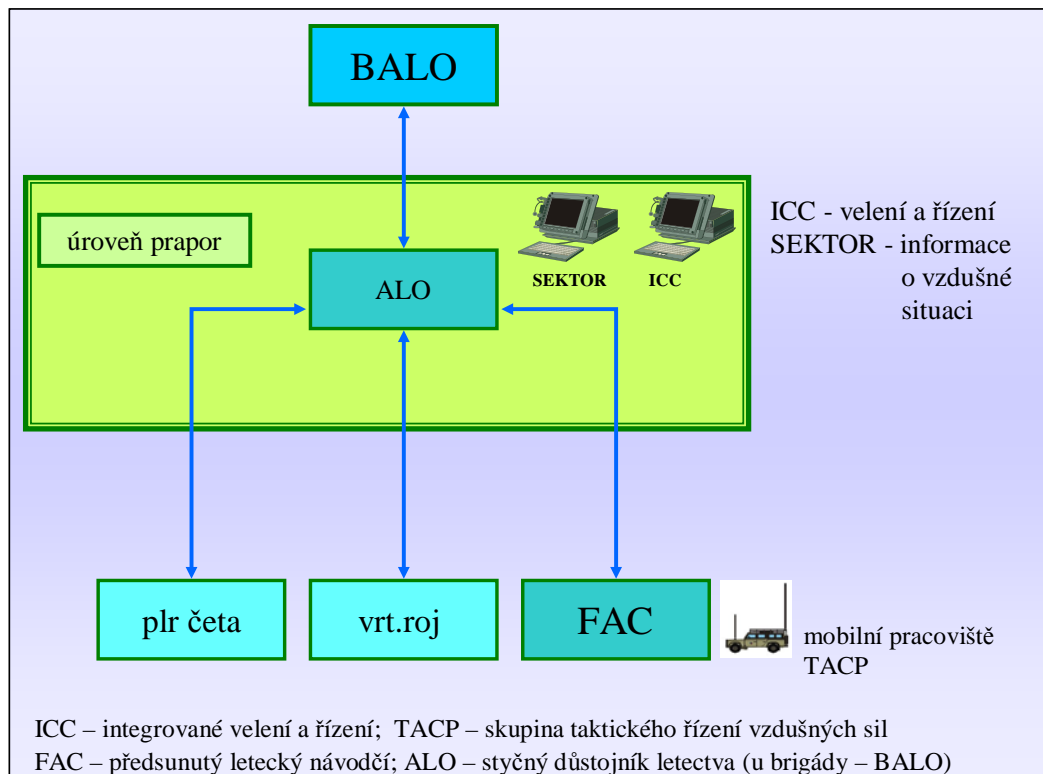
c) Skupina plánování boje

Skupina je hlavním výkonným prvkem pro plánování boje. Koordinuje a zabezpečuje zpracování plánu boje. V průběhu vedení bojové činnosti analyzuje a stanovuje prognózy vývoje situace. Je hlavním koordinátorem a zpracovatelem dílčího bojového úkolu po rozhodnutí velitele nebo nového bojového úkolu na základě rozkazu nadřízeného.

Skupina řízení boje

Skupina je základním prvkem řízení a koordinace činnosti podřízených jednotek. Vede trvalý přehled o situaci v prostoru boje. Činnost koordinuje podle zpracovaného plánu boje, který upřesňuje formou bojových nařízení.

K zabezpečení styku a sladění činnosti s přiděleným letectvem je vytvořen koordinační prvek, který pracuje na HMV. Na obrázku 3.10 je znázorněna jeho možná struktura.

Obrázek 3.10 Možné složení prvku pro koordinaci činnosti s letectvem na HMV praporu

d) Skupina prvků bojové podpory

Skupina zabezpečuje styk s jednotkami bojové podpory a podílí se na plánování dílčích úkolů nebo nových úkolů, které jsou koordinovány a řízeny střediskem plánování. Poskytuje podporu skupině řízení boje.

e) Skupina KIS

Zodpovídá za provoz a údržbu komunikačních a informačních systémů pro zabezpečení velení a řízení a organizuje jejich bezpečnost.

f) Skupina logistické podpory

Je podpůrným prvkem velitele praporu při plánování a vedení bojové činnosti. Poskytuje informace o stavu výzbroje, techniky, materiálu, zásob a o situaci v oblasti provozu, údržby a oprav.

h) Skupina zdravotnického zabezpečení

Je podpůrným prvkem velitele praporu při plánování a vedení bojové činnosti v oblasti zdravotnického zabezpečení.

B) Středisko komunikačních a informačních systémů

Středisko komunikačních a informačních systémů je prvkem pro plánování a řízení provozu KIS HMV praporu.

C) Skupina zabezpečení

Skupina je vytvářena silami a prostředky velitelské roty k zabezpečení chodu HMV.

D) Středisko logistické podpory

Středisko je rozhodujícím prvkem, který plánuje, organizuje a řídí zabezpečení výzbrojí, technikou, materiálem a zásobami všeho druhu, systém provozu, údržby a oprav včetně poskytování služeb a ubytování v průběhu boje praporu. Řídí systém skladování, doplňování a distribuci zásob. Zpracovává a podává hlášení o logistické a personální situaci.

E) Praporní obvaziště

Praporní obvaziště je rozhodujícím prvkem, který plní úkoly zdravotnického zabezpečení praporu.

3.5.2 Taktické místo velení praporu

TMV je dočasné mobilní místo velení praporu. Jeho úkolem je umožnit veliteli praporu velení jednotkám ve specifických situacích. Velitel využívá TMV k velení z prostoru blízkého plnění daného úkolu, řídí z něj probíhající bojovou činnost, získává potřebné informace o situaci a prosazuje svá rozhodnutí.

TMV praporu se může zřizovat při průchodu přes stanovené čáry, zasazení hlavních sil, manévru se zálohami, při rychle probíhající obranné nebo útočné bojové činnosti, kdy je nutné zajistit potřebné taktické spojení nebo umožnit přesun HMOV apod. Za těchto podmínek může velitel v různých fázích vedení bojové činnosti vyčlenit jedno nebo dvě vozidla HMOV vybavená prostředky brigádního vozidlového informačního systému, aby se přesunula do stanoveného prostoru a rozvinula TMV praporu.

Příslušníci TMV působí na hlavním místě velení a TMV zaujímají ho podle rozhodnutí velitele. TMV je složeno obvykle z příslušníků operační a zpravodajské skupiny, koordinátora paleb, leteckého návodčího, popřípadě důstojníků chemické, ženijní a dalších odborností, pokud je to nutné. Ti získávají a předávají veliteli aktuální informace o situaci na bojišti, společně s ním koordinují použití sil a prostředků při řízení boje a předávají jeho rozhodnutí týkající se bojového použití a logistické podpory na hlavní místo velení a podřízeným velitelům k realizaci.

Poznámka: *Možné další vnitřní členění prvků míst velení praporu a úkoly, které mohou plnit, jsou uvedeny v příloze 2.*

3.6 Místa velení na taktické úrovni – rotní úkolové uskupení, četa

Rotní úkolové uskupení bude vytvářeno a zasazováno do operace společné obrany nízké intenzity, mírové operace nebo humanitární a záchranné operace. Jeho jádro bude tvořeno rotou, podle konkrétního úkolu mechanizovanou rotou, rotou chemické ochrany, rotou pasivních sledovacích systémů, rotou Vojenské policie, jednotkou speciálních sil, záchranným odřadem nebo polní nemocnicí.

Rotní úkolové uskupení (dále jen rota) může být podle charakteru úkolu tvořeno dalšími jednotkami druhů vojsk (protiletadlovou, ženijní, chemickou a další).

Rota může být v rámci spojeneckých sil začleněna do struktury mnohonárodní brigády nebo nasazena k plnění samostatných úkolů ve vymezeném sektoru odpovědnosti.

Četa (mechanizovaná i druhů vojsk) bude zpravidla plnit úkoly v rámci roty, i když

podle konkrétní taktické situace může působit na samostatném směru.

Taktické místo velení roty (čety)

V boji velitel roty (velitel čety) zpravidla velí jednotkám z bojového vozidla vybaveného BVIS, které tvoří taktické místo velení roty (čety). TMVR (TMVČ) si volí velitel tak, aby měl co nejlepší podmínky pro pozorování bojiště, činnosti nepřítele, vlastních jednotek a sousedů a mohl řídit a koordinovat jejich činnost. Nemělo by být v bojové sestavě roty (čety) nápadné a při přemísťování by mělo využívat ochranných vlastností terénu a vlastních maskovacích prostředků.

Na TMVR roty se zpravidla nacházejí i velitelé jednotek, které jsou rotě přiděleny nebo ji podporují.

V případě vyřazení TMVR přebírá velení roty zpravidla předem určené TMVČ.

V případě vyřazení TMVČ převezme velení čety předem určený velitel družstva.

3.7 Místa velení útvarů druhů vojsk

V případě nasazení brigády budou zpravidla do úkolového uskupení začleněny následující prvky podpory a zabezpečení:

- smíšený dělostřelecký oddíl (smdo);
- protiletadlový raketový odřad;
- prapor radiační chemické a biologické ochrany;
- ženijní prapor (ženijní mechanizovaný prapor);
- prapor NSE.

Všechny tyto prvky vytvářejí mobilní místo velení, jehož struktura a úkoly pracovních prvků je podobná místu velení vševojskového praporu. Odlišnosti v organizačních strukturách a působnostech míst velení jednotlivých prvků vycházejí ze specifik určení a působnosti jednotlivých prvků druhů vojsk a jsou popsány níže.

Konkrétní rozpracování organizačních struktur s vydefinováním působností míst velení bude součástí přílohy části „Koncepce míst velení“ upravené v souladu s 2. krokem reformy AČR.

3.7.1 Místa velení smíšeného dělostřeleckého oddílu

Místo velení oddílu zabezpečuje činnost informačního systému, podmínky pro práci velitele a štábu při plánování a řízení boje, činnost operačních skupin štábu oddílu a to zejména v oblasti řízení palby. Pro řízení bojové činnosti se u oddílu vytváří **hlavní místo velení**.

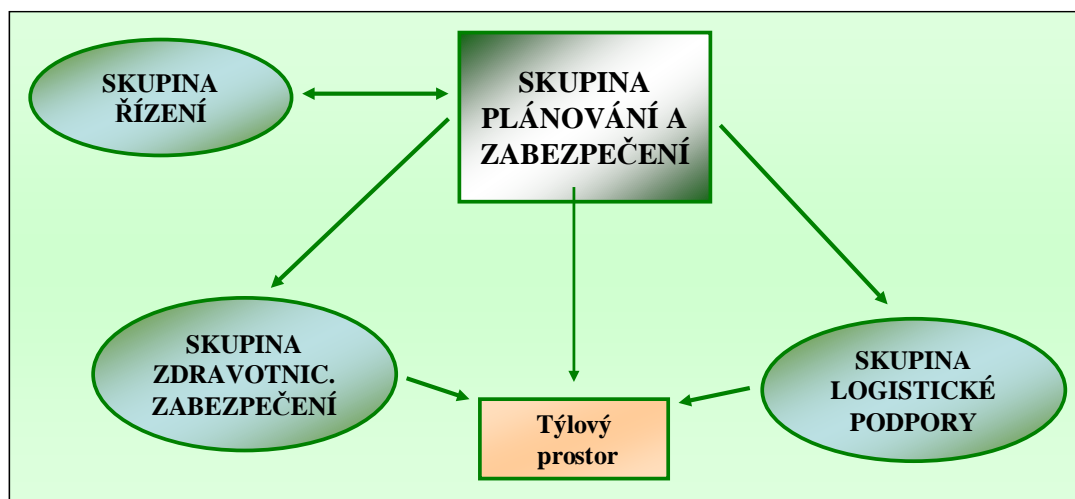
HMV:

- je místem, z něhož se uskutečňuje velení podřízeným při přípravě a v průběhu vedení boje, koordinace činnosti bojujících jednotek a plánování boje;
- rozvíjí se v takové vzdálenosti, která zabezpečuje spolehlivé velení a řízení;
- na HMV pracuje zástupce velitele, činnost na něm řídí náčelník štábu;
- jeho prostor rozmístění určuje nadřízený velitel;

- k zaujetí H MV se využívají u oddílu především mobilní prostředky.

Síly a prostředky vyčleňované do H MV, Z MV, T MV mb a H MV mpr:

- jsou vyčleňovány k zabezpečení součinnosti s podporovanými vševojskovými útvary a jednotkami;
- vyčleňují se ze sestavy smdo a velitel oddílu, který je rovněž vyčleněn na H MV mb, velí jejich cestou jednotkám oddílu.

Obrázek 3.11 Základní struktura H MV smdo

Vnitřní členění H MV:

Skupina plánování a zabezpečení

- pracoviště plánování;
- operační pracoviště;
- zpravodajské pracoviště;
- pracoviště komunikace.

Skupina řízení

- pracoviště vyhodnocení a analýzy;
- pracoviště řízení palby smdo;
- strážní družstvo.

Skupina logistické podpory

- pracoviště logistické podpory;
- pracoviště personalistiky a zabezpečení;
- týlový prostor.

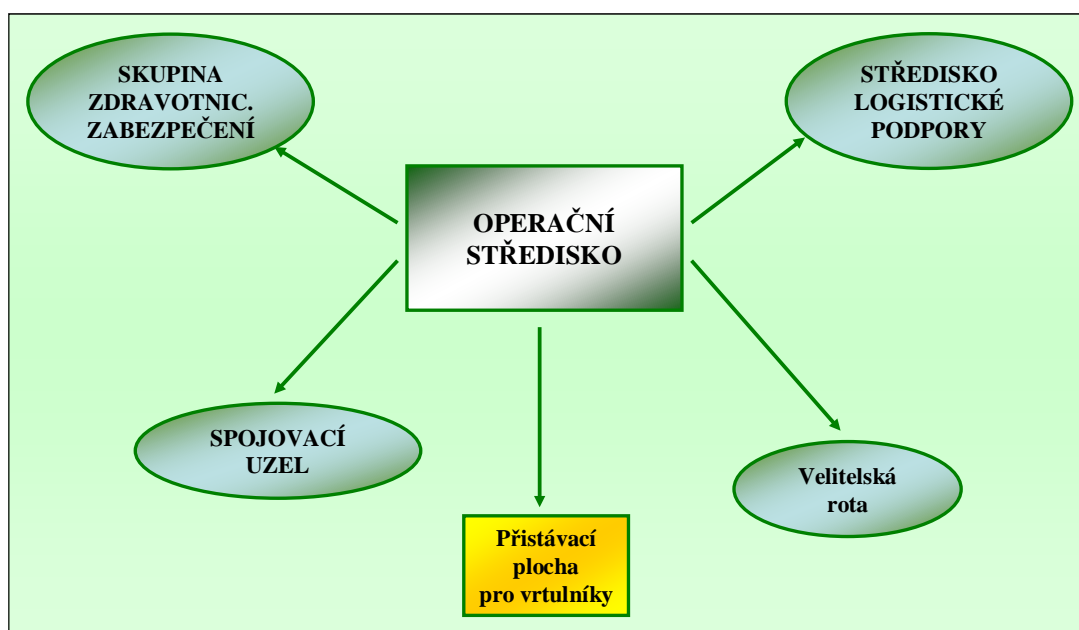
Skupina zdravotnického zabezpečení

3.7.2 Místa velení ženijního praporu

Místa velení ženijního praporu zabezpečuje činnost informačního systému, podmínky pro práci velitele a štábu při plánování a řízení plnění úkolů ženijního zabezpečení boje. Pro řízení bojové činnosti se u praporu vytváří v prostoru ženijní zálohy **hlavní místo velení**.

HMV

- je místem, z něhož se uskutečňuje velení podřízeným při přípravě a v průběhu plnění úkolů ženijního zabezpečení operace (boje), koordinace činnosti nasazených jednotek a plánování plnění úkolů ženijního zabezpečení boje;
- rozvinuje se v takové vzdálenosti, která zabezpečuje spolehlivé velení a řízení jednotek praporu;
- na hlavním místě velení pracuje velitel, činnost na něm řídí náčelník štábu;
- jeho prostor rozmístění určuje nadřízený velitel;
- řídí činnost v týlovém prostoru praporu, zabezpečuje administrativní funkce praporu;
- k zaujetí HMV se využívají u praporu především mobilní prostředky.

Obrázek 3.12 Základní struktura HMV žpr

Vnitřní členění HMV:

Operační středisko

- pracoviště velitele;
- zpravodajská skupina;
- skupina plánování ženijního zabezpečení boje;
- skupina řízení ženijního zabezpečení boje;
- skupina podpory BI.

Středisko logistické podpory

- skupina logistické podpory;
- personální a ekonomická skupina;
- skupina KIS.

Skupina zdravotnického zabezpečení.

Spojovací uzel.

Velitelská rota.

3.7.3 Místa velení praporu radiační, chemické a biologické ochrany

Místo velení praporu radiační, chemické a biologické ochrany (prrchbo) vytváří podmínky pro zabezpečení činnosti informačního systému, podmínky pro práci velitele a štábu při plánování a řízení boje a pro činnost operačních skupin přijímaných u štábu praporu.

Pro řízení bojové činnosti se u praporu vytváří **hlavní místo velení** (vytváření taktického místa velení se nepředpokládá).

Místo velení se rozmisťuje skrytě a rozptýleně, zpravidla stranou od předpokládaného směru hlavního úderu nepřítele a stanovených bezpečnostních pásem, určených rozhodnutím velitele na základě zpravodajsko-technického vyhodnocení lokalit teritoria, které mohou být zdrojem specifického ohrožení vojsk (potenciální zdroje radiačních, chemických a jiných havárií).

HMV

- HMV je místem, z něhož se uskutečňuje velení podřízeným jednotkám při přípravě a v průběhu vedení boje, koordinace činnosti jednotek a plánování boje;
- rozvíjí se v takové vzdálenosti, která zabezpečuje spolehlivé velení a řízení;
- na hlavním místě velení pracuje velitel, činnost na něm řídí náčelník štábu;
- prostor rozmístění HMV určuje nadřízený velitel;
- k zaujetí HMV se u praporu využívají především mobilní prostředky.

Obrázek 3.13 Základní struktura HMV prrchbo

Vnitřní členění HMV:

Operační středisko

- pracoviště velitele;
- zpravodajské pracoviště;
- skupina plánování boje;

- skupina řízení boje;
- výpočetní analytické pracoviště.

Středisko logistické podpory

- skupina logistické podpory;
- personální skupina;
- ekonomické pracoviště;
- skupina KIS.

Skupina zdravotnického zabezpečení.

Skupina speciálního určení.

Skupina zabezpečení HVM.

3.8 Místa velení vzdušných sil

3.8.1 Místa velení VzS v návaznosti na spojenecký systém velení a řízení

Strategickou úroveň velení a řízení představuje spojenecké velitelství pro operace (Allied Command Operations – ACO) v Monsu v Belgii.

Operační velitelství společných sil (JFC HQ) v Brunssumu v Nizozemí je vytvořeno pro obranu severního regionu. Toto velitelství má v podřízenosti velitele složek sil. Velitelství vzdušné složky je v Ramsteinu v Německu. Velitel vzdušné složky v severním regionu má v podřízenosti sedm (šest pevných a jedno pohyblivé) společných středisek řízení operací vzdušných sil (Combined Air Operations Centre – CAOC). Tato střediska budou v budoucnosti redukována na dvě pevná a jedno pohyblivé. Pohyblivé středisko (CAOC) není určeno k působení mimo teritorium NATO.

Společné velitelství (Joint HQ) v Lisabonu v Portugalsku vytváří pro velení a řízení operační středisko vzdušných sil (Air Operations Centre – AOC), které je určeno k působení jak na teritoriu NATO, tak i mimo něj (např. pro operace mimo čl. 5 Washingtonské smlouvy). Taktická letka může působit i v podřízenosti jiných struktur velení a řízení než NATO, například OSN, EU.

V zámyslu Vrchního velitelství spojeneckých sil v Evropě je dosažení jednotné integrované struktury velení a řízení zabezpečující požadované schopnosti vzdušných sil v prostředí vedení společných operací. Základem systému velení a řízení a tedy i míst velení jsou jednotlivé podřízené prvky systému velení a řízení VzS. Tyto prvky poskytují základní funkce v rozsahu managementu sil, řízení vzdušných operací, řízení vzdušného prostoru, řízení letů, průzkumu vzdušného prostoru a management zdrojů velení a řízení. Kromě toho zabezpečují manévr, výměnu informací, interoperabilitu, spojení k odpovídajícím pozemním a námořním prvkům.

Systém velení a řízení VzS (Air Command Control System – ACCS) bude zabezpečovat interoperabilitu mezi vzdušnými silami, pozemními silami a námořnictvem na taktické úrovni.

Podporuje následující aktivity ve strukturách velení a řízení:

- stanovení taktických kapacit vzdušných sil pro vzdušná tažení;
- definování úkolů pro vzdušné síly;
- konfiguraci systémů průzkumu velení a řízení;
- plánování a organizování řízení letového provozu;
- strukturování vzdušného prostoru podle požadavků jeho uživatelů;

- hodnocení zpravodajských informací;
- koordinaci činnosti ve vzdušném prostoru s pozemními silami a námořnictvem;
- stanovení úkolů výkonným prvkům vzdušných sil;
- organizování vzdušného boje;
- organizování připravenosti vzdušných sil;
- řízení a pomoc silám a prostředkům při výkonu jejich úkolů;
- zpracování a šíření rozpoznávaného obrazu vzdušné situace (Recognized Air Picture – RAP);
- zabezpečení managementu senzorů;
- plánování úkolů vzdušných sil v operacích.

Společné operační středisko řízení operací VzS (Combined Air Operations Centre – CAOC)

Místem velení na taktické úrovni velení a řízení (dále viz část 3.8.4 Taktické velení) je CAOC – společné operační středisko řízení operací VzS (vzdušných a protivzdušných). CAOC plánuje, úkoluje, koordinuje a řídí obranné, útočné a podpůrné vzdušné operace trvale a dočasně přidělených a vyčleněných vzdušných sil ve svém prostoru odpovědnosti. Pro provádění obranných a útočných operací vydává úkoly přiděleným podřízeným leteckým úderným, obranným a podpůrným leteckým jednotkám a podřízeným jednotkám systému velení a řízení.

3.8.2 Podřízené prvky velení a řízení vzdušných sil

Středisko řízení a uvědomování (Control and Reporting Centre – CRC)

CRC je určeno k decentralizovanému řízení protivzdušné obrany a vzdušného prostoru ve svém prostoru odpovědnosti. Provádí řízení bojových operací, řízení zbraňových systémů, sledování vzdušného prostoru, identifikaci vzdušných cílů a řídí spojení. Může se podílet na sledování a řízení protivzdušné obrany leteckých jednotek při úderech do hloubky. V rámci přechodu na architekturu systému velení a řízení VzS (ACCS) budou CRC nahrazena entitou ARS.

Středisko řízení vzdušných sil, tvorby RAP a fúze dat – ARS

Středisko řízení vzdušných sil, tvorby RAP a fúze dat je nově vytvářený prvek (i pojem) v systému velení a řízení VzS. Může být statický nebo rozvinutelný a je tvořen následujícími prvky:

- středisko řízení vzdušných sil (Air Control Center – ACC);
- středisko tvorby RAP (RAP Production Center – RPC);
- stanoviště fúze dat (Sensor Fusion Post – SFP).

Středisko řízení vzdušných sil (Air Control Centre – ACC) řídí vzdušné operace pro všechny typy vzdušných misí a pozemních zbraní PVO, které jsou rozloženy v geografické oblasti řízení. Poskytuje přípravu zbraní pozemní PVO. Koordinuje všechny vzdušné mise, umožňuje jednotu řízení a využití v managementu vzdušného prostoru. Rozšiřuje ofenzivní řízení vzdušných misí a podporu schopnosti vzdušných misí integruje do defenzivního řízení vzdušných misí.

Středisko tvorby RAP (RAP Production Center – RPC) produkuje rozpoznávaný obraz o vzdušné situaci ve stanovené oblasti odpovědnosti daného RPC (Track Production Area – TPA) a řídí podřízené průzkumné prvky (senzory aktivní a pasivní lokace). Obraz oblastní vzdušné situace (Area Air Picture – AAP) je získán pomocí korelace místních obrazů vzdušné situace (Local Air picture – LAP) z podřízených SFP

s přispěním informací z průzkumu získaného z externích zdrojů pro ACCS včetně létajícího systému řízení a uvědomování PVO NATO (NATO Airborne Early Warning – NAEW). Identifikace je přiřazena každé dráze v AAP a výsledek v podobě RAP je k dispozici pro distribuci v celém systému. RPC přijímá i pozemní, námořní a podhladinové dráhy z externích zdrojů a vytváří společný obraz operační situace, který je distribuován ACCS uživatelům. RPC řídí alokované ACCS průzkumné zdroje. Kromě jiného nařizuje a stanovuje priority z CAOC a odpovídá na základě požadavku uživatelů RAP za dodatečné obohacení RAP.

Stanoviště fúze dat (Sensor Fusion Post – SFP) vytváří místní obraz vzdušné situace (LAP) pomocí fúze dat z aktivních a pasivních zdrojů. Hlásí stavy a výkonnost podřízených senzorů. Řídí detekci a odpovídá za rozkazy pro řízení vyzařování (Emission Control – EMCON), protiradiolokační střely (Anti Radiation Missile – ARM) a elektronická protiopatření (Electronic Countermeasure – ECM).

Stanoviště řízení a uvědomování (Control and Reporting Post – CRP)

Stanoviště řízení a uvědomování (CRP) je pevné nebo pohyblivé radarové stanoviště podřízené CRC. Je určeno ke zvětšení radarového dosahu CRC a v omezené míře může provádět řízení ve vzdušném prostoru.

Létající systémy řízení, uvědomování a varování

Vzdušný systém včasného varování (Airborne Early Warning – AEW), létající systém řízení a uvědomování PVO (Airborne Warning and Control System – AWACS) a létající systém řízení a uvědomování PVO NATO (NATO Airborne Early Warning – NAEW) představuje letoun, který provádí vysoce pružný průzkum bojového prostoru. Systémy jsou zpravidla podřízeny CAOC a významně zlepšují radiolokační pokrytí zájmové oblasti a tím i kvalitu RAP. Jsou schopny vykonávat funkce CRC.

Operační středisko (brigády) řízených střel země-vzduch (Surface-to-Air Missile Operations Centre – SAMOC)

Operační středisko protiletadlové raketové brigády pro řízení pozemní PVO poskytuje schopnosti pro řízení a management zbraňových systémů země – vzduch. SAMOC je standardně rozvinutelný prvek, ale může být implementován i jako prvek statický.

Operační středisko oddílu (Group Operations Centre – GOC)

Operační středisko protiletadlového raketového oddílu koordinuje a monitoruje spojení mezi nadřízenými a podřízenými prvky. Zajišťuje udržování informací pro SAMOC o všech událostech operačního stavu podřízených jednotek a zabezpečuje velení operacím podřízených jednotek. Monitoruje operační a logistický stav podřízených jednotek a prvků a zajišťuje odstranění vzniklých problémů a nedostatků. Provádí výměnu dat a informací potřebných pro efektivní podporu použitých zbraní s podřízenými nebo nadřízenými prvky včetně výměny sensorových dat, RAP, povelů, stavu a jiných formalizovaných dat nebo volně psaného textu. Monitoruje plnění úkolů podřízenými palebnými jednotkami. Zajišťuje podporu podřízených jednotek v hodnocení místního obrazu vzdušného prostoru k přípravě palby. Stanovuje úkol palebným jednotkám k činnosti na vzdušné objekty. V případě selhání datové komunikace provádí manuální řízení operací. Šíří zprávy, předběžná opatření, informace o stavu zbraní, rozkazy řízení palby, varování o vzdušném napadení, stanovené časové údaje a všechny rozkazy přijaté z CAOC, CRC nebo SAMOC.

3.8.3 Podřízené prvky velení a řízení VzS pro součinnost s pozemními silami

Operační středisko pro koordinaci činnosti vzdušných operací (Air Operations Coordination Centre – AOCC)

Operační středisko pro koordinaci činnosti vzdušných operací (AOCC) je přímo podřízeno CAOC, ale je dislokováno společně s místem velení operačního úkolového uskupení pozemních sil nebo jeho ekvivalentu u námořních sil. Koordinuje, vyžaduje a řídí plnění úkolů přímé letecké podpory (Close Air Support – CAS), vzdušných přepadů (Air Intercept – AI) vzdušné izolace prostoru bojové činnosti (Air Interdiction – AI) a taktického vzdušného průzkumu (Tactical Air Reconnaissance – TAR) v operačním prostoru uskupení pozemních sil. Může mu být předána pravomoc vydávat úkoly stanoveným leteckým jednotkám podřízeným veliteli CAOC. Koordinuje pozemní prostředky integrované PVO a vlastní prostředky pozemní PVO uskupení pozemních sil. Sleduje činnost skupin taktického vzdušného řízení, leteckých styčných důstojníků a předsunutých leteckých návodčích u jednotek a útvarů sboru pozemních sil. AOCC může být stálé nebo rozvinutelné.

Skupina taktického řízení vzdušných sil (Tactical Air Control Party – TACP)

Skupina taktického řízení vzdušných sil je místo taktického řízení vzdušných sil na stupni divize, brigáda a prapor pozemních sil. Skládá se ze styčného důstojníka letectva (Air Liaison Officer – ALO) a předsunutého leteckého návodčího (Forward Air Controller – FAC). Veliteli pozemních sil předkládá návrhy a je autoritou v otázkách použití letectva, koordinuje lety taktického letectva s lety vojskového letectva, palbou dělostřelectva a pozemní PVO, řídí letouny taktického letectva v prostorech vyčkávání a navádí je na pozemní cíle v souladu s platným rozkazem pro řízení vzdušného prostoru (Airspace Control Order – ACO). Předává informace o počasí v prostoru bojové činnosti. Je vybavena vozidly a systémem spojení se schopnostmi pro řízení vzdušné podpory pozemních sil. TACP plní úkoly ve spolupráci s operačním střediskem (skupinou) a skupinou palebné podpory.

***Poznámka:** Výše uvedené složení skupiny vychází z dokumentů AČR, avšak normální funkčnost je zabezpečena ve složení uvedeném ve FM I-111.*

Předsunutý letecký návodčí (Forward Air Controller – FAC)

Předsunutý letecký návodčí (FAC) navádí letouny taktického letectva na pozemní cíle z předsunutého stanoviště. FAC může navádět jak z pozemního, tak ze vzdušného stanoviště. FAC předkládá veliteli útvaru (jednotky) pozemních sil návrhy ve věcech použití taktického letectva, koordinuje lety pod jeho řízením s ostatními operacemi pozemních sil, pomáhá identifikovat vlastní vojska a navádí vlastní letouny na pozemní cíle. Po ukončení úkolu předává posádce letounu informace o zničení cíle a informace o splnění úkolu příslušnému středisku předávání informací v týlovém prostoru (Rear Brief Agency – RBA).

Vzdušné středisko velení a řízení na bojišti (Airborne Battlefield Command and Control Centre – ABCCC)

Vzdušné středisko velení a řízení na bojišti (ABCCC) je určeno k velení a řízení taktickému letectvu při přímé letecké podpoře pozemních sil. Provádí procedurální řízení vzdušného prostoru. Může v omezené míře plnit úlohu záložního AOCC. Plní úlohu informačního střediska týlového prostoru.

Společný systém taktického vzdušného radiolokačního sledování a navedení (Joint Surveillance and Target Attack Radar System – JSTARS)

Společný systém taktického vzdušného radiolokačního sledování a navedení (JSTARS) je systém velitele vzdušné a pozemní složky pro vyhledávání a sledování pohyblivých

i stacionárních pozemních cílů na bojišti. Zpravidla je podřízen CAOC a zajišťuje velení, řízení, spojení, informační a datovou podporu pro ničení pozemních cílů na bojišti jak pro pozemní, tak pro vzdušné operace, zejména vzdušnou izolaci, blízkou vzdušnou podporu, ale i útočné protivzdušné operace proti pozemním cílům.

Operační středisko leteckého křídla (Wing Operations Centre – WOC)

Operační středisko leteckého křídla (WOC) je určeno ke konečnému plánování úkolů vydaných velitelem CAOC v rozkaze pro letový úkol (Air Task/ing/ Order – ATO) nebo vyplývajících z hlášení o letovém úkolu (Air Task /ing/ Message – ATM). V prostoru WOC je rozmístěno i operační centrum taktické letecké základny, které řeší otázky bojové podpory a materiálního, technického a zdravotnického zabezpečení bojové činnosti křídla.

Středisko WOC zabezpečuje nepřetržitou součinnost mezi základnou letectva a CAOC nebo mezi základnou letectva a ACC (i AOCC, pokud je mu delegována pravomoc koordinovat) nebo mezi letkou a podřízenými. Proveditelnost úkolování je zajištěna během procesu přípravy operace. Úkolování je přizpůsobeno pro další doplňkové schopnosti křídla a doplňkovými informacemi k prováděné operaci. Plnění úkolů koordinuje na základě časového plánu a přiřazuje úkoly letkám nebo letounům. WOC je zodpovědné za hlášení o plnění úkolů v operaci vyššímu velitelství. WOC může být stálé nebo rozvinutelné.

Při rozmístění leteckého křídla na dvou letištích se z počtů osob velitelství a štábu letecké základny a leteckého křídla a přemístitelných prostředků velení a řízení letecké základny vytvářejí oddělené přemístitelné (detašované) DWOC, které pod velením určeného velitele operačního letiště (zpravidla zástupce velitele základny) řeší centralizovaně všechny otázky velení, řízení a bojového a technického zabezpečení oddělené letky včetně řízení letového provozu.

Operační středisko letky taktického letectva (Squadron Operation Centre – SQOC)

Operační středisko letky taktického letectva (SQOC) zabezpečuje nepřetržité a dlouhodobě udržitelné velení taktické letce a řízení činností při přípravě a plnění úkolů zpravidla přiměřeně k požadavkům operace a po dobu nezbytnou k přípravě a vedení bojové činnosti letky. SQOC může být zahrnuto v operačním středisku leteckého křídla (WOC).

Operační středisko letky řídí posádky letounů, provádí finální přípravu operace a zajišťuje trvalou součinnost se základnou letectva. Úkolování je prováděno s ohledem na proveditelnost a přizpůsobeno aktuální situaci. SQOC může být stálé nebo přemístitelné.

3.8.4 Taktická úroveň velení a řízení v rámci NATO a AČR

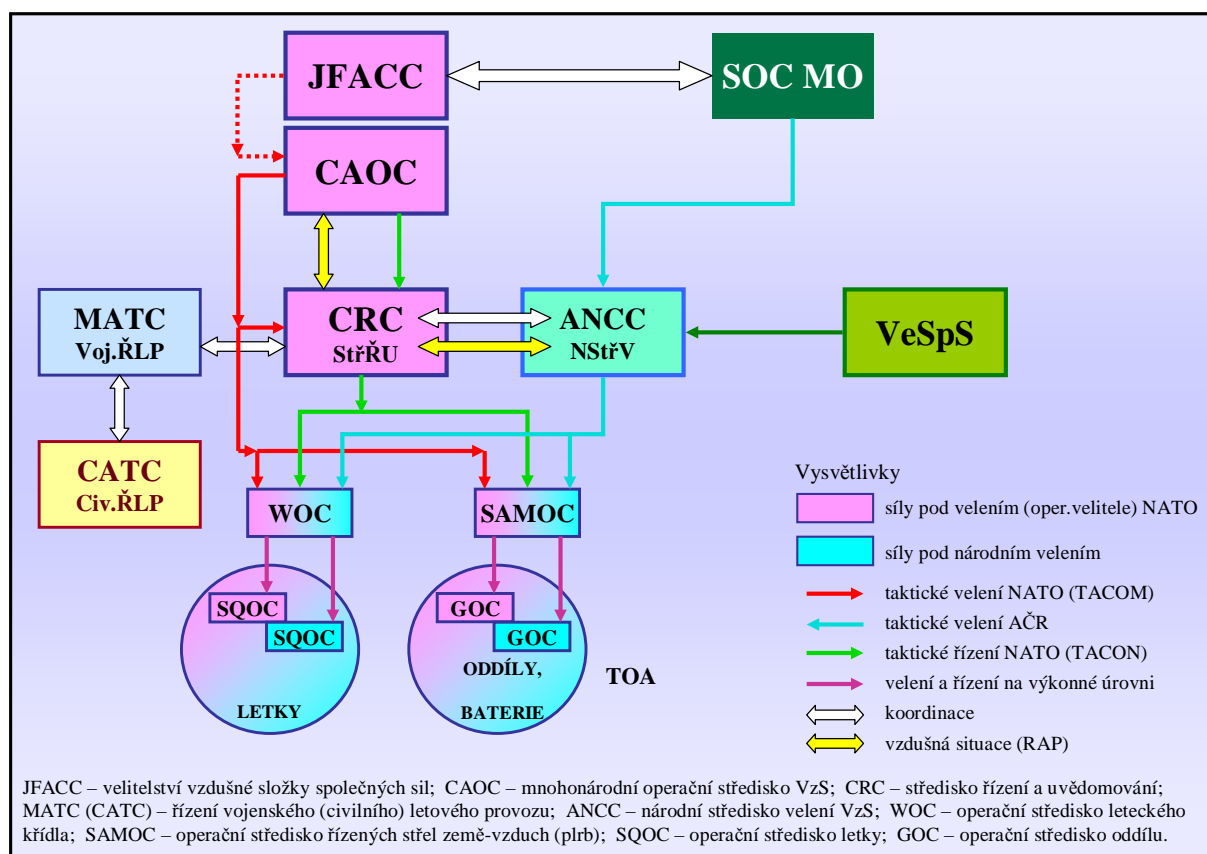
V aliančním pojetí realizuje taktické velení **velitel vzdušné složky** (Joint Force Air Component Commander – JFACC), který má současně delegovanou pravomoc operačního velení nad vzdušnou složkou společných sil. Koordinuje činnost všech prostředků, které působí ve vzdušném prostoru nebo jej využívají, včetně pozemních složky sil (viz obrázek 3.14).

V jeho operační podřízenosti jsou **společná operační střediska řízení operací VzS – CAOC**. Ve stanoveném prostoru odpovědnosti CAOC realizuje taktické řízení s delegovanou pravomocí taktického velení. Tento prvek současně vytváří rozhraní k pozemním silám na operační úrovni a integruje výkonnou úroveň vzdušných sil. Pro koordinaci činností vytváří u pozemních (námořních) sil **operační středisko pro koordinaci činností vzdušných sil – AOCC**. V rámci taktického velení stanovuje úkoly přiděleným leteckým úderným, obranným a podpurným jednotkám, jednotkám pozemní protivzdušné obrany a podřízeným jednotkám

systemu velení a řízení. V rámci taktického řízení bezprostředně řídí útočné operace. Pro řízení obranných operací a sledování útočných operací deleguje pravomoc taktického řízení na výkonnou úroveň příslušnému **středisku řízení a uvědomování – CRC**, které je odpovědné za koordinaci činností a výkon funkcí protivzdušné obrany ve stanoveném prostoru odpovědnosti.

CRC je prvkem struktury velení a řízení NATO, na jehož úrovni zpravidla navazují funkce „národního“ systému velení a řízení vzdušných sil. V podmínkách AČR je CRC rozšířeno o **národní středisko velení vzdušných sil** (Air National Command Centre – ANCC), které vykonává taktické velení nad národním posilovým systémem vzdušných sil. Veškeré činnosti provádí v úzké součinnosti s CRC a v přímé návaznosti na činnost sil a prostředků AČR vyčleněných do NATINADS. Obě střediska vytváří a zabezpečuje brigáda velení, řízení a průzkumu (bVŘPz).

Požadovaná integrita národního systému velení a řízení vzdušných sil AČR se systémem velení a řízení vzdušných sil NATO je zabezpečována na výkonné úrovni **operačními středisky leteckého křídla – WOC** a **operačním střediskem řízených střel země-vzduch (plrb) – SAMOC**. Tato místa velení se vytvářejí jako stacionární.

Obrázek 3.14 Taktické velení a řízení vzdušných sil

Taktické, dopravní i vrtulníkové letectvo zpravidla zůstává pod centralizovaným velením velitele vzdušných sil. Přitom část taktického letectva plní úkoly v operační podřízenosti NATO. Část sil vrtulníkového letectva a pozemní protivzdušné obrany může být předána do operační podřízenosti velitelům prvků pozemních sil. Vzhledem k omezeným prostředkům vzdušných sil a k dosažení požadované kvality taktického velení je vyčlenění vždy důkladně posuzováno. Pro dosažení odpovídající pružnosti použití prvků vzdušných sil

se zvolí vhodné vztahy podpory (všeobecná, přímá, posílení). Styčné prvky VzS jsou popsány v předcházející části kapitoly 3. Místa velení pozemních sil mohou být rozšířena o přemístitelné (deployable) prvky velení vzdušných sil. Podle možností AČR to zpravidla bude u letectva na úrovni vrtulníkové letky (DSQOC), u pozemní protivzdušné obrany to může být na úrovni uskupení/plrb (DSAMOC), častěji na úrovni oddílu nebo baterie (DGOC).

***Poznámka:** Další podrobnosti jsou uvedeny v publikaci Pub-53-20-02 Velení a řízení ve VzS AČR.*

3.9 Ochrana a obrana míst velení

Místa velení divize, brigády a praporu představují pro nepřítele významné cíle, jejichž vyřazením může vážně narušit průběh operace a ohrozit splnění stanoveného úkolu. Charakter soudobých operací zvyšuje možnosti přímého napadení míst velení pozemním i vzdušným nepřítelem. Snahou bojujících stran bude vyřadit místa velení nepřítele a tím narušit jeho systém velení a řízení. Proto jsou přijímána a realizována opatření k jejich ochraně a obraně.

Ochrana a obrana míst velení se tak stává jednou z priorit. Je zpravidla zajišťována jak silami a prostředky samotných míst velení, tak i silami útvarů a jednotek, které působí v jejich blízkosti.

Ochranou míst velení se rozumí soubor opatření, kterými lze snížit účinek zbraní nepřítele. Patří k nim využívání ochranných vlastností terénu, elektronických prostředků a zařízení, rozptýlení a maskování prvků míst velení, budování ochranných staveb, monitorování situace, protipožární opatření apod. Ochranu zajišťují síly a prostředky míst velení a přidělené jednotky Vojenské policie.

Obrana míst velení spočívá v realizaci praktických opatření směřovaných k odražení útoků vzdušného a pozemního nepřítele. Představuje aktivní bojové činnosti, jimiž lze odrážet a ničit nepřítele, který místa velení napadl. Rozsah úkolu (společně s nedostatkem sil a prostředků dokonce i v případě použití mechanizovaných jednotek) nesmí být podceňován. Obrana bude zajišťována jak silami a prostředky míst velení, tak silami vojsk, která působí v jejich blízkosti.

Základem zabezpečení ochrany a obrany míst velení je jejich utajení, což představuje přijetí a dodržování takových opatření, která nepříteli znemožní nebo maximálně ztíží zjištění jakýchkoli demaskujících příznaků.

Kromě bojového napadení pozemními a vzdušnými silami nepřítele mohou na místa velení působit i další faktory, které neničí živou sílu a techniku, ale svým působením omezují jejich činnost a mohou značně narušit práci velitele a štábu. K takovým faktorům především patří:

- působení prostředků EB nepřítele na KIS;
- psychologické působení nepřítele;
- nepřátelské postoje obyvatelstva;
- negativní účinky základních složek prostředí (terén, stav a vývoj hydrometeorologických poměrů atd.);
- fyzické a psychické vyčerpání osob, nedostatky v logistické podpoře a zdravotnickém zabezpečení míst velení.

Ochrana a obrana míst velení je součástí ochrany sil (Force Protection – FP). Opatření k ochraně a obraně míst velení jsou realizována nepřetržitě, vzájemně se prolínají a doplňují a jejich souběžnou realizací se zvyšuje i jejich účinnost. Pozornost je nutno věnovat i ochraně

osob vyjíždějících mimo střežené prostory a ochraně převážené dokumentace.

Odpovědnost

Za ochranu a obranu míst velení odpovídá velitel, NŠ přijímá a organizuje opatření a určení příslušníci štábu (např. správce štábu, dozorčí místa velení) zajišťují jejich realizaci.

K ochraně a obraně míst velení je potřebné:

- zpracovat plán ochrany a obrany místa velení;
- vyčlenit nezbytné síly a prostředky k ochraně a obraně místa velení;
- organizovat střežení místa velení a jednotlivých pracovišť vyčleněnými jednotkami (skupinami, hlídkami) a vybavit je dostupnými senzory a čidly schopnými i za snížené viditelnosti včas zjistit možné ohrožení místa velení;
- organizovat obranu místa velení proti pozemnímu a vzdušnému nepříteli vyčleněnými jednotkami;
- organizovat monitorování radiační, chemické, biologické a hydrometeorologické situace;
- provádět ženíjní opatření k z odolnění místa velení a jeho prvků;
- stanovit režim provozu KIS, zejména v etapě přípravy operace;
- stanovit způsob manipulace s nosiči utajovaných informací a utajovanými předměty, jejich ukládání, kontrolu a hlášení výsledků;
- stanovit způsob střežení, režim pohybu v blízkosti MV, vstupu do prostoru MV a jeho jednotlivých prvků;
- stanovit režim života, pohybu osob i techniky a přijímat opatření k odstranění demaskujících příznaků;
- stanovit způsob a prostředky pro systém včasného varování vojsk (organizační opatření, technika);
- podle možností vytvářet klamná místa velení.

Pozornost musí být věnována i ochraně a obraně skupin nebo jednotlivých osob vyjíždějících mimo střežené prostory míst velení (např. velitel a příslušníci štábu vyjíždějící k podřízeným nebo na jiné MV). Spolu s ochranou a obranou osob je nutné zabezpečit i ochranu převážené dokumentace.

Plán ochrany a obrany

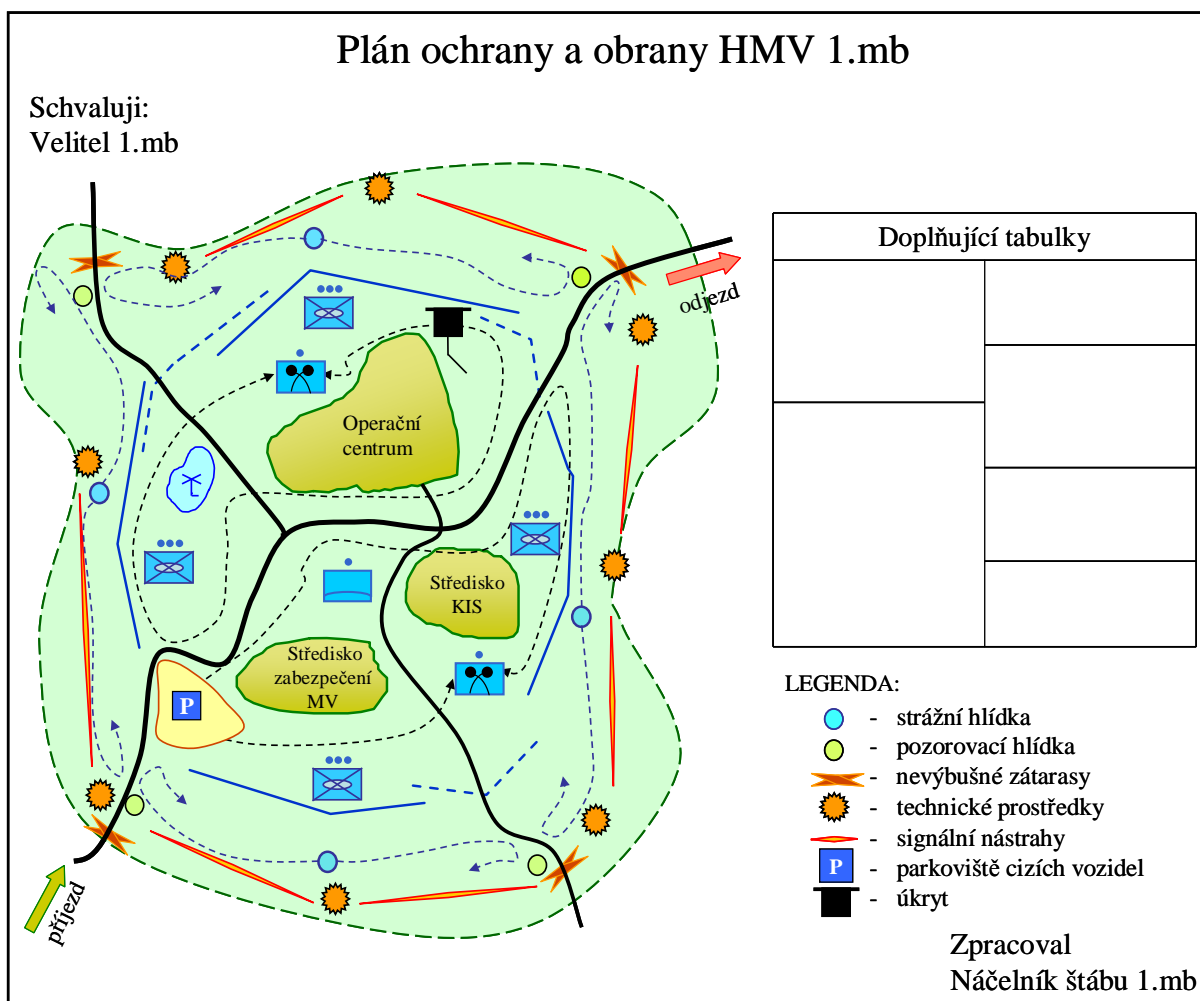
Plán ochrany a obrany místa velení zpracovává pověřený pracovník štábu (správce štábu). Jeho forma a obsah jsou zpravidla stanoveny v příslušných stálých operačních postupech.

Plán ochrany a obrany místa velení zpravidla obsahuje grafickou část a potřebné tabulky s kalkulacemi, rozpočty, rozdělovníky, signály a dalšími nezbytnými údaji.

Plán ochrany a obrany bude obvykle obsahovat:

- rozmístění jednotlivých prvků místa velení;
- rozmístění sil a prostředků ochrany a obrany;
- schéma pohybu hlídek a jejich skrytá stanoviště;
- rozmístění prvků monitorování RCHBS;
- schéma obrany při odrážení pozemního a vzdušného nepřítel;e;
- umístění čidel, zátarasů, signálních nástrah apod.;
- úkryty pro příslušníky jednotlivých prvků místa velení;
- směry příjezdu a výjezdu, parkoviště cizích vozidel;
- plochy pro přistání vrtulníků;
- varovné signály;

- činnost při různých druzích napadení;
- plán spojení;
- tabulkový přehled sil a prostředků provádějících střežení a obranu, způsob střídání strážných a hlídek a podle potřeby i další údaje.

Obrázek 3.15 Varianta plánu ochrany a obrany MV

Za zpracování plánu ochrany a obrany MV odpovídá náčelník štábu, plán schvaluje velitel. Schválený plán ochrany a obrany je umístěn na stanovišti dozorcího místa velení, který jej využívá k řízení chodu místa velení, kontrole plnění opatření a vyhlásování signálů.

Vojenská policie

Do úkolového uskupení bude k zajištění policejní ochrany začleněna jednotka Vojenské policie. Její organizace bude závislá na velikosti úkolového uskupení (divizní, brigádní, praporeční – viz kapitola 3, stať 3.3 až 3.5).

Úkoly, které bude plnit, vycházejí z norem definovaných ve STANAG 2226 "Doktríny a postupy Vojenské policie NATO".

Při plnění úkolů policejní ochrany jednotek úkolového uskupení mohou být síly a prostředky přidělené jednotky Vojenské policie využity k ochraně a obraně míst velení. Kromě strážných hlídek může Vojenská policie využít technické prostředky ochrany objektů.

- zjistit situaci v předpokládaném prostoru rozvinutí místa velení;
- vyhledat vhodné prostory a konkrétní místa pro rozmístění jednotlivých prvků MV;
- po příjezdu proudu navést jednotlivá vozidla do vybraných prostorů.

Výše uvedeným úkolům a typu MV obvykle odpovídá složení rekognoskační skupiny. Vyčlenění osob, vozidel, spojení, signály a další potřebné podklady budou zpravidla rozpracovány v SOP.

Svinutí místa velení představuje vyvedení jednotlivých vozidel ze zaujatých stanovišť, jejich postupné řazení do skupin a do proudu, v kterém všechny prvky MV opustí původní prostor a najíždějí na stanovenou osu přesunu do nového prostoru rozmístění MV.

K organizovanému svinutí místa velení spojeného se současným opuštěním zaujatého prostoru je třeba:

- včas promyslet (připravit) způsob svinutí a opuštění prostoru,
- informovat (poučít) velitele vozů a řidiče o směru (ose) výjezdu, prostoru řazení vozidel jednotlivých složek do proudů a způsob jejich řazení do proudů místa velení,
- bude-li to vyžadovat situace, stanovit signály k přípravě na svinutí (odmaskování vozidel, svinování elektrorozvodné a spojovací sítě) a k zahájení přesunu,
- určit pořádkovou (regulační) službu, která bude svinování a opuštění prostoru řídit.

Svinutí každého místa velení do proudu je náročná činnost vyžadující vysokou organizovanost a kázeň. Základní opatření pro včasné a rychlé opuštění prostoru rozmístění MV budou obvykle připravena a zapracována do plánu ochrany a obrany a mohou být za řízení náčelníka štábu procvičována s příslušníky místa velení. Nové prostory rozmístění MV a osy přesunu budou zpravidla předem vybrány a zrekognoskovány (plánovaný manévr MV) nebo mohou být upřesněny v závislosti na vzniklé situaci.

Přemístění místa velení je nutné provádět maximální možnou rychlostí a pouze na důležitých místech organizovat regulaci. Bezprostřední ochranu a obranu míst velení v průběhu přemísťování budou provádět zpravidla ty jednotky, které ji uskutečňují v prostorech rozmístění, včetně přidělených jednotek Vojenské policie.

Rozvinutí místa velení je organizované rozvinutí vozidel z proudu do takové sestavy, která v novém prostoru rozmístění umožňuje plnění jeho funkcí a vytváří podmínky pro zabezpečení jeho ochrany a obrany. Začíná zavedením jednotlivých vozidel každého prvku MV na určená stanoviště a končí tím, že jednotlivá vozidla a celé prvky zaujmou určená místa, jsou vybudována k práci, zamaskována a hlásí pohotovost k plnění úkolů. Tehdy lze považovat místo velení za rozvinuté, ale plná připravenost k plnění jeho funkcí je dosažena až po plném zajištění informačního toku, navedení režimu práce, pohybu, zorganizování ochrany a obrany MV.

Rozvinování míst velení je třeba provádět co nejrychleji, bez prodlev nebo zbytečného pohybu vozidel a osob. Po rozvinutí místa velení je nutné v nejkratší možné době odstranit všechny demaskující příznaky a přísně dodržovat zásady utajení. Jednotlivé prvky MV (jejich vozidla a ostatní technika) se rozmisťují rozptýleně, skrytě a současně tak, aby spolu mohly komunikovat a v případě potřeby si poskytovat vzájemnou ochranu.

Místa velení se rozvinují v určených prostorech rozmístění. Velikost prostoru rozmístění míst velení brigády a praporu by měla zabezpečovat ochranu jednotlivých prvků míst velení jejich rozptýlením a současně umožňovat jejich vzájemnou komunikaci. Tyto prostory jsou obvykle voleny v terénu s dostatkem cest, přirozenými ochrannými vlastnostmi a možnostmi ukrytí. Umožňuje-li to situace, mohou být místa velení rozvinována i v osadách nebo kombinovaným způsobem (část v osadě a část mimo ni).

Prostory rozmístění MV se volí se zřetelem na:

- možnost maximálního využití ochranných vlastností terénu;
- potřebu vzájemného propojení vozidel elektrorozvodnou sítí a kabely pro zajištění spojení a přenosu dat bez nutnosti terénních úprav;
- potřebu ochrany a obrany jednotlivých prvků a celého místa velení při pozemním nebo vzdušném napadení;
- možnost skrytého rozmístění vozidel přijíždějících na místo velení od jiných součástí;
- potřebu skrytého pohybu osob;
- vytvoření podmínek pro odpočinek, hygienu a stravování osob, ošetřování techniky a její doplňování PHM;
- možnost rychlého opuštění zaujatého prostoru.

Poznámka: *Zásady, úkoly a opatření ochrany a obrany míst velení, uvedené výše, jsou obecným návodem. Vzhledem k tomu, že se místa velení brigád a praporu od sebe liší nejen organizací, ale zejména materiálním a technickým vybavením, je nutné otázky jejich ochrany a obrany konkrétně a podrobně rozpracovat ve stálých operačních postupech na podmínky příslušného svazku a útvaru.*

K A P I T O L A 4

P R O C E S Y V E L E N Í A Ř Í Z E N Í

Procesy (procedury, postupy) jsou děje, události nebo činnosti, které probíhají dynamicky, v určitém čase a postupně na sebe navazují za účelem dosažení předpokládaného stavu nebo cíle.

Každý proces, nebo dílčí činnost podílející se na realizaci tohoto procesu jako celku, má svého nositele (instituci, část organizační struktury, pracovní tým nebo fyzickou osobu apod.), který odpovídá za naplnění jeho obsahu a za dosažení požadované úrovně výstupu (ten může být následně využit jako vstup pro návazný proces). K tomu, aby mohl být požadavek na zajištění kvalitního výstupu splněn, je potřebné vytvořit nositeli úkolu odpovídající podmínky (organizační, personální, materiální, technické a další).

Procesy velení a řízení představují opatření a postupy používané při plánování, vydávání rozkazů, koordinaci a řízení sil v operacích.

Z hlediska procesního řízení a jeho vlivu na činnost ozbrojených sil, jejich součástí a systémů velení a řízení jsou zásadní procesy informační a rozhodovací:

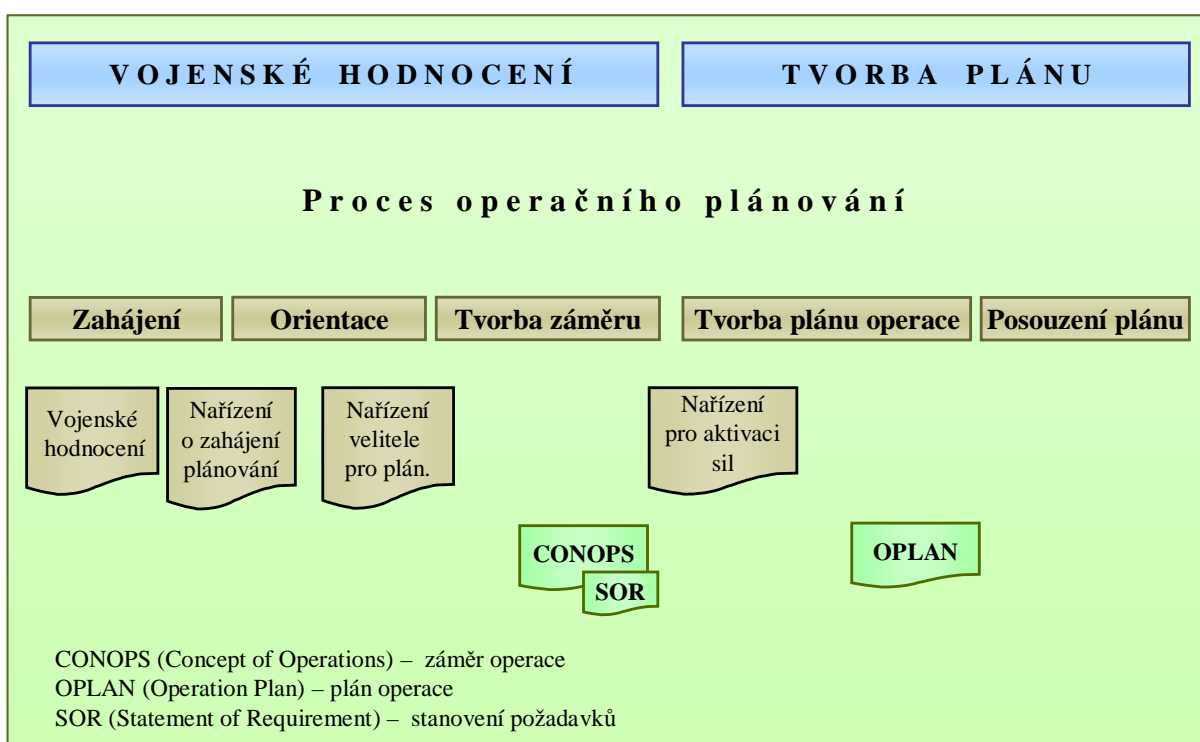
- obsahem informačních procesů jsou především požadavky velitele na obsah a rozsah informací, které je nutno získat pro přijetí rozhodnutí odpovídajícího dané situaci a možnostem vlastních vojsk, jejich uspokojení získáním požadovaných informací a jejich management;
- obsahem rozhodovacích procesů v průběhu přípravy i průběhu operace jsou postupy a činnosti velitele a štábu probíhající od získání informace k provedení činnosti (nebo podle vývoje situace) až po přijetí rozhodnutí a vydání příslušných rozkazů a nařízení.

4.1 Operační plánovací proces

K přípravě a vedení vojenských operací je nezbytné zpracovat operační plány, které řeší všechny předmětné faktory jejich efektivního a úspěšného vedení. Systém operačního plánování poskytuje základní struktury nezbytné k usnadnění jejich včasného, efektivního, standardizovaného a promyšleného zpracování.

Operační plánovací proces (Operational Planning Process – OPP) je doktrinálně schválený plánovací proces v NATO. Operační plánování spojeneckých společných operací řeší alianční publikace AJP-5, která představuje rámcovou soustavu principů a procesů plánování.

Dokument MC-133⁷ popisuje dvoustupňový proces přípravy plánu skládající se z vojenského hodnocení a z tvorby plánu. Proces vojenského hodnocení dle MC-133 odpovídá prvním třem fázím procesu operačního plánování – zahájení, orientace a tvorba záměru operační činnosti. Zbývající dvě fáze procesu operačního plánování – zpracování a posouzení plánu se shodují s procesem tvorby plánu (viz. obrázek 4.1).

Obrázek 4.1 Dvoustupňový proces operačního plánování

Úrovně operačního plánovacího procesu

OPP v NATO se uskutečňuje na třech úrovních:

- strategické – strategický velitel je vrchní velitel spojeneckých sil v Evropě (Supreme

⁷ Řada MC 133 (MC 133 Series) je několikadílňý dokument Vojenského výboru NATO (MC), schválený Severoatlantickou radou (NAC). Představuje základní politickou/vojenskou směrnici pro zahájení, zpracování, schválení, provádění, posuzování, revidování a zrušení jakéhokoli druhu operačních plánů Aliance. Zásady stanovené v řadě MC 133 musí být brány v úvahu při zpracování podřízených operačních plánovacích dokumentů včetně doktríny NATO.

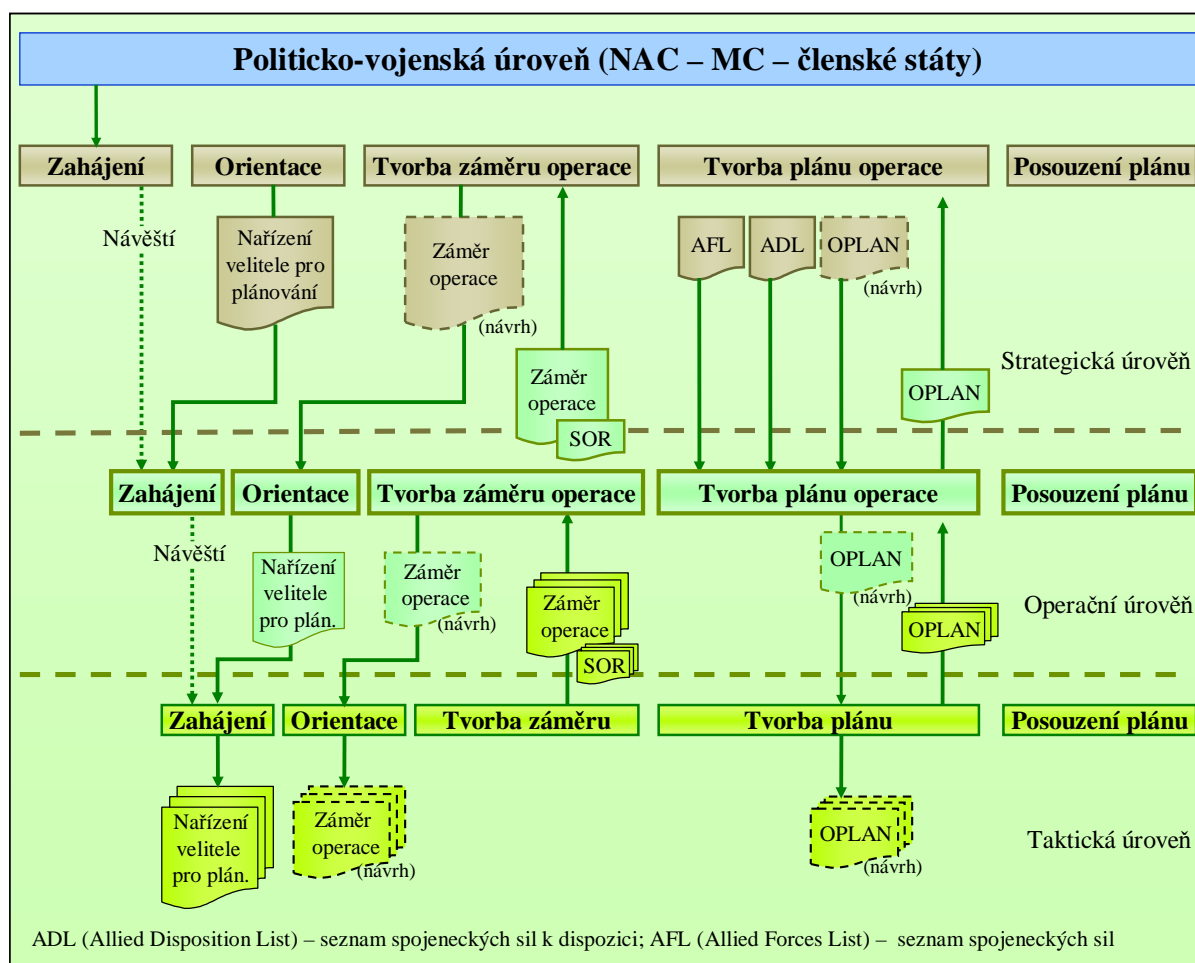
Allied Commander, Europe – SACEUR);

- operační – operační velitel je obvykle jeden ze tří velitelů společných sil nebo jím může být i velitel určený jako velitel společného mnohonárodního úkolového skupení (Combined Joint Task Force – CJTF) v místě, kde je CJTF použito pro operaci NATO;
- taktické – jsou to velitelé organických složek sil, jako je velitel námořní složky (Maritime Component Commander – MCC), velitel vzdušné složky sil (Air Component Commander – ACC) nebo velitel pozemní složky sil (Land Component Commander – LCC).

U operace vedené silami NATO budou zpravidla jednotlivé stupně velení uspořádány do velitelské organizační struktury. Na každém stupni bude velitel odpovědný za zpracování příslušného plánu, tj. plánu pro nepředvídané události (Contingency Plan – CONPLAN), stálého operačního plánu (Standing Defence Plan – SDP) a operačního plánu (Operation Plan – OPLAN). Plánování bude prováděno až do nejnižší realizovatelné úrovně.

U plánů pro nepředvídané události bude záviset na povaze rizika nebo ohrožení, z nichž tato událost vychází. Jejich zpracování může být prováděno jen pro úroveň strategických záměrů operací (Concept of Operations – CONOPS) nebo může být plán vypracován do skupiny plánů pro strategický, operační a taktický stupeň.

Pokud jde o realizovatelné plány (OPLAN a SDP), vyhotovují se na všech úrovních včetně taktické.

Obrázek 4.2 Obecný model operačního plánování

Hlavní kategorie operačního plánovacího procesu

Aby byla Aliance schopna vzít na sebe odpovědnost za celé spektrum úkolů operačního plánování, má dvě hlavní kategorie operačního plánování:

- předběžné plánování;
- plánování k řešení krizí.

A) Předběžné plánování

Předběžné plánování se provádí za účelem přípravy Aliance na možná bezpečnostní rizika, která mohou v budoucnu vzniknout, a vyžaduje dva různé typy plánu:

- plán pro nepředvídané události;
- stálý operační plán.

Plán pro nepředvídané události

Plán pro nepředvídané události je určen pro situace možného ohrožení nebo vzniku bezpečnostního rizika buď podle článku 5 Washingtonské smlouvy, nebo mimo něj. Bude obvykle vycházet z jedné nebo více plánovacích situací vymezených v přehledu obranných požadavků (Defence Requirements Review – DRR). Plán pro nepředvídané události bude zpravidla postaven na četných plánovacích předpokladech, a proto bude zpracován nedostatečně podrobně. Aby mohl být realizován, bude vyžadovat revizi a upřesnění (nebo nové zpracování) v závislosti na aktuální situaci.

Stálý operační plán

Stálý operační plán je určen k řešení situací v souladu s článkem 5 Washingtonské smlouvy při vzniku bezpečnostního rizika nebo ohrožení, na která je nutné reagovat okamžitě (např. integrovaný systém protivzdušné obrany NATO NATINADS), nebo mohou existovat dlouhodobě. Požadavek na zpracování stálého operačního plánu vyplývá z nařízení o zahájení plánování v souladu s postupy pro operační plánování. K tomu, aby byl stálý operační plán proveditelný, je nutné jej zpracovat reálně s vyčleněním odpovídajících ozbrojených sil, vymezením odpovědnosti a pravomoci delegované na příslušný velitelský stupeň. Na základě vývoje situace, zpravodajských hodnocení, rozvoje technologií a dalších faktorů bude stálý operační plán naopak tvořit rámec při výstavbu a vyčleňování budoucích ozbrojených sil a požadavků na jejich operační schopnosti.

B) Plánování k řešení krizí

Plánování na řešení krizí se provádí při vzniku skutečné nebo vznikající krizové situace jak podle článku 5 Washingtonské smlouvy, tak i mimo něj a vyžaduje zpracování plánu typu:

- operační plán;
- podpůrný plán.

Pokud byla krize předvídána, operační plán by mohl být vytvořen podle

příslušného plánu pro nepředvídané události (CONPLAN).

Jestliže však krize předvídána nebyla, bude operační plán zpracován v reakci na aktuální situaci a rozhodující okolnosti.

Operační plán

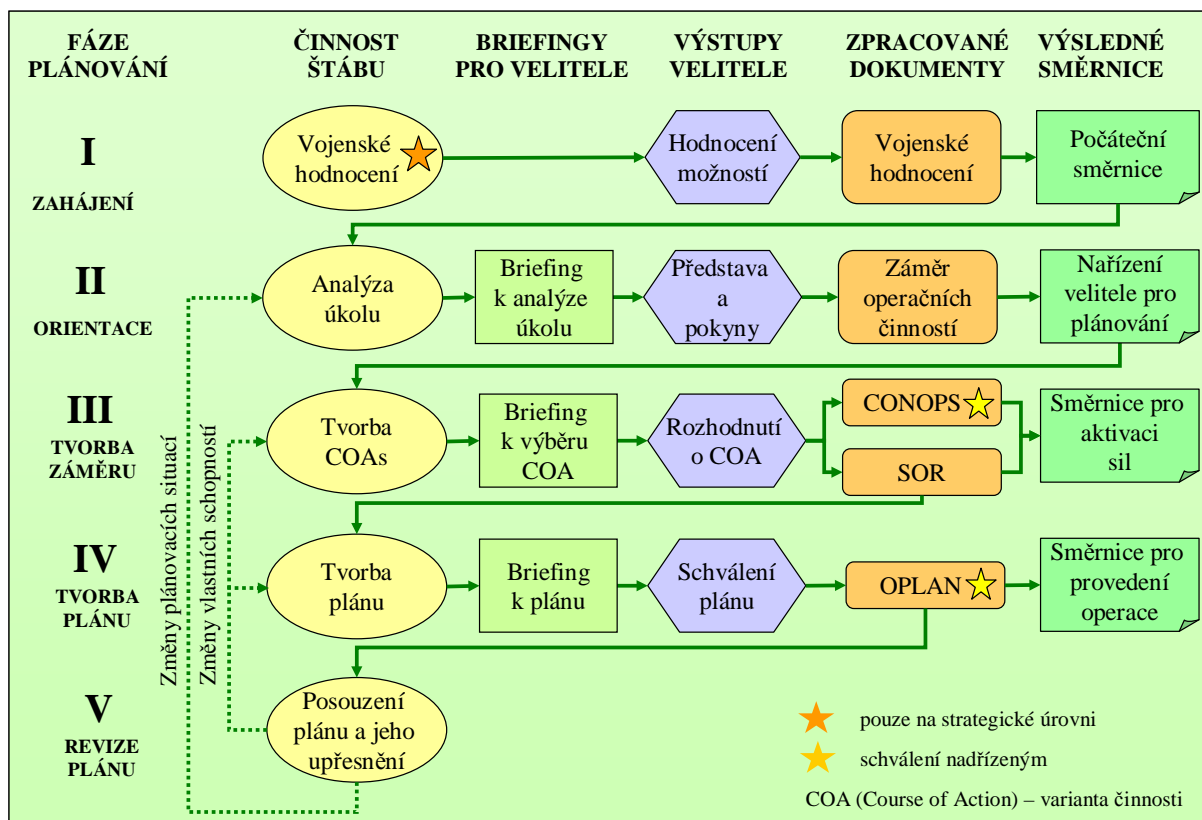
Operační plán představuje podrobný a úplný realizovatelný plán s vyčleněnými silami a provedením veškerých potřebných příprav na úspěšné splnění stanoveného úkolu. Kvůli možnému rychlému vývoji krize je nezbytné, aby byly pro včasné a účinné zpracování operačních plánů na všech úrovních velitelské organizační struktury NATO (NATO Command Structure – NCS) k dispozici stále operační postupy. Za podmínek souběžného vedení více operací v jednom operačním prostoru lze považovat za nutné vytvoření jednoho plánu operace (kampaně) v rámci celého tohoto prostoru (válčiště) a zajistit patřičnou koordinaci, jednotu cílů a hospodárnost ve všech vojenských činnostech začleněných do rámce provádění a zabezpečování těchto operací.

Podpůrný plán

Podpůrný plán (Support Plan – SUPPLAN) bude zpravidla zpracováván v závislosti na různých okolnostech (například složitý operační plán, požadavek na poskytnutí podpory současně probíhajícím četným operacím apod.). Podle potřeby je možné zpracovat jeden nebo i více podpůrných plánů, které budou vycházet z hlavního plánu a budou s ním slučitelné. Zpravidla se může vyskytnout potřeba zpracování podpůrných plánů pro nasazení vojsk, spojovací a informační systémy, zpravodajskou činnost nebo logistiku a dalších.

Fáze operačního plánovacího procesu

Operační plánovací proces (OPP) se skládá z pěti fází – zahájení, orientace, tvorba záměru operace, tvorba plánu a revize plánu (viz obrázek 4.3).

Obrázek 4.3 Etapy procesu operačního plánování

Fáze I – zahájení. Na základě prováděných hodnocení, z kterých vyplynou požadavky na operační plánování, bude formulováno všeobecné nařízení o zahájení plánování a stanovena plánovací omezení.

Fáze II – orientace. Ve této fázi bude prováděna analýza úkolu a stanoveno, co musí být provedeno ke splnění směrnic a nařízení pro operační plánování nadřízeného orgánu. Bude přesně vymezen operační úkol, jeho zevrubná analýza a žádoucí konečný stav. Hlavními produkty orientace jsou: vyjádření bojového úkolu, záměr operačních činností a nařízení velitele pro plánování.

Fáze III – tvorba záměru. Ze záměru operačních činností vyplyne způsob jak operační úkol splnit co nejefektivněji a nejúčinněji. Ve fázi tvorby záměru bude činnost štábu orientována na tvorbu a analýzu možných variant činnosti (Course of Action – COA) ke splnění úkolu, včetně potřebných zdrojů, s cílem usnadnit veliteli volbu nejlepší varianty činnosti. Varianta činnosti, pro kterou se velitel rozhodne, bude tvořit základ pro záměr operace (CONOPS) a pro zabezpečení jím stanovených požadavků (SOR), které jsou hlavními produkty této fáze.

Fáze IV – tvorba plánu. V této fázi bude rozhodnuto o silách potřebných k úspěšnému provedení operace, o organizaci včasného rozvinutí sil ve společném operačním prostoru (Joint Operations Area – JOA) a plánování jejich ochrany a rovněž o výcviku a zásobování. Bude provedena součinnost s ostatními velitelstvími a přispívajícími státy. Výsledkem je podrobně zpracovaný plán operace (podle potřeby i skupina plánů), doplněný o potřebné přílohy pro odborné oblasti, schválený nejbližším přímým nadřízeným orgánem.

Fáze V – revize plánu. Revizi plánu vyvolávají nepřetržité požadavky vyplývající z neustálých změn a vývoje situace. Představuje periodická přehodnocování plánu operace

umožňující stanovit potřebu změn, které je nutné v rámci jeho upřesnění provést a které mohou vyústit i v nové nařízení pro plánování. Tím bude zabezpečeno, že plán bude nadále závazný a současně bude zajištěna jeho reálnost a uskutečnitelnost.

***Poznámka:** Operační plánovací proces, který je doktrinálně schváleným plánovacím procesem v NATO, je podrobně rozpracován v alianční publikaci AJP-5 Společná spojenecká doktrína pro operační plánování.*

4.2 Plánování operace

Plánování operace je dynamický proces vzájemně propojených činností, pomocí něhož velitel a štáb přeměňují svoji představu o provedení operace do konkrétní varianty činností. Výsledkem tohoto procesu je rozhodnutí velitele o tom, jak bude tento úkol plněn.

Metoda plánování operace závisí na konkrétní situaci, možnostech štábu a na čase. Z těchto hledisek lze uplatnit dvě metody plánování operace – **postupnou nebo souběžnou**:

- metoda postupného plánování operace se obvykle uplatňuje při dostatku času a při uskutečnění analytického (úplného) rozhodovacího procesu a spočívá v postupném zpracovávání dokumentace na jednotlivých stupních velení a postupném vydávání rozkazů (nařízení) podřízeným velitelům.
- metoda souběžného plánování operace se uskutečňuje při nedostatku času a spočívá v tom, že podřízeným stupňům velení jsou vydávány pokyny, předběžná nařízení a další podklady v době, kdy nadřízený stupeň ještě nedokončil rozhodovací a plánovací činnost.

Plánování operace představuje proces zpracování grafických a písemných dokumentů, kalkulací, propočtů a dalších podkladů pro řízení operace, nařízení a rozkazů pro podřízené velitele. Jejich úroveň je závislá na kvalitním průběhu rozhodovacího procesu. Promyšlené a uvážené rozhodování vylučuje časté změny ve zpracovávaných dokumentech.

Rozhodovací proces představuje soubor postupů a činností velitelů a štábů, jejichž výsledkem je výběr nejlepšího způsobu splnění úkolu z více možností, které jsou v dané situaci proveditelné. Je to dynamický, mnohorozměrný proces, který umožňuje rozhodovat o způsobu plnění úkolu souběžně s plánováním dalších (budoucích) činností. Zahrnuje veškerou postupnou činnost velitele a štábu od obdržení úkolu od nadřízeného velitele (informace k provedení činnosti) až po přijetí rozhodnutí a vydání příslušných rozkazů a nařízení.

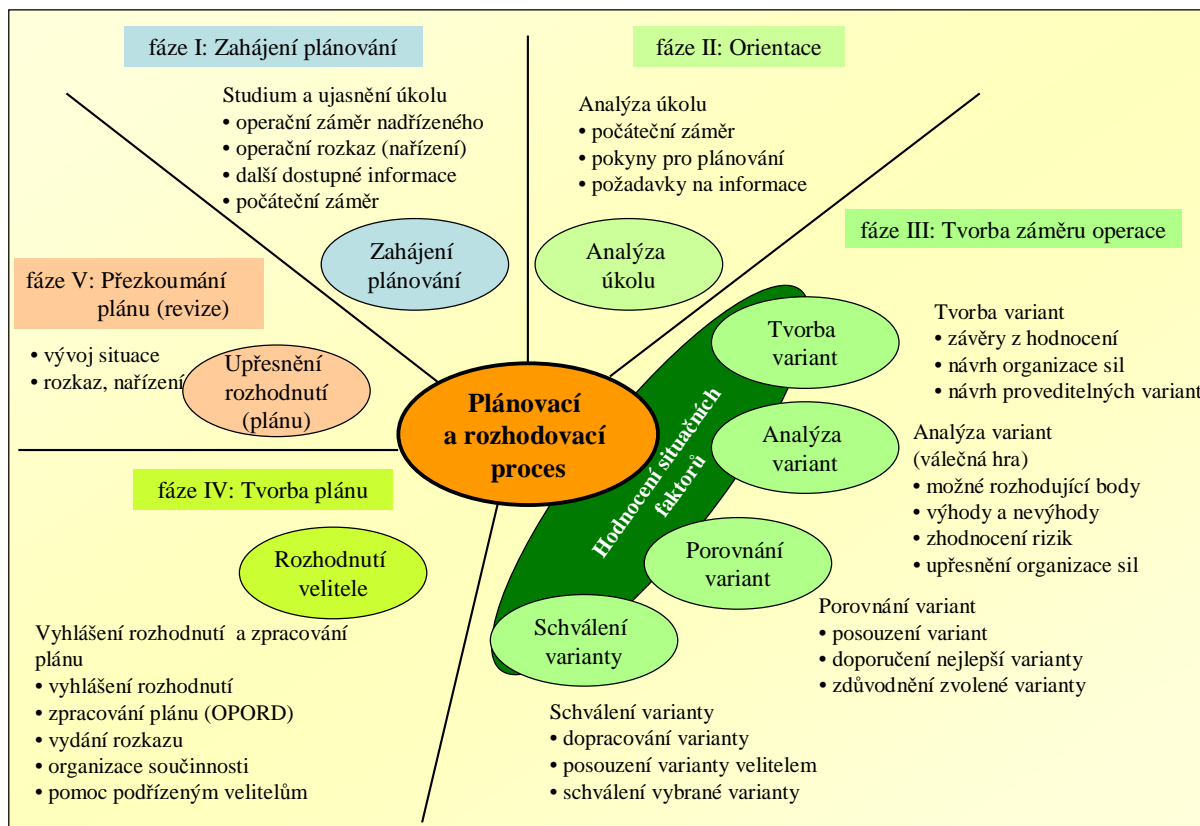
Základem rozhodovacího procesu je promyšlené, cílevědomé a odpovědné rozhodování uskutečňované podle osvědčených postupů v souladu se stanovenými cíli a kritérii. Velitel svazku a útvaru se rozhoduje na základě vlastních představ, úvah a zkušeností a na základě podkladů, které mu připravuje a předkládá štáb. Velitelé jednotek se rozhodují na základě jimi vyhodnocených informací.

V závislosti na konkrétní situaci, možnostech a zvyklostech daného štábu a na čase, který je k dispozici, může být rozhodovací proces uskutečňován jako analytický (úplný) nebo intuitivní (zkrácený) proces.

Úplný (analytický) rozhodovací proces bude zpravidla používán při předběžném plánování a při přípravě operace v situaci, kdy bude na její přípravu dostatek času. Při tomto procesu lze průběžně analyzovat možné varianty použití sil a prostředků nepřítele a vypracovávat tomu odpovídající varianty použití vlastních vojsk.

Zkrácený (intuitivní) rozhodovací proces se používá za situace, kdy nedostatek času,

zvraty v situaci nebo její rychlý spád nedovolují realizovat úplný rozhodovací proces. Přitom nejdůležitějším faktorem, který bude velitele a jeho štáb ovlivňovat, bude pravděpodobně čas. Úspory času se dosahuje zkrácením nebo sloučením, popřípadě i vypuštěním některých kroků či méně důležitých činností. Zpravidla se bude zpracovávat a hodnotit pouze jedna varianta činnosti.

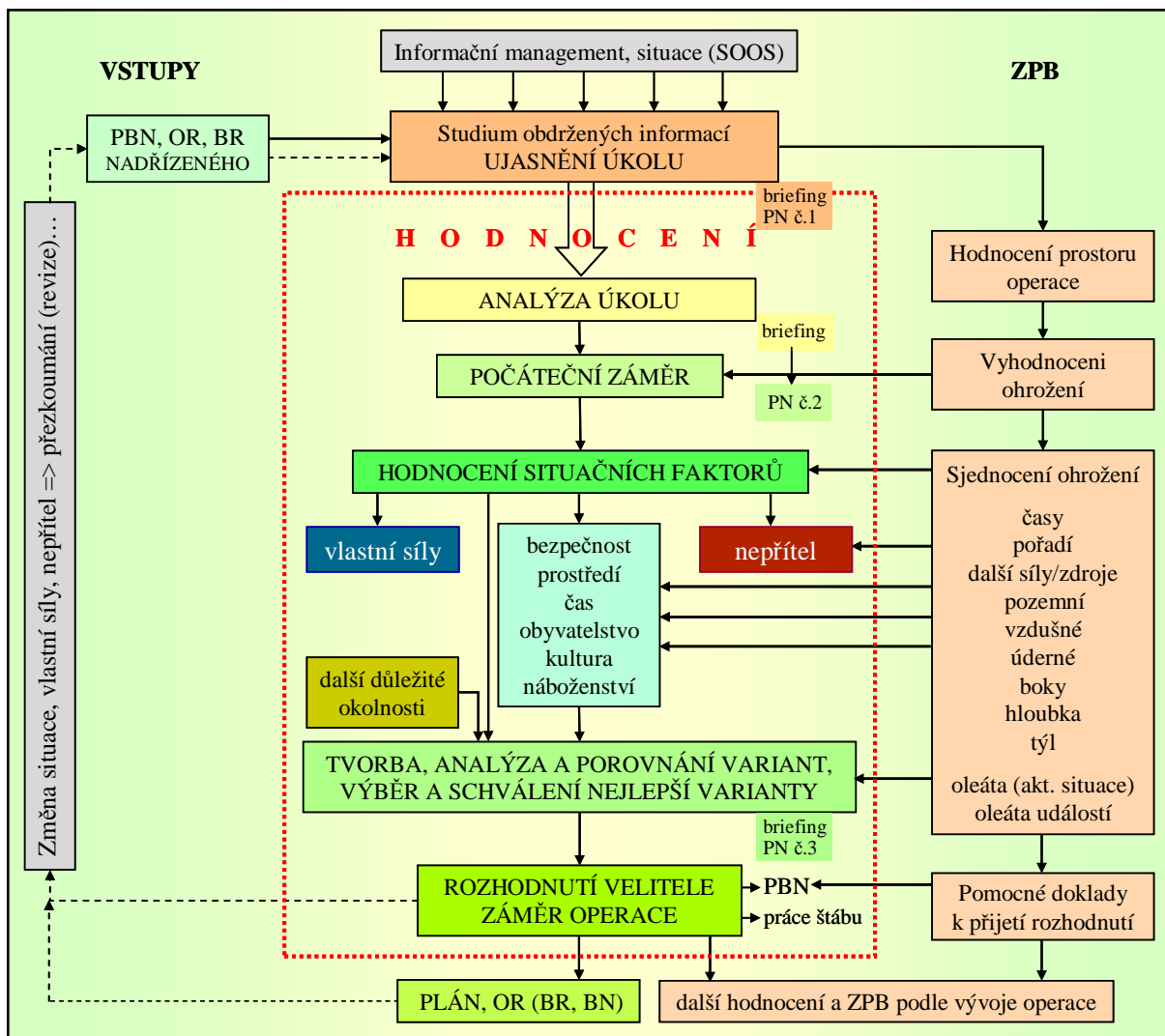

Obrázek 4.4 Obecné schéma plánování operace

Plánovací a rozhodovací proces vychází z procesu operačního plánování a jeho jednotlivé kroky odpovídají pěti fázím OPP (viz obrázek 4.4):

- studium obdrženého úkolu (v jakékoli formě rozkazu či nařízení), popřípadě dalších informací, které mají vliv na plnění úkolů operace, a ujasnění tohoto úkolu je obdobou fáze zahájení OOP;
- analýza úkolu, tvorba a vyhlášení počátečního záměru odpovídá fázi orientace;
- hodnocení situačních faktorů a tvorba variant, jejich analýza a výběr té nejlepší se shoduje s fází tvorby záměru operace;
- formulací rozhodnutí velitele, jeho vyhlášením a zpracováním příslušných operačních dokumentů vrcholí rozhodovací proces a to odpovídá fázi tvorby plánu;
- rozhodnutí velitele, zpracované plány a vydané rozkazy je nutné na základě změn situace nebo úkolů od nadřízeného velitele upřesňovat, což je shodné s fází revize plánu.

Na všech úrovních velení a řízení má rozhodovací proces v podstatě stejný průběh, náplň, rozsah a postupy, které jsou upravovány tak, aby odpovídaly možnostem daného stupně velení, konkrétní situaci, charakteru úkolu a času, který bude k dispozici. Jednotlivé kroky rozhodovacího procesu jsou schematicky znázorněny na obrázku 4.5.

Obrázek 4.5 Základní kroky rozhodovacího procesu

Rozhodovací proces zpravidla začíná přijetím úkolu nadřízeného velitele. Posloupnost jednotlivých kroků je logicky dána. Společným rysem všech kroků v průběhu procesu hodnocení však je současné zpracovávání značného množství informací velitelem a štábem. Důležitou úlohu při tom má zpravodajská příprava bojiště vztahující se k přesně definovanému operačnímu prostředí, prostoru operace a nepříteli včetně jeho potenciálu a nejnebezpečnější varianty činnosti. Tato činnost začíná ihned se zahájením rozhodovacího procesu a je jeho nedílnou součástí.

4.2.1 Studium a ujasnění úkolu

Úkol je jasné a stručné vyjádření budoucí činnosti. Je základem každého rozkazu (nařízení).

Po obdržení úkolu přistupuje velitel a štáb k jeho studiu a ujasňování. Studium a ujasnění úkolu je zahajovací fází plánování operace. Probíhá na dvou úrovních:

- ve skupině velitele za jeho osobního řízení pracují hlavní funkcionáři (ZV, NŠ, ZNŠ, NG/O-2, 3, 4, 6 a přízvaní příslušníci štábu);

- ostatní příslušníci štábu zařazení v jednotlivých prvcích míst velení studují operační rozkaz s přílohami nadřízeného velitele na svých pracovištích, ujasňují si způsob plnění stanovených úkolů.

Ujasnění úkolu znamená pochopit:

- záměr nadřízeného velitele a na co (kam) soustředil hlavní úsilí;
- cíle a úkoly, které je nutné v nastávající operaci splnit;
- místo a úlohu vlastních sil (svazku, útvaru, jednotky) v operační sestavě;
- úkoly sousedů a součinnost s nimi;
- časové a prostorové plnění úkolu;
- omezení stanovená nadřízeným velitelem.

Náčelník štábu podle pokynů velitele připravuje pokyny pro práci štábu a organizuje úvodní briefing. Všechny pracovní prvky míst velení se připravují na briefing a současně zpracovávají podklady do předběžného nařízení.

Úvodní briefing je prováděn s cílem seznámit štáb se situací, upřesnit vstupní podklady a organizovaně zahájit plánování operace. Obsah a způsob provedení bude záviset na konkrétní situaci, stupni velení, vycvičenosti a zkušenostech štábu a dalších faktorech, které budou zohledněny při zpracování konkrétních SOP.

Obecně může být na úvodním briefingu řešeno:

- aktuální situace nepřítele a jeho další možná činnost;
- situace vlastních sil (jednotlivé prvky sestavy);
- cíl a obsah operačního úkolu;
- kdy, kde, kým a jak bude úkol plněn;
- způsob plánování operace;
- požadavky a pokyny pro další práci;
- další potřebná opatření.

Po ukončení briefingu štáb dopracuje předběžná nařízení a doručí je podřízeným velitelům (možný vzor předběžného nařízení v souladu se STANAG 2014 je uveden v příloze 3).

4.2.2 Analýza úkolu

Analýza úkolu je velmi důležitou částí rozhodovacího procesu. Umožňuje veliteli vytvořit si představu o tom jak splnit úkoly nadcházející operace. Podstatou analýzy úkolu je vydefinování úkolů a hledání uskutečnitelných řešení.

Velitel odpovídá za analýzu úkolu a formulaci úkolů pro podřízené velitele, aby tito mohli zahájit své vlastní plánování. Základními produkty analýzy úkolu je počáteční záměr, požadavky velitele na kritické informace a plán práce štábu.

Analýzu úkolu provádí štáb podle předem zpracovaných SOP a končí zpravidla formálním briefingem velitele s příslušníky štábu. Schopnost předvídat, úroveň připravenosti a vycvičenosti štábu jsou klíčové faktory k provedení správné analýzy úkolu v přijatelném čase. Velitel si dělá svou vlastní analýzu úkolu a svými závěry doplňuje analýzu úkolu prováděnou štábem.

Analýza úkolu se může skládat z celé řady kroků, jejichž počet a posloupnost budou ovlivněny celou řadou faktorů a rozpracovány v konkrétních SOP. Může zahrnovat následující obecné kroky:

- krok 1 provedení analýzy úkolu a záměru nadřízeného velitele;

- krok 2 provedení úkolové analýzy (stanovené, předpokládané a hlavní úkoly);
- krok 3 vymezení známých faktů o situaci a předpokladů vývoje;
- krok 4 posouzení limitujících faktorů (*určení omezení*);
- krok 5 určení vlastního, nepřátelského těžiště a rozhodujících faktorů;
- krok 6 provedení analýzy vlastních sil;
- krok 7 provedení počáteční analýzy rizik;
- krok 8 určení počátečních požadavků velitele na kritické informace (CCIR);
- krok 9 stanovení operačního úkolu;
- krok 10 příprava a provedení briefingu k analýze úkolu;
- krok 11 vyhlášení počátečního záměru a pokynů pro plánování;
- krok 12 vydání předběžného nařízení.

1. krok: provedení analýzy úkolu a záměru nadřízeného velitele

Po prostudování rozkazu nadřízeného velitele a dalších souvisejících dokumentů velitel analyzuje úkol se zřetelem na cíle, rozsah, obsah a požadovaný konečný stav. Důležité je, aby pochopil záměr nadřízeného velitele, zejména CO, KDY a KDE má provést. Z toho mu vyplyne, zda je možné splnit úkol v rámci jedné operace nebo, vzhledem ke složitosti, pravděpodobné době a intenzitě plnění úkolu, bude nutné plánovat několik postupných operací.

Pokud velitel záměr nadřízeného úplně nepochopí, má nejasnosti v úkolu nadřízeného nebo je rozkaz zavádějící či matoucí, je nutné žádat nadřízeného velitele o objasnění či upřesnění tak, aby byly vyloučeny všechny pochybnosti. Záměr nadřízeného by měl velitel opakovat ve svém operačním rozkaze, aby zajistil, že jej správně pochopí jeho štáb i podřízení velitelé. Rovněž jeho záměr i záměry podřízených velitelů by měly navazovat na záměr nadřízeného proto, aby se sjednotila snaha a soustředilo úsilí na dosažení konečného stavu.

2. krok: provedení úkolové analýzy (stanovené, předpokládané a hlavní úkoly)

Úkolová analýza se provádí proto, aby mohl velitel a štáb zpracovat výstižný přehled úkolů operace, které vyplývají z rozkazu (plánu) nadřízeného velitele a průběhu dalších činností.

Všechny úkoly, které se objeví v průběhu přípravy operace, štáb rozděluje do tří skupin – na jasně a zřetelně stanovené, předpokládané (zahrnuté v rozkaze, ale přímo nevyjádřené) a hlavní úkoly.

Stanovené úkoly jsou takové, které veliteli jednoznačně ukládá splnit nadřízený ve svém rozkaze. Vyjadřuje v nich to, co chce, aby velitel udělal. Obvykle jsou uvedeny v třetí části operačního rozkazu. Výjimečně se mohou objevit i v některých přílohách.

Předpokládané úkoly vyplynou z podrobné analýzy rozkazu (plánu) nadřízeného velitele, v kterém jsou obecně uvedeny, ale nejsou jednoznačně a přesně formulovány, dále z analýzy situace vlastních sil a nepřítele, prostoru operace a z porovnávání variant. Měly by však být omezené na ty, které nejsou obvyklé, ale jsou důležité pro úspěšné splnění stanovených úkolů a celé operace.

Hlavní úkoly jsou takové, které je bezpodmínečně nutné splnit, aby byla úspěšně provedena operace a dosažen požadovaný konečný stav. Štáb analyzuje přehled stanovených a předpokládaných úkolů a posuzuje zvláštní požadavky každého z těchto úkolů. Z provedené analýzy vyplynou úkoly, které jsou uvedeny v přehledu hlavních úkolů. Pouze tyto úkoly jsou pak uvedeny v přehledu úkolů operace.

3. krok: vymezení známých faktů o situaci a předpokladů vývoje

Při přípravě operace štáb shromažďuje podklady a informace podporující proces plánování operace, ke kterým patří také fakta a předpoklady.

Fakta jsou známé, pravdivé a potvrzené informace zpravidla o složení, situaci, síle, naplněnosti vlastních sil a nepřítelů nebo jiné.

Předpoklady jsou odhady o současné a budoucí situaci, u kterých předpokládáme, že jsou nebo budou pravdivé, ale nemají povahu faktů (jsou nepotvrzené, nepodložené). Pomáhají veliteli zejména při hodnocení situace a výběru varianty činnosti. Předpoklad je dobrý, pokud je logický, je reálné jeho uskutečnění a je nezbytný pro průběh operace. Pokud může plánování pokračovat bez daného předpokladu, pak není a je nutno jej vyškrtnout. V případě potřeby lze předpoklady upřesňovat s nadřízeným velitelem, aby nebyl narušen soulad s jeho plánem. Hned, jak je to možné, jsou předpoklady nahrazovány fakty.

Předpoklady budou využívány při hodnocení i vlastních sil, ale především nepřítelů. Je třeba předpokládat, že nepřítel bude využívat veškeré schopnosti a možnosti, včetně například použití nukleárních, biologických a chemických zbraní. Při plánování operace by štáb neměl nikdy předpokládat, že nepřítel má nižší schopnosti, než očekávané a naopak, že vlastní síly dosáhly vyšší operační schopnosti, než předvedly (např. při CREVAL).

4. krok: posouzení limitujících faktorů (určení omezení)

Operační omezení jsou skutečnosti (činnosti, jednání atd.) vyžadované nebo naopak zakázané nadřízeným velitelem nebo jinou autoritou, která omezuje volnost jednání velitele, jako například diplomatické a jiné dohody, mezinárodní právo ozbrojeného konfliktu, problémy s hostitelským státem, politické a ekonomické podmínky v prostoru operace, záměr a rozkaz nadřízeného, pravidla použití sil (ROE), terén, hydrometeorologická situace a další.

Omezení mohou existovat v podobě:

- příkazů – jsou to nařízení nadřízeného, která nutí velitele k provedení určité činnosti a tím omezují jeho volnost jednání;
- zákazů – jsou to nařízení nadřízeného, která nedovolují veliteli provést zamýšlenou činnost a tím omezují jeho volnost jednání;
- překážek – jsou omezení přírodního charakteru (terén, hydrometeorologická situace, roční období apod.) nebo způsobená činností nepřítelů (zátarasy, nástrahy, opevnění apod.), která mohou zásadním způsobem ovlivnit průběh operace;
- závazků – jsou to skutečnosti, které je velitel povinen respektovat a dodržovat, které jej omezují při výběru varianty činnosti nebo zásadně ovlivňují provedení jím vybrané varianty činnosti (například operační omezení vyplývající z ROE).

Velitelé a štáby analyzují operační omezení, vyhodnocují jejich dopady na volnost jednání velitelů v průběhu operace a přijímají taková opatření, aby tyto vlivy byly minimální.

5. krok: určení vlastního, nepřátelského těžiště a rozhodujících faktorů

Clausewitz: „Těžiště je střed veškeré síly a pohybu, na kterém všechno závisí. Je to bod, ke kterému by měla být soustředěna veškerá naše energie.“

Těžiště (Centre of Gravity – COG) existují na straně vlastní i nepřítele. Formují se v rámci vztahů mezi dvěma protivníky a neexistují ve strategickém nebo operačním vakuu. Na strategické úrovni může těžiště představovat armáda, aliance, vedoucí představitel (politický nebo vojenský) nebo národní vůle. Těžištěm na operační a taktické úrovni mohou být operační schopnosti nepřátelských sil včetně vlivů operačního prostředí působících v jejich prospěch (politický, ekonomický, sociální, informační systémy a infrastruktura), silné a slabé stránky a znalost operačních postupů používaných nepřítelem. Podstata operačního umění spočívá ve schopnosti vytvořit správnou kombinaci účinků v čase a prostoru s cílem narušit, oslabit, zničit nebo jiným způsobem využít těžiště nepřítele v souladu s cílem operace, záměrem velitele a požadovaným konečným stavem.

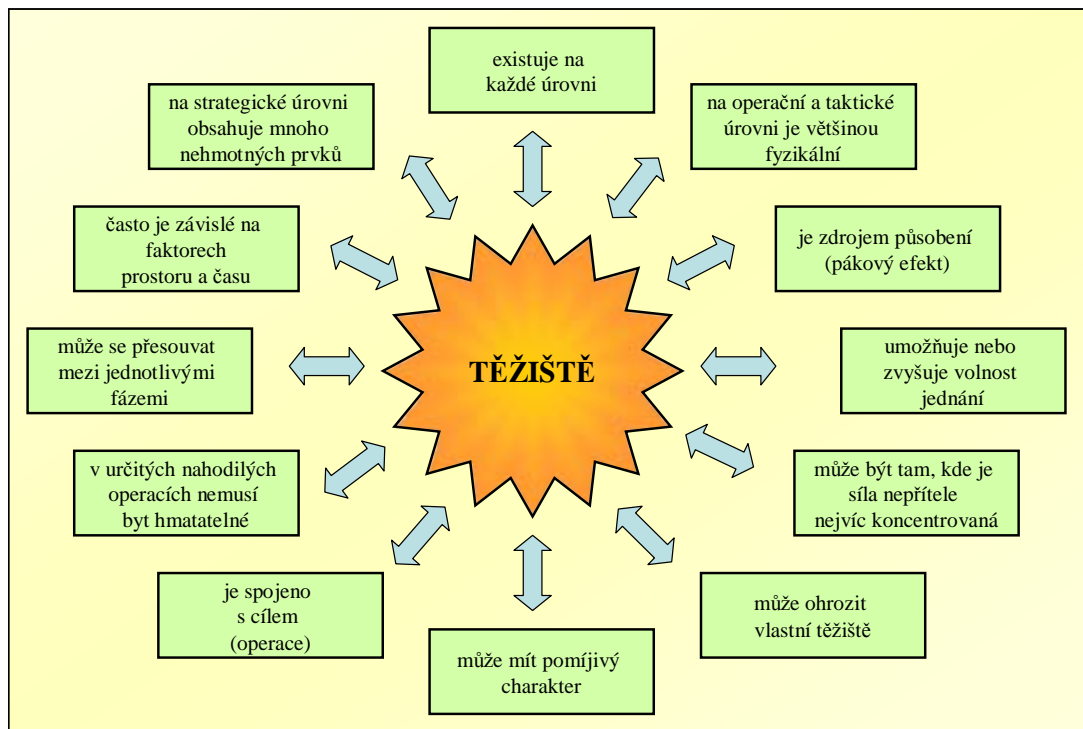
Analýza těžiště je klíčový moment v průběhu zpravodajské přípravy bojiště a základní pilíř plánovacího úsilí. Je to nepřetržitý proces v celém průběhu operace. Prvním krokem tohoto procesu je analýza pravděpodobných cílů nepřítele a jeho záměrů, za účelem pochopení podmínek nebo účinků, které ke splnění těchto cílů musí být dosaženy. Cílem je určit, ze kterých prvků nepřítele pochází volnost jednání, fyzická nebo psychická síla a vůle bojovat. Tento proces nemůže být prováděn nedbale, protože nesprávné závěry vzešlé ze špatné a unáhlené analýzy mohou mít vážné následky, jako například neschopnost dosáhnout strategické a operační cíle za přijatelných nákladů.

Těžiště je vždy spojeno s cílem operace. Jestliže se mění cíl, může se z různých příčin měnit i těžiště. Například po ukončení dominantní bojové fáze se cíle operace mohou měnit z porážky nepřítele na humanitární pomoc odsunutým obyvatelům. Vlastní těžiště i těžiště nepřítele se mění i v průběhu času z důvodu akcí provedených vlastními silami a následnou reakcí nepřítele na tyto akce, založenou na konečném stavu, úkolu, cíli i strategii nepřítele.

Zjištění těžiště umožňuje velitelům a štábům analyzovat vlastní a nepřátelské zdroje sil a stejně tak i jejich slabé stránky a zranitelnost. Tento proces nemůže být brán na lehkou váhu, protože chybné závěry vyplývající z povrchní nebo uspěchané analýzy mohou mít velmi vážné následky, např. neschopnost dosáhnout operačních cílů za přijatelnou cenu.

Žádná analýza těžiště nebude kompletní, pokud nebude bráno v úvahu celé operační prostředí a všechny systémy v něm týkající se operace. To nejsou jenom vojenské schopnosti nepřítele, jeho bojová sestava a taktika, ale i politický, vojenský, ekonomický, sociální, informační systém a infrastruktura (Political, Military, Economic, Social, Information, Infrastructure – PMESII) a další, které jsou součástí operačního prostředí týkající se určité (konkrétní) operace.

Těžiště souvisí s množstvím dílčích faktorů a charakteristik, které na něj mají vliv. Obrázek 4.6 některé tyto charakteristiky popisuje.

Obrázek 4.6 Charakteristika těžiště

Základem toho, kde a jak využít vlastní schopnosti a nepřátelská slabá místa, je určení klíčových bodů. Klíčový bod je zeměpisné místo, určitá klíčová událost, rozhodující faktor nebo funkce, která umožní veliteli získat značnou výhodu nad nepřítelem, nebo přispívá k dosažení úspěchu. Klíčovými body mohou být objekty fyzicky umístěné v terénu (kopec, město, stavba atd.), prostor rozmístění nepřátelské jednotky, letecká základna, místa velení, úsek terénu či vzdušného prostoru, komunikační uzly a další prvky nebo objekty. Klíčovým bodem může být i klíčová událost, jako je například získání převahy nad nepřítelem, povolení přeletu nad cizím státem, zasazení nepřátelských záloh, obnova poškozené infrastruktury nebo zásobování vodou a další. I když klíčové body nejsou těžišti, jsou rozhodující pro jejich narušení nebo naopak ochranu. Klíčové body mohou být považovány za vyjádření vztahu toho, co je „důležité“ k tomu, co je „zranitelné“. Proto je nezbytné, aby velitelé a jejich štáby analyzovali operační prostředí a určili, které klíčové body vytvářejí nejlepší možnosti narušit těžiště nepřítele a získat nebo udržovat iniciativu.

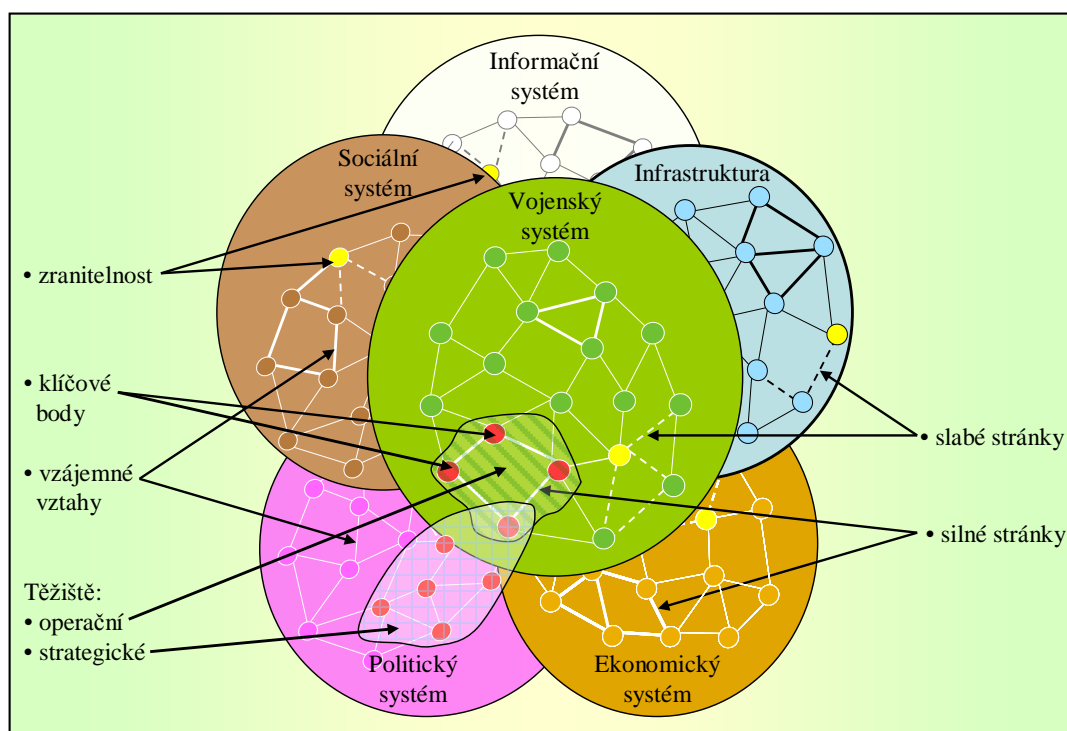
Spojení několika klíčových bodů souvisejících s těžištěm a cíli operace představuje operační směr (směr bojové činnosti). Stanovení operačních směrů při přípravě vlastních operací orientovaných na klíčových bodech začíná analýzou těžiště, pokračuje tvorbou a analýzou varianty činnosti a je dokončováno společně s tím, jak je tvořen záměr velitele.

Systémový pohled na operační prostředí vyžaduje identifikaci těžiště nepřítele stejně jako identifikaci rozhodujících faktorů (schopností, požadavků a zranitelností). V operacích toto například zahrnuje znalost silných a slabých stránek fyzické a psychické síly, jak nepřítel organizuje, bojuje a provádí rozhodnutí. Navíc, velitel operace a jeho štáb musí pochopit silné a slabé stránky i jiných faktorů operačního prostředí (politické, sociální, ekonomické, infrastruktura, informační, atd.) a jejich interakci s vojenskými faktory. Po pochopení strategických cílů,

požadovaného efektu (konečného stavu) a úkolů štáb analyzuje příslušné faktory v operačním prostředí. Analýza určuje vzájemný vztah systémů a jejich schopností uvnitř, nebo těch, které slouží na podporu daného těžiště. Při analýze se posuzuje množství styčných bodů (uzlů) – osob, zařízení, systémů, sil, informací a dalších komponentů systému a jejich vzájemné spojení – chování, fyzický nebo funkční vztah mezi těmito body. Jasné pochopení těchto vztahů pomáhá veliteli a jeho štábu ve stanovení vhodné volby jak zaútočit na těžiště a porazit jej.

Těžiště zpravidla nebude jednotlivý styčný bod v systému, ale bude sestávat z řady bodů a jejich příslušných spojení (vztahů). Obrázek 4.7 ukazuje pomyslné strategické a operační těžiště, kdy každé sestává z řady bodů a spojení. Operační těžiště v tomto příkladu spočívá ve vojenském systému, zatímco strategické těžiště v politickém systému, ale překrývá se s operačním těžištěm. Avšak těžiště, které se napovrch jeví zcela jako vojenské, často bude mít základní spojení ke klíčovým bodům ostatních systémů.

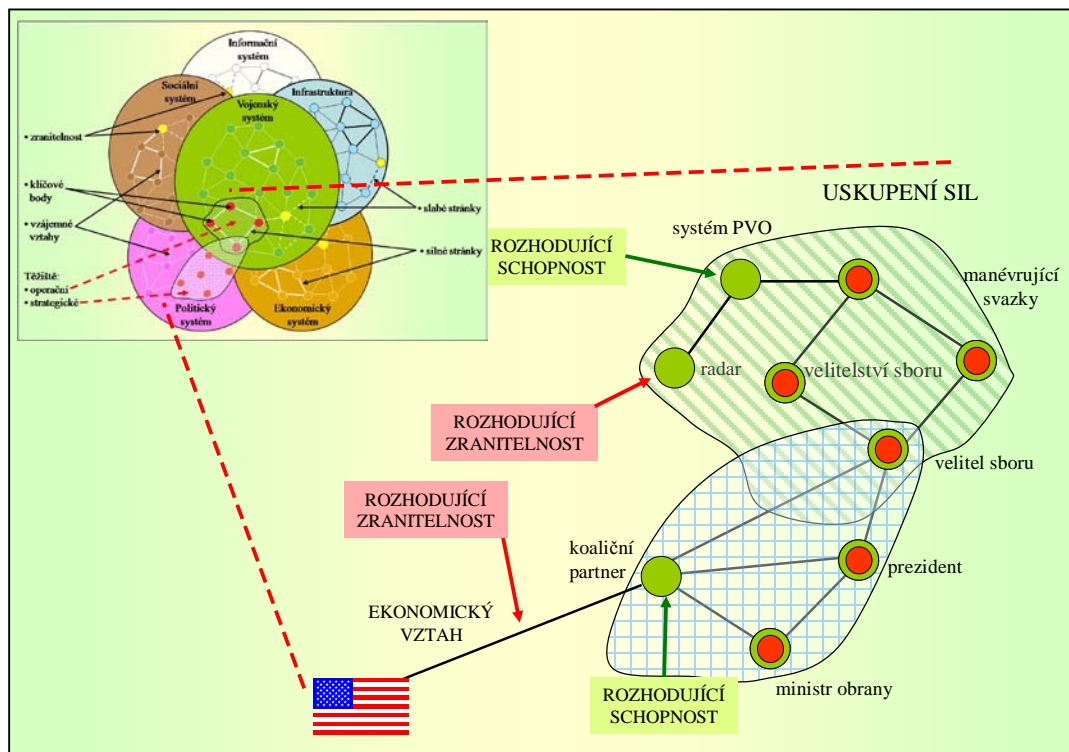
Pochopení vztahu mezi těžišti dovoluje a současně nutí k větší preciznosti v myšlenkách a vyjádření koncepce operace. Plánovači by měli analyzovat těžiště v rámci rozhodujících faktorů – rozhodujících schopností, požadavků a zranitelností. Obecně, velitel musí mít dostačující operační dosah a bojovou sílu nebo další odpovídající schopnosti pro získání převahy nad rozhodující zranitelností nepřítele. Podobně, podřízený velitel musí chránit vlastní rozhodující schopnosti v operačním dosahu nepřítele.

Obrázek 4.7 Určení těžiště

Nejefektivnější metodou analýzy vlastního těžiště, těžiště nepřítele a jejich rozhodujících spojení je pro operačního velitele a jeho štáb představit si každou funkci (úlohu) těžiště vzhledem ke každému z různých systémů. Všechny styčné body propojené s těžištěm jsou označeny jako klíčové. Prvky nebo funkce, jež

umožňují těžišti fungovat, jsou jeho rozhodující schopnosti. Po jejich určení by plánovači měli dále stanovit další prvky systému, rozhodující požadavky a zranitelnosti. Obrázek 4.8 ukazuje na možný příklad vytvoření si představy o těžišti a rozšiřuje pohled na propojenost a vzájemnou závislost jednotlivých rozhodujících faktorů strategického a operačního těžiště z obrázku 4.7.

Obrázek 4.8 Analýza rozhodujících faktorů

Před začleněním vyhodnoceného těžiště do plánu operace by plánovači měli analyzovat a překontrolovat jeho platnost. Zničení, neutralizace nebo výrazné oslabení těžiště zapříčiní, že nepřítel bude nucen změnit svou variantu činnosti, nebo mu zabráníme v dosažení jeho strategických cílů. Jestliže analýza ukazuje, že se tento předpoklad nenaplní, je možné, že plánovači určili těžiště nesprávně a musí jej revidovat, stejně jako provést další analýzu rozhodujících faktorů. Závěr musí být průběžně přehodnocován, protože těžiště a s ním související faktory se v tažení, nebo operaci mohou postupně měnit.

6. krok: provedení analýzy vlastních sil

Velitel zkoumá se svým štábem současnou organizaci vlastních sil (svazky, útvary a jednotky), vztahy s podporujícími útvary a jednotkami a stav (současné schopnosti a omezení) všech jednotek. Posuzuje vztah mezi stanovenými a předpokládanými úkoly a dostupnými silami a prostředky. Na základě tohoto posouzení zhodnotí, zda má k dispozici dostatek prostředků ke splnění všech těchto úkolů. Jestliže velitel zjistí nedostatek sil a prostředků, hledá možnosti jak doplnit zdroje potřebné k dosažení úspěchu (požadovaného konečného stavu). Při tom věnuje zvláštní pozornost odchýlkám od standardní organizační struktury útvarů a jednotek v jeho podřízenosti.

7. krok: provedení počáteční analýzy rizik

Velitelé, kteří uplatňují úkolové velení, projevují iniciativu a jsou obvykle ochotni podstoupit vyvážené a zdůvodněné riziko a přijímat i taková rozhodnutí, u kterých je nejistý výsledek. Přitom je nutné si uvědomit, že riziko není hazard. Hazard je při rozhodování nepřijatelný, protože může vést ke zbytečným ztrátám. Hazarduje zpravidla ten velitel, který rozhodne o použití vlastních sil pro splnění úkolu, aniž má dostatek informací o situaci.

Polní maršál Rommel: "Pokud se můžete vzpamatovat z utrpěných ztrát, je to riziko. Pokud ne, je hazard".

Analýza pomáhá veliteli stanovit přijatelnou míru rizik, vyhnout se zbytečnému riziku nebo jej zmírnit. Za tím účelem může upřesnit nebo změnit svůj záměr a rozhodnutí o provedení operace pak může být reálné a zaručovat úspěch. Proto by měla být tato analýza součástí hodnocení při přípravě i v průběhu operace ve všech jejích fázích.

Při analýze rizik hodnocení jejich vlivu na přípravu a provedení operace je třeba:

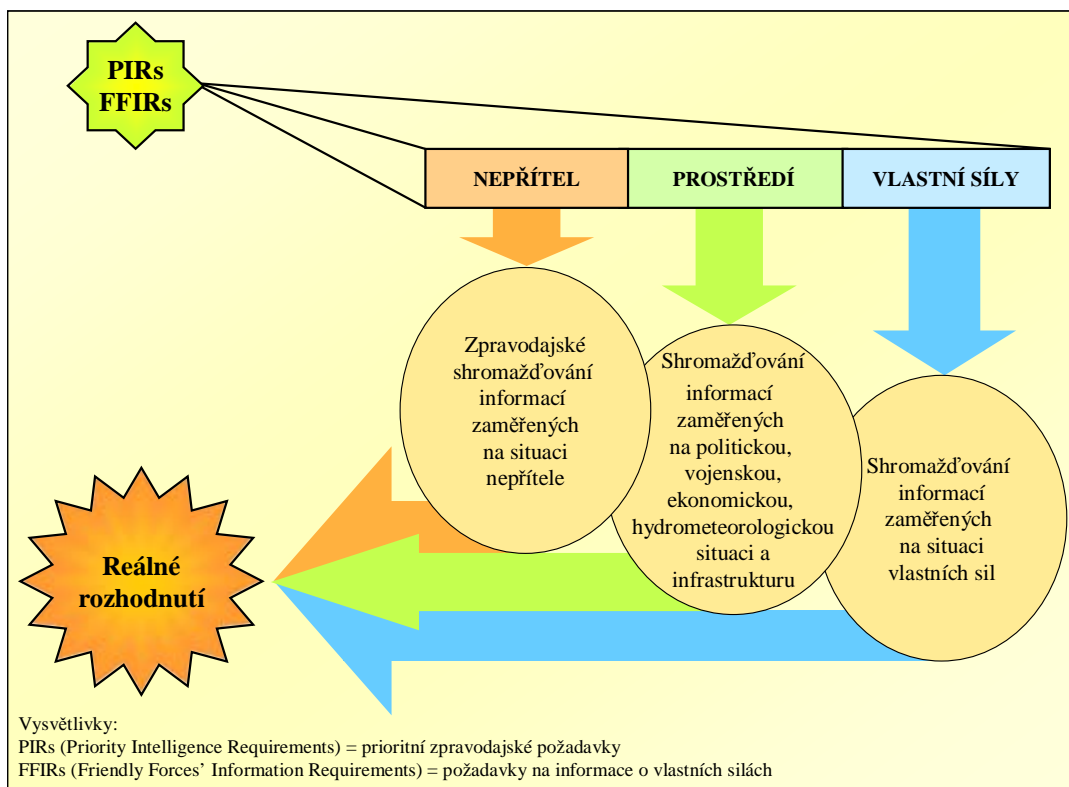
- rozpoznat (identifikovat) riziko = odhadnout pravděpodobnost a závažnost ztrát ve vztahu k známým nebo předpokládaným rizikům;
- vyhodnotit riziko = zhodnotit předpokládané ztráty, způsobené vyřazením živé síly, poškozením nebo zničením techniky a materiálu, a míru ohrožení operace;
- vyloučit (eliminovat) riziko = přijmout soubor opatření, jejichž uskutečněním subjekty řízení zabrání nebo zmírní nebezpečí narušení přípravy a průběhu operace.

Přijatelné riziko je ideální rovnováha mezi nebezpečím a příležitostmi, kdy velitel zvažuje dosažitelné zdroje, úkoly a operační prostředí. Výhody splnění cílů a úkolů operace musí převážet případné náklady spojené s tímto úspěchem. Zatímco velitel rozhoduje o tom, jaká rizika na sebe vezme, úkolem štábu je zhodnotit, nakolik je jeho rozhodnutí riskantní, navrhnout mu opatření k tomu, aby rizika vyplývající z přijatého rozhodnutí byla přijatelná pro realizaci plánu operace.

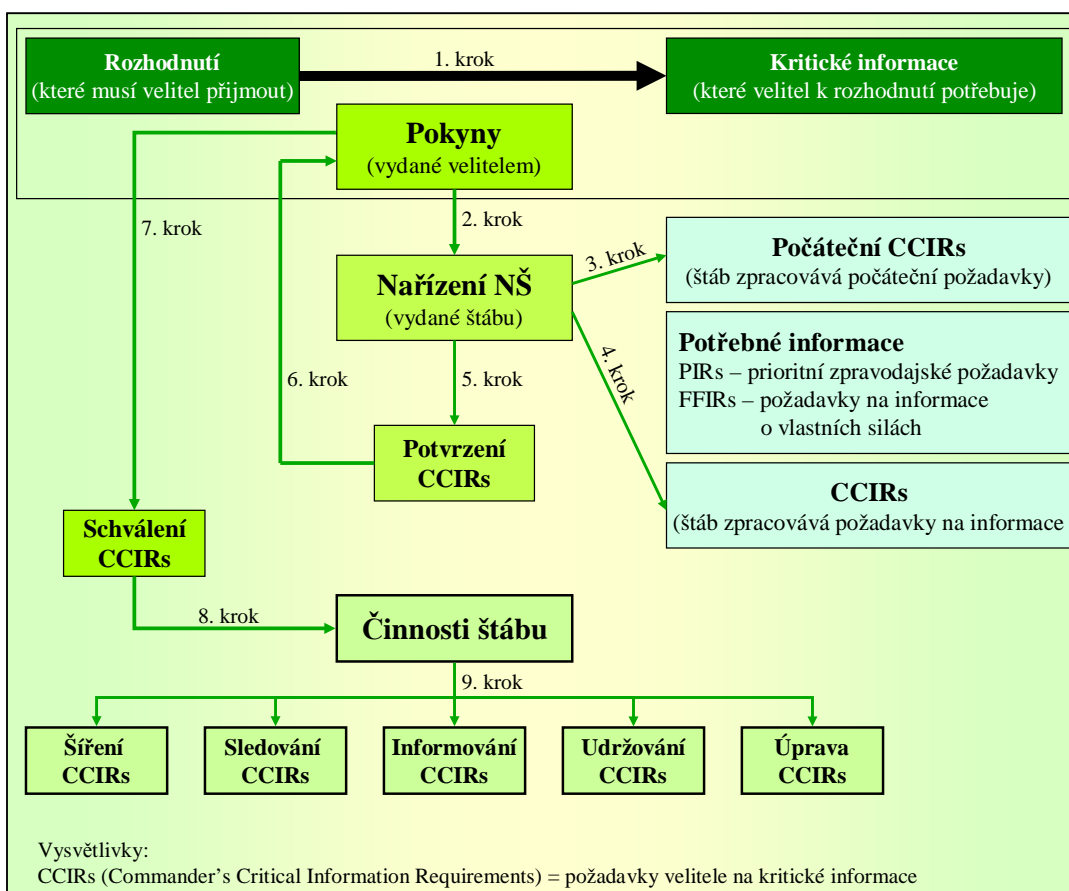
8. krok určení počátečních požadavků velitele na kritické informace (CCIR)

Požadavky velitele na kritické informace (Commander's Critical Information Requirements – CCIRs) jsou početně omezené prvky informací požadované velitelem, které přímo ovlivňují jeho rozhodování a určují směr pro úspěšné provedení vojenských operací. Vyplývají z analýzy požadavků na informace ve vztahu k bojovému úkolu a záměru velitele. Pomáhají veliteli při analýze operačního prostředí a určení těžiště pro vedení operace. Jsou součástí operačního plánu a jsou obsaženy v operačním rozkaze.

Klíčové prvky CCIRs zahrnují prioritní zpravodajské požadavky (Priority Intelligence Requirements – PIRs) a požadavky na informace o vlastních silách (Friendly Forces' Information Requirements – FFIRs), protože ne všechny navrhované PIRs a FFIRs jsou považovány za CCIRs. PIRs jsou zaměřeny na nepřítele a prostředí a jsou určující pro shromažďování zpravodajských informací. FFIRs se soustřeďují na vlastní síly a jejich schopnosti a usměřňují shromažďování informací o úkolu, situaci vlastních sil, čase, který je k dispozici (viz obrázek 4.9).

Obrázek 4.9 Druhy požadavků na informace

Obrázek 4.10 Proces tvorby požadavků velitele na kritické informace

Požadavky velitele na kritické informace vyplývají z procesu hodnocení nepřítele, který je ukázán na obrázku 4.10.

Velitel by měl za účelem usnadnění činnosti štábu převzít řízení procesu tvorby svých požadavků na kritické informace. Tento proces by měl zahrnovat odpovědnost štábu za tvorbu požadavků, sledování a informování o jejich plnění, udržování jejich aktuálnosti a případně přepracování. Procesu tvorby požadavků na kritické informace bude zpravidla přizpůsobován konkrétní operaci.

9. krok: stanovení operačního úkolu

Na základě analýzy úkolu nadřízeného a všech skutečností, které z toho vyplývají, může velitel vymezit a formulovat úkol. Stanovit úkol znamená jasně a stručně vyjádřit všechno, co velitel zamýšlí udělat k tomu, aby byl splněn cíl operace a dosažen předpokládaný konečný stav. Pokud bude třeba v rámci operace plnit víc úkolů, měly by být uváděny v pořadí, v jakém budou postupně plněny.

Jasně a srozumitelně vyjádření úkolu a jeho pochopení podřízenými je zásadní pro důslednou přípravu a úspěšné provedení operace.

Mělo by obsahovat následující údaje:

- PROČ je operace prováděna, tj. cíle operace;
- CO je třeba splnit, tj. typ a obsah operace;
- KDO bude úkol plnit, tj. předpokládané složení sil;
- KDY bude operace zahájena;
- KDE bude úkol plněn, tj. prostor operace;
- JAK bude úkol plněn (to bude velitel uvádět zpravidla výjimečně).

Takto vymezený úkol je základem záměru, který si může velitel postupně připravovat a formulovat v průběhu analýzy úkolu.

10. krok: příprava a provedení briefingu analýzy úkolu

Seznámení velitele se závěry provedené analýzy úkolu bude provedeno na briefingu, který štáb na závěr analýzy připraví s cílem předat veliteli všechny výsledky štábní analýzy a vytvořit prostředí pro projednání nedořešených problémů a sporných otázek, které se objevily v průběhu analýzy i briefingu. Závěrem briefingu velitel schválí nebo neschválí závěry analýzy úkolu.

Obsah briefingu k analýze úkolu může štáb upravit v závislosti na tom, jak budou veliteli poskytovány důležité informace. Struktura a obsah briefingu budou závislé na řadě faktorů, jako je typ operace, připravenost štábu, aktuální situace a další, a budou rozpracovány ve stálých operačních postupech. Základem obsahu mohou být jednotlivé kroky popsané výše v této části.

11. krok: vyhlášení počátečního záměru a pokynů pro plánování

Počáteční záměr, který vychází ze záměru nadřízeného velitele, je vyjádřením představy velitele o tom, jak bude nastávající operace probíhat. Představuje jasné a stručné vyjádření cílů operace a předpokládaného konečného stavu. Velitel v něm může vyjádřit svoje hodnocení záměru nepřítele a míru rizika, která je přijatelná pro úspěšné provedení operace.

Velitel jej vyhláší štábu, a pokud je to možné i podřízeným velitelům, osobně. Tento způsob zabezpečuje jednotné pochopení toho, co je třeba splnit a umožňuje objasnit další potřebné nebo nepochopené skutečnosti a upřesnit sporné otázky. Vyhlášený záměr je základem pro zpracování předběžného nařízení.

Po vyhlášení počátečního záměru vydá velitel, obvykle však náčelník štábu, pokyny pro plánování operace a pro sladění práce štábu upřesní časovou posloupnost plnění úkolů. Tyto pokyny mohou být velmi konkrétní a podrobné nebo naopak obecné (méně svazující). To bude záviset na metodě plánování, připravenosti a zkušenostech velitelů a štábů, na konkrétní situaci a dalších faktorech a budou rozpracovány ve stálých operačních postupech pro konkrétní operaci. Vždy však musí být logicky posloupné, jasné a jednoznačné, aby vylučovaly možnosti nepochopení. Obsahem pokynů může být seznámení se situací, základní fakta o operaci (cíle, základní úkoly, konečný stav, nežádoucí vlivy a omezení atd.), nepříteli a vlastních silách, přijatelná rizika, pokyny pro tvorbu variant a kritéria pro jejich hodnocení, CIMIC, spolupráce s organizacemi, pokyny pro součinnost, management informací a další pokyny. V průběhu rozhodovacího procesu mohou být upřesňovány.

12. krok: vydání předběžného nařízení

Jakmile velitel vyhlásí svůj záměr a náčelník štábu pokyny pro plánování, štáb zpracuje a doručí podřízeným velitelům předběžné nařízení (jeho možná struktura v souladu se STANAG 2014 je uvedena v příloze 3).

4.2.3 Tvorba variant činnosti

Tvorba varianty činnosti je standardní procedura, která je cestou k dosažení úspěchu v nadcházející operaci. Připravuje se několik variant činnosti nepříteli a ke každé se pak zpracovává varianta činnosti vlastních sil. Pro každou variantu je nutné brát v úvahu prostor operace, závěry z analýzy úkolu, záměr velitele a potřebné množství vlastních sil a prostředků.

Každá varianta činnosti by měla poskytnout odpověď na následující otázky:

- jaký je typ vojenské operace;
- proč je operace prováděna (účel);
- jak bude operace provedena (metoda);
- jaké hlavní úkoly a v jakém pořadí musí být splněny;
- kdo se operace zúčastní (potřebné zdroje);
- kdy bude operace zahájena (čas);
- kde bude operace provedena (prostor operace);
- v jakém pořadí budou síly rozvinuty (operační sestava);
- jak budou v průběhu operace udržovány schopnosti sil;
- jak bude organizováno velení a řízení.

Při tvorbě variant činnosti je výhodné postupovat od konce, tj. od předpokládaného konečného stavu a postupně doplňovat schéma operace.

Možný postup tvorby varianty činnosti může vypadat takto:

- určit, kolik sil bude nutné mít na konci operace, jakou povedou činnost a v jaké sestavě, jejich rozmístění schematicky zakreslit na mapu, oleātu apod.;
- určit nejlepší způsob (směry, osy), jak vyvést síly a prostředky svazků, útvarů a jednotek (*dále jen síly*) z prostoru ukončení operace (viz předchozí bod) do výchozího prostoru (v mnohonárodní operaci na základny na vlastním území) a doplnit schéma;
- v souladu se stanoveným úkolem a záměrem velitele určit všechny úkoly, které budou svazky, útvary a jednotky postupně plnit „cestou“ k prostoru ukončení

- operace, a tyto zakreslit do schématu (využít úkolovou analýzu);
- určit základní požadavky na rozmístění sil ve vlastním prostoru a úkoly, které budou muset splnit k jeho zaujetí;
- posoudit, jestli složení a organizace sil, které velitel předpokládá použít v souladu se svým záměrem, postačuje na splnění výše vymezených úkolů;
- určit uspořádání operační sestavy a způsob jejího zaujetí tak, aby byly splněny stanovené úkoly;
- s využitím závěrů a informací uvedených v šesti výše uvedených odrážkách doplnit odpovědi na zbývající otázky a určit další opatření např. k udržení schopností sil, zabezpečení velení a řízení a další.

Počet variant činnosti, které bude štáb vytvářet, bude závislý na celkovém času, který bude k dispozici, a na typu operace. Obvykle štáb zpracovává dvě až tři varianty činnosti. Kolik se bude zpracovávat variant, tolik bude k tomuto účelu vytvořených pracovních skupin, které budou tvorbu variant (následně jejich analýzu a porovnání) provádět na sobě naprosto nezávisle a samostatně. Aby byla varianta postoupena k analýze, musí být platná. Platná varianta je každá, která odpovídá stanovenému úkolu, je úplná, proveditelná, přijatelná a rozlišitelná.

Úplná varianta je taková, která uspokojivě odpoví na všech deset výše uvedených otázek. Proveditelná je každá varianta, kterou lze splnit v rámci stanoveného času, prostoru a přidělených zdrojů. Přijatelnost se posuzuje z hlediska míry rizik, tj. zda je v rovnováze riziko a cena za jeho podstoupení s očekávanou výhodou, kterou by vlastní síly získaly nad nepřítelem. Rozlišitelná varianta se musí lišit od těch ostatních tak, aby mohly být vzájemně porovnatelné. Varianta, která nesplňuje všech pět kritérií, bude velmi pravděpodobně odmítnuta a nebude s ní dál pracováno. Může však být využitelná později v průběhu operace nebo při plánování následných operací a činností.

4.2.4 Analýza a porovnání variant činnosti

Analýza a porovnání variant činnosti je proces zhodnocení každé z vlastních platných variant s variantami činnosti nepřítele metodou akce a reakce tak, jak si štáb představuje průběh operace. Může být provedena metodou válečné hry, operačního modelování, hodnocení proveditelnosti a dalšími metodami.

Analýza každé varianty činnosti je prováděna samostatně ve skupině, která ji vypracovala, a měla by z ní vyplynout řada upřesnění, návrhů a dalších skutečností jako například:

- možné rozhodující body;
- upřesnění uspořádání úkolu;
- určení cílů vysoké důležitosti;
- posouzení rizik;
- výhody a nevýhody varianty;
- návrh požadavků velitele na kritické informace a další.

Při zahájení analýzy varianty činnosti je nutné:

- rozhodnout o tom, jaký typ válečné hry bude použit, což bude záviset na čase a prostředcích, které jsou k dispozici, organizaci štábu a jeho připravenosti, možnosti použití simulace, modelování apod.;
- provést posouzení informací a podkladů vyplývajících z rozkazů a nařízení, analýzy úkolu, záměru velitele, pokynů pro plánování operace;
- shromáždit data, personál, prostředky a materiál:

- vlastní variantu činnosti, která bude analyzována,
 - varianty činnosti nepřítele, s kterými bude porovnávána,
 - prostředky pro operační práci, např. mapy, oleáty atd.,
 - podklady o charakteristice a schopnostech vlastních a nepřátelských sil,
 - odborné dokumenty a podklady,
 - „červenou“ skupinu rozehry nepřítele,
 - kresliče a zapisovatele,
 - další potřeby nezbytné pro provedení analýzy variant činnosti,
- seřadit varianty činnosti nepřítele podle důležitosti, protože pod tlakem času nemusí být použity všechny připravené varianty.

Porovnání variant činnosti je objektivní proces, pomocí něhož je každá varianta posuzována nezávisle na ostatních. Cílem porovnání je určit a navrhnout veliteli takovou variantu, která má nejvyšší pravděpodobnost úspěchu proti nejnebezpečnější variantě činnosti nepřítele. Porovnat varianty činnosti znamená vyhodnotit, nakolik jsou ve vzájemné rovnováze cíle, prostředky, možnosti a rizika každé varianty srovnáním s kritérii pro jejich hodnocení stanovenými velitelem na závěr analýzy úkolu. Na základě toho pak štáb dopracuje jejich seznam.

Kritéria jsou taková hlediska (okolnosti, nepředvídané situace či jiné vnější faktory), která považuje velitel za rozhodující pro úspěšné provedení operace. Jsou to například vybrané principy operačního umění, soulad varianty se záměrem velitele, výsledky válečné hry, vnější vlivy a omezení a jiná kritéria stanovená velitelem (například požadavky na tempo operace, ochranu sil a další). Žádný standardní seznam neexistuje, protože kritéria musí odpovídat zvláštním okolnostem každé operace a konkrétní situaci.

Štáb srovná výhody a nevýhody jednotlivých variant se stanovenými kritérii, navrhne činnosti pro překonání nevýhod, posoudí proveditelnost a přijatelnost a nakonec zváží relativní přednosti každé z variant.

Nejúčinnější metodou provedení analýzy variant činnosti a jejich porovnání je **válečná hra**⁸, pomocí které je možné podrobně posoudit takové skutečnosti, které by jinak mohly štábu uniknout. Zdůrazňuje hlavní úkoly, které jsou pro operaci obzvláště důležité, a zajišťuje vysoký stupeň poznání operačních možností, jaký by za jiných okolností nebyl možný.

Postupné zavádění NEC přináší možnosti dalšího zdokonalení metod analýzy a porovnání variant, například možnost využití CSTT. Současné simulační technologie zavedené u CSTT umožňují několik možností jejich využití pro ověřování a hodnocení variant činností v rámci válečné hry. Základní možností je provedení válečné hry na CSTT, ale technické vybavení CSTT umožňuje vytvořit „redukované CSTT“ na MV jednotky v prostoru zasazení. Tyto prostředky umožňují provádět hodnocení každé varianty pomocí sdíleného bloku dat, který bude do CSTT posílán komunikačními kanály i na velkou vzdálenost (tato metoda je omezena pouze propustností přiděleného komunikačního kanálu). Předpokládá se, že automatizované systémy pro podporu rozhodování budou v budoucnu vybaveny „zjednodušenými“ modely bojové činnosti

⁸ Podrobně je válečná hra popsána v příloze číslo 3 vojenské publikace Pub-53-01-1 Velení a řízení v operacích

tak, aby uživatelé mohli bezprostředně při řešení úkolů plánování a řízení boje hodnotit navržené varianty v reálném čase.

Z provedené válečné hry vyplynou výhody a nevýhody každé varianty, které se následně posuzují. Jakmile se štáb shodne na pořadí variant činnosti, předloží veliteli svůj návrh a ten může rozhodnout o výběru té nejlepší.

Pro snadnější posouzení je možné výhodu a nevýhodu každé varianty zaznamenat do tabulky.

Porovnávané varianty činnosti						
Kritérium	Varianta č. 1		Varianta č. 2		Varianta č. 3	
	výhody	nevýhody	výhody	nevýhody	výhody	nevýhody
využití manévru	+		+			-
narušení nepřátelského těžiště	+		++			--
jednota úderu a manévru	+		+			-
zajištění pružné reakce		-	+		+	
využití klamné činnosti		-	+		+	
nejlépe organizované přesuny	+		+			-
a další kritéria ...						
Výhody : nevýhody	4	2	6	0	2	4
Pořadí	2		1		3	

Obrázek 4.11 Možný vzor tabulky pro porovnání variant činnosti

***Příklad:** Ze záměru velitele vyplývá, že největší důraz klade na narušení nepřátelského těžiště, proto je toto kritérium považováno za důležitější než ostatní. Z provedené válečné hry vyplynulo, že nejlépe požadavek na narušení těžiště nepřítele splňuje druhá varianta, a proto je ohodnocena dvěma plusy. Po celkovém posouzení výhod a nevýhod, varianta činnosti číslo 2 nejlépe splňuje stanovená kritéria a požadavky na úspěšné splnění úkolů a štáb může navrhnout veliteli tuto variantu ke schválení.*

4.2.5 Výběr a schválení varianty činnosti

V průběhu celého procesu tvorby, analýzy a porovnání variant činnosti provádí velitel nezávisle na štábu vlastní hodnocení úkolu, pravděpodobných variant činnosti, výhod a míry rizik každé z nich. Připravuje si své závěry, které v rámci výběru nejlepší varianty činnosti porovná s návrhy předloženými štábem.

Výběr varianty činnosti probíhá na briefingu k rozhodnutí o výběru varianty činnosti, na kterém každá pracovní skupina přednese závěry z porovnání činnosti veliteli. Zúčastní se ho i všichni podřízení velitelé.

Obsah briefingu může mít následující postup:

- zahájení, cíl briefingu;
- vývoj a aktuální situace nepřítele a slabá a silná místa (složení sil a možnosti

posílení, organizování operační sestavy – hlavní zbraňové systémy, operační charakteristiky, rozmístění sil – pozemní, vzdušné, prostředky velení a řízení, přepravní a dopravní kapacity atd. a jejich stav – vycvičenost, připravenost, bojové zkušenosti, psychický a fyzický stav atd.);

- situace vlastních sil; velení a řízení,
- úkol nadřízeného velitele a vlastní úkol;
- záměr nadřízeného velitele a vlastní záměr;
- změny, ke kterým došlo od posledního briefingu (pokud nastaly změny proti analýze úkolu, omezením, nepřátelskému těžišti, fázím operace a dalším);
- prezentace jednotlivých variant činnosti (schéma, závěry ze záměru velitele, řešení – prostor operace, organizace sil, sestava, provedení, velení a řízení, závěry z analýzy a porovnání);
- shrnutí závěrů z porovnání variant a návrh nejlepší varianty činnosti;
- porovnání návrhu štábu s vlastními závěry velitele a s připomínkami a návrhy podřízených velitelů, pokud nějaké přednesou, jehož výsledkem může být:
 - souhlas s variantou navrženou štábem bez výhrad;
 - souhlas s variantou navrženou štábem po zapracování jeho připomínek;
 - výběr jiné varianty z těch, které štáb prezentoval na briefingu;
 - použití jiné varianty mimo rámec předložených řešení;
 - odložení výběru varianty (vybere až po provedení dalších konzultací se štábem a podřízenými veliteli);
- vyhlášení rozhodnutí o výběru varianty.

Varianty činnosti, které nebyly vybrány, se zpravidla zachovávají a uloží k dalšímu možnému využití. Pokud by došlo k situaci, že se průběh operace bude vyvíjet odlišně od přijatého plánu a začne se přibližovat k některé z rozpracovaných variant, mohou být aktualizovány a použity.

Velitel se pro výběr nejlepší varianty činnosti rozhoduje osobně. Toto rozhodnutí je vyjádřením jeho představy a vůle jak splnit stanovený úkol. Pouze ve výjimečných případech, pokud je předpoklad výskytu takových nepředvídaných okolností, které by ohrozily dosažení požadovaného konečného stavu, může velitel prezentovat vybranou variantu nadřízenému veliteli a požádat jej o schválení svého rozhodnutí.

Rozhodnutí velitele o výběru nejlepší varianty činnosti je další konkretizací jeho záměru. Vyhlásí jej na závěr briefingu. Přitom by měl objasnit:

- PROČ je operace prováděna (cíle a konečný stav operace);
- CO je třeba splnit (typ operace, nepřítel a jeho těžiště, co získat – prostory, úseky terénu, objekty a další v souladu s úkolem);
- KDO bude úkol plnit (složení a organizace sil, posílení, podpora a zabezpečení);
- JAK bude úkol plněn (těžiště, operační sestava, směry činnosti, způsob činnosti a manévr prvků sestavy, podpora, zabezpečení, součinnost);
- KDY bude operace provedena (časy zahájení, plnění jednotlivých fází a ukončení);
- KDE bude úkol plněn (organizace prostoru operace, rozhodující úseky, objekty a směry).

Náčelník štábu potom vydá a upřesní úkoly pro další práci štábu a rozpočet času a štáb zahájí zpracování předběžné nařízení (viz příloha číslo 3), které doručí podřízeným velitelům.

4.2.6 Tvorba plánu operace a zpracování operačního (bojového) rozkazu

Po vyhlášení rozhodnutí je vybraná varianta činnosti štábem dále rozpracována do podrobného operačního plánu a rozkazu.

Operační plán (Operation Plan – OPLAN)⁹

Tvorba plánu operace se uskutečňuje souběžně s rozhodovacím procesem. Představuje management obrovského množství informací a zpracování velkého množství dokumentů pro přípravu, vedení a ukončení operace.

Obsah plánu operace zpravidla upřesní velitel. Může obsahovat základní plán, soubor podrobných příloh a další potřebné dokumenty podrobně popisující záměr velitele. Základní plán popisuje situaci, operační úkol, plán provedení, administrativní a logistické koncepce a úkoly a opatření k velení a řízení.

V jednotlivých přílohách jsou uvedeny všechny potřebné (písemné a grafické) údaje a informace (zpravodajské, operační, personální, logistické, zdravotnické, geografické a hydrometeorologické a další důležité informace). Přílohy jsou dále rozpracovány ve formě řady dodatků, které obsahují ještě podrobnější vysvětlení záměru velitele k jednotlivým prvkům plánu.

Poznámka: Možný rozsah dokumentace plánu operace je uveden v příloze 4.

Zpracování plánu operace představuje řadu činností, mezi které například patří:

- rozpracování závěrů ze zpravodajské přípravy bojiště;
- rozpracování rozhodnutí velitele (schválenou variantu činnosti):
 - typ operace, její cíle a požadovaný konečný stav;
 - složení a organizace sil, jejich příprava a rozvinutí;
 - operační úkoly, úkoly bojové podpory a zabezpečení a posloupnost jejich plnění pro všechny prvky operační sestavy;
 - způsob plnění těchto úkolů (sestava, směry, manévr, součinnost);
 - opatření k ochraně sil;
 - časové a prostorové plnění úkolů;
 - přesun, přeprava a zaujetí prostoru operace;
 - opatření k udržení nebo obnovení operačních schopností (osoby, technika, materiál);
 - úkoly po ukončení operace;
 - velení a řízení ve všech etapách operace;
- rozpracování úkolů sousedů a součinnost s nimi;
- zpracování odborných plánů (ZPB, bojové podpory, logistického, zdravotnického, geografického a hydrometeorologického zabezpečení, CIMIC a dalších podle typu operace), popřípadě dílčích plánů a plánů dalších činností;

⁹ AAP-6 (2006): *Operační plán (Operation Plan) je plán pro jednu nebo sérii spojených operací, které mají být provedeny současně nebo následně. Obvykle je založen na vyhlášených předpokladech a je ve formě směrnice nadřízeného, aby bylo umožněno podřízeným velitelům připravit vlastní plány a rozkazy. Označení „plán“ se obvykle používá namísto pojmenování „rozkaz“ při předběžné přípravě operací. Operační plán může být uskutečněn v předepsaném čase nebo na základě signálu a pak se stává operačním rozkazem.*

- rozpracování řídicích opatření (štábní návštěvy, kontrola a pomoc);
- další potřebné úkoly a opatření (management informací, vnitřní součinnost apod.).

Plán by měl být nápaditý a jednoduše proveditelný. Flexibilní plán umožní veliteli využít výhodné příležitosti, které se vyskytnou v průběhu operace, a umožní mu reagovat na neočekávané situace a okolnosti.

Operační a bojový rozkaz (Operation Order – OPORD¹⁰)

Na základě plánu operace je u pozemních sil vytvořen operační rozkaz, na jehož základě velitel na taktickém stupni zpracovává bojový rozkaz.

Operační (bojový) rozkaz je základním dokumentem, kterým velitel vydává (vyhlašuje) své rozhodnutí podřízeným a stanovuje jim operační a bojové úkoly. Zpracovává jej štáb za řízení náčelníka štábu. Jeho obsah a počet příloh bude závislý na druhu operace a na konkrétní situaci. Náčelník štábu rovněž upřesňuje rozsah zpracovávaných příloh. Přílohy se zpracovávají písemnou formou, tj. textové dokumenty (souvislý text doplněný tabulkami i schématy), a grafickou formou, tj. grafické vyjádření situace na oleátě, v rozsahu stanoveném odpovědným funkcionářem, který za zpracování jednotlivých částí rozkazu a jeho příloh odpovídá.

Operační (bojový) rozkaz schvaluje a svým podpisem stvrzuje velitel.

Změny v rozkaze se obvykle provádějí vydáním dílčích rozkazů nebo bojových nařízení. Při obdržení nového bojového úkolu nebo při významných změnách ve stávajícím úkolu se vydává rozkaz nový.

Na stupni divize, brigáda a prapor se bojový rozkaz vydává písemně. Velitelé jednotek na stupni rota a četa vydávají bojový rozkaz zpravidla také ústně, velitelé na nižších stupních velení zpravidla jen ústně.

Poznámka: *Struktura operačního rozkazu je dána standardizační dohodou NATO STANAG 2014 Struktura rozkazů, uvádění časových údajů, názvů míst a rozhraní (viz příloha 5). Uvedená standardizační dohoda (i další alianční publikace) uvádí pouze operační rozkaz. Pro potřeby AČR lze tuto dohodu aplikovat na stupeň svazek, útvar a jednotka a stejnou strukturu zachovat při zpracování bojového rozkazu.*

U vzdušných sil současně s plánováním na taktické úrovni probíhají procesy rozdělení sil a úkolů mezi operačně podřízená společná operační střediska řízení operací VzS (Combined Air Operations Centre — CAOC) a proces koordinace činností ve vzdušném prostoru. Jejich výstupem je operační směrnice vzdušných sil (Air Operations Directive – AOD) a rozkaz pro řízení vzdušného prostoru (Air Control Order – ACO). V době, kdy je u pozemních sil zpracováván OPORD, na ekvivalentní úrovni CAOC je vydáván rozkaz k úkolům vzdušných sil (Air Tasking Order – ATO) a zpřesňováno využití vzdušného prostoru v ACO.

Poznámka: *Další podrobnosti jsou uvedeny v publikaci Pub-53-20-02 Velení a řízení ve VzS AČR.*

¹⁰ AAP-6 (2006): *Operační rozkaz (Operation Order) je nařízení, obvykle písemné, které vydává velitel podřízeným velitelům s cílem účinně splnit úkoly operace ve vzájemné součinnosti.*

Vyhlášení rozkazu a organizace součinnosti

Po zpracování operačního rozkazu je zpravidla proveden briefing k jeho vyhlášení podřízeným.

Cílem briefingu je objasnit rozkaz hlavním funkcionářům a podřízeným velitelům a sladit činnost jednotlivých prvků operační sestavy k dosažení cílů operace.

Obsahem briefingu může být:

- objasnění operačního rozkazu velitele a docílení jednotného pochopení úkolů jednotlivých prvků operační sestavy v operaci;
- sladění činnosti všech prvků operační sestavy v čase a prostoru:
 - vševojskových svazků, útvarů a jednotek při plnění úkolů,
 - útvarů a jednotek druhů vojsk při bojové podpoře vševojskových prvků operační sestavy,
 - útvarů a jednotek logistiky při zabezpečení služeb vševojskových svazků, útvarů a jednotek a útvarů a jednotek bojové podpory;
- sladění činnosti pozemních a vzdušných sil při plnění operačního úkolu;
- upřesnění součinnostních vazeb se svazky, útvary a jednotkami:
 - v podřízenosti nadřízeného velitele, které plní úkoly podpory a zabezpečení,
 - sousedů,
 - teritoriálními a jinými složkami;
- vyhodnocení vlivu aktuálního stavu a vlivu předpokládaného dalšího vývoje hydrometeorologické situace;
- další nezbytné otázky.

Operační čas	H - 2	H - 1	H	H + 1	H + 1	H + 3	H + 4	H + 5	Pozn.
Astronomický čas									
Možná činnost nepřítele		opevňování.....								
Rozhodující body										
Jednotky provádějící manévry	1. mb		přesun							
	2. mb		přesun							
	3. mb		zaujmout							
	další prvky OS									
Targeting	Průzkum									
	Dělostřelectvo			palba XY	palba GQ					
	Letectvo			úder na objekty...						
	PVO									
	další boj. podpora									
Služby bojové podpory	Ženíjní jednotky									
	OPZHN									
	další boj. zabezp.									
Informační operace										
Další (PSYOPS, CIMIC...)										
Velení a řízení										

Poznámka: První sloupec je vzorový a lze jej upravit podle potřeby

Obrázek 4.12 Příklad synchronizační tabulky

Základními podklady pro přípravu tohoto briefingu jsou:

- operační rozkaz velitele;
- součinnostní vazby a otázky řešené nadřízeným velitelem;
- úkoly k organizaci součinnosti stanovené operačním rozkazem;
- závěry z válečné hry (synchronizační tabulka viz obrázek 4.12).

Forma provedení briefingu bude záležet na rozhodnutí velitele, ale zpravidla bude rozdělen do třech částí.

První část bude zpravidla řídit velitel. Po vyhlášení rozkazu (může vyhlásit náčelník štábu) objasní, jak si představuje plnění úkolů jednotlivými prvky operační sestavy. Poté převezme od podřízených velitelů doklady o pochopení úkolu a záměru jeho splnění.

Ve druhé části, kterou bude obvykle řídit náčelník štábu a které se zúčastní podřízení velitelé, bude provedena organizace součinnosti ke sladěnému plnění úkolů všech prvků operační sestavy a součinnosti se sousedy a ostatními součástmi v prostoru operace.

Třetí část briefingu bude většinou probíhat v rámci jednotlivých pracovních prvků místa velení za řízení příslušných náčelníků (středisek, skupin, pracovišť). V rámci této vnitřní organizace součinnosti se připraví k organizovanému a sladěnému plnění úkolů uvnitř pracovních prvků a v rámci místa velení v souladu s připravenými metodikami a stálými postupy.

Po ukončení briefingu bude obvyčejně dokončen a zkompletován plán operace. Při jeho dopracování bude štáb postupovat podle pokynů náčelníka štábu a využije doklady podřízených velitelů a závěry a výsledky provedené organizace součinnosti.

Podřízení velitelé a štáby dokončí zpracování svých plánů (velitelé taktických jednotek zpracování bojových rozkazů) a předloží je nadřízenému veliteli k posouzení a schválení.

4.2.7 Přezkoumání (revize) plánu operace

Plán operace, který štáb dopracoval a zkompletoval, musí být neustále „živý“, a proto je nezbytná jeho nepřetržitá aktualizace. Tomuto účelu slouží permanentní přezkoumávání (revize) operačního plánu do zahájení operace a potom i v jejím průběhu. Velitel a štáb přitom hodnotí všechny faktory, které mohou ovlivnit nastávající nebo probíhající operaci, jako jsou například:

- předpokládaný a skutečný vývoj situace;
- nepřítel a jeho možnosti;
- stav a úroveň operačních schopností vlastních sil;
- změny v pravděpodobném záměru nepřítele;
- aktuálnost vybrané varianty činnosti a záměru velitele;
- situace ostatních prvků působících ve společném operačním prostoru;
- další okolnosti a vlivy operačního prostředí.

V průběhu operace bude zpravidla operační plán upřesňován v závislosti na:

- aktuální situaci a jejím vývoji;
- výsledcích průzkumu;
- stavu vlastních sil i nepřítele;
- plnění neplánovaných úkolů;
- příležitostech k získání a udržení iniciativy nad nepřítelem;

- změnách operačního prostředí;
- schopnosti přesunů záloh a jejich manévru;
- dalších okolnostech a vlivech.

Pokud se příprava operace nebo její průběh nebude výrazně odchylovat od záměru velitele a plánovaného plnění úkolů, velitel a štáb bude plán operace průběžně aktualizovat a upřesňovat.

Pokud ovšem vznikne taková situace, že velitel obdrží rozkaz, kterým mu nadřízený velitel změni úkol, nebo bude z jakéhokoli důvodu ohroženo provedení operace a dosažení konečného stavu, bude nutné vytvořit nový operační plán. Proto velitel se svým štábem po obdržení rozkazu nebo při nepříznivé situaci provede analytický (úplný) rozhodovací proces a vypracuje nový plán operace (v průběhu operace zpravidla intuitivní /zkrácený/ a vydá potřebné rozkazy).

4.2.8 Zpravodajská příprava bojiště

Zpravodajská příprava bojiště (ZPB) je systematický a nepřetržitý proces analyzování a hodnocení nepřítele a vlivů operačního prostředí (elektromagnetické, informační prostředí a další), všech součástí operačního prostoru (vzdušné, pozemní, terén, hydrometeorologická situace atd.) a možných ohrožení ve specifické geografické a klimatické oblasti. ZPB je svázána se zpravodajským cyklem prostřednictvím schopnosti vizualizace a grafické interpretace zpravodajského hodnocení s cílem usnadnit rozhodování velitele. Představuje důležitý koordinační nástroj pomáhající v rozhodovacím procesu veliteli a štábu při plánování a řízení operace. Tvoří hlavní obsah práce zpravodajských štábů a podílí se na ní více složek vševojskového štábu. Poskytuje komplexní a dílčí zpravodajská hodnocení, která slouží jako podklad pro přípravu vlastního rozhodnutí velitele, jeho realizaci a upřesňování v průběhu operace. Představuje zhodnocení pravděpodobného sledu událostí na bojišti v průběhu dané bojové činnosti.

ZPB probíhá souběžně s procesem plánování operace a je určena k informační podpoře velitele a štábu v průběhu hodnocení. Přestože se zaměření úsilí zpravodajské přípravy může měnit podle toho, jaký druh činnosti se předpokládá (útok, obrana nebo jiný), její principy a funkce zůstávají stejné. Jejím výstupem je grafické vyjádření schopností, rozmístění, záměrů a pravděpodobné činnosti nepřítele spolu se znázorněním základních složek prostředí, demografických a kulturních podmínek v prostoru operace.

Obsahem ZPB je zpracování všech informací, získaných z prostoru zpravodajského zájmu, a jejich zpracování do formy zpravodajské informace. Zpravodajská příprava bojiště poskytuje informace o již známých objektech nepřítele v dané situaci, současně ukazuje i na dosud neznámé skutečnosti, které byly o nepříteli zjištěny. Umožňuje veliteli získat poznatky o činnosti nepřítele v prostoru zpravodajské odpovědnosti z hledisek rozkrytí:

- uskupení, manévru a možností vedení operace (boje);
- důležitých prostorů a objektů, které je nutno udržet nebo ovládnout;
- prostorů a časového vymezení okamžiku, kdy je nepřítel nejzranitelnější v důsledku činnosti vlastních vojsk.

ZPB dává zpravodajským štábům podklady pro stanovení prostorů zvláštní pozornosti. Tím umožňuje i plánování úkolů pro zdroje a centra ke zjištění či upřesnění požadovaných informací, které jsou nezbytné pro vyhodnocení činnosti nepřítele

a splnění úkolů plánu shromažďování informací.

ZPB začíná v průběhu ujasňování úkolu a jeho analýzy a pokračuje během celého procesu plánování operace. Zpravodajské a průzkumné orgány sbírají a zpracovávají důležité informace pro objasnění způsobu naplnění možných variant činnosti nepřítele. Této činnosti se zúčastňují i ostatní součásti štábu, aby potvrdily proveditelnost navržených variant činnosti nepřítele nebo aby poskytly další doplňkové údaje. Varianty činnosti nepřítele pak mohou být využity plánovacími týmy pro rozeznání možných ohrožení splnění operačního úkolu a následných požadavků na sběr informací.

Zpočátku je prováděna v širším rámci na operačním stupni. Po upřesnění úkolu svazků, prostorů zpravodajského zájmu a odpovědnosti jsou výsledky dále zpřesňovány zpravodajskými štáby svazku.

V průběhu operace, po zjištění nových informací o nepříteli a terénu, představujících zcela nové hodnocení nepřítele, je o aktualizovaných závěrech zpravodajské přípravy informován velitel.

Fáze zpravodajské přípravy bojiště vycházejí z potřeby hodnocení všech aspektů, které ovlivňují rozhodování velitele a činnost vojsk. Hlavní obsah zpravodajské přípravy bojiště je realizován ve dvou relativně samostatných částech:

- hodnocení operačního prostředí;
- hodnocení možností a záměru nepřítele.

*Sun Tzu: "Znáš nepřítele, znáš sebe – tvé vítězství nebude ohroženo.
Znáš zemi, znáš počasí – tvé vítězství bude absolutní."*

4.2.8.1 Hodnocení operačního prostředí

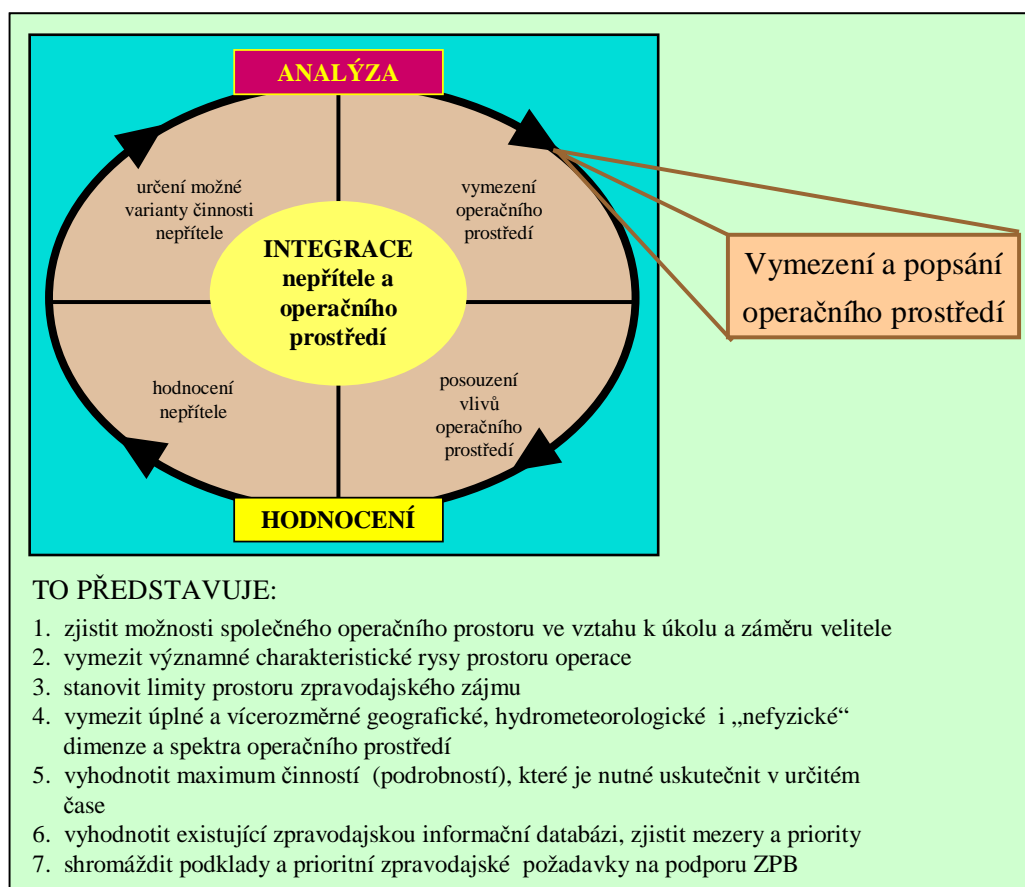
Hodnocení operačního prostředí řídí zpravodajské štáby. Při zpracování analýz spolupracují s důstojníky operačního štábu a využívají specialisty geografické a hydrometeorologické služby, ženijního vojska a dalších složek štábu. Do hodnocení mohou přispívat další odbornosti, podle potřeb a požadavků velitele. Zpravodajské štáby vztahují hodnocení k činnosti nepřítele, přitom jeho obsah přizpůsobují dílčím částem prostoru zpravodajské odpovědnosti. Velitelé a štáby útvarů využívají hodnocení operačního prostředí zpracované štábem svazku ke stanovení bojových úkolů jednotkám v terénu. Vlastní hodnocení nezpracovávají.

Hodnocení operačního prostředí, ve kterém budou vojska plnit úkoly, vychází především z podkladů, které jsou zabezpečeny vojenskou zpravodajskou službou generálního štábu, zpravodajskými štáby štábu svazků, z materiálů topografické a hydrometeorologické služby.

Zahrnuje:

- vymezení a popsání operačního prostředí;
- hodnocení společného operačního prostoru;
- posouzení vlivů operačního prostředí;
- vyhodnocení vlivu hydrometeorologické situace na bojovou činnost.

Vymezení a popsání operačního prostředí

Obrázek 4.13 Vymezení operačního prostředí

V této etapě štáb analyzuje, poznává a vyhodnocuje společný operační prostor prostřednictvím důležitých charakteristických rysů a zpráv získávaných včas organizovaným počátečním průzkumem a vztahujících se k operačnímu prostředí, nepříteli a dalším okolnostem, které mohou ovlivnit splnění úkolů operace (viz obrázek 4.13). Přitom je třeba brát v úvahu i „nefyzické“ součásti prostředí, jako je elektromagnetické spektrum, automatizované informační systémy a veřejné mínění, které mohou přesahovat rámec stanoveného společného operačního prostoru a ovlivnit určení prostoru zpravodajského zájmu. Pro úspěšný průběh operace je nezbytné vystihnout, které ze zjištěných charakteristických rysů souvisejících s nepřítelem, terénem, obdobím, hydrometeorologickou situací, obyvatelstvem apod., jsou důležité pro uskutečnění záměru velitele a tyto považovat za významné. Využitelné významné rysy zakreslené na oleátech a poskládané na sebe na mapu pak vytvoří grafické vyhodnocení prostoru nadcházející operace i prostoru zájmu.

Hodnocení společného operačního prostoru

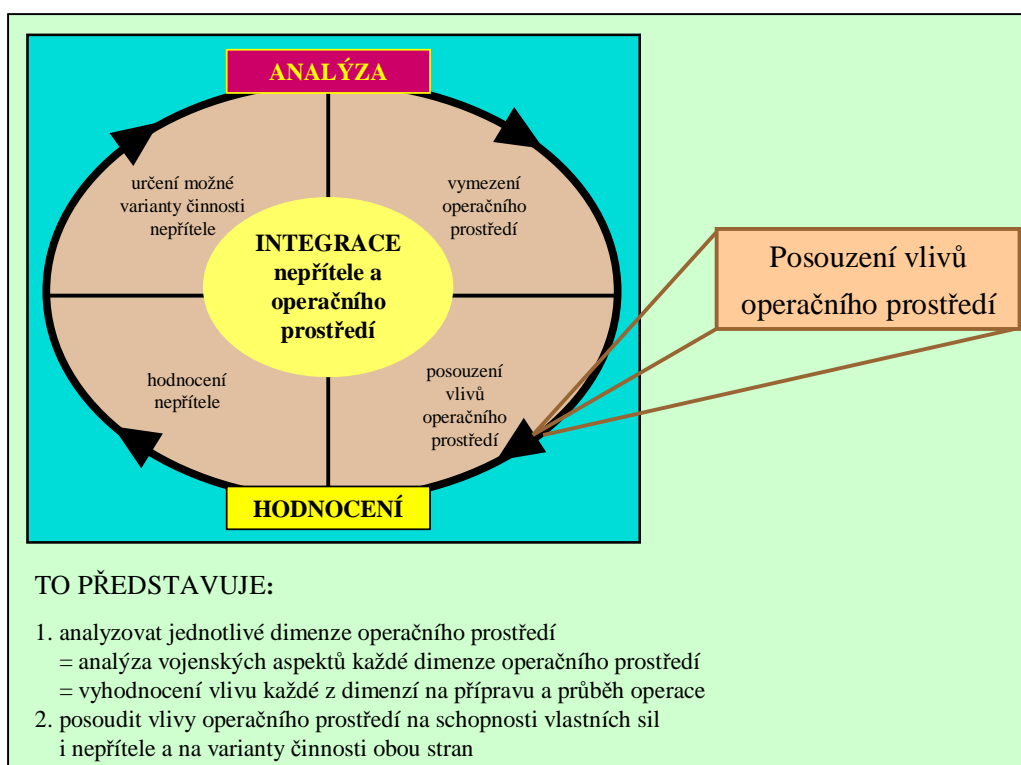
Hodnocení společného operačního prostoru je základním východiskem ZPB. Vyžaduje součinnost vojenské zpravodajské služby s dalšími vojenskými i civilními institucemi. Je prováděno na stupni generálního štábu. Samostatně se provádí pouze v případě použití armády mimo teritorium České republiky. Provádí se jako první v období přípravy vojsk k nasazení a netýká se pouze

geografického hlediska. Zahrnuje analýzy politického a ekonomického charakteru, infrastruktury se zaměřením na důležitá průmyslová a komunikační centra, epidemiologické situace, národnostního složení obyvatelstva a dalších aspektů, které mohou ovlivnit plnění zadaného nebo předpokládaného úkolu vojsk. Výsledkem je poznání operační a taktické důležitosti významných místních zvláštností, které ovlivní cíle operace, směry vedení úsilí vlastních vojsk i nepřítele.

Součástí hodnocení jsou vždy i údaje o ženíjně situaci, vznikuvší při zničení vodních děl, radiační a chemické situaci při destrukci jaderné elektrárny, závodu nebo jiného objektu nepřítelem s možností úniku škodlivin, sezónní hydrometeorologické situaci a další údaje podle stanovených požadavků generálního štábu.

Výsledkem hodnocení jsou rozborů specifické situace a různá schémata, která velitel svazku obdrží od nadřízeného, zpravidla v příloze bojového rozkazu. V nich jsou zapracovány údaje, které upřesňují konkrétní stav ve stanoveném prostoru bojové činnosti. Z hlediska hodnocení terénu je důraz položen na objasnění rozdílu skutečnosti oproti stavu na mapách. Podklady jsou základem pro prvotní rámcové zhodnocení prostoru bojové činnosti.

Posouzení vlivů operačního prostředí

Obrázek 4.14 Posouzení vlivů operačního prostředí

Obsahem této etapy je analýza a hodnocení jednotlivých součástí operačního prostředí s důrazem na hodnocení vojenských aspektů terénu a následně vyhodnocení toho, jak tyto aspekty ovlivní průběh operace vlastních a nepřátelských sil. Současně budou analyzovány i další součásti operačního prostředí jako například hydrometeorologická, demografická, kybernetická,

elektromagnetická a další a hodnocen jejich vliv na operaci.

Hodnocení vojenských aspektů terénu v prostoru zpravodajské odpovědnosti je zpravidla zpracováváno na taktickém stupni jako komplexní grafický dokument s textovou přílohou. Představuje zhodnocení vlivu terénu a povětrnostních podmínek na činnost nepřítele a vlastních vojsk. Obsah hodnocení tvoří popis charakteristických rysů terénu a vyhodnocení jeho vojenských aspektů. Je rozdílný podle stupně velení, který hodnocení provádí, a závislý i na bojovém úkolu.

Kromě toho mohou být zpracovávány samostatné přehledy a schémata, například schéma přístupových tras nepřítele, průchodnost terénu, kombinovaných překážek, přímé viditelnosti, rádiové viditelnosti a další.

Na operačním stupni je prováděno základní hodnocení, zaměřené na analýzu kapacit terénu z hlediska vedení operace, možnosti a kapacity dopravních komunikací, hlavních přírodních překážek a půdy. Výsledek analýzy je předáván všem podřízeným svazkům a útvarům, které je využívají ke zpracování vlastního hodnocení.

Na taktickém stupni jsou podrobně analyzovány lesní celky z hlediska jejich průchodnosti, stejně jako zastavěné prostory. Je hodnocena silniční a železniční síť, vodní toky, významné výšiny a terénní tvary, které mají vliv na bojovou činnost.

Podkladem pro hodnocení terénu jsou mapy průchodnosti, letecké snímky, topografické pomůcky a předpisy, grafická schémata z hodnocení bojiště a další materiály zpravodajské přípravy bojiště.

Pro bojovou činnost jednotek v dotyku je detailní pozornost věnována vojenským aspektům terénu, které mají vliv na pozorování (vlastní i nepřítele), přímou palbu ze všech zbraní, zabezpečení řízení paleb, skrytý přístup a provedení manévru jednotek. Ze závěru rozboru vycházejí další důstojníci štábu při stanovení možností umístění rádiových stanic, radiolokátorů, zaměřovačů, rušičů, protitankových zbraní a průzkumných systémů.

Rozbor vojenských aspektů terénu musí vést k odhalení, jak terén ovlivní pohyb vojsk. Na tomto základě potom vede ke stanovení přístupových cest a prostorů, které nepřítel pravděpodobně použije k přibližování a rozvinování útvarů a jednotek. Z rozboru mohou vyplynout závěry k provedení opatření, jež mohou vytvořit vhodné cíle pro ničení nepřítele nebo narušit jeho záměr. Tyto úkoly plní zpravodajské štáby v součinnosti s důstojníky dělostřelectva a ženijního vojska.

Pro bojovou činnost v hloubce nepřítele je pozornost zaměřena především na vyhodnocení prostorů, které jsou vhodné pro rozmístění druhých sledů nepřítele, přistávací plochy vrtulníků, důležité čáry komunikací, týlová zařízení atd. Při rozboru je věnována pozornost maskovacím vlastnostem terénu, které usnadní nepříteli skryté rozmístění nebo manévr. Z hlediska terénních tvarů jsou analyzovány všechny terénní předměty, které mohou zabezpečit nejen maskování, ale i krytí nepřítele a které mohou působit jako překážky zpomalující nebo omezující manévr vojsk.

Pro vedení operace ve vlastním týlu je pozornost zaměřena na vyhodnocení prostorů možného použití vzdušných výsadek nepřítele, které mohou být použity

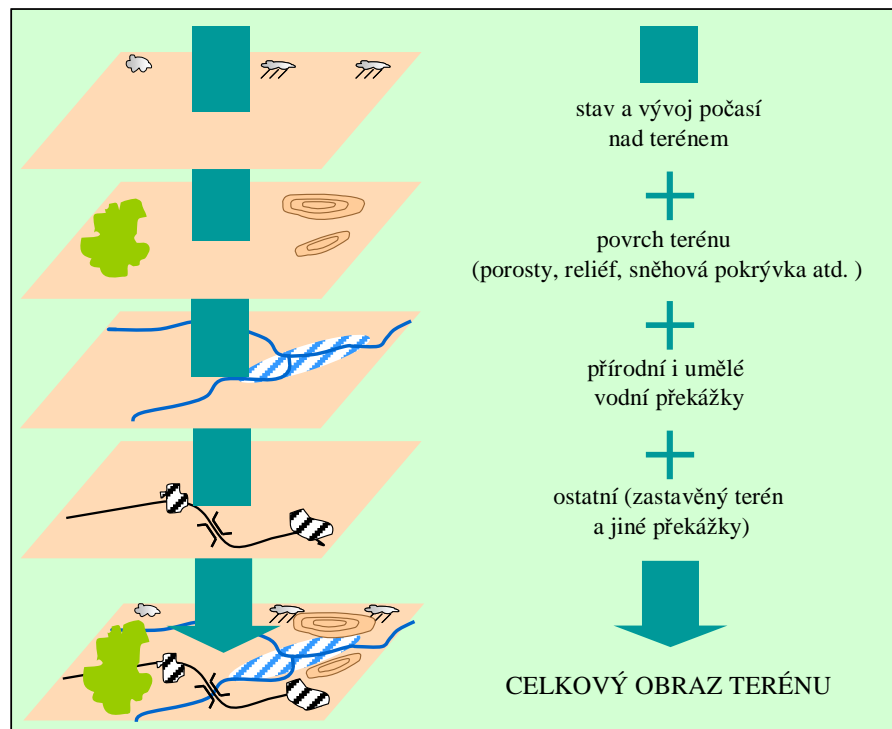
k narušení přístupových cest pro vlastní zálohy a obdobně i ke stanovení prostorů, které mohou být nepřítelem izolovány. Zvláštní pozornost je věnována hodnocení záměru nepřítele k obsazení (zničení, narušení) důležitých týlových zařízení, komunikačních uzlů a politickohospodářských center, v případě plnění úkolů mimo teritorium České republiky i k zhodnocení přiletových tras letounů na letiště nebo prostorů shozu materiálu.

Klíčové prostory. Výsledkem vyhodnocení terénu je vytipování klíčových prostorů, které budou v boji důležité pro nepřítele i vlastní vojska a stanovení terénních čar, jež mohou být vojensky využity. Vyhodnocení klíčových prostorů současně využívají důstojníci operačního oddělení (skupiny) při plánování operace (boje) ke stanovení prostorů hlavního úsilí obrany, stanovení úkolů útvarům a řešení jiných úkolů.

Vytipování klíčových prostorů se zakládá na analýze terénu z hlediska pozorování, palby, ukrývání, krytí a překážek. Jsou vybírány všechny prostory a lokality, jejichž obsazení, kontrola nebo udržení poskytne výhodu jedné ze stran. Při výběru klíčových prostorů se přihlíží ke skutečným možnostem nepřítele, zda je schopen jich využít.

Klíčovými prostory na taktickém stupni mohou být důležité kóty, jejichž udržení umožní vedení palby do boků sil nepřítele nebo podmiňuje vytvoření podmínek pro provedení protizteče. Rovněž jimi mohou být soutěsky, prostory komunikačních uzlů a jiné objekty, jejichž ovládnutí zabezpečí další rozvíjení útoku.

Terénní čáry. Vyhodnocené terénní čáry jsou využívány především důstojníky operačního oddělení (skupiny) k stanovení průběhu předního okraje obrany a dalších obranných čar v hloubce. Přitom skutečný průběh obrany nemusí být souhlasný s vlastní terénní čarou.

Obrázek 4.15 Obraz vyhodnocení vojenských aspektů terénu

Při plánování operace (boje) i v průběhu již probíhající bojové činnosti se přihlíží k předpovědi počasí nebo sezónních klimatických podmínek. Vždy je brán v úvahu jejich vliv na terén, ve kterém nepřítel povede bojovou činnost, a z toho je vyvozován i vliv počasí na činnost nepřítele.

Hlavním výsledkem bude upřesněný celkový obraz působení vlivů jednotlivých součástí prostředí na operaci, který bude vytvořen s využitím oleát se zákresy každé vyhodnocené části operačního prostředí. Příklad vytvoření celkového obrazu vyhodnocení vojenských aspektů terénu ukazují obrázky 4.15.

I v tomto případě by měly být zobrazovány pouze důležité informace, které bude velitel potřebovat při seznamování se s prostorem operace i v průběhu rozhodovacího procesu v souladu s úkolem a záměrem nadřízeného velitele.

Operační prostředí může být analyzováno v následujících součástech:

- pozemní;
- vzdušné;
- kosmické;
- elektromagnetické;
- kybernetické;
- lidské populace;
- hydrometeorologických poměrů;
- dalších, pro operační prostředí charakteristických, součástí (například průmyslové).

Pozemní součást. Analýza pozemní část operačního prostředí je zaměřena na geologické a půdní poměry, reliéf terénu, vodstvo, porosty, klimatické podmínky a aktuální a předpokládanou hydrometeorologickou situaci. Vyhodnocuje se průchodnost terénu, možnosti terénu pro pozorování, vedení palby, jeho ochranné vlastnosti, možnosti ukrytí, překážky, klíčové úseky terénu a přístupy k nim, vliv stávajících a předpokládaných hydrometeorologických podmínek na charakter zemského povrchu a další hlediska a posuzují se vlivy jednotlivých aspektů na plán a cíle operace.

Vzdušná součást. V této části operačního prostředí probíhají vojenské vzdušné a protivzdušné operace. Je to prostředí, ve kterém operují letouny, vrtulníky, protivzdušné obranné systémy, bezpilotní prostředky, řízené střely, balistické rakety i protiraketové systémy. Při analýze vzdušného prostředí v prostoru zahájení vzdušné operace, v cílovém prostoru a mezi nimi je nutné brát v úvahu řadu aspektů, které nejsou trvalé povahy, tudíž jsou obtížně předvídatelné a mohou zásadně ovlivnit průběh operace (například aktuální a předpokládané počasí, operační výška, přístupy k cílům, záložní letiště apod.).

Kosmická součást operačního prostředí má obrovský rozměr od nadmořské výšky stovky kilometrů, kde je možné udržovat vesmírný objekt na oběžné dráze kolem země, až do výšky několika desítek tisíc kilometrů. Síly, které mají přístup k tomuto prostředí, mají široké možnosti, které lze využít ve svůj prospěch a zvětšit své operační schopnosti. Dráha kosmického prostředku (družice) může procházet přímo nad prostory zájmu, které mohou být zobrazovány a vyhodnocovány.

Elektromagnetická součást. Vyhodnocení operačního prostředí z hlediska

elektromagnetické kompatibility vyžaduje především získání informací o potenciálních zdrojích elektromagnetického rušení (civilní zařízení, prostředky nepřítele, popř. vliv přírodních jevů), které mohou ovlivnit činnost vlastních technických přístrojů, zařízení a systémů (poškození elektronické části zařízení, přerušení činnosti, únik utajovaných informací).

Kybernetická součást. Využití informačních systémů podporujících vojenské operace podstatně zvýšilo význam kybernetické části operačního prostředí pro vedení informačních operací, které ohrožují stále složitější informační systémy vytvořené databáze (vojenské i civilní) a tím i vedení operací v síťově propojeném prostředí. Na základě hodnocení vlivů kybernetického prostředí by měla být přijata opatření k omezení jejich působení zejména na informační systémy a sítě důležité pro plánování a provádění vojenských operací.

Lidská populace. V rámci demografického hodnocení operačního prostředí je nutné analyzovat vojensky významné statistické, sociologické, kulturní a psychologické poznatky charakterizující místní obyvatelstvo. Výsledky takové analýzy napomohou k úspěšnému vedení psychologických a informačních operací.

Hydrometeorologické poměry mohou působit na operační prostředí buď společně s ostatními součástmi a tím pozměnit charakteristické rysy každé z nich, nebo mohou mít přímý vliv na vojenské operace bez ohledu na ostatní části operačního prostředí. Analýza hydrometeorologických podmínek je proces, ve kterém se komplexně vyhodnocují všechny aktuální nebo předpovídané vojenské aspekty hydrometeorologických podmínek a jejich vliv na průběh vojenských operací z pohledu vlastních sil i sil nepřítele. Informace o hydrometeorologických podmínkách poskytují velitelům a štábům jednotky a orgány hydrometeorologické služby.

Další typické součásti operačního prostředí zahrnují takové charakteristické rysy, které by mohly působit na vojenské operace nezávisle na předchozích součástech a ovlivnit záměr a variantu činnosti vlastních sil i nepřítele. Protože budou ostatní významné charakteristické rysy závislé na konkrétní situaci spojené s každou operací, nelze vyjmenovat všechny části operačního prostředí, které mohou její průběh ovlivnit (například charakteristické rysy operačního prostředí pro mírovou či humanitární operaci budou výrazně odlišné od těch, které budou charakteristické pro bojovou operaci proti nepříteli). Patří mezi ně například politická a vojenská omezení, čas, ekologická a zdravotní rizika, infrastruktura, průmysl, zemědělství, ekonomika, historie a řada dalších.

Vyhodnocení vlivu hydrometeorologické situace na bojovou činnost

Rozebírání vlivu hydrometeorologické situace je zvláště důležitou složkou hodnocení pro stanovení pravděpodobných podmínek v prostoru bojové činnosti při přípravě operací mimo území České republiky.

V operacích mimo území České republiky musí být brán zřetel na plnění úkolů v extrémních podmínkách nízkých nebo naopak vysokých teplot, písečných bouří, monzunových dešťů apod. V těchto případech musí štáb posuzovat vliv těchto podmínek na použití jednotlivých druhů zbraní, munice a ostatního materiálu.

Hydrometeorologická situace přímo ovlivňuje podmínky viditelnosti. Zhoršení viditelnosti (mlhy, srážky) omezuje pozorování, navedení palby dělostřelectva, vedení palby tanků, protitankových prostředků, použití průzkumných systémů a letectva a přináší řadu dalších omezení. Dlouhotrvající déšť způsobuje zvýšení stavu hladin vodních toků a přímo působí na půdu, čímž snižuje její únosnost. Tím negativně ovlivňuje manévr vojsk.

Nepříznivá hydrometeorologická situace negativně působí rovněž na psychiku člověka, ztěžuje vedení palby, obsluhu zbraní a techniky a zásadně ovlivňuje výsledky operace.

Součástí hodnocení hydrometeorologické situace je i komplexní hodnocení vlivu denního světla na záměr vedení operace (boje). Viditelnost je ovlivněna především časem. Ranní a večerní šero snižuje viditelnost, ale také umožňuje činnost vojsk bez použití umělého osvětlení při přesunech a různých dalších činnostech. Postavení slunce na obloze v ranních a večerních hodinách může dočasně znemožnit vedení účinné přímé palby z tanků, bojových vozidel i ručních zbraní a prakticky "oslepit" jednu z bojujících stran. Naopak prodlužování stínů umožní provádění vzdušného průzkumu zamaskovaných objektů nepřítele. Při činnosti v noci musí být vzato v úvahu, ve které fázi se nachází měsíc. Za úplňku a za bezoblačné noci jsou dobré podmínky pro pozorování a vedení operace (boje). Naopak noc bez měsíce je vhodná pro skrytou činnost průzkumných štábů. Podle východu a západu měsíce lze hodnotit podmínky pro činnost vojsk v noci.

Rozbor a hodnocení počasí musí být bráno v úvahu zejména z hlediska možnosti ovlivnění zahájení útoku, protizteče, provedení výsadku, přesunů a dalších činností. Pozornost musí být věnována rovněž správnému vyhodnocení času ranního a večerního šera, svitu měsíce a hvězd v kombinaci s oblačností a počasím.

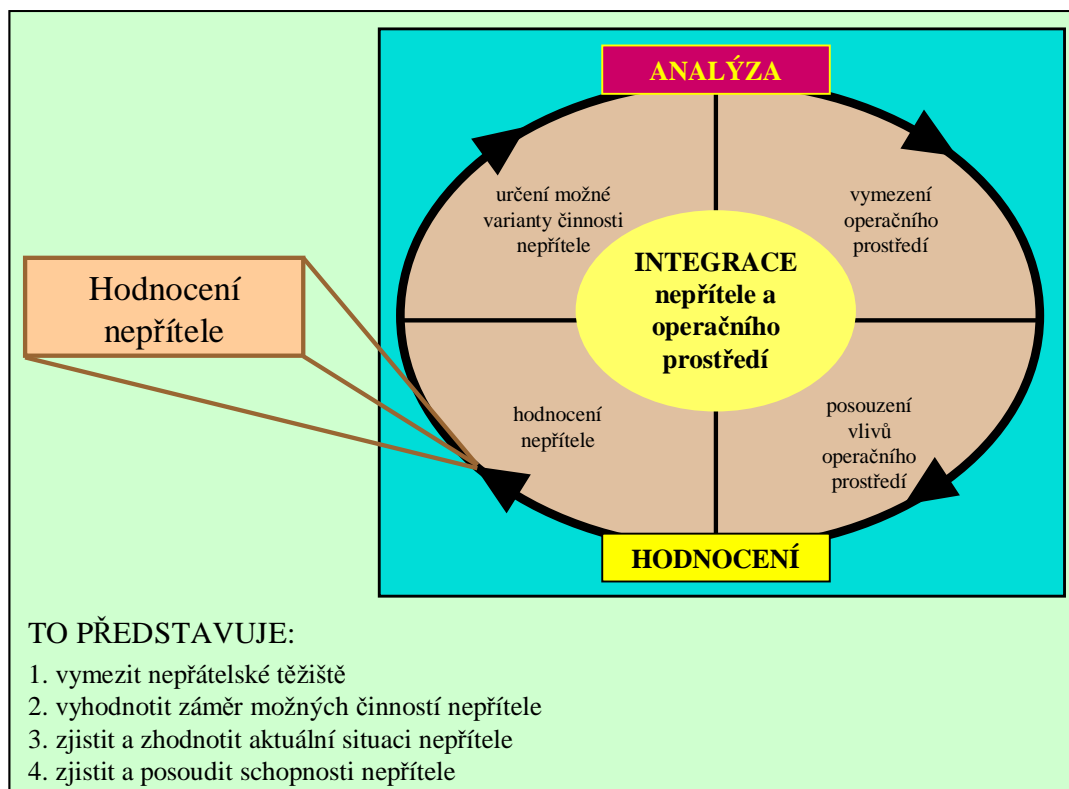
4.2.8.2 Hodnocení nepřítele

Cílem třetí etapy ZPB je na základě analýzy informací o nepříteli vyhodnotit jeho těžiště, silná i slabá místa a omezení, schopnosti nepřátelských sil a jimi používanou doktrínu, taktiku, metodiky a standardní postupy včetně vlivů operačního prostředí, které na ně mohou působit.

Těžištěm nepřítele může být soubor charakteristických rysů, schopností a zdrojů, z kterého čerpá morální a fyzickou sílu a volnost jednání. Jelikož se bude nepřítel snažit utajit své těžiště, je třeba jej hledat v jeho silných místech, ne ve slabých a zranitelných.

Analýza nepřátelského těžiště je klíčová pro proces plánování operace. Cílem je určit prvky, které jsou zdrojem sil a prostředků nepřítele, jeho volnosti jednání a vůle bojovat. Snahou je zjistit, jestli bude pravděpodobné těžiště nepřítele rozhodující pro jeho strategii a odhalit jeho rozhodující zranitelnost, tj. takové prvky systému, které jsou nedostatečné a přímo nebo nepřímo ohrožují snahu nepřítele o dosažení rozhodujících nebo významných úspěchů

Po provedené analýze velitel a jeho štáb přijímá opatření k narušení nepřátelského těžiště.

Obrázek 4.16 Hodnocení nepřítele

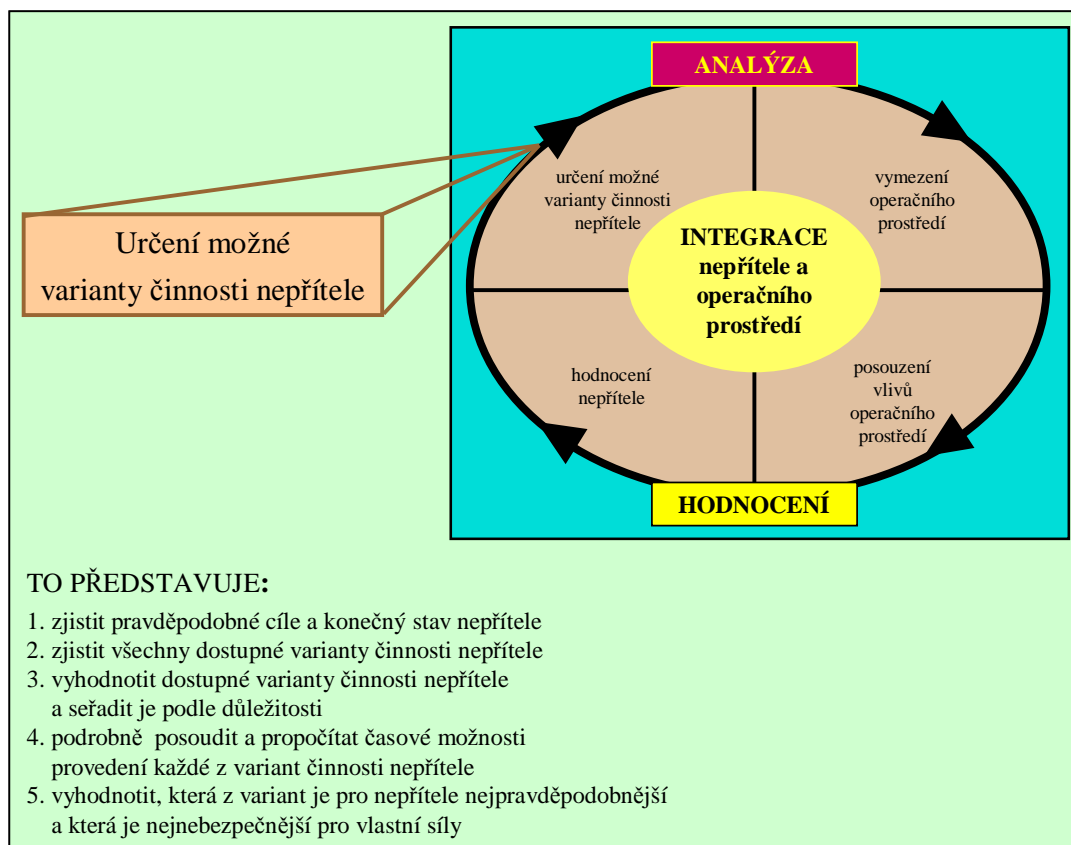
Základním výsledkem (produktem) třetí etapy ZPB jsou pomocné podklady popisující modelovou organizaci nepřítele, jeho možnosti, taktiku a preferované činnosti a určení vysoce důležitých cílů (High-Value Target – HVT).

4.2.8.3 Určení (odhad) pravděpodobné varianty činnosti nepřítele

První tři etapy ZPB pomáhají naplnit požadavky na znalost operačního prostředí pro velitele a štáby analyzováním a vyhodnocením působení jeho vlivů na vojenskou operaci, hodnocením nepřítele, jeho schopností a určením nepřátelského těžiště. Cílem čtvrté etapy je dále rozšířit znalosti o operačním prostředí například hlubším pochopením pravděpodobného záměru nepřítele, analyzováním jeho možných variant činnosti a určit tu, kterou by mohl pravděpodobně vybrat, i tu, která nejvíc ohrožuje vlastní síly a úspěšné provedení operace.

Nejdříve je třeba zjistit pravděpodobné cíle nepřítele a požadovaný konečný stav analyzováním aktuální nepřátelské politické i vojenské situace a jeho operačních schopností. K tomu je nutné vyhotovit přehled všech možných variant činnosti nepřítele a do něj zahrnout:

- všechny varianty činnosti, které odpovídají (v souladu s doktrínou) aktuální situaci a úspěšnému splnění pravděpodobných cílů;
- všechny varianty činnosti, které by mohly zásadně ovlivnit operaci vlastních sil včetně těch, které považuje (v souladu s doktrínou) v daných podmínkách za neoptimální;
- všechny varianty činnosti rozpoznané při posledních operacích a činnostech nepřítele.

Obrázek 4.17 Možný způsob určení variant činnosti nepřítele

Každá varianta činnosti je vytvořena na základě znalostí nepřítele, zásad jeho činnosti (poznatky získané z 3. etapy ZPB) a informací o tom, co skutečně může vykonat. Varianty se porovnávají se zpravodajskými poznatkami a analýzami a vyhodnocuje se působení vlivů reálného operačního prostředí na činnost nepřítele. Ty, které jsou nereálné, jsou vyřazeny. Výsledkem je soubor pravděpodobných variant činnosti nepřítele, z nichž každá se porovnává se stanovenými zvláštními kritérii. Tato kritéria se mohou týkat přiměřenosti sil, proveditelnosti, přijatelnosti, zvláštností, souladu s jeho vlastní doktrínou atd. Míra podrobnosti rozpracování a porovnávání variant je závislá na čase, který má štáb k dispozici (například podrobnosti o cílech a typu operace, nejdříve možný čas zahájení, směry činnosti a možnosti manévru, cíle a objekty, přístupy k nim, sestava, konečný stav a další). Každá varianta činnosti nepřítele by měla obsahovat grafické vyjádření, popis varianty činnosti a přehled vysoce důležitých cílů. Ve vytvořeném seznamu by měla být každá varianta činnosti zařazena podle pravděpodobnosti jejího výběru.

4.2.9 Targeting

Targeting je proces výběru cílů, odpovídajících prostředků a způsobu jejich ničení, který bere v úvahu operační požadavky a možnosti vlastních sil.

Cílem (pro potřeby targetingu) je prostor nebo postavení, uskupení sil, bojová technika a výzbroj, bojeschopnost, účel nebo chování identifikované ve vztahu k možné činnosti vlastních sil podporující dosažení cílů a záměru velitele.

Principy targetingu jsou uplatňovány ve všech druzích operací zpravidla od stupně

brigáda a výš. Aby byl targeting efektivní, vyžaduje čas, značné úsilí štábu a zajištění přístupu ke všem zdrojům. Z tohoto důvodu je snáze použitelný na úrovni divize a výš.

Targeting zahrnuje koordinaci činností spojených se zjištěním, sledováním a výběrem cíle (zpravodajská činnost), určením jeho důležitosti a stanovením požadovaného účinku, analýzou vlastních schopností a určením sil k působení na cíl pro dosažení takového účinku (zpravidla prostředky palebné podpory), působením na cíl a vyhodnocením působení na cíl. Je nástrojem pro účinné a hospodárné využití vlastních zdrojů v závislosti na operačním prostředí vyžadujícím neustálou koordinaci činností všech součástí podílejících se na operaci.

Targeting není samostatný proces, ale je nedílnou součástí procesu přípravy a provedení operace a vyžaduje sladěnou součinnost pracovních prvků míst velení. K zajištění tohoto sladění se zpravidla zřizuje sjednocující prvek, kterým může být skupina targetingu. Tato skupina pravděpodobně nebude obsazena trvale, ale bude se scházet tak často, jak to budou okolnosti vyžadovat.

Skupina targetingu bude zpravidla pracovat pod vedením velitele (nebo i zástupce velitele) bude tvořena vyčleněnými důstojníky jednotlivých pracovních prvků míst velení (zpravodajským, plánovacím, operačním, důstojníky druhů vojsk a dalších podle potřeby). Složení skupiny bude závislé zejména na druhu operace, její etapě a dalších faktorech.

Skupina targetingu může plnit následující úkoly:

- ❑ soustavné monitorování aktuální situace;
- ❑ pomoc zpravodajskému štábu při označování vysoce důležitých cílů;
- ❑ vypracování a aktualizace seznamu významných cílů;
- ❑ vypracování a upřesňování jiných dokumentů targetingu, například tabulky vedení palby a standardy pro výběr cílů;
- ❑ koordinace ISTAR a systémů pro přepad cílů;
- ❑ zpracování a upřesňování dokumentů targetingu a další.

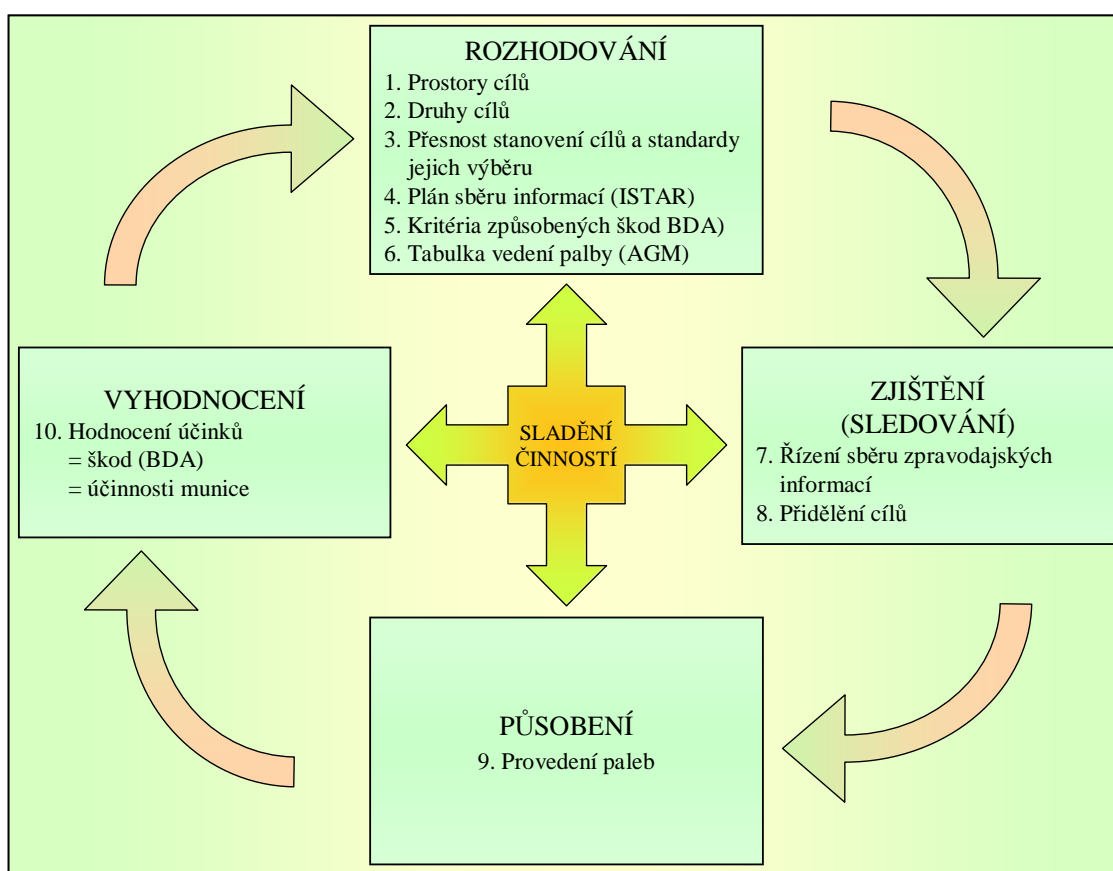
Proces targetingu začíná obdržetím úkolu od nadřízeného velitele a je realizován ve všech fázích operace v úzké vazbě na ostatní plánovací procesy. Jeho podstatou je nepřetržitý cyklus rozhodnutí – zjišťování (sledování) – působení – vyhodnocení, který umožňuje veliteli v etapě plánování přijmout maximum rozhodnutí, štábu po zahájení operace realizovat úkoly z nich vyplývající bez nutnosti zpětné kontroly a zajistit působení na cíle bezprostředně po jejich určení.

Rozhodování je počáteční, nejsložitější fází cyklu a vyžaduje největší úsilí štábu. Efektivita úsilí štábu v této fázi pravděpodobně rozhodne o účinnosti targetingu. Targeting se uskutečňuje souběžně s činností operačního štábu při hodnocení a shromažďování zpravodajských údajů.

Zjišťování cílů představuje realizaci plánu sběru zpravodajských informací v praxi. Pro urychlené zpracování informací o cílech se využívají priority targetingu vypracované v průběhu rozhodování. Shromažďované a zpracované informace se využívají pro upřesnění a doplňování seznamu vysoce důležitých cílů a tabulky vedení palby. **Sledování** cílů doplňuje zjišťování. Není to stejná činnost, protože sledování cílů vyžaduje zvláštní postupy řízení. Priority sledování jsou závislé na záměru velitele a jeho prioritách při přidělení cílů. Jakmile jsou zjištěny důležité cíle, na které nemůže být vedena palba ihned, ale je plánována později, nebo potřebují ověření, musí být sledovány, aby se neztratily a byla udržena jejich aktuální poloha. Přitom je třeba brát v úvahu, že systémy používané pro sledování cílů nebudou schopny plnit jiné úkoly.

Působení na cíle za účelem dosažení požadovaného účinku je hlavní činností v průběhu této fáze. Konečným taktickým rozhodnutím je potvrzení výběru příslušných prostředků pro napadení každého cíle podle tabulky vedení palby. Musí se však prověřit, zda vybrané prostředky jsou k dispozici a mohou uskutečnit napadení podle plánu. V opačném případě skupina targetingu určí nejvhodnější dostupné prostředky pro napadení cílů. Jakmile jsou učiněna veškerá taktická rozhodnutí, příslušný štáb vydá rozkazy (nařízení) pro stanovené prostředky. Velitel rozhodne, zda jeho systém může splnit požadavky a pokud ano, provede úkol. V opačném případě je nutno provést další analýzy a kontroly anebo vydat nařízení ke splnění úkolu jiným zbraňovým systémem.

Hodnocení je závěrečnou fází procesu targetingu a vyhodnocuje účinnost paleb na vybrané cíle. Hodnocení je dynamickým a nepřetržitým procesem, který zahrnuje hodnocení škod způsobených bojovou činností, analýzu účinnosti munice a případně doporučení pro opětovné napadení.

Obrázek 4.18 Cyklus pozemního targetingu

Proces targetingu lze rozdělit do deseti postupných kroků (viz obrázek 4.18):

Rozhodnutí

- 1. krok** Zjistit a vymežit klíčové prostory cílů.
- 2. krok** Stanovit druhy cílů, na něž je třeba se zaměřit, a zpracovat seznamy důležitých (High-Value Target List – HVTL) a významných (High-Payoff

Target List HPTL) cílů.¹¹

- 3. krok** Určit, s jakou přesností musí být cíle stanoveny, aby se na jejich zničení vybral vhodný zbraňový systém a vymezit standardy výběru cílů (Target Selection Standard – TSS)¹². Podezřelé cíle zůstávají v plánu sběru informací až do doby, dokud se o nich nepodaří získat podrobnější informace. Je důležité sladit zpravodajství, zjišťování a sledování cílů a průzkum (Intelligence, Surveillance, Target acquisition and Reconnaissance – ISTAR) a účinné prostředky pro přepady cílů.
- 4. krok** Zadat vstupní údaje do plánu sběru zpravodajských informací, které vymezí prvořadě cíle, jak by mohly být zjištěny a zda se požaduje sledování některých z nich a usměrnit hlavní úsilí průzkumných systémů.
- 5. krok** Stanovit kritéria vyhodnocení způsobených bojových škod (Battle Damage Assessment – BDA). Znamená to stanovit, co lze označit za úspěch či neúspěch přepadu cíle a rozhodnout o úkolování systémů pro dosažení potřebné úrovně. Pouze spolehlivé stanovení BDA pomůže posoudit, zda bylo dosaženo velitelem požadovaných účinků (viz krok 10).
- 6. krok** Zpracovat tabulku vedení palby (Attack Guidance Matrix – AGM)¹³ pro každou fázi operace.

Zjišťování (sledování)

- 7. krok** Řídit a koordinovat úsilí prostředků pro realizaci plánu sběru zpravodajských informací. Shromažďované a zpracované informace se využívají pro obnovení a doplňování HPTL a AGM a předávají se nadřízenému.
- 8. krok** Přidělit cíle, tj. stanovit, na které HPT, kdy, jak a jakými prostředky bude působeno. Velitel je nucen přijmout rozhodnutí o způsobu organizace a použití svých sil.

Působení na cíle

- 9. krok** Provést palby na cíle za účelem vytvoření požadovaného účinku podle AGM. Jakmile je rozhodnutím velitele potvrzen výběr příslušných

¹¹ Cíl vysoké důležitosti (High-Value Target – HVT) je takový cíl, který nepřítel potřebuje ke splnění svého záměru a jehož ztrátou dojde k vážnému oslabení schopností nepřítele v celém prostoru zájmu velitele spojeneckých sil, například radiolokátor pro průzkum cílů, raketometry, tanková jednotka, hlavní místo velení apod.

Cíl vysokého významu (High-Payoff Target – HPT) je takový cíl, jehož ztráta u nepřítele významně přispívá k úspěšnému splnění úkolu vlastními silami. Jsou to cíle identifikované v průběhu plánování operace, které mohou být úspěšně ničeny dostupnými systémy. Mohou se v průběhu operace měnit, a proto na ně bude zaměřeno úsilí sběru zpravodajských informací.

¹² Standardy výběru cíle (Target Selection Standard – TSS) jsou kritéria, která se používají na možné budoucí cíle pro určení toho, jaký stupeň přesnosti a včasnosti se požaduje od průzkumných systémů, aby umožnil účinné působení zbraňovému systému vyčleněnému pro přepady.

¹³ Tabulka vedení palby (Attack Guidance Matrix – AGM) je pomocným nástrojem pro rozhodnutí o působení na cíle. Poskytuje stručné informace – na co, kdy, kdo a s jakým účinkem provést přepad, veškerá omezení a další údaje. Je určena k tomu, aby byla co nejpraktičtějším prováděcím dokumentem umožňujícím rychlá rozhodnutí o přepadech prováděných v průběhu operací.

prostředků pro přepad každého plánovaného nebo náhodného (mimo HPTL) cíle, vydá štáb rozkazy (nařízení) pro stanovené prostředky.

Vyhodnocení

10. krok Zjistit, zda bylo dosaženo požadovaných účinků na cíl. To zahrnuje vyhodnocení způsobených bojových škod (Battle Damage Assessment – BDA)¹⁴, analýzu účinnosti munice (Munitions Effectiveness Analysis – MEA)¹⁵ a doporučení dalších opatření. Kombinace BDA a MEA poskytuje štábu požadované informace pro doporučení a návrhy předkládané veliteli.

Pro úspěšný targeting je nezbytná nepřetržitá a systematická analýza operačního prostředí a nepřítel (viz předcházející stať 4.2.2 Zpravodajská příprava bojiště).

***Poznámka:** Další podrobnosti lze najít v aliančních publikacích AJP-3.9 Spojenecká společná doktrína pro společný targeting a zejména AJP-3.9.2 Pozemní targeting, které jsou k dispozici na intranetových stránkách informačního systému standardizace – ADMIS.*

Shrnutí

Zásady plánování operace uvedené ve stati 4.2 jsou obecným návodem pro práci velitelů a štábů v operacích. Jejich konkrétní podoba se bude lišit podle toho, jak připravený a zkušený štáb bude plánovat, v jaké situaci, kolik času na práci bude k dispozici a jakou operaci bude plánovat. Proto velitelé a štáby na každou operaci zpracovávají (nebo upřesňují zpracované) stále operační postupy a metodiky práce, které jsou konkrétní aplikací těchto zásad.

¹⁴ *Vyhodnocení způsobených bojových škod (Battle Damage Assessment – BDA) je včasné a přesné zhodnocení účinků, které jsou výsledkem použití letálních nebo neletálních prostředků proti cílům. Potřeba BDA pro každý HPT je stanovena v průběhu rozhodování a požadavky jsou zaznamenány v AGM. Za vypracování BDA odpovídá zpravodajský štáb. Výsledky BDA se předávají skupině targetingu, která posoudí míru dosažení požadovaných účinků na daný cíl a zda je potřebné provést další přepad.*

¹⁵ *MEA je vyhodnocení účinnosti systému, který provedl přepad. Za jeho provedení odpovídá operační štáb.*

KAPITOLA 5

PROSTŘEDKY VELENÍ A ŘÍZENÍ

Prostředky velení a řízení jsou určeny k zajištění spolehlivého a nepřetržitého managementu informací, tvorbě a aktualizaci společného obrazu operační situace, k předávání rozkazů, nařízení, povelů, signálů, zpráv a hlášení mezi jednotlivými orgány velení a řízení na všech úrovních. Jsou určeny k zabezpečení velení vojskům a jejich řízení podle rozhodnutí velitele.

Základní prostředky velení a řízení představují především komunikační a informační systémy (KIS).

KIS jsou souborem zařízení, metod a postupů, případně i obsluhy organizovaným tak, aby plnil specifické funkce přenosu a zpracování informací. Zabezpečují rychlé, spolehlivé, věrohodné a v případě potřeby utajené informační toky, uspořádané horizontálně i vertikálně v závislosti na hierarchickém uspořádání systému velení a řízení.

KIS tvoří polní systémy, zajišťující komunikační a informační podporu vojskům a službám v prostorech mimo stálé posádky (vytvářené převážně z mobilních prostředků) a stacionární systémy, zabezpečují komunikační a informační podporu vojskům a službám ve stálých posádkách (umístěné ve vojenských, případně pronajatých budovách a objektech).

Základem KIS v AČR jsou:

- operačně-taktický systém velení a řízení pozemních sil (OTS VŘ PozS)
- operačně-taktický systém velení a řízení vzdušných sil (OTS VŘ VzS)

***Poznámka:** Základní definice a členění prostředků velení a řízení je popsáno v kapitole 1, část IV publikace Pub-53-01-1.*

5.1 Operačně-taktický systém velení a řízení pozemních sil

Zkvalitnění práce velitelů a štábů, podpory rozhodovacích procesů a umožnění vedení operace v integrovaném informačním prostředí v míru, za krizových situací a při bojové činnosti předpokládá postupné vyzbrojení všech jednotek pozemních sil AČR moderními komunikačními a informačními technologiemi.

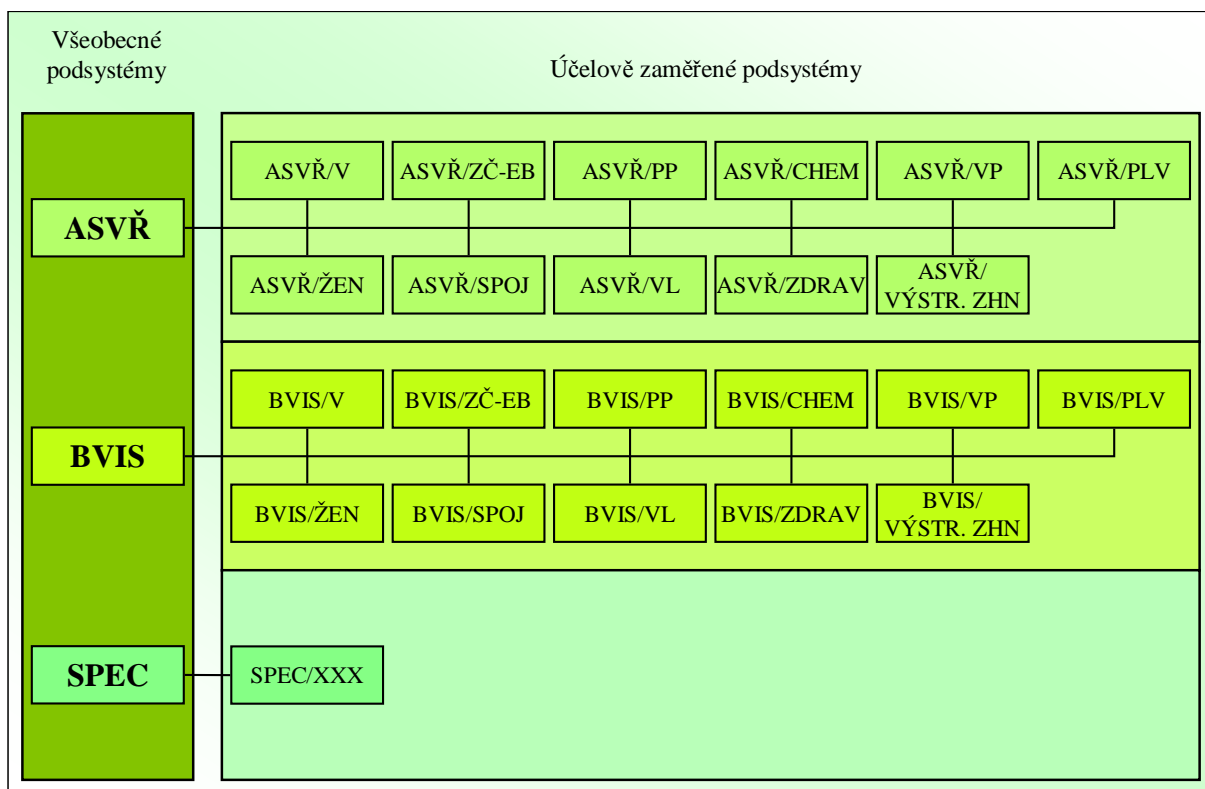
OTS VŘ PozS AČR je svým charakterem a strukturou souhrnem několika systémů. Jeho pracoviště a technické prostředky slouží k vybudování výkonné, odolné a bezpečné komunikační a informační infrastruktury nové generace zabezpečující tvorbu a distribuci informací v čase blížícím se reálnému. Je určen k plnému zabezpečení informační interoperability v rámci NATO.

OTS VŘ PozS AČR je součástí procesu digitalizace bojiště a podporuje kvalitativní změny metod velení a řízení pozemních sil AČR na základě využívání digitálních technologií.

Základními prvky (podsystemy) OTS VŘ PozS jsou:

- automatizovaný systém velení a řízení (ASVŘ) pro místa velení mechanizovaného praporu a brigády;
- bojový vozidlový informační systém (BVIS) pro stupeň rota, četa, družstvo (bojová platforma).

Tyto systémy, jako základ v části taktických informačních systémů, sdružují technologické platformy pro ostatní podsystemy.

Obrázek 5.1 Struktura OTS VŘ PozS

Cílem dalšího rozvoje OTS VŘ PozS je integrace funkcionalit již existujících systémů velení a řízení jednotlivých druhů vojsk – automatizovaného systému velení a řízení zpravodajské činnosti a elektronického boje (ASVŘ/ZČ-EB), protiletadlového vojska (ASVŘ/PLV), palebné podpory (ASVŘ/PP) a vojskové logistiky (ASVŘ/VL) do jádra ASVŘ a BVIS. Spolu s nimi jsou budovány podpurné systémy, kterými jsou operačně-taktický komunikační systém (OTKS), systém taktických rádiových komunikací (STRK) a integrovaný systém správy a řízení (ISSŘ).

OTS VŘ PozS je určen k automatizaci procesů spojených s plánováním, řízením a vedením bojové činnosti pozemních sil na operačním a taktickém stupni velení s vazbou na strategický stupeň. Po úplném dokončení bude systém zabezpečovat:

- podporu rozhodovacího procesu velitelů a štábů na operačním a taktickém stupni velení a tvorbu společného, aktualizovaného přehledu o situaci v prostoru bojové činnosti;
- výměnu a zpracování všech druhů informací v režimu blízkém reálnému času jak v horizontální, tak vertikální rovině včetně informací od senzorů a prostředků působení;
- požadovanou interoperabilitu s obdobnými systémy armád NATO;
- vícefunkční propojení mezi OTS PozS a VzS (v návaznosti na realizaci NEC);
- práci v jednotném systému informací o území a kartografickém prostředí, umožňujícím automatizované zákresy a sběr informací od podřízených a přenos datových informací na všechny velitelské stupně;
- podporu řízení paleb na cíle zjištěné všemi druhy průzkumu;
- podporu sběru, zpracování a vyhodnocení informací ze středisek monitorování radiační a chemické situace AČR;

- zpracování formalizovaných i neformalizovaných bojových dokumentů a zpráv, jejich přenos v horizontální i vertikální rovině stupňů velení;
- podporu provádění bojového výcviku velitelů, štábů a jednotek;
- podporu sběru, zpracování a vyhodnocování informací o situaci vojsk a jejich logistické podpoře;
- výměnu informací zdravotnického charakteru v rámci AČR i mezi aliančními partnery;
- podporu sběru, zpracování a vyhodnocení informací o výskytu výbušných materiálů (Mi-pole, EO, IED);
- systém výstrahy a varování proti ZHN.

Systém pokryje místa velení, bojové platformy a vybrané jednotlivce, kteří budou vzájemně informačně propojeni a budou pracovat nad jednotnými digitálními daty v podobě grafických, textových a audio informací.

Jednotlivé technologické součásti systému jsou zabudovávány do velitelských štábních vozidel (VŠV), velitelských obrněných vozidel (VOV), pracovišť velitelů rot a do vybraných mobilních bojových platform. Systém bude základním prvkem a zároveň prostředkem realizace koncepce NEC v AČR.

Systém umožní zpracovávání utajované informace do stupně utajení „TAJNÉ“, případně „NATO SECRET“ a je budován v bezpečnostním provozním módu s nejvyšší úrovní (dle § 8 vyhlášky NBÚ č. 523/2005 Sb.). Provoz v tomto bezpečnostním provozním módu je zabezpečen splněním minimálních bezpečnostních požadavků v souladu s opatřeními v oblasti administrativní, personální, fyzické a další bezpečnosti informačních systémů.

5.2 Operačně-taktický systém velení a řízení vzdušných sil

OTS VŘ VzS je určen k zabezpečení operačního a taktického velení a řízení VzS. Je budován s cílem plně zabezpečit požadavky na interoperabilitu v rámci NATO a optimalizovat procesy velení a řízení ve vzdušných silách. Realizace plánovaných projektů umožní zrychlení rozhodovacích procesů v míru, za krizové situace a při bojové činnosti.

OTS VŘ VzS je budován ve dvou doménách:

- v doméně reálného času;
- v doméně času blízkého reálnému.

Základními prvky (podsystémy) OTS VŘ VzS jsou:

- SEKTOR-VS – systém pro tvorbu a distribuci jednotného rozpoznávaného obrazu vzdušné situace (Reconized Air Picture – RAP) v doméně reálného času;
- integrovaný systém velení a řízení VzS (Integrated Command and Control – ICC) v doméně času blízkého reálnému.

Účelem OTS VŘ VzS je automatizace procesu velení jednotkám, VzS vyčleněným k provádění operací uvnitř i mimo území Aliance, a jejich řízení. Po úplném dokončení bude systém zabezpečovat:

- informační podporu činnosti velitelů a štábů při ochraně vzdušného prostoru ČR;
- konektivitu a integraci informací od taktických stupňů velení až po operační úroveň;
- aktuální údaje o vzdušné situaci v reálném čase;
- údaje o stavu sil a prostředků, zbraňových systémů a jejich možnostech;
- údaje o dosažených výsledcích při bojové činnosti.

Úkolem je dosažení plné kompatibility a interoperability s prostředky aliančních spojenců a výstavba jednotlivých míst velení ve struktuře systému velení a řízení vzdušných

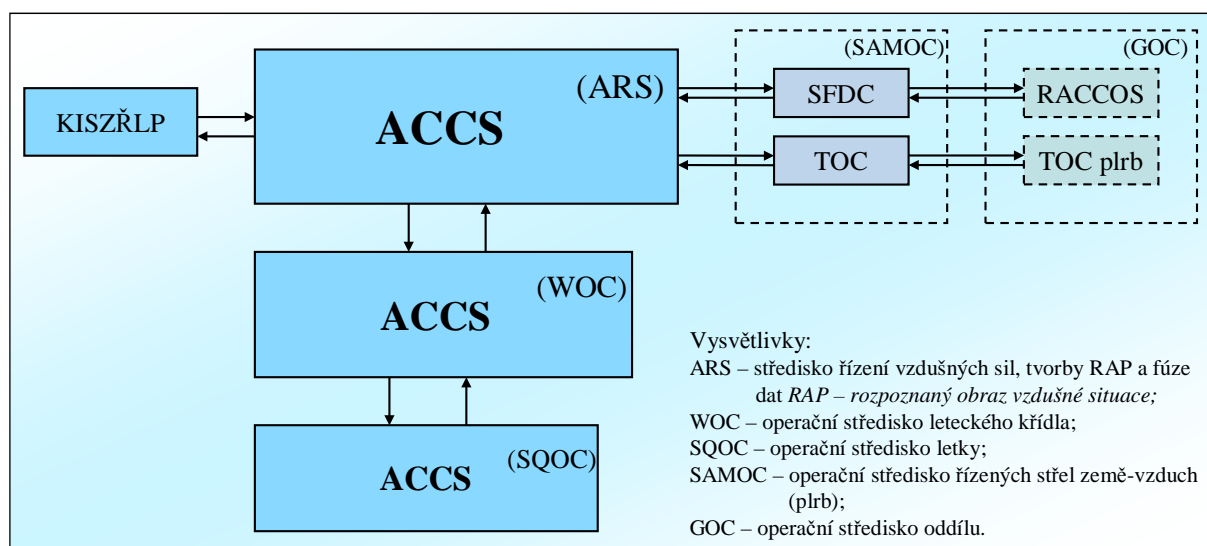
sil NATO (NATO Air Command and Control System – ACCS), kdy budou výše uvedené podsystemy postupně nahrazeny jednotnou alianční technologií na úrovni střediska řízení a uvědomování (Control and Reporting Center – CRC), střediska řízení vzdušných sil, tvorby RAP a fúze dat (ARS) a vyšší.

OTS VŘ VzS rovněž zahrnuje modernizované a nové prostředky pro rozpoznávání vlastní-cizí (Identification Friend or Foe – IFF) vzdušných objektů i pozemních objektů a integraci informace z létajících systémů řízení a uvědomování NATO (NATO Airborne Early Warning – NAEW/Airborne Warning and Control System – AWACS).

OTS VŘ VzS pro zabezpečení podle jednotlivých úrovní velení a řízení (míst velení – alianční, národní) užívá následující součásti:

- ACCS – systém velení a řízení VzS (Air Command and Control System);
- SFDC – stacionární středisko řízení palby (Static Fire Distribution Centre);
- TOC – taktické operační centrum;
- PU – přístupový uzel VzS;
- RACCOS – automatizovaný systém velení a řízení palby;
- KISZŘLP – komplexní integrovaný systém zabezpečení ŘLP.

Vzájemné vazby a provázanost jednotlivých součástí OTS VŘ VzS je ukázán na následujícím obrázku 5.2.

Obrázek 5.2 Struktura OTS VŘ VzS

System velení a řízení vzdušných sil (ACCS)

ACCS jako součást SVŘ VzS bude plně automatizovaný systém určený k podpoře operačního a taktického velení a řízení jednotek VzS, středisek velení a řízení a senzorů vyčleněných do ACCS při zajišťování provádění operací VzS uvnitř i mimo území Aliance. ACCS podpoří centralizované velení a decentralizovaný výkon misí kombinací statických a mobilních míst velení ACCS. Bude nasazen nejen na úrovni ARS, ale i upraven na úroveň WOCu a SQOCu pro zachování jeho funkčnosti.

Stacionární středisko řízení palby (Static Fire Distribution Centre – SFDC)

System SFDC, v souladu se standardy NATO, zabezpečuje aktivity C4I2 na stupni protiletadlové raketové brigády nebo jejich částí vyčleněných k přímé podpoře procesu velení

a řízení palby jednotek PVO v oblasti sběru, zpracování a distribuce informace o vzdušné situaci, analýzy bojových možností podřízených jednotek a řízení palby jednotek PVO ze stupně brigáda nebo v rámci úkolového uskupení. Umožňuje rovněž práci s rozkazy a hlášeními určenými pro jednotky PVO, centrální správu komunikací a vytvoření rozhraní pro externí systémy (OTS PozS, ASVŘP – RACCOS).

Taktické operační centrum (TOC)

Systém TOC v souladu se standardy NATO zabezpečuje aktivity C4I2 na stupni protiletadlové raketové brigády, oddílu a baterie nebo na úrovni dočasného taktického úkolového uskupení v oblasti uspořádání sil, analýzy situace, plánování bojové činnosti, plánování a řízení podpory a zabezpečení, vedení a zobrazování přehledů o stavu a bojové připravenosti podřízených jednotek, tvorby směrnic a rozkazů, sledování a kontroly činnosti podřízených jednotek a podporuje rutinní štábní práce (tj. FO – Force Operations).

Automatizovaný systém velení a řízení palby RACCOS

Systém ASVŘP – RACCOS zabezpečuje sledování činnosti ve vzdušném prostoru, velení PL jednotkám v souladu s bezprostředním vývojem pozemní a vzdušné situace a řízení jejich palby. Rovněž umožňuje varování vojsk, předávání informací o vzdušné situaci, identifikace cílů, zajištění bezpečnosti vlastního letectva a řízení a koordinaci činnosti ve vzdušném prostoru.

Součástí ASVŘP jsou střediska řízení palby (Fire Deporting Center – FDC), RL P-19D/IFF (vlastní zdroj radiolokační informace), optická čidla aparatur vzdušného pozorovatele, zbraňové komplety typu SHORAD (RBS-70 a S-2M), které je systém schopen řídit prostřednictvím terminálu palebného prvku, a přímo řízená bojová vozidla S-10MD/IFF.

Přístupový uzel VzS (PU)

Systém PU v souladu se standardy NATO zabezpečuje aktivity C4I2 na stupni protiletadlová raketová baterie a její základní komunikační potřeby – zobrazení informace o vzdušné situaci a povelů pro řízení palby, VKV komunikace v rámci baterie, propojení systému řízení palby plrb a plrbat, připojení do TAKOM, rozhraní pro externí systémy (OTS PozS, ASVŘP - RACCOS) a centrální správu komunikací.

Komplexní integrovaný systém zabezpečení ŘLP (KISZŘLP)

KISZŘLP je systém, který integruje subsystemy zabezpečující řízení letového provozu. Jedná se o subsystemy pro letecký vizuální systém, letecký distribuční (databázový) systém, operativní plánování letů, automatizovaný monitorovací systém, automatizovaný monitorovací systém pro mezinárodní leteckou komunikaci a intranet ŘLP.

5.3 Prostředky velení a řízení pozemních sil AČR

I.

5.3.1 Mobilní radioreléová provozovna MRRP 4p

Mobilní radioreléová provozovna MRRP 4p je tříprvková souprava, která se skládá z následujících částí:

- mobilní radioreléové provozovny MRRP 4p na podvozku TATRA 815 4 × 4 ARMAX;
- doprovodu radioreléové provozovny DRRP 2p na podvozku TATRA 815 4 × 4 ARMAX;
- EC 20 kVA na jednoosém přívěsu.

Provozovna MRRP 4p

Je základním spojovacím prvkem pro vytváření tranzitní opěrné sítě brigády a zajišťuje radioreléové spojení mezi opěrnou sítí brigády a spojovacími uzly míst velení, dále zajišťuje automatický telefonní přístup z VKV sítě do telefonního spojení přes rozhraní CNRI.

Doprovodný vůz mobilní radioreléové provozovny DRRP 9p

Zabezpečuje zázemí pro obsluhu soupravy MRRP 4p a převáží další antény a kabelový materiál, včetně dvou stožárů TVS-30.

Elektrocentrála EC 16 kW

Mobilní zařízení na jednoosém přívěsu předurčené pro napájení soupravy MRRP 4p elektrickou energií. Souprava je vybavena kabely a rozvodnými svorkovnicemi.

Obrázek 5.3 Provozovna MRRP 4p

Obrázek 5.4 Pracoviště provozovny MRRP 4p

Obrázek 5.5 Doprovodný vůz DRRP 2p

Obrázek 5.6 Elektrocentrála EC 16 kW

5.3.2 Mobilní přístupová provozovna MPP 100 Mp

Mobilní přístupová provozovna MPP 100 Mp je tříprvková souprava, která se skládá z následujících částí:

- mobilní přístupové provozovny MPP 100 Mp na podvozku TATRA 815 4 × 4 ARMAX;
- doprovodného vozidla DMPP 100 Mp provozovny MPP 100 Mp na podvozku TATRA 815 4 × 4 ARMAX;
- kabelového vozu K 20Arp TATRA 8 × 8 (bude nahrazen vozidlem, které bude vycházet z modernizací současného kabelového vozu).

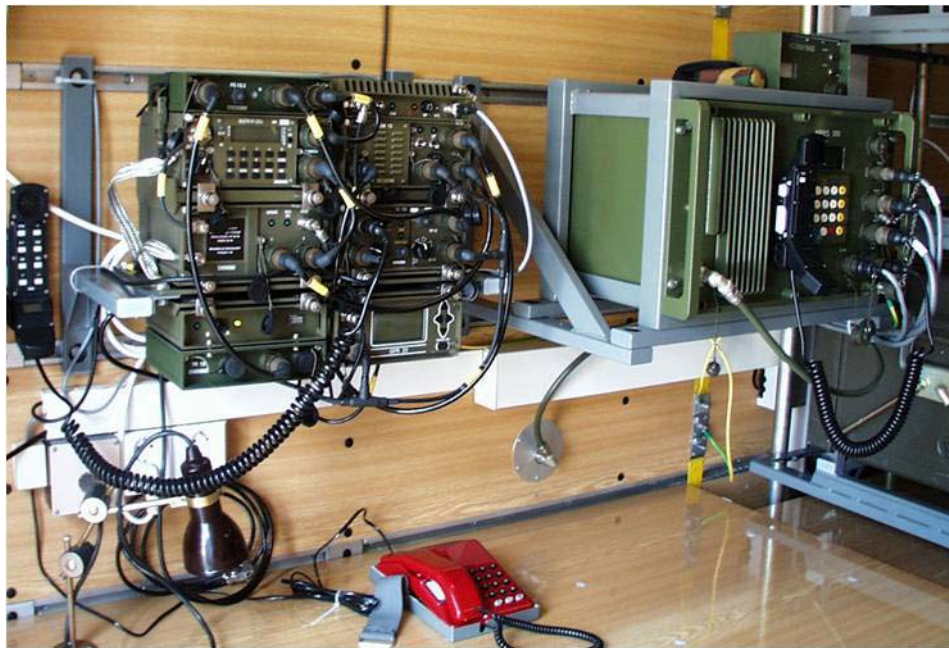
Provozovna MPP 100Mp

MPP 100 Mp je základním spojovacím prvkem na H MV mechanizované brigády, který zajišťuje přístup automatického telefonního spojení na H MV do páteřní radioreléové sítě a jeho připojení do integrované telefonní a datové sítě brigády s určením zabezpečit:

- radioreléové spojení k nadřízenému velitelskému stupni a k podřízeným jednotkám prostřednictvím připojení k nejbližšímu opěrnému spojovacímu uzlu (mobilnímu nebo stacionárnímu);
- alternativní kabelové připojení k posádkovému spojovacímu uzlu;
- automatické telefonní spojení v rámci vnitřního rozvodu mezi jednotlivými prvky H MV brigády a v síti dalších přepojovačů spojovací soustavy brigády s přestupem do stacionární telefonní sítě Alcatel;
- automatický telefonní přístup (přestup) z VKV sítě do sítě telefonního spojení přes rozhraní CNRI;
- rozvinutí kabelových rozvodů na spojovacím uzlu H MV a záložního místa velení (ZMV) brigády a k výstavbě kabelových tras.

Obrázek 5.7 Mobilní přístupová provozovna MPP 100 Mp

Obrázek 5.8 Pracoviště provozovny MPP 100 Mp

Obrázek 5.9 Kabelový vůz K 20Arp TATRA

Obrázek 5.10 Souprava kabelů k provozně MPP 100 Mp

5.3.3 Mobilní přístupová provozovna praporního typu MPP 40p

Mobilní přístupová provozovna praporního typu MPP 40p je dvouprvková souprava, která se skládá z následujících částí:

- mobilní přístupová provozovna MPP 40p na podvozku BVP a LANDROVER (LR);
- doprovodné vozidlo DMPP 40p na podvozku TATRA 815 4 × 4, 6 × 6 ARMAX a LR.

Mobilní přístupová provozovna MPP 40p

Je dodávána ve třech verzích:

- MPP 40p (BVP) na povozku BVP 1 AMBS pro mechanizovaný prapor s doprovodem na podvozku T 815 6 × 6 – provozovna je základním spojovacím prvkem na HMV mechanizovaného praporu, který zajišťuje automatické telefonní spojení na MV a jeho zařazení do integrované telefonní a datové sítě brigády;
- MPP 40p (LR) na podvozku automobilu LR pro výsadkový/lehký mpr s doprovodem na podvozku LR – provozovna je základním spojovacím prvkem na HMV vojskového praporu, který zajišťuje automatické telefonní spojení na MV a jeho zařazení do integrované telefonní a datové sítě brigády;
- MPP 40Sp LR na podvozku automobilu LR pro speciální prapor (prlog, žpr) s doprovodem na podvozku T 815 4 × 4 – provozovna je základním spojovacím prvkem na HMV speciálního praporu, který zajišťuje automatické telefonní spojení na MV a jeho zařazení do integrované telefonní a datové sítě brigády. Na rozdíl od MPP 40p LR nemá MPP 40Sp zabudovanou rádiovou stanici R 150 S, poskytuje však větší přípojnou kapacitu analogových účastníků.

Doprovodný vůz mobilní přístupové provozovny MPP 40p

Zajišťuje převoz potřebného kabelového materiálu a příslušenství pro výstavbu vnitřního rozvodu na velitelském stanovišti.

Obrázek 5.11 Mobilní přístupová provozovna MPP 40 Mp (BVP)

Obrázek 5.12 Pracoviště provozovny MPP 40 Mp (BVP)

Obrázek 5.13 Mobilní přístupová provozovna MPP 40 Mp (LR)

Obrázek 5.14 Pracoviště provozovny MPP 40 Mp (LR)

5.3.4 Velitelské štábní vozidlo VŠV-1p, VŠV-2p, VŠV-3p, VŠV-4

VŠV je dodáváno ve čtyřech verzích:

- VŠV-1p – operační pracoviště brigádního typu;
- VŠV-2p – řídicí a informační pracoviště;
- VŠV-3p – štábní pracoviště brigádního typu;
- VŠV-4 – ISSŘ (integrovaný systém správy a řízení).

Velitelско-štábní vozidlo představuje pro velitele a štáby operačně-taktických stupňů velení pozemních sil AČR moderní prostředek pro efektivní velení a řízení v podmínkách současného bojiště. Automatizované velení a řízení pomocí pracovišť VŠV zajišťuje podstatné zkvalitnění a zkrácení rozhodovacího procesu při plánování misí a rovněž efektivní rozhodování velitelů při přímém vedení a řízení bojové činnosti.

Velitelské štábní vozidlo VŠV-1p

VŠV-1p je operační pracoviště brigádního typu určené pro přípravu a řízení boje na mobilních místech velení od stupně brigáda výš. Prioritním úkolem pracoviště je zabezpečení informačních a komunikačních požadavků velitele a štábu, zpracování základních dokumentů pro rozhodnutí velitele.

VŠV-1p budou tvořit následující hlavní části:

- podvozek TATRA 815.26WR45 17 255 4 × 4.1/11T ve variantě nosič kontejnerové střední skříňové karosérie;
- typizovaná kontejnerová střední skříňová karosérie s úpravou kryptoklimatu;
- síťový modul K-LAN;
- modul serveru;
- 4 ks přenosných počítačů typu notebook/laptop;
- LCD barevný displej 21“;
- síťová barevná tiskárna A3;
- kabelový rozvaděč;
- telefonní přístroj analogový a digitální.

Velitelské štábní vozidlo VŠV-2p

VŠV-2p představuje řídicí a informační pracoviště určené pro přípravu a řízení boje na jednotlivých mobilních místech velení od stupně brigáda a výš. Je součástí modulu plánování a řízení boje. Pracoviště je určeno pro zpracování základních plánovacích, řídicích a informačních dokumentů na podporu rozhodovacího procesu velitele a k vlastnímu řízení bojové činnosti.

Velitelské štábní vozidlo VŠV-3p

VŠV-3p je štábní pracoviště brigádního typu určené pro přípravu a řízení boje na jednotlivých mobilních místech velení od stupně brigáda a výš. Zástavba a vybavení vozidel umožňuje vytvoření až 4 pracovních míst podle rozhodnutí velitele. VŠV-3p je určeno pro nepřetržitý 24hodinový provoz s nominálními parametry i za nepříznivých klimatických vlivů. Při dodržení provozních podmínek dle TTP mohou na jednotlivých pracovištích pracovat bojové směny maximálně 6 hodin v jedné směně.

Velitelské štábní vozidlo VŠV-4 ISSŘ

VŠV-4 ISSŘ je určeno k zajištění správy a řízení zdrojů pro všechny systémy velení a řízení OTS a pro systémy taktických komunikací OTS. Zabezpečí efektivní integrovaný systém správy řízení mobilního místa velení na operačně-taktickém místě velení v čase blízkém reálnému. Pracoviště musí zabezpečit řízení radioreléových a rádiových spojů, včetně zabezpečení provozu lokálních datových sítí na dané konfiguraci sítí a řízení přístupu k informacím. Tento prostředek dosud není do AČR zaveden. Byly zpracovány podklady na zahájení vývojových prací. VŠV-4 ISSŘ se předpokládá zasadit po jednom kusu na HMV a ZMV brigády.

Obrázek 5.15 Velitelské štábní vozidlo VŠV-1p

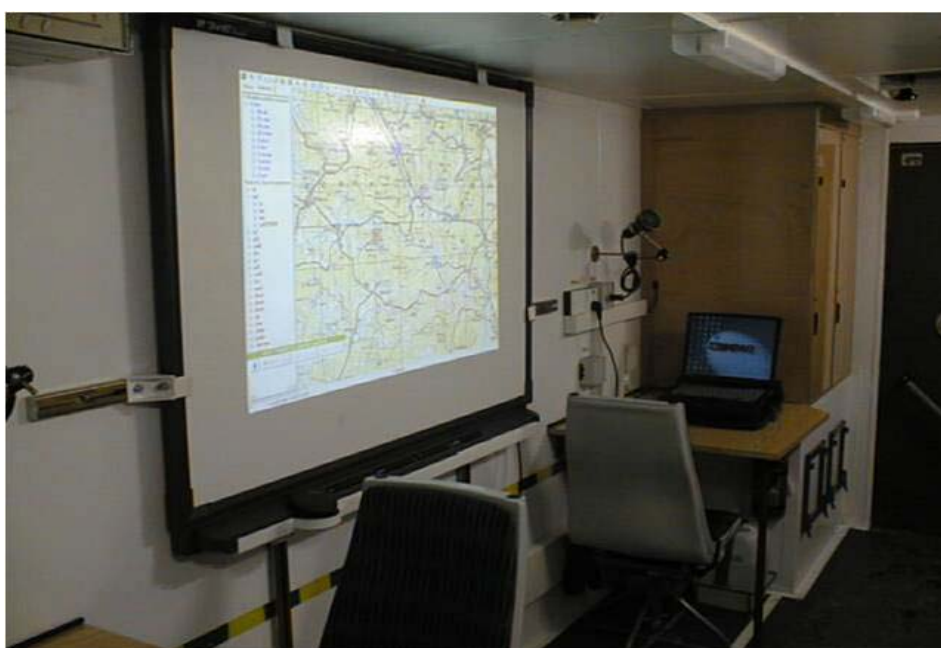
Obrázek 5.16 Pracoviště velitelského štábního vozidla VŠV-1p

Obrázek 5.17 Pracoviště velitelského štábního vozidla VŠV-1p

Obrázek 5.18 Pracoviště velitelského štábního vozidla VŠV-1p

Obrázek 5.19 Pracoviště velitelského štábního vozidla VŠV-1p

5.3.5 Velitelské obrněné vozidlo VOV-1p, VOV- 2p

Velitelské obrněné vozidlo VOV je určeno především pro mobilní místa velení mechanizovaných praporů a k zabezpečení velení a řízení mechanizovaného praporu těžkého typu začleněného v rámci aliančního uskupení nebo při účasti v operacích na podporu míru mimo vlastní území.

VOV-1p se předpokládá využít jako operační pracoviště praporu, tzn. jako pracoviště zabezpečující činnost velitele a štábu praporu při plánování a vedení boje. Na pracovišti musí

být vytvořena minimálně 4 pracovní místa.

VOV-2p bude využíváno jako štábní pracoviště praporečnického typu, určené pro vykonávání běžných štábních prací na podporu rozhodovacího procesu velitele, pro sběr zpráv a informací a jejich předávání uvnitř a mimo štáb. Na pracovišti musí být vytvořena minimálně 4 pracovní místa.

Obrázek 5.20 Velitelské obrněné vozidlo VOV-1p

Obrázek 5.21 Pracoviště velitelského obrněného vozidla VOV-1p

5.3.6 Rozvodna spojovacích uzlů SU 230p

Rozvodna SU 230p je mobilní zařízení předurčené pro napájení míst velení brigády (praporu) elektrickou energií. Výkon 60 kW zabezpečují dva 30kW generátory. Souprava je vybavena kabely a rozvodnými svorkovnicemi.

Obrázek 5.22 Rozvodna spojovacích uzlů SU 230p

Obrázek 5.23 Vnitřní vybavení rozvodny spojovacích uzlů SU 230p

5.3.7 Rozvodna ZRS-20 kVA LR

Rozvodna ZRS-20 kVA LR je mobilní zařízení předurčené pro napájení velitelského stanoviště praporu (samostatné roty druhů vojsk) elektrickou energií. Souprava je vybavena kabely a rozvodnými svorkovnicemi.

Obrázek 5.24 Rozvodna ZRS-20 kVA LR

Obrázek 5.25 Vnitřní vybavení rozvodny ZRS-20 kVA LR

5.3.8 Mobilní pracoviště velitele R7p

Mobilní pracoviště velitele (NŠ, NL) na taktickém stupni, které zabezpečuje spolehlivé a nepřetržité velení na místě i za pohybu s využitím VKV a KV rádiového spojení. Umožňuje vedení utajeného i neutajeného fonického a datového provozu.

Obrázek 5.26 Mobilní pracoviště velitele R7p

Obrázek 5.27 Vybavení mobilního pracoviště velitele R7p

5.3.9 Mobilní pracoviště velitele R 6Mp

Mobilní pracoviště velitele (NŠ, NL) na taktickém stupni zabezpečuje spolehlivé a nepřetržité velení na místě i za pohybu s využitím VKV a KV rádiového spojení. Umožňuje vedení utajeného i neutajeného fonického a datového provozu. V AČR je zaveden také starší typ R6p. Rozdíl je v KV rádiové stanici (R 150A), datových modemech v ZM 13 a ve výměně jednoho zesilovače ZM 1325 za ZM 1350.

5.3.10 Mobilní pracoviště velitele R5 M1p

Mobilní pracoviště velitele (NŠ, NL) na taktickém stupni zabezpečuje spolehlivé a nepřetržité velení na místě i za pohybu s využitím VKV a KV rádiového spojení. Umožňuje vedení utajeného i neutajeného fonického a datového provozu. Ve výzbroji AČR je zavedeno několik typů R5p. Rozdíl je v KV a VKV stanicích.

5.3.11 Mobilní pracoviště velitele roty VR 1p

Pracoviště VR 1p LR a BVP je určeno k zajištění spolehlivého a nepřetržitého velení a spojení při řízení bojové činnosti na taktickém stupni velení. Pracoviště zajišťuje rádiové VKV fonické a datové spojení v neutajeném režimu při provozu v bojové činnosti, na místě v sestavě místa velení nebo za přesunu (resp. při opuštění místa velení).

Obrázek 5.28 Mobilní pracoviště velitele roty VR 1p LR

Obrázek 5.29 Mobilní pracoviště velitele roty VR 1p BVP

Obrázek 5.30 Vybavení mobilního pracoviště velitele roty VR 1p LR

Obrázek 5.31 Vybavení mobilního pracoviště velitele roty VR 1p BVP

5.3.12 Pohyblivé retranslační místo PRMp

Provozovna představuje mobilní retranslační místo určené ke zvýšení dosahu a spolehlivosti fonického a datového VKV rádiového spojení.

Obrázek 5.32 Pohyblivé retranslační místo PRMp

Obrázek 5.33 Vnitřní zařízení pohyblivého retranslačního místa PRMp

5.3.13 Komunikační a informační modul KIM 10

Modul je určen pro zabezpečení automatického telefonního spojení, vytvoření lokální počítačové sítě LAN, vybudování vnitřního telefonního a datového rozvodu velitelství podřízené jednotky a pro připojení k opěrné radioreléové síti. Slouží jako stacionární pracoviště podřízených praporů (rot), jehož součástí je i technologie počítačové sítě LAN. Je určen pouze pro práci na místě. Modul KIM 10 má vlastní napájení, lze jej také připojit na vnější veřejnou elektrorozvodnou napájecí síť.

Souprava KIM 10 zahrnuje 5 samostatných bloků:

- blok I – modul radioreléové stanice RRS10;
- blok II – komunikační modul KOM10;
- blok III – kryptografický modul KRY10;
- blok IV – informační modul IM10;
- blok V – zdrojový modul ZM 10.

Technické a technologické vybavení KIM 10 zabezpečuje:

- automatické neutajené telefonní spojení místních účastníků vybavených analogovými nebo digitálními telefonními přístroji v rámci vnitřního rozvodu mezi jednotlivými prvky místa velení v rozsahu maximálně 8 analogových a 8 digitálních účastníků (8 rozhraní BRI-SO);
- automatické utajené telefonní spojení (stupeň „D“) místních účastníků vybavených IP telefonem Cisco 7960G EnviroXtreme;
- optické kabelové připojení (jedna samostatná větev, rozhraní LAN Ethernet 100 Mbit/s) jednotlivých pracovišť (notebooků) zařazených do LAN místa velení;
- utajené propojení (stupeň „T“) LAN místa velení s LAN nadřízeného, resp. spolupracujícími místy velení v rámci vybudovaného systému (OTS VŘ PozS);
- vybudování vnitřního telefonního a datového rozvodu místa velení (s využitím pomocného materiálu umístěného v přenosných obalech);
- radioreléové spojení KIM 10 s nadřízeným velitelským stupněm prostřednictvím přímého spojení nebo pomocí připojení k nejbližšímu opěrnému mobilnímu nebo stacionárnímu spojovacímu uzlu, resp. posádkovému spojovacímu uzlu (přenosová rychlost 2048 kbit/s, signalizace TTC-sig nebo Q-sig);
- zařaditelnost KIM 10 do integrovaného systému správy a řízení ISSŘ;
- datové informace, propojení datových sítí LAN do stupně „TAJNÉ“ a hlasové informace pro účastníky vybavené příslušným technickým vybavením do stupně „DUVĚRNÉ“.

Obrázek 5.34 Komunikační a informační modul KIM 10

Obrázek 5.35 Technické zařízení soupravy KIM 10

5.3.14 Komunikační a informační modul KIM 100

Komunikační a informační modul KIM 100 je určen pro místo velení brigády. Souprava je vyvíjena jako expediční – převozná verze pro operačně-taktický systém velení a řízení v operacích nízké intenzity (OTS VŘ ONI). KIM 100, jako modul brigádního typu, vytváří základ komunikačního a informačního systému velitelství mírových sil v operacích nízké intenzity. Je koncipován jako alternativa mobilní přístupové provozovny (MPP100p) pro tento typ operací.

Komunikační a informační systém zabezpečuje:

- utajené a neutajené automatické telefonní spojení v lokalitě mise;
- utajenou a neutajenou datovou síť LAN velitelství mise a propojení do WAN;
- VKV rádiové spojení s jednotkami působícími v prostoru rozmístění mise s využitím pro hovorové i datové přenosy VKV, KV a satelitní spojení s dílčími jednotkami mise při jejich působení mimo prostor stálého rozmístění;
- Internet (služby veřejného internetu).

Jádrem celého řešení jsou dva typové komunikační a informační moduly – KIM 100 brigádního typu pro velitelství mise a KIM 10 pro velitelství odloučené jednotky jako základ celého systému, obsahující nezbytné komunikační a informační technologie nutné pro zabezpečení operačních požadavků na spojení a informační zabezpečení v místě zasazení.

Kontejner ISO 1C

Vzhledem k požadavkům na základní vlastnosti KIM 100 jsou pro výstavbu a složení modulu KIM 100 použity dvě samostatné části (velitelsko-štabní kontejnery VŠK – ISO 1C) navzájem propojené.

Kontejner I – představuje základ místa velení. Zahrnuje informační a komunikační technologie pro zpracování informací, zabezpečení spolehlivého datového a hlasového spojení a pro zajištění spojení na velké vzdálenosti mezi MV mise a SOC MO. Tato

technologická a technická část KIM je umístěna v kontejneru VŠK-ISO 1C typu 5454.

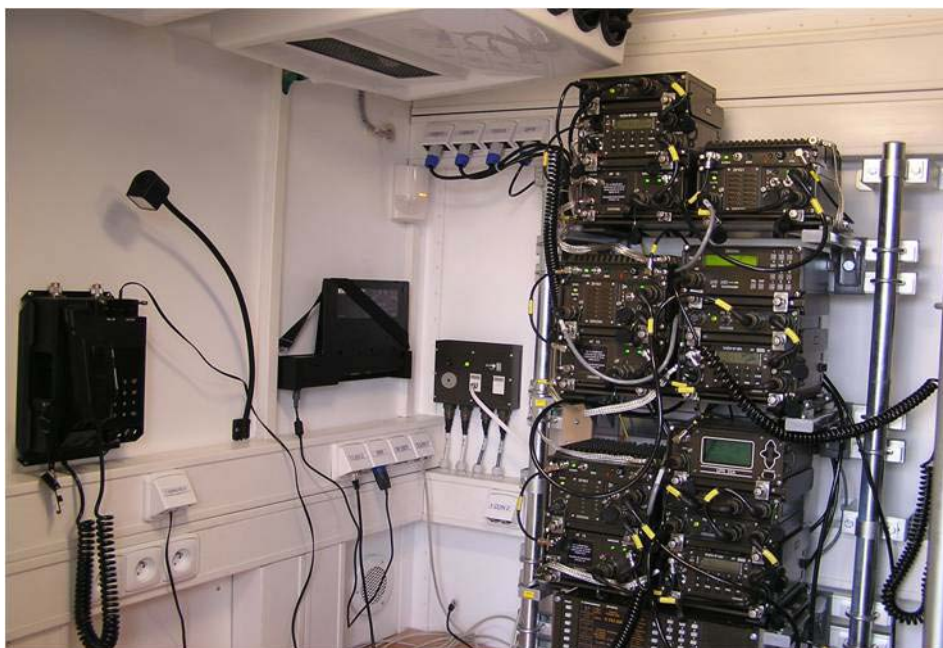
Kontejner II – je štábním pracovištěm s pracovními místy jednotlivých operátorů základních technologií zabudovaných v kontejneru I. Druhá část soupravy KIM 100 je tvořena kontejnerem VŠK – ISO 1C typu 5455.

Obrázek 5.36 Komunikační a informační modul KIM 100

Obrázek 5.37 Technické zařízení soupravy KIM 100 – kontejner I

Obrázek 5.38 Technické zařízení soupravy KIM 100 – kontejner I

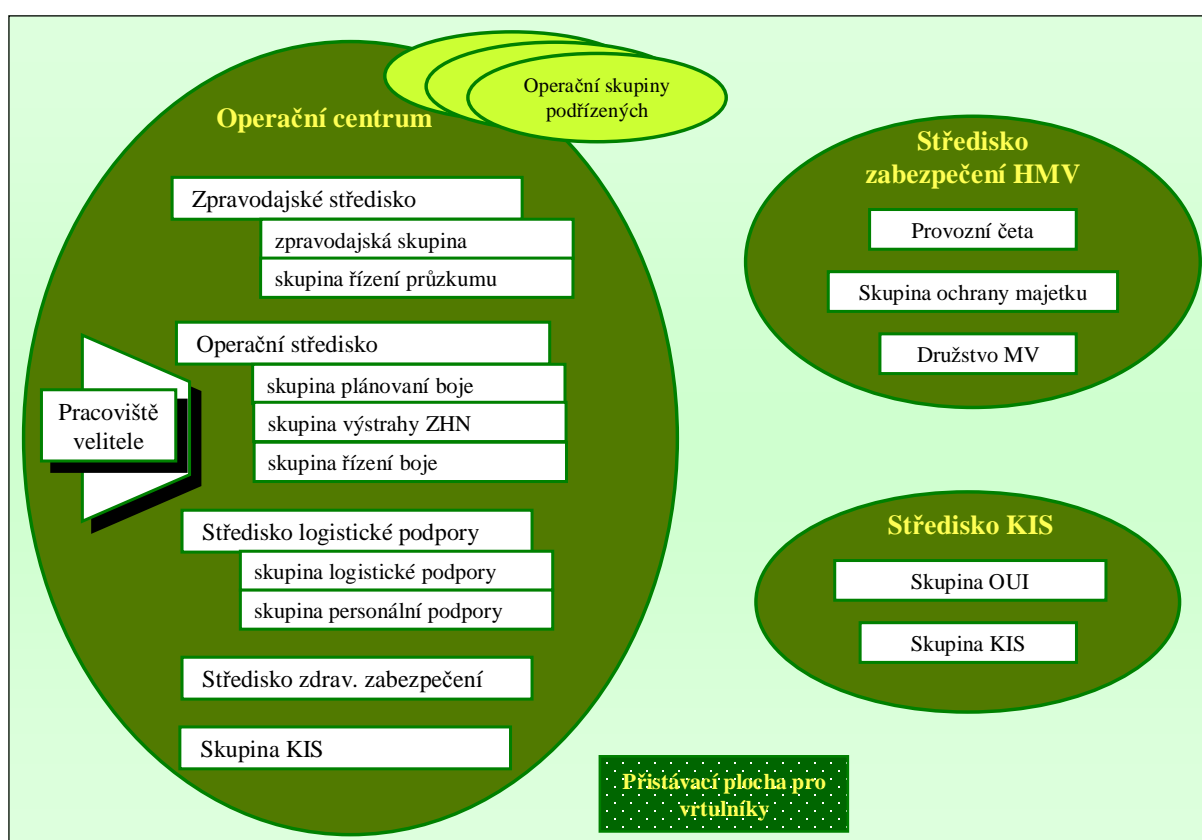
Obrázek 5.39 Pracovní část soupravy KIM 100 – kontejner II

Organizace, vnitřní členění a úkoly hlavních prvků MV brigády

HMV brigády

HMV brigády může být tvořeno následujícími základními součástmi a prvky (centry, středisky, skupinami a pracovišti):

- operační centrum;
- středisko komunikačních a informačních systémů;
- středisko zabezpečení HMV.

Obrázek 1.1 Vnitřní členění hlavního místa velení brigády

A) Operační centrum HMV

Operační centrum je jádrem systému velení brigády. V čele operačního centra je náčelník štábu brigády.

Operační centrum zabezpečuje a plní tyto úkoly:

- bezprostředně řídí a koordinuje činnost podřízených podle zpracovaného (a na základě vývoje situace upřesňovaného) operačního plánu;
- analyzuje a prognózuje další činnosti vojsk na základě vzniklé situace, získaných zpráv a informací s perspektivou 24–48 hodin;

- plánuje dílčí nebo nové úkoly na základě výsledků analýz a prognóz nebo nového úkolu obdržného od nadřízeného na základě vývoje situace;
- analyzuje možný vývoj situace, připravuje a aktualizuje řídicí dokumenty;
- připravuje, zpracovává a koordinuje plány a rozkazy, posuzuje plány a rozkazy podřízených;
- koordinuje palby, manévr a jednotlivé druhy zabezpečení operace (boje);
- připravuje dokumenty a hlášení;
- hodnotí stav a možnosti vlastních vojsk, přidělených a podpůrných součástí;
- připravuje varianty činnosti vlastních vojsk veliteli ke schválení, resp. k výběru optimální varianty, případně plní další úkoly dle pokynů velitele a NŠ.

Operační centrum tvoří:

- pracoviště velitele;
- zpravodajské středisko;
- operační středisko;
- středisko logistické podpory;
- středisko zdravotnického zabezpečení;
- skupina komunikačních a informačních systémů.

a) Pracoviště velitele

Odpovídá za evidenci úkolů vydaných velitelem brigády, sledování a vyhodnocování termínů jejich plnění. Koordinuje činnost pracovníků pro komunikaci s veřejností u podřízených svazků a útvarů a aktivity spojené se zabezpečením komunikace se sdělovacími prostředky podřízených útvarů. Podílí se na procesu plánování a řízení operace (boje) z hlediska uplatňování právních norem a mezinárodního práva ozbrojeného konfliktu v závislosti na typu operace (boje).

Plní tyto úkoly:

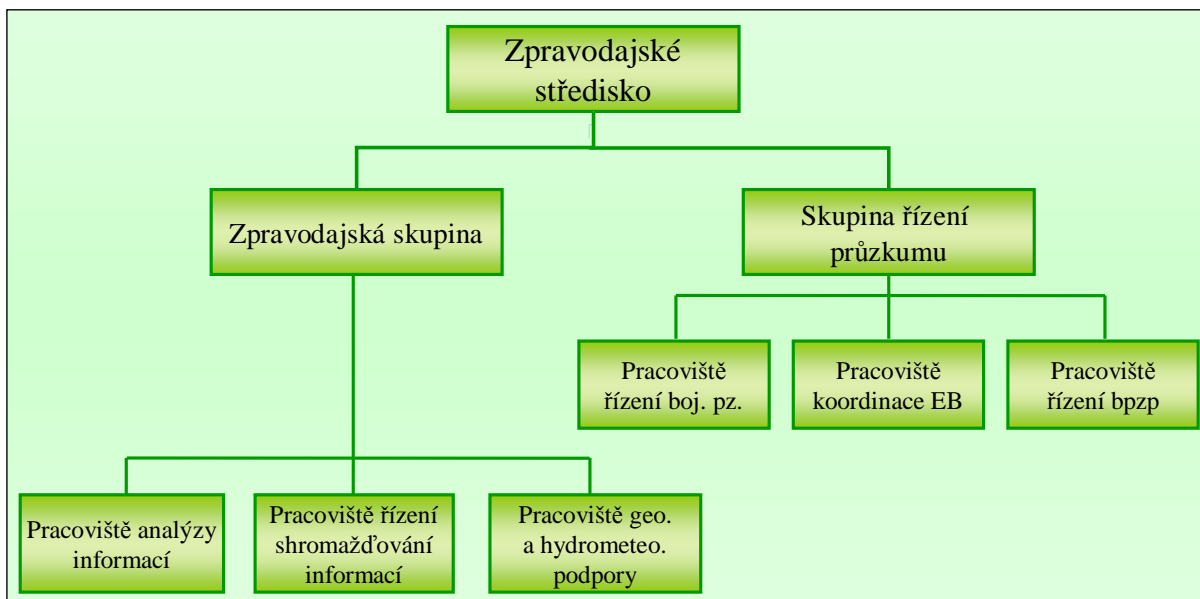
- odpovídá za evidenci úkolů vydaných velitelem brigády, sledování a vyhodnocování termínů jejich plnění;
- koordinuje činnost pracovníků pro komunikaci s veřejností u podřízených svazků a útvarů a aktivity spojené se zabezpečením komunikace se sdělovacími prostředky podřízených útvarů;
- podílí se na procesu plánování a řízení operace (boje) z hlediska uplatňování právních norem a mezinárodního humanitárního práva v závislosti na typu operace.

b) Zpravodajské středisko

Zpravodajské středisko je součástí místa velení, které v rámci řízení zpravodajské činnosti realizuje koordinaci shromažďování a management požadavků. Tvoří jej zpravodajský štáb brigády. Může být posíleno částí průzkumného útvaru nebo předurčenou zpravodajskou jednotkou. Je určeno ke shromažďování zpráv o nepříteli a o prostoru zpravodajského zájmu od zdrojů a center, jejich vyhodnocování a k předkládání příslušných návrhů a informací veliteli, štábu a podřízeným útvarům. Zároveň odborně řídí oblasti geografického a hydrometeorologického zabezpečení.

Zpravodajské středisko je tvořeno:

- zpravodajskou skupinou;
- skupinou řízení průzkumu.

Obrázek 1.2 Struktura a členění zpravodajského střediska

Zpravodajská skupina se vytváří ze zpravodajského štábu svazku a může být posílena příslušníky průzkumného praporu, brigády PSEB a součástí geografické a hydrometeorologické služby VGHMÚř nebo VeSpS.

Plní tyto hlavní úkoly:

- plánuje a koordinuje zpravodajskou činnost;
- plánuje a řídí shromažďování informací, vyhodnocuje informace získané ze všech zdrojů;
- provádí průběžné hodnocení situace a záměru nepřítele;
- poskytuje závěry o nepříteli, terénu a hydrometeorologické situaci veliteli a štábu;
- vede přehled o objektech nepřítele;
- zpracovává zpravodajské informace, hlášení a další zpravodajské dokumenty;
- soustřeďuje požadavky na informace od jiných součástí štábu, podřízených útvarů a jednotek;
- odborně řídí zpravodajské štáby útvarů;
- zpracovává požadavky na vzdušný průzkum a přepravu;
- připravuje návrhy prioritních požadavků na ZI pro velitele;
- odborně řídí skupiny a orgány geografického a hydrometeorologického zabezpečení velitelství brigády a útvarů;
- zpracovává přílohy OPLAN/OPORD – geografické zabezpečení a hydrometeorologické zabezpečení.

Zpravodajská skupina se dále dělí na tato pracoviště:

- pracoviště analýzy informací;
- pracoviště řízení shromažďování informací;
- pracoviště geografické a hydrometeorologické podpory.

Skupina řízení průzkumu je součástí zpravodajského střediska,

vytváří se z příslušníků zpravodajského oddělení štábu brigády, velitelů jednotek průzkumu a EB, může být posílena důstojníky štábu průzkumného praporu a střediska PS a EB.

Plní tyto hlavní úkoly:

- ❑ transformuje specifické rozkazy z plánu shromažďování informací do plánu průzkumu;
- ❑ stanovuje úkoly a prostory průzkumu jednotlivým průzkumným orgánům a lhůty jejich plnění;
- ❑ zpracovává bojové rozkazy pro průzkumné orgány;
- ❑ zabezpečuje předání rozkazů průzkumným orgánům;
- ❑ organizuje přípravu průzkumných orgánů před zasazením a jejich zasazení;
- ❑ řídí zasazené průzkumné orgány;
- ❑ zpracovává požadavky na vzdušný průzkum a přepravu;
- ❑ shromažďuje informace od průzkumných orgánů, provádí jejich třídění a distribuci prostřednictvím pracovišť řízení shromažďování informací;
- ❑ plánuje a řídí podporu a všestranné zabezpečení průzkumných jednotek, jednotek EB a průzkumných orgánů;
- ❑ řídí zálohu průzkumu.

Skupina řízení průzkumu je tvořena následujícími pracovišti:

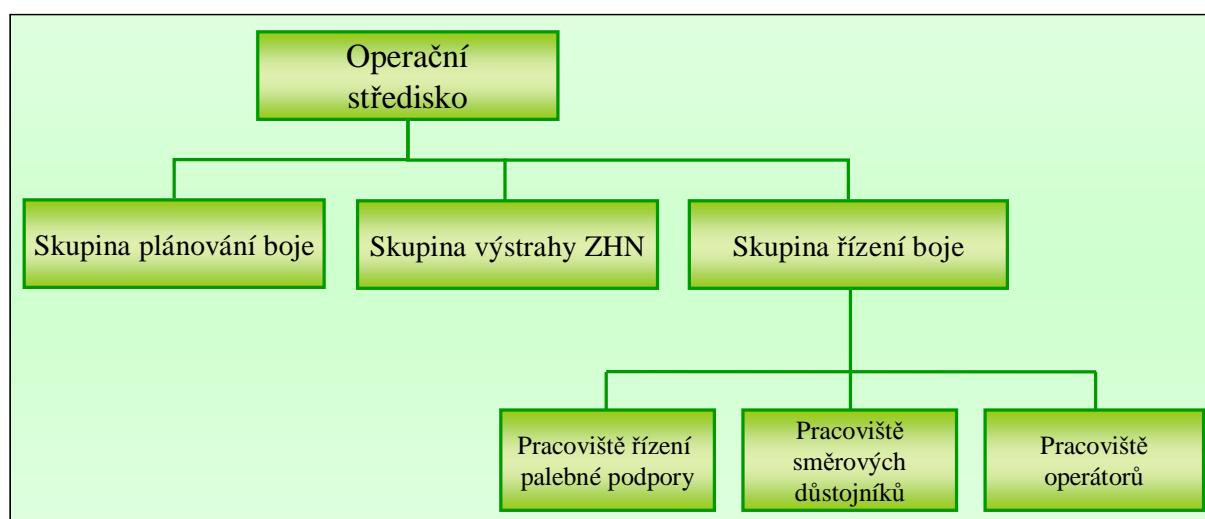
- pracovištěm řízení bojového průzkumu;
- pracovištěm řízení bezpilotních průzkumných prostředků (bpzp);
- pracovištěm koordinace EB.

c) Operační středisko

Operační středisko řídí a koordinuje činnosti štábu při plánování operace (boje) a vševojskových útvarů při plnění bojových úkolů.

Operační středisko tvoří:

- skupina plánování;
- skupina výstrahy ZHN;
- skupina řízení boje.

Obrázek 1.3 Struktura a členění operačního střediska

Skupina plánování boje je hlavním výkonným prvkem pro plánování boje. Koordinuje a zabezpečuje zpracování plánu operace (boje).

Plní tyto úkoly:

- koordinuje a zabezpečuje zpracování plánů a rozkazů v souladu se zpracovanou metodikou pro základní plánování nebo plánování v průběhu operace (boje);
- připravuje podklady pro velitele a NŠ k zabezpečení plánování (ujasnění úkolu, analýzu úkolu a situace, plán práce štábu a počáteční instrukci velitele);
- rozpracovává možné varianty činnosti vlastních vojsk i nepřítele (v součinnosti se zpravodajským střediskem) a zpracovává základní kalkulační podklady pro jejich podporu;
- plánuje a organizuje úkoly a opatření chemického zabezpečení a OPZHN ve své působnosti;
- plánuje a organizuje úkoly a opatření CIMIC a PSYOPS v působnosti brigády, řídí síly a prostředky při realizaci plánovaných úkolů a zabezpečuje organizaci informačního toku v rozsahu odborné působnosti.

Skupina výstrahy ZHN odpovídá za příjem, zpracování a vyhodnocení informací o použití ZHN, událostech ROTA a kontaminovaných prostorech v prostoru působnosti brigády.

Plní tyto úkoly:

- shromažďuje informace o použití ZHN, podílí se na varování vojsk;
- zpracovává předpověď radiační, chemické nebo biologické situace;
- navrhuje organizaci provedení radiačního a chemického průzkumu;
- na základě výsledků průzkumu vyhodnocuje skutečnou radiační a chemickou situaci;
- poskytuje podrobné informace o použití ZHN a událostech ROTA;
- navrhuje nejvhodnější varianty činnosti vojsk;
- v součinnosti s pracovištěm geografické a hydrometeorologické podpory zpravodajské skupiny shromažďuje a vyhodnocuje informace o stavu a předpokládaném vývoji meteorologických podmínek.

Skupina řízení boje je základním prvkem k řízení a koordinaci činnosti vševojskových útvarů. Vede trvalý přehled o situaci v prostoru operace (boje). Činnost koordinuje podle zpracovaného plánu operace (boje), který upřesňuje formou bojových nařízení. Zabezpečuje nepřetržitou činnost na H MV ve dvousměnném provozu.

Plní tyto úkoly:

- zabezpečuje styk s vševojskovými prapory;
- získané informace přenáší cestou pracoviště zákresu do centrálních dokumentů (v elektronické i grafické podobě);
- vede záznamník zpráv, záznamník vydaných rozkazů a nařízení a ostatní formalizovanou dokumentaci k zabezpečení přehledu o situaci podřízených vojsk;
- připravuje podklady k zabezpečení zpracování stanovených hlášení

- nadřízenému a přípravě informačních briefingů;
- podporuje skupinu plánování boje.

Skupina řízení boje se dále člení na tato pracoviště:

- pracoviště řízení palebné podpory, které je základním prvkem k řízení a koordinaci činnosti dělostřelectva a přiděleného úsilí vrtulníkového nebo taktického letectva při zabezpečování bojové podpory vševojskových útvarů k naplnění cílů operace (boje);
- pracoviště směrových důstojníků zabezpečují nepřetržité předávání informací mezi HMV a ostatními MV brigády, nadřízeným a podřízenými bojovými prapory;
- pracoviště operátorů, které zpracovává a aktualizuje zákresy na hlavní operační mapě, připravuje briefingy a porady velitele a připravuje podklady pro rozhodnutí velitele, vyhodnocuje situaci na operační mapě a zpracovává bojová nařízení.

d) Středisko logistické podpory

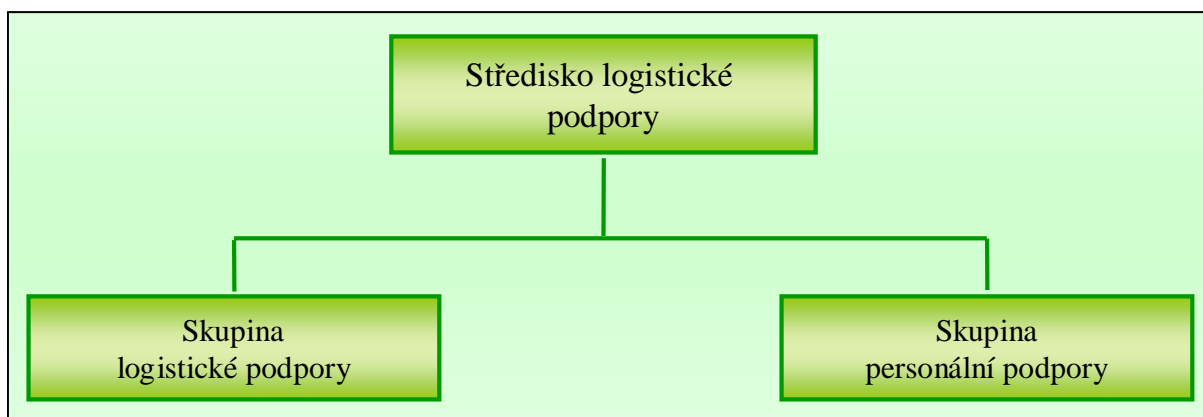
Je prvkem, který zabezpečuje kontakt velitele brigády na HMV s orgány logistické podpory na CP brigády. Při přípravě i v etapě provedení operace poskytuje informace o systému zabezpečení výzbrojí, technikou, materiálem a zásobami, systému provozu, údržby a oprav, včetně poskytování služeb a ubytování při zabezpečení plnění bojového úkolu brigády.

Plní tyto základní úkoly:

- účastní se plánování stanoveného úkolu za oblast logistického a zdravotnického zabezpečení;
- připravuje varianty organizace logistického a zdravotnického zabezpečení;
- zabezpečuje přenos informací po odborné linii mezi místy velení brigády v průběhu operace (boje);
- předkládá návrhy k řešení požadavků velitele;
- vede potřebné evidenční a statistické dokumenty.

Středisko logistické podpory tvoří:

- skupina logistické podpory;
- skupina personální podpory.

Obrázek 1.4 Struktura a členění střediska logistické podpory

Skupina logistické podpory plní tyto hlavní úkoly:

- připravuje varianty organizace logistické podpory;
- předkládá návrhy k řešení požadavků velitele v oblasti logistické podpory;
- vede přehled o naplněnosti vojsk technikou, výzbrojí a jednotlivými druhy materiálu;
- vede přehled možností opravárenské kapacity všech odborností praporů a jednotek, včetně vyprošťovacích prostředků, vydává hlavní úkoly pro NSE/prlog, odborně jej řídí.

Skupina personální podpory plní tyto hlavní úkoly:

- zabezpečuje nepřetržitou součinnost se skupinou personální podpory na CPB (záložním místě velení);
- zpracovává podklady pro optimální rozhodnutí velitele v oblasti personální práce;
- vede nezbytné evidenční a statistické dokumenty.

e) Středisko zdravotnického zabezpečení

Je prvkem, který zabezpečuje podporu veliteli brigády při plánování a vedení bojové činnosti v oblasti zdravotnického zabezpečení. Poskytuje informace o zdravotním stavu útvarů a jednotek, hygienické a epidemiologické situaci.

Středisko plní tyto hlavní úkoly:

- připravuje varianty organizace zdravotnického zabezpečení praporu a předkládá veliteli návrhy na řešení situace, potřeb a požadavků;
- organizuje zdravotnické zabezpečení praporu;
- sleduje a analyzuje zdravotní stav příslušníků praporu;
- vede přehled o zdravotnickém zabezpečení praporů (kapacita ošetřujícího personálu a zdravotnické techniky) a vyčleňovaných zdravotnických jednotkách ve prospěch útvarů a jednotek;
- vede přehled o doplňování útvarů a jednotek zdravotnickým materiálem.

f) Skupina KIS operačního centra

Plní tyto hlavní úkoly:

- plánuje použití KIS (systému taktických rádiových komunikací – STRK a operačně-taktického komunikačního systému – OTKS) v souladu s přijatou koncepcí velení a řízení;
- přijímá opatření k plánování, organizaci a řízení zabezpečení služeb KIS;
- plánuje, realizuje opatření a řídí bezpečnost informací při provozu KIS;
- plánuje, realizuje opatření a řídí ochranu utajovaných informací v působnosti operačního centra;
- spravuje kryptografický materiál a zařízení;
- zajišťuje bezpečnost a OUI v likvidační skupině.

B) Středisko komunikačních a informačních systémů H MV

Středisko komunikačních a informačních systémů je prvkem pro plánování a řízení provozu KIS H MV brigády.

Plní tyto hlavní úkoly:

- přijímá opatření k organizaci a řízení komunikačního a informačního zabezpečení místa velení;
- plánuje a realizuje opatření k řízení bezpečnosti informací při provozu komunikačních a informačních systémů;

- plánuje, realizuje opatření a řízení ochrany utajovaných informací v působnosti brigády;
- zabezpečuje šifrové spojení ve prospěch velitele a štábu;
- realizuje bezpečnostní správu OTS VŘ PozS v doméně H MV brigády;
- zabezpečuje správu kryptografického materiálu a zařízení;
- řídí budování místa velení, obrany místa velení a zajištění chodu místa velení;
- organizuje provozně-technické služby v komunikační soustavě brigády;
- provádí dohled nad datovými spoji v komunikační soustavě MV;
- zajišťuje systém PPS.

Středisko KIS tvoří:

- skupina OUI;
- skupina KIS.

a) Skupina OUI

Skupina OUI je tvořena následujícími pracovišti:

- pracovištěm ochrany informací,
- šifrovým pracovištěm,
- pracovištěm PPS.

Pracoviště ochrany informací plní tyto hlavní úkoly:

- soustřeďuje, eviduje a ukládá dokumenty utajovaného i neutajovaného charakteru bez ohledu na způsob jejich doručení;
- zajišťuje distribuci dokumentace;
- zabezpečuje plynulý chod vojenských informací a jednotnou manipulaci;
- zajišťuje bezpečnost OUI v likvidační skupině.

Šifrové pracoviště plní tyto hlavní úkoly:

- zabezpečuje šifrové spojení pomocí prostředků kryptografické ochrany utajovaných informací (KOUI);
- vede operativní evidenci šifrovacích prostředků a materiálu;
- zabezpečuje speciální a provozní obsluhu prostředků KOUI.

Pracoviště PPS plní tyto hlavní úkoly:

- zajišťuje distribuci dokumentace mezi jednotlivými MV, nadřízenými a podřízenými jednotkami;
- zajišťuje systém PPS.

b) Skupina KIS

Skupina KIS se dále dělí na tato pracoviště:

- pracoviště provozně-technické služby OTKS a STRK;
- pracoviště informační podpory;
- pracoviště BKIS;
- pracoviště operátorů.

Pracoviště provozně-technické služby OTKS a STRK plní tyto hlavní úkoly:

- zajišťuje provozně-technickou službu, monitoring, správu a řízení komunikačních systémů OTKS a STRK;
- řídí použití komunikačních (STRK, OTKS) v souladu s přijatou koncepcí velení a řízení;
- provádí opatření k organizaci a řízení komunikačního a informačního

- zabezpečení místa velení;
- realizuje a provádí dohled datových spojů v komunikační soustavě MV.

Pracoviště informační podpory plní tyto hlavní úkoly:

- zajišťuje provozně-technickou službu, monitoring, správu a řízení informačních systémů;
- řídí použití informačních systémů v souladu s přijatou koncepcí velení a řízení;
- realizuje a provádí dohled datových spojů v informační soustavě MV.

Pracoviště BKIS plní tyto hlavní úkoly:

- realizuje ochranu utajovaných informací v rámci informačních systémů v působnosti brigády;
- zabezpečuje šifrové spojení informačních systémů mezi MV ve prospěch velitele a štábu brigády;
- zabezpečuje ochranu utajovaných informací v komunikačních a informačních systémech v rámci MV;
- zabezpečuje speciální a provozní obsluhu prostředků kryptografické ochrany utajovaných skutečností v rámci OTS VŘ PozS;
- provádí bezpečnostní správu OTS VŘ PozS v doméně HMV brigády.

Pracoviště operátorů plní tyto hlavní úkoly:

- zabezpečují provoz a dohled v komunikační soustavě MV;
- zabezpečují provoz prostředků kryptografické ochrany utajovaných skutečností v rámci komunikační soustavy.

C) Středisko zabezpečení HMV

Středisko je hlavním prvkem zabezpečení a organizace činnosti na hlavním místě velení brigády.

Plní tyto hlavní úkoly:

- organizuje budování HMV, zabezpečuje jeho střežení, ochranu a obranu;
- zabezpečuje ubytování příslušníků velitelství brigády;
- organizuje logistickou podporu HMV (stravování, dopravu, zásobování a výdej materiálu, vyprošťování, opravy);
- vyčleňuje prostředky do OON.

Středisko zabezpečení HMV je tvořeno:

- provozní četou;
- skupinou ochrany majetku (SOM);
- družstvem MV (spojr).

a) Provozní četa

Plní tyto hlavní úkoly:

- organizuje vnitřní chod, dozorčí a strážní službu na HMV;
- buduje HMV a TMV;
- zajišťuje úkoly ochrany a obrany HMV;
- organizuje vzdušný a chemický průzkum.

b) Skupina ochrany majetku

Plní tyto hlavní úkoly:

- provádí monitorování prostoru HMV.

c) Družstvo MV (vyčleňuje se z příslušníků spojovací roty)

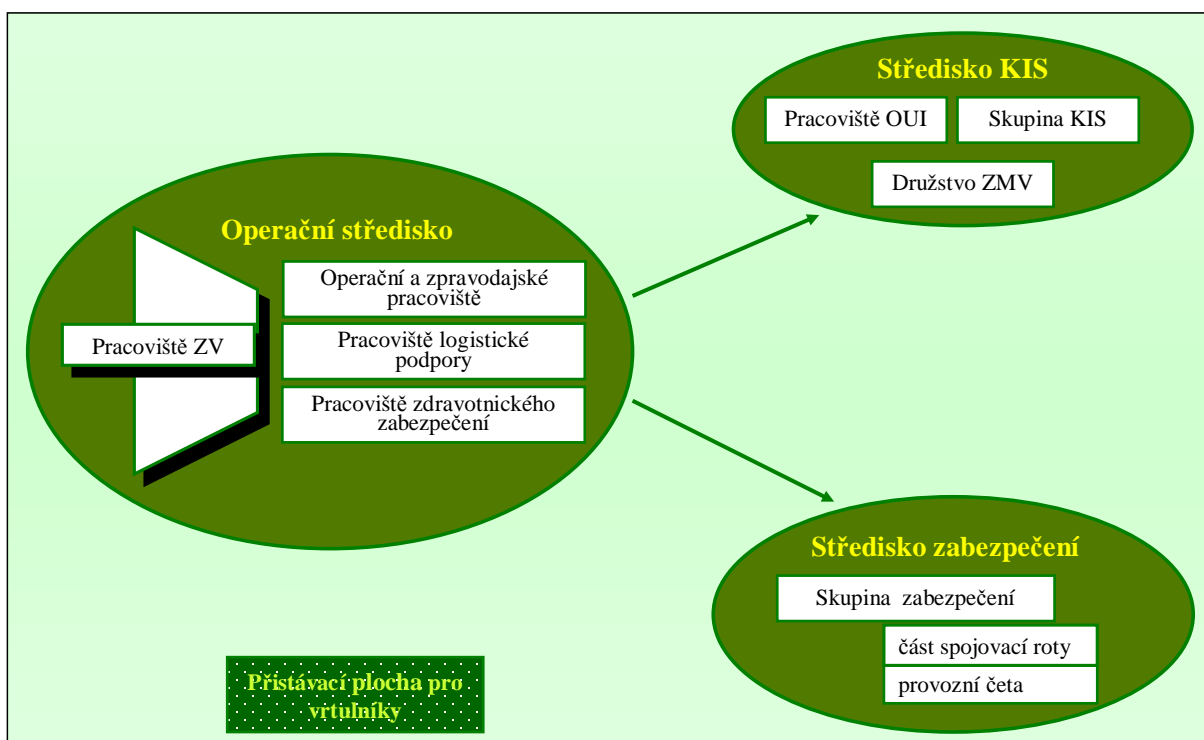
Plní tyto hlavní úkoly:

- podílí se na plnění úkolů střežení HMV;
- podílí se na úkolech všestranného zabezpečení HMV.

ZMV brigády

Možná organizační struktura ZMV v nerozvinutém stavu:

- operační středisko;
- středisko komunikačních a informačních systémů;
- středisko zabezpečení ZMV.

Obrázek 1.5 Vnitřní členění ZMV brigády

A) Operační středisko ZMV

Operační středisko je rozhodujícím prvkem, který zabezpečuje organizaci informačních toků uvnitř ZMV, s ostatními místy velení brigády, nadřízeným a podřízenými jednotkami a organizuje a řídí činnost v týlovém prostoru brigády.

Operační středisko tvoří:

- pracoviště zástupce velitele;
- operační a zpravodajské pracoviště;
- pracoviště logistické podpory.

a) Pracoviště zástupce velitele

Je pracovištěm zástupce velitele brigády a vytváří podmínky pro činnost při zabezpečování specifických úkolů vyplývajících z jeho funkčních povinností.

Plní tyto hlavní úkoly:

- řídí monitorování situace na bojišti;
- v případě zničení jednoho z MV je připraven převzít velení a zastupovat velitele brigády;
- řídí danou fázi operace podle záměru velitele z H MV (před zahájením operace, při zasazení do operačního prostoru, počáteční fázi operace nebo při specifické operaci).

b) Operační a zpravodajské pracoviště

Plní tyto hlavní úkoly:

- trvale monitoruje situaci v prostoru působení k zabezpečení převzetí velení;
- přebírá informace z H MV a CPB a ukládá je jako zálohu pro případ rozvinutí a zastupování jednoho z míst velení;
- vede formalizovanou dokumentaci k zabezpečení přehledu o situaci podřízených vojsk;
- v případě vyřazení H MV nebo CPB nebo dle potřeb přebírá jeho funkci.

c) Pracoviště logistické podpory

Pracoviště monitoruje organizaci logistické podpory (výzbrojí, technikou, materiálem a zásobami), systém provozu, údržby a oprav, včetně poskytování služeb a ubytování při zabezpečení operace brigády.

Monitoruje součinnost při organizaci informačních toků mezi H MV a CP po odborné linii. Shromažďuje a zakládá podklady a informace v oblasti řízení logistické podpory z H MV.

▪ Pracoviště zdravotnického zabezpečení

Pracoviště monitoruje organizaci zdravotnického zabezpečení. Shromažďuje a zakládá podklady a informace o zdravotním stavu útvarů a jednotek, hygienické a epidemiologické situaci.

B) Středisko komunikačních a informačních systémů ZMV

Středisko komunikačních a informačních systémů je prvkem pro plánování a řízení provozu KIS ZMV.

Středisko plní tyto hlavní úkoly:

- monitoruje a přijímá opatření k organizaci, řízení a zabezpečení služeb KIS;
- přijímá opatření k řízení bezpečnosti informací při provozu KIS;
- realizuje opatření k řízení ochrany utajovaných informací v působnosti místa velení;
- zabezpečuje utajené spojení ve prospěch velitele a štábu;
- zajišťuje bezpečnostní správu OTS VŘ PozS v doméně ZMV;
- provádí správu kryptografického materiálu a zařízení,
- řídí budování, ochranu, obranu a zajištění chodu místa velení;
- organizuje provozně technické služby a provádí dohled datových spojů v komunikační soustavě brigády;
- zajišťuje systém polního poštovního spojení (PPS).

Středisko KIS tvoří:

- pracoviště KIS;

- stanice polního poštovního spojení (PPS);
- družstvo ZMV.

a) Pracoviště KIS

Pracoviště plní tyto hlavní úkoly:

- organizuje použití komunikačních a informačních systémů;
- přijímá opatření k organizaci a řízení zabezpečení služeb KIS;
- přijímá opatření a řídí bezpečnost informací při provozu KIS;
- přijímá opatření a řídí ochranu utajovaných informací v působnosti brigády;
- zabezpečuje utajené spojení ve prospěch velitele a štábu brigády;
- provádí bezpečnostní správu OTS VŘ PozS v doméně ZMV;
- provádí správu kryptografického materiálu a zařízení;
- zajišťuje bezpečnost OUI v likvidační skupině.

b) Stanice polního poštovního spojení

Plní tyto hlavní úkoly:

- soustřeďuje, eviduje a ukládá dokumenty utajovaného i neutajovaného charakteru bez ohledu na způsob jejich doručení;
- zajišťuje distribuci dokumentace;
- zabezpečuje plynulý chod vojenských informací a jednotnou manipulaci.

c) Družstvo ZMV (vyčleňuje se z příslušníků spojovací roty)

Plní tyto hlavní úkoly:

- podílí se na plnění úkolů střežení ZMV a jeho všestranného zabezpečení.

C) Středisko zabezpečení ZMV

Středisko je hlavním orgánem zabezpečení a organizace činnosti na záložním místě velení brigády.

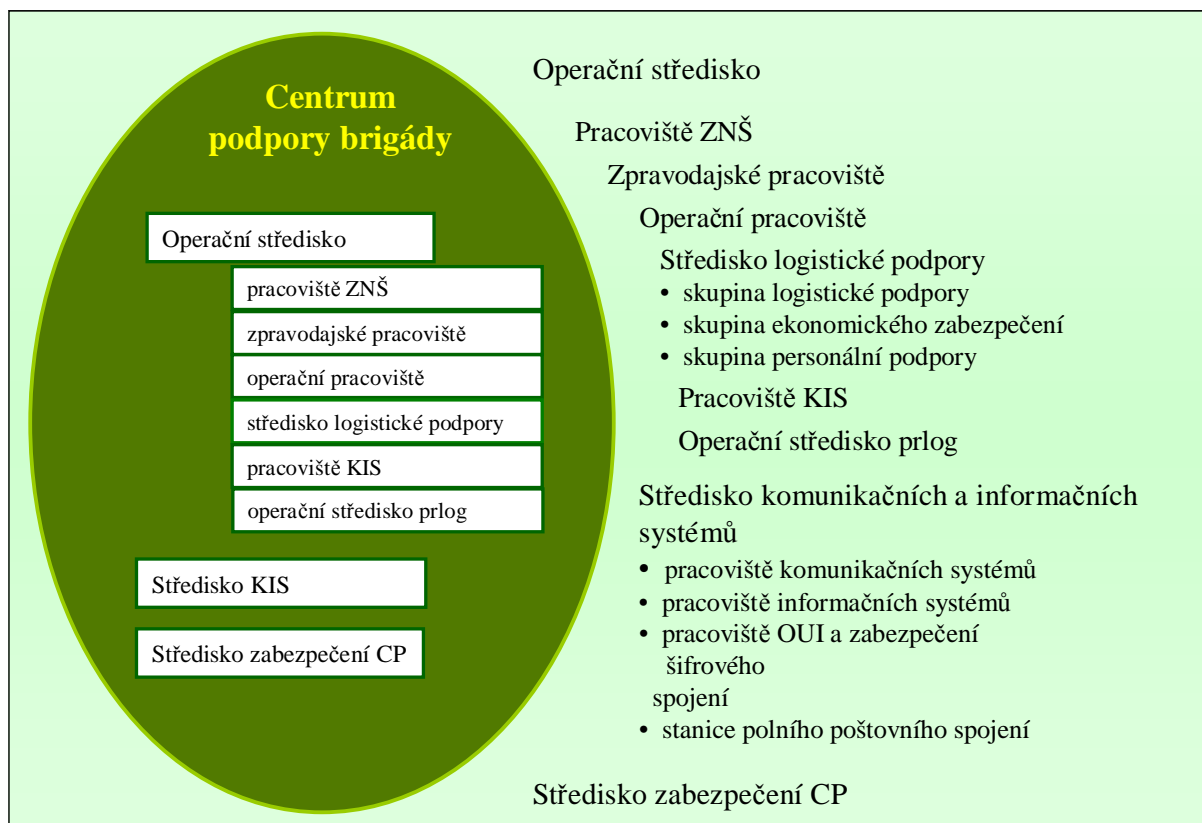
Středisko zabezpečení odpovídá za:

- vybudování ZMV;
- zajištění ochrany a obrany ZMV;
- organizaci vnitřního chodu dozorčí a strážní služby na ZMV;
- ubytování příslušníků velitelství brigády;
- logistickou podporu ZMV (zásobování a výdej materiálu, stravování, dopravu, vyprošťování, opravy).

Centrum podpory brigády

Centrum podpory může tvořit:

- operační středisko;
- středisko KIS;
- středisko zabezpečení CP.

Obrázek 1.6 Vnitřní členění CP brigády

A) Operační středisko

Organizuje a řídí činnost v týlovém prostoru brigády.

Operační středisko tvoří:

- pracoviště ZNŠ;
- zpravodajské pracoviště;
- operační pracoviště;
- středisko logistické podpory;
- pracoviště KIS;
- operační středisko prlog.

a) Pracoviště ZNŠ

Vytváří podmínky pro činnost ZNŠ na CPB.

Plní tyto hlavní úkoly:

- řídí monitorování situace na bojišti;
- plánuje a řídí operace v týlu;
- organizuje logistickou podporu brigády podle požadavků z H MV a Z MV;
- plánuje a řídí ochranu týlového prostoru brigády s důrazem na ničení nepřátelských výsadků a teroristických skupin;
- zajišťuje doprovody konvojů a monitorování komunikací v týlu;
- předává velení veliteli brigády nebo Z V v případě, kdy je hlavní úsilí soustředěno do týlu a plní úkoly NŠ.

b) Zpravodajské pracoviště

Plní tyto hlavní úkoly:

- plánuje zpravodajskou činnost v týlu (v případě přidělení průzkumných prostředků v součinnosti s NSE/prlog);
- vede trvalý přehled o stavu sil a prostředků průzkumu a plněných úkolech v prostoru odpovědnosti;
- zpracovává zpravodajské příspěvky do bojových nařízení velitele CPB a stanovených příloh;
- zpracovává požadavky na informace z H MV;
- shromažďuje, eviduje, třídí a vyhodnocuje informace získané ze všech zdrojů, které se vztahují k CPB;
- monitoruje situaci z prostoru v dotyku a v hloubce, poskytuje závěry o nepříteli, terénu a hydrometeorologické situaci veliteli CPB;
- aktualizuje výkazovou mapu velitele;
- zpracovává zpravodajské informace, hlášení a všechny další dokumenty v závislosti na tempu operace (boje).

c) Operační pracoviště

Plní tyto hlavní úkoly:

- získané informace z H MV přenáší do centrálních dokumentů (elektronicky i graficky);
- vede formalizovanou dokumentaci k zabezpečení přehledu o situaci podřízených vojsk;
- podílí se s operační skupinou NSE/prlog na plánování operací v týlovém prostoru.

d) Středisko logistické podpory

Středisko logistické podpory tvoří:

- skupina logistické podpory;
- skupina ekonomického zabezpečení;
- skupina personální podpory.

Skupina logistické podpory

Plní tyto hlavní úkoly:

- připravuje varianty a organizuje plnění úkolů logistické podpory jednotek ve spolupráci se skupinou logistiky NSE/prlog;
- vede přehled naplněnosti útvarů a jednotek brigády technikou, výzbrojí a materiálem;
- vede přehled možností opravárenské kapacity všech odborností včetně vyprošťovacích prostředků brigády, vydává úkoly NSE/prlog a odborně jej řídí.

Skupina ekonomického zabezpečení

Plní tyto hlavní úkoly:

- plní úkoly finančního zabezpečení podřízených jednotek, štábu a osob podle platných předpisů, odborných nařízení a rozhodnutí velitelů.

Skupina personální podpory

Plní tyto hlavní úkoly:

- zabezpečuje nepřetržitou součinnost se skupinou personální podpory na

- hlavním místě velení;
- shromažďuje, eviduje, zálohuje a zpracovává hlášení a podklady zaslané z HMV;
- vede nezbytné evidenční a statistické dokumenty.

e) Pracoviště KIS operačního střediska

Plní tyto hlavní úkoly:

- přijímá a realizuje opatření k řízení bezpečnosti informací při provozu KIS (STRK, OTKS);
- organizuje použití komunikačních a informačních systémů;
- provádí bezpečnostní správu OTS VŘ PozS v doméně CPB.

B) Středisko komunikačních a informačních systémů

Středisko KIS je prvkem pro plánování a řízení provozu KIS CPB. Je schopno převzít přijímání opatření k organizaci a zabezpečení provozu KIS v případě vyřazení HMV.

Středisko KIS je prvkem pro plánování a řízení provozu KIS CPB. Je schopno převzít přijímání opatření k organizaci a zabezpečení provozu KIS v případě vyřazení HMV.

Plní tyto hlavní úkoly:

- monitoruje a přijímá opatření k organizaci a řízení zabezpečení služeb KIS;
- provádí organizaci, řízení a zajištění komunikačního a informačního zabezpečení v prostoru CPB;
- přijímá a realizuje opatření ochrany utajovaných informací v působnosti místa velení;
- zabezpečuje utajené spojení ve prospěch velitele a štábu;
- řídí budování místa velení, zajišťuje jeho obranu, ochranu a organizuje chod CPB;
- realizace opatření a řízení bezpečnosti informací při provozu komunikačních a informačních systémů;
- bezpečnostní správa OTS VŘ PozS v doméně CPB;
- provádí realizaci a dohled datových spojů v komunikační soustavě MV;
- zabezpečuje systém PPS.

C) Středisko zabezpečení

Středisko je hlavním orgánem zabezpečení a organizace činnosti na centru podpory brigády.

Plní tyto hlavní úkoly:

- zabezpečuje ubytování příslušníků velitelství brigády;
- zajišťuje logistickou podporu CPB (zásobování a výdej materiálu, stravování, dopravu, vyprošťování, opravy);
- buduje CPB a zajišťuje jeho ochranu a obranu.

Skupina KIS – prlog/NSE

Zabezpečuje komunikační a informační podporu pro CPB v rámci jednotlivých rozhraní pro komunikační a informační systémy.

Plní tyto hlavní úkoly:

- monitoruje a přijímá opatření k organizaci a řízení komunikačního a informačního zabezpečení;
- přijímá a realizuje opatření k řízení bezpečnosti informací při provozu komunikačních (STRK, OTKS) a informačních systémů;
- realizuje opatření a řízení ochrany utajovaných informací v působnosti místa velení;
- zabezpečuje šifrové spojení ve prospěch velitele a štábu;
- řídí budování místa velení, obrany místa velení a zajišťuje chod místa velení;
- realizuje a dohlíží nad datovými spoji v komunikační soustavě MV;
- zabezpečuje systém PPS.

Taktické místo velení brigády

TMV je malé a je vysoce mobilní MV, které vyhovuje požadavkům na časté přemísťování.

TMV může být tvořeno:

- operační skupinou;
- skupinou bojové podpory;
- skupinou zabezpečení.

a) Operační skupina

Je základním prvkem TMV. Tvoří ji většinou operační a zpravodajský důstojník. Pro plnění konkrétního úkolu může být doplněna o směrové důstojníky podle stanoveného úkolu.

Plní tyto hlavní úkoly:

- udržuje nepřetržitou součinnost s operačním centrem H MV;
- zabezpečuje řízení a koordinaci činnosti vševojskových prvků bojové sestavy ve stanoveném prostoru odpovědnosti;
- organizuje průzkum ve stanoveném prostoru odpovědnosti;
- koordinuje plánování dílčích bojových úkolů v souladu s operačním plánem.

b) Skupina bojové podpory

Je prvkem s nestálou organizační strukturou. Vytváří se z příslušníků střediska bojové podpory podle konkrétní situace.

Plní tyto hlavní úkoly:

- udržuje nepřetržitou součinnost se skupinou řízení boje H MV;
- zabezpečuje řízení a koordinaci činnosti prvků bojové podpory; na základě podkladů zpravodajské skupiny upřesňuje cíle ničení;
- podílí se na plánování dílčích úkolů realizovaných v souladu s operačním plánem.

c) Skupina zabezpečení

Je prvkem s nestálou organizační strukturou. Vytváří se z příslušníků střediska KIS a střediska zabezpečení podle konkrétní situace.

Plní tyto hlavní úkoly:

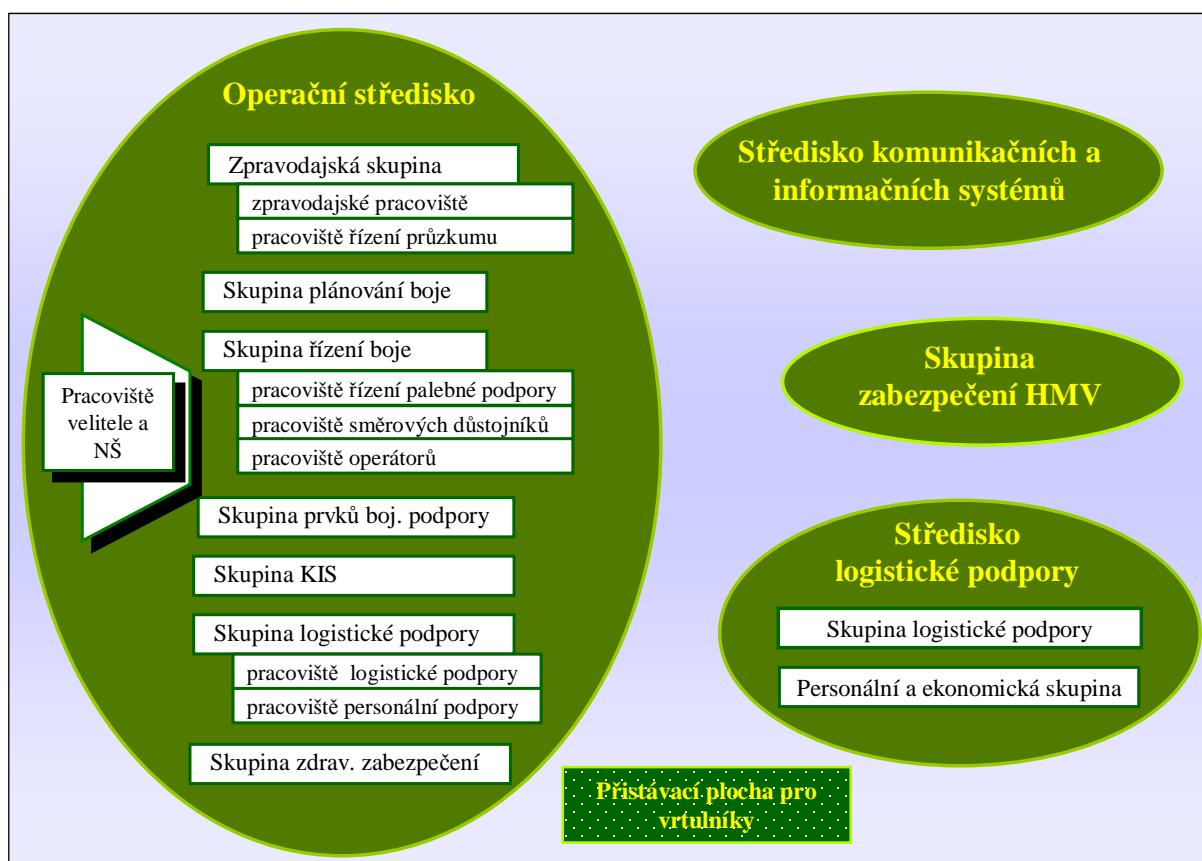
- vytváří podmínky pro činnost jednotlivých prvků TMV;
- zajišťuje služby KIS a štábní pracoviště;
- organizuje vnitřní činnost, výstavbu, zabezpečení, obranu a ochranu TMV;
- zabezpečuje rekognoskaci jednotlivých postavení TMV a přesuny mezi nimi.

Organizace, vnitřní členění a úkoly hlavních prvků MV praporu

HMV praporu

HMV praporu může být vytvářeno následujícími základními moduly (středisky, skupinami a pracovišti):

- operačním střediskem;
- střediskem KIS;
- střediskem logistické podpory;
- skupinou zabezpečení HMV;
- praporním obvazištem.

Obrázek 2.1 Vnitřní členění hlavního místa velení praporu

A) Operační středisko

Operační středisko je základním prvkem v systému velení praporu. Je předurčeno pro práci velitele, hlavních funkcionářů a určených příslušníků štábu praporu. Jejich úkolem je připravovat veliteli podklady a návrhy při tvorbě záměru a rozhodnutí, zpracovat rozkazy a nařízení pro podřízené velitele a řídit bojovou činnost.

Operační středisko je tvořeno:

- pracovištěm velitele a NŠ;
- zpravodajskou skupinou;
- skupinou plánování boje;
- skupinou řízení boje;
- skupinou prvků bojové podpory;
- skupinou komunikačních a informačních systémů;
- skupinou logistické podpory;
- skupinou zdravotnického zabezpečení.

a) Pracoviště velitele a NŠ

Pracoviště vytváří podmínky pro činnost hlavních funkcionářů na hlavním místě velení praporu.

Pracoviště plní tyto hlavní úkoly:

- vede evidenci úkolů vydaných velitelem praporu, sleduje a vyhodnocuje termíny jejich plnění;
- koordinuje komunikaci s veřejností a aktivity spojené se zabezpečením komunikace se sdělovacími prostředky;
- podílí se na procesu plánování a řízení boje praporu z hlediska uplatňování českých právních norem a mezinárodního práva ozbrojeného konfliktu v závislosti na typu plněného úkolu.

b) Zpravodajská skupina

Zpravodajská skupina je součástí operačního střediska na H MV praporu, která realizuje zpravodajský cyklus a řízení průzkumu.

Skupina plní tyto hlavní úkoly:

- plánuje a koordinuje zpravodajské činnosti, zpracovává plán průzkumu;
- zpracovává zpravodajské příspěvky do bojového rozkazu velitele včetně stanovených příloh;
- shromažďuje, eviduje, třídí, předběžně i komplexně vyhodnocuje získané informace ze všech zdrojů;
- udržuje trvalý přehled o situaci nepřítele, průběžně hodnotí jeho záměr a aktuální situaci;
- poskytuje závěry o nepříteli, terénu a hydrometeorologické situaci veliteli, štábu a nadřízenému stupni velení;
- aktualizuje výkazovou mapu velitele a náčelníka zpravodajské skupiny;
- ve spolupráci s operačním střediskem vede H MV přehled o nejdůležitějších objektech nepřítele pro palebné a elektronické působení, o vlastních objektech, které jsou důležité z hlediska nepřítele;
- zpracovává zpravodajské informace, hlášení a všechny dokumenty zpravodajské přípravy boje;
- soustřeďuje požadavky na informace od štábu a podřízených jednotek;
- připravuje návrhy požadavků na prioritní informace pro velitele;
- organizuje zabezpečení geografickými produkty a dokumenty;
- řídí zasazené zpravodajské orgány praporu a zálohu průzkumu;
- řídí skupiny geografického a hydrometeorologického zabezpečení praporu.

Zpravodajskou skupinu tvoří:

- zpravodajské pracoviště;
- pracoviště řízení průzkumu.

c) Skupina plánování boje

Skupina je hlavním výkonným prvkem, který koordinuje a zabezpečuje zpracování plánu boje.

Skupina plánování boje plní tyto hlavní úkoly:

- koordinuje a zabezpečuje zpracování plánů a rozkazů v souladu se zpracovanou metodikou pro základní plánování nebo plánování v průběhu operace;
- připravuje podklady pro velitele a NŠ k zabezpečení plánování operace (ujasnění úkolu, analýzu úkolu a situace, návrh plánu práce štábu a počáteční instrukce velitele a další);
- v součinnosti se zpravodajskou skupinou rozpracovává možné varianty činnosti vlastních vojsk i nepřítele a základní kalkulační podklady pro jejich podporu;
- připravuje podklady k provedení analýzy variant činnosti a v součinnosti s ostatními skupinami zpracovává podklady pro jejich porovnání a výběr optimální varianty;
- plánuje a organizuje úkoly a opatření chemického zabezpečení a OPZHN ve své působnosti, odpovídá za organizaci monitorování RCHBS v prostoru boje praporu a v případě zjištění použití ZHN za sběr, vyhodnocování a předávání zpráv, připravuje opatření k obnově bojeschopnosti po použití ZHN;
- odpovídá za zpracování bojového rozkazu s přílohami a v součinnosti s ostatními skupinami připravuje podklady pro jeho objasnění podřízeným velitelům;
- udržuje součinnost s ostatními součástmi HMOV;
- organizačně zabezpečuje všechny briefingy plánovacího procesu.

d) Skupina řízení boje

Skupina je základním prvkem řízení a koordinace činnosti podřízených jednotek.

Skupina plní tyto hlavní úkoly:

- vede přehled o situaci v prostoru odpovědnosti praporu a podílí se na plánování dílčích nebo nových úkolů;
- získané informace vyhodnocuje a přenáší cestou pracoviště k nadřízenému (HMOV brigády), podřízeným i sousedům a do centrálních dokumentů (graficky a v elektronické podobě);
- zabezpečuje přijímání a odesílání hlášení, vede záznamník zpráv a ostatní formalizovanou dokumentaci k zabezpečení přehledu o situaci podřízených vojsk;
- připravuje podklady k zabezpečení zpracování stanovených hlášení nadřízenému a k přípravě informačních briefingů;
- podporuje skupinu plánování boje;
- zabezpečuje styk s jednotkami palebné podpory;
- vyčleňuje staršího instruktora na skupinu taktického řízení vzdušných sil (Tactical Air Control Party – TACP).

Skupinu řízení boje tvoří:

- pracoviště řízení palebné podpory;
- pracoviště směrových důstojníků;

- pracoviště operátorů.

e) Skupina prvků bojové podpory

Plní tyto hlavní úkoly:

- zabezpečují styk s jednotkami bojové podpory;
- podílí se na plánování dílčích úkolů (na základě analýzy a prognózy možného vývoje situace) nebo nových úkolů (na základě rozkazu nadřízeného), které jsou koordinovány a řízeny střediskem plánování;
- poskytují podporu skupině řízení boje.

f) Skupina KIS

Skupina řídí využití komunikační a informační infrastruktury a zabezpečuje informační toky a spojení uvnitř i vně H MV. Pracoviště ochrany informací řídí a zabezpečuje spisovou službu.

Skupinu KIS tvoří:

- pracoviště OUI;
- pracoviště PPS;
- pracoviště KIS;
- pracoviště operátorů.

Pracoviště OUI plní tyto hlavní úkoly:

- soustřeďuje, eviduje a ukládá dokumenty utajovaného i neutajovaného charakteru bez ohledu na způsob jejich doručení;
- zajišťuje distribuci dokumentace;
- zabezpečuje plynulý chod vojenských informací a jednotnou manipulaci;
- zajišťuje bezpečnost OUI v likvidační skupině.

Pracoviště PPS plní tyto hlavní úkoly:

- zajišťuje distribuci dokumentace mezi MV a nadřízenými.

Pracoviště KIS plní tyto hlavní úkoly:

- zajišťuje provozní technickou službu, monitoring, správu a řízení komunikačních systémů OTKS, STRK a informačních systémů;
- řídí použití komunikačních (STRK, OTKS) a informačních systémů v souladu s přijatou koncepcí velení a řízení;
- provádí opatření k organizaci a řízení komunikačního a informačního zabezpečení místa velení;
- realizuje a provádí dohled datových spojů v komunikační a informační soustavě MV;
- zabezpečuje šifrové spojení informačních systémů mezi MV ve prospěch velitele a štábu praporu;
- zabezpečuje ochranu utajovaných informací v KIS v rámci MV;
- zabezpečuje speciální a provozní obsluhu prostředků kryptografické ochrany utajovaných skutečností v rámci OTS VŘ PozS;
- provádí bezpečnostní správu OTS VŘ PozS v doméně praporu.

Pracoviště operátorů plní tyto hlavní úkoly:

- zabezpečují provoz a dohled v komunikační soustavě praporu;
- zabezpečují provoz prostředků kryptografické ochrany utajovaných skutečností v rámci komunikační soustavy.

g) Skupina logistické podpory

Je podpůrným prvkem velitele praporu při plánování a vedení bojové činnosti. Poskytuje informace o stavu výzbroje, techniky, materiálu, zásob a o situaci v oblasti provozu, údržby a oprav.

Skupina plní tyto hlavní úkoly:

- připravuje varianty organizace logistické podpory praporu a předkládá veliteli návrhy na řešení potřeb a požadavků;
- vede přehled naplněnosti jednotek u praporu technikou, výzbrojí;
- vede přehled o doplňování jednotek jednotlivými druhy materiálu;
- vede přehled možností opravárenské kapacity čety oprav techniky včetně vyprošťovacích prostředků;
- v součinnosti se zpravodajskou skupinou a skupinou řízení boje analyzuje zjištěné personální informace;
- zpracovává podklady pro optimální rozhodnutí velitele v oblasti personální práce;
- vede nezbytné evidenční a statistické dokumenty.

Skupina je tvořena:

- pracovištěm logistické podpory;
- pracovištěm personální podpory.

h) Skupina zdravotnického zabezpečení

Je podpůrným prvkem velitele praporu při plánování a vedení bojové činnosti v oblasti zdravotnického zabezpečení. Poskytuje informace o zdravotním stavu jednotek, hygienické a epidemiologické situaci.

Skupina plní tyto hlavní úkoly:

- připravuje varianty organizace zdravotnického zabezpečení praporu a předkládá veliteli návrhy na řešení situace, potřeb a požadavků;
- organizuje zdravotnické zabezpečení praporu;
- sleduje a analyzuje zdravotní stav příslušníků praporu;
- vede přehled o zdravotnických ztrátách u praporu;
- vede přehled o doplňování jednotek zdravotnickým materiálem;
- monitoruje taktickou situaci a posílá zprávy s požadavky na zdravotnické zabezpečení veliteli zdravotnického odřadu na praporem obvažiště.

B) Středisko komunikačních a informačních systémů

Středisko komunikačních a informačních systémů je prvkem pro plánování a řízení provozu KIS H MV praporu.

Plní tyto hlavní úkoly:

- organizuje a řídí zabezpečení služeb KIS H MV praporu;
- plánuje a realizuje opatření k zajištění bezpečnosti informací při provozu KIS;
- plánuje, realizuje opatření a řídí OUI v působnosti praporu;
- zabezpečuje utajené spojení ve prospěch velitele a štábu;
- spravuje kryptografický materiál a zařízení;
- řídí budování a zajišťuje ochranu, obranu a chod hlavního místa velení;
- organizuje provozní technické služby v komunikační soustavě praporu;
- zabezpečuje systém PPS.

C) Skupina zabezpečení

Skupina je vytvářena silami a prostředky velitelské roty k zabezpečení chodu HMV.

Plní tyto hlavní úkoly:

- zabezpečuje ubytování příslušníků HMV;
- realizuje logistickou podporu a zdravotnické zabezpečení na HMV;
- zajišťuje střežení HMV;
- v případě potřeby vyčleňuje prostředky do OON.

D) Středisko logistické podpory

Středisko je rozhodujícím prvkem, který plánuje, organizuje a řídí logistickou podporu praporu.

Plní následující úkoly:

- vede přehled o situaci a počtech vlastních vojsk (naplněnost vojáků, ztráty, zajatci apod.);
- navrhuje použití roty logistiky, způsoby zásobování, přísunové a odsunové cesty;
- zpracovává plány a nařízení, připravuje kalkulace a propočty;
- stanovuje normy materiálu na základě taktické situace, zásoby a způsob jejich distribuce;
- organizuje přesuny, přepravy a zabezpečení logistických služeb;
- sleduje způsob využívání a analyzuje stav výzbroje a techniky a organizaci ošetřování a opravy.

Středisko logistické podpory tvoří:

- skupina logistické podpory;
- personální a ekonomická skupina.

Skupina logistické podpory průběžně vyhodnocuje stav logistické podpory bojujících jednotek, předvídá možný vývoj situace na bojišti, a když to taktická situace umožňuje, zajišťuje zásobování jednotek na předním okraji.

Personální a ekonomická skupina je hlavním prvkem organizace personálního a finančního zabezpečení praporu. Řeší otázky personálního a finančního zabezpečení praporu podle platných předpisů, pokynů odborných nařízeních a rozhodnutí velitele.

E) Praporní obvaziště

Praporní obvaziště je rozhodujícím prvkem, který plní úkoly zdravotnického zabezpečení praporu.

Taktické místo velení praporu

TMV je malé a je vysoce pohyblivé MV, které vyhovuje požadavkům na časté přemísťování. Velitel jej využívá k velení z prostoru blízkého plnění daného úkolu.

TMV může být tvořeno příslušníky HMV vyčleněnými z:

- operační a zpravodajské skupiny;
- skupiny řízení boje (koordinátora paleb, leteckého návodčího, popřípadě důstojníků chemické, ženijní a dalších odborností);

- skupiny KIS a zabezpečení.

Na TMV plní tyto hlavní úkoly:

- udržují nepřetržitou součinnost s operačním střediskem HMV;
- zabezpečují řízení a koordinaci činnosti vševojskových jednotek ve stanoveném prostoru odpovědnosti;
- organizují průzkum ve stanoveném prostoru odpovědnosti;
- koordinují plánování dílčích bojových úkolů v souladu s plánem boje;
- zabezpečují řízení a koordinaci činnosti prvků bojové podpory a na základě podkladů zpravodajského důstojníka upřesňují cíle ničení;
- zajišťují služby KIS;
- zabezpečují rekognoskaci prostorů TMV a přesuny mezi nimi;
- organizují výstavbu, zabezpečení, ochranu a obranu TMV.

PŘEDBĚŽNÉ NAŘÍZENÍ

STUPEŇ UTAJENÍ

(požadovaný stupeň utajení musí být uveden na každé stránce nahoře a dole)

Formální údaje a nezbytná účelová sdělení

1. VŠEOBECNÁ SITUACE

- situace vojsk nepřítele v prostoru operace;
- předpokládané postoje a akce spřátelených států;
- druh, organizační stupeň a zdroj vlastních bojových sil a požadavky na vzdušnou přepravu;
- činitele, které mohou významně ovlivnit plánování velitele.

2. ÚKOL

- stručné stanovení operačního (bojového) úkolu, který má být plněn, a co je jeho cílem.

3. ZPŮSOB PLNĚNÍ ÚKOLU

- počáteční záměr;
- bojové úkoly vševojskových jednotek;
- bojové úkoly jednotek bojové podpory;
- pokyny pro koordinaci činnosti.

4. ADMINISTRATIVA/LOGISTIKA

- doprava;
- známá omezení pro činnost logistiky.

5. VELENÍ A SPOJENÍ

- organizace velení;
- pokyny pro spojení;
- pokyny po předkládání hlášení;
- pokyny pro utajení a odtajnění;
- pokyny pro součinnostní spojení;
- stanoviště velitele.

Potvrzující údaje

Hodnost, jméno a příjmení velitele
(podpis)

PŘÍLOHY

(podle potřeby)

Předběžné nařízení (*Warning Order – WngO*)¹⁶ je předběžná zpráva o rozkazu nebo činnosti, která bude následovat.

Vydává se v době, kdy ještě není dokončeno plánování operace (boje).

Cílem předběžných nařízení je pomoci svazkům, útvarům a jejich štábům i velitelům jednotek zahájit přípravu a plnění nových úkolů poskytnutím nezbytných informací o nadcházející operaci (bojové činnosti) a o čase, který mají k dispozici. Poskytují se co možná s největším předstihem. Mohou být vydána ústně (radiostanicí, telefonem, styčným důstojníkem), v písemné formě (zpráva atd.) nebo elektronicky (digitálně pomocí informačních systémů).

Struktura předběžného nařízení (STANAG 2014):

Poznámka: *Vzory předběžných nařízení jsou zpravidla obsahem stálých operačních postupů, jejich struktury a obsah jednotlivých bodů bude zpravidla upravován podle toho, v jaké fázi plánování operace bude vydáváno, na jaké úrovni velení, podle druhu operace a dalších okolností, které obsah mohou ovlivnit.*

¹⁶ Stejnou strukturu zpravidla bude mít i dílčí rozkaz (v AČR se pro tento dokument obvykle používá pojem bojové nařízení).

AAP-6: Dílčí rozkaz (*Fragmentary Order – FRAGO*) je zkrácená forma bojového rozkazu, vydaného v případě potřeby, která eliminuje nutnost přeformulování informací obsažených v základním bojovém rozkazu

PLÁN OPERACE (BOJE) (možný rozsah dokumentace)

Plán operace (boje) představuje soubor textových a grafických dokumentů vytvořených při přípravě, v průběhu a při ukončení operace. Obsah plánu a rozsah dokumentace bude záviset hlavně na tom, o jakou operaci půjde a bude zpravidla součástí příslušných stálých operačních postupů.

Pracovní dokumenty štábu jsou určeny k zabezpečení organizovaného průběhu plánovacího procesu a pro přípravu rozhodnutí velitele.

Patří k nim především:

- počáteční záměr velitele;
- analýza prostoru operace;
- plán práce štábu;
- plán rekognoskace;
- plán koordinace činnosti;
- pracovní mapy (s fóliemi);
- další dle potřeby.

Dokumenty pro velení vojskům a řízení průběhu operace jsou písemným a grafickým vyjádřením rozhodnutí velitele, které vymezuje úkoly podřízeným velitelům, a jsou podkladem pro řízení operace (boje).

Patří k nim například:

- operační (bojový) rozkaz s přílohami (grafickými a textovými);
- administrativní/logistický rozkaz;
- dílčí rozkazy;
- předběžná nařízení;
- předběžná bojová nařízení;
- bojová (odborná) nařízení;
- plány bojového použití druhů vojsk;
- plán logistické podpory;
- plán targetingu;
- plán klamné činnosti;
- další dle potřeby.

Výkazové a informační dokumenty se vedou v průběhu operace (boje) a jsou určeny pro přípravu hlášení nadřízenému štábu, pro vnitřní informovanost vlastního štábu, podřízených a spolupůsobících vojsk.

Patří k nim:

- výkazová mapa (+ fólie);
- válečný deník;
- záznamník zpráv;
- hlášení (bojová, odborná, souhrnná);
- zpravodajské informace;
- další dle potřeby.

OPERAČNÍ (BOJOVÝ) ROZKAZ

STUPEŇ UTAJENÍ

(požadovaný stupeň utajení musí být uveden na každé stránce nahoře a dole)

Formální údaje a nezbytná účelová sdělení

1. Všeobecná situace

- situace nepřítele;
- situace vlastních sil;
- podřízenost sil a prostředků (přidělení/odvelení);
- hodnocení velitele – předpokládaný vývoj situace do zahájení a v průběhu operace/boje (zařazení tohoto článku je závislé na rozhodnutí velitele).

2. Úkol

Jasně, stručně stanovení úkolu, který má být splněn velitelem. Uvést co je cílem úkolu. Tento bod nesmí být členěn na články a odstavce.

3. Způsob provedení

- záměr operace;
- bojové úkoly manévrových jednotek;
- bojové úkoly jednotek bojové podpory;
- pokyny pro koordinaci činnosti.

4. Administrativa/logistika

- záměr;
- výzbroj, bojová technika a výzbrojní technické zabezpečení
 - (1) zásobování,
 - (2) doprava a přeprava,
 - (3) zabezpečení služeb,
 - (4) budování a stavební (zemní) práce,
 - (5) údržba;
- odsun raněných a zdravotnické zabezpečení;
- personální zabezpečení;
- vojenská spolupráce s civilními územními orgány.

5. Velení a spojení

Zahrnout spojení, způsob rozpoznávání a pokyny pro zjišťování totožnosti, elektronická opatření, rozmístění velitelských stanovišť a jejich přesuny, rozsah řízení a pokyny pro koordinaci od nadřízeného, hesla, kódované názvy a zabezpečení styku.

Potvrzující údaje

Hodnost, jméno a příjmení velitele
(podpis)

PŘÍLOHY (jejich počet a označení písmenem bude zpravidla upřesněno stálými operačními postupy nebo rozhodnutím velitele)

Příloha A – ORGANIZACE VLASTNÍCH VOJSK PRO PLNĚNÍ ÚKOLU

Příloha B – ZPRAVODAJSKÁ ČINNOST

Příloha C – GRAFICKÉ VYJÁDRĚNÍ (OLEÁTA)

Příloha D – ŽENIJNÍ ZABEZPEČENÍ

Příloha E – PALEBNÁ PODPORA

Příloha F – PŘÍMÁ LETECKÁ PODPORA

Příloha G – PROTILETADLOVÁ OBRANA

Příloha I – ELEKTRONICKÝ BOJ

Příloha J – SPOJENÍ-ELEKTRONICKÉ PROSTŘEDKY

Příloha K – OPATŘENÍ OCHRANY VOJSK

Příloha L – KLAMÁNÍ

Příloha M – POLICEJNÍ OCHRANA

Příloha P – LOGISTICKÁ PODPORA

Příloha T – HYDROMETEOROLOGICKÉ ZABEZPEČENÍ

Příloha U – GEOGRAFICKÁ PODPORA

Příloha W – CIMIC

Příloha X – PSYOPS

Základní podstata vyplývající z dohody (STANAG 2014) a týkající se OPORD spočívá v tom, že:

- operační (bojový) rozkaz se zpracovává v pětibodové struktuře;
- v rozkaze musí být vždy obsaženy články 1.a, 1.b, 1.c, a body 2, 3, 4 a 5, s jejich nadpisy;
- bod 2 rozkazu nesmí být nikdy dělen na články, ani zesumarizován za použití termínů jako „BEZE ZMĚN“ nebo „ŽADNÉ INFORMACE“;
- musí vyjadřovat CO, KDE, KDY a PROČ se musí udělat (JAK to velitel udělá, je na jeho rozhodnutí, které je rozepsáno v bodech 3, 4 a 5 operačního/bojového rozkazu).

Poznámka: tuto v rámci NATO standardizovanou strukturu lze použít na všech velitelských stupních, obsah a rozsah rozpracování jednotlivých bodů však bude odlišný v závislosti na úrovni velení, rozkazu či nařízení nadřízeného velitele, konkrétní situaci apod. To platí zejména pro bod 4.

SLOVNÍK ZKRATEK

NATO

ABCCC	<i>Airborne Battlefield Command and Control Centre</i>	vzdušné středisko velení a řízení na bojišti
ACC	<i>Air Control Center</i>	středisko řízení vzdušných sil (část ARS)
ACCS	<i>Air Command and Control System</i>	system velení a řízení VzS
ACO	<i>Allied Command Operations</i>	Spojenecké velitelství pro operace
ACO	<i>Airspace Control Order</i>	rozkaz pro řízení vzdušného prostoru
ACT	<i>Allied Command Transformation</i>	Spojenecké velitelství pro transformaci
ADLO	<i>Air Defence Liaison Officer</i>	styčný důstojník pro PLRV
ADO	<i>Air Defence Officer</i>	důstojník pro PLRV
AFNORTH	<i>Allied Forces North</i>	spojenecké síly v severní Evropě
ALO	<i>Air Liaison Officer</i>	letecký styčný důstojník
ANCC	<i>Air National Command Center</i>	národní středisko velení a řízení VzS
AOC	<i>Air Operations Centre</i>	operační středisko vzdušných sil
AOCC	<i>air operations coordination centre</i>	operační středisko pro koordinaci činností vzdušných sil
AOR	<i>Area of Responsibility</i>	prostor odpovědnosti
ARS	<i>ACC RPC SFP</i>	středisko řízení vzdušných sil, tvorby RAP a fúze dat
ASMO	<i>Airspace Management Officer</i>	důstojník pro řízení vzdušného prostoru
BALO	<i>Brigade Air Liaison Officer</i>	letecký styčný důstojník u brigády
BDA	<i>Battle Damage Assessment</i>	
BGBMS	<i>Battle group Battlefield Management System</i>	taktický systém velení na bojišti
C2	<i>Command control</i>	velení a řízení
C4ISR	<i>Command Control Communication Computer Intelligence Surveillance Reconnaissance</i>	velení, řízení, komunikace, výpočetní technika, zpravodajství, pozorování, průzkum
CAOC	<i>Combined Air Operations Centre</i>	společné operační středisko řízení operací VzS (vzdušných a protivzdušných)
CIMIC	<i>Civilian Military Cooperation</i>	civilně-vojenská spolupráce
CJTF	<i>Combined Joint Task Force</i>	mnohonárodní společné úkolové skupení
COG	<i>Centre of Gravity</i>	těžiště
COP	<i>Common Operational Picture</i>	společný obraz operační situace

CRC	<i>Control and Reporting Center</i>	středisko řízení a uvědomování
CRONOS	<i>Crisis Response Operations at NATO Open Systems</i>	otevřené systémy pro vedení krizových situací
CRONOS CZ NS NOAN	<i>CRONOS Connection for NATO Secret NATO Office Automation Network</i>	připojení NATO tajné sítě OA do sítě CRONOS
CRP	<i>control and reporting post</i>	stanoviště řízení a uvědomování
DALO	<i>Division Air Liaison Officer</i>	letecký styčný důstojník u divize
DNGA	<i>deputy national government authority</i>	zástupce národní autority
DSQOC	<i>Deployable Squadron Operations Center</i>	mobilní operační středisko letky
DWOC	<i>Deployable Wing Operations Center</i>	přemístitelné operační středisko leteckého křídla
EOD	<i>Explosive Ordnance Disposal</i>	likvidace nevybuchlé munice
EU	<i>European Union</i>	Evropská unie
FAC	<i>Forward Air Controller</i>	předsunutý letecký návodčí
FP	<i>Force Protection</i>	ochrana sil
FRAGO	<i>Fragmentary Order</i>	dílčí rozkaz
FU	<i>Fire Unit</i>	palebná jednotka
GOC	<i>Group Operations Center</i>	operační středisko oddílu
GPS	<i>Global Positioning System</i>	globální družicový navigační systém pro určování polohy
HNS	<i>Host Nation Support</i>	zabezpečení hostitelským státem (zemí)
ICC	<i>Integrated Command and Control</i>	integrované velení a řízení
IED	<i>Improvised Explosive Device</i>	improvizované výbušné zařízení
Info Op(s)	<i>Information Operation(s)</i>	informační operace
JFC	<i>Joint Force Commander</i>	spojenecký velitel
JRFL	<i>Joint Restricted Frequency List</i>	seznam vyhrazených kmitočtů
JSTARS	<i>Joint Surveillance and Target Attack Radar System</i>	společný systém taktického vzdušného radiolokačního sledování a navedení
LOC	<i>Level of Operational Capability</i>	úroveň schopností
MEDEVAC	<i>Medical Evacuation</i>	zdravotnický odsun
MMR	<i>Minimum Military Requirement</i>	minimální vojenské požadavky
NADGE	<i>NATO Air Defence Ground Environment</i>	automatizovaný systém řízení a uvědomování PVO NATO
NAEW	<i>NATO Airborne Early Warning</i>	létající systém řízení a uvědomování PVO NATO
NAI	<i>Named Area of Interest</i>	určený prostor zájmu
NACMO	<i>NATO Air Command and Control System Management Organization</i>	organizace NATO pro řízení systémů velení a řízení letectva
NATINADS	<i>NATO Integrated Air Defence System</i>	systém integrované PVO NATO
NATO	<i>North Atlantic Treaty Organization</i>	Organizace Severoatlantické smlouvy
NGA	<i>national government authority</i>	národní autorita
NMR ACO	<i>NATO Military Requirement ACO</i>	vojenské požadavky NATO ACO

NMR ACT	<i>NATO Military Requirement ACT</i>	vojenské požadavky NATO ACT
NSE	<i>National Support Element</i>	národní prvek pro zabezpečení státu
OPCOM	<i>Operational Command</i>	operační velení
OPLAN	<i>Operation Plan</i>	operační plán
OPOD	<i>Operational Order</i>	operační rozkaz
PIO	<i>Public Information Officer</i>	důstojník pro informování veřejnosti (styk s veřejností)
PSYOPS	<i>Psychological Operation</i>	psychologické operace
QRA (I)	<i>Quick Reaction Air –Immediate</i>	letadlo v pohotovosti
ROTA	<i>Release other than attack</i>	únik průmyslových nebezpečných látek
RPC-RAP	<i>Recognized Air Picture Production Center</i>	středisko tvorby RAP (část ARS)
SAMOC	<i>Surface-to-Air Missile Operations Center</i>	operační středisko (brigády) řízených střel země-vzduch
SACEUR	Supreme Allied Commander Europe	vrchní velitel spojeneckých sil v Evropě
SFDC	<i>Static Fire Distribution Centre</i>	stacionární středisko řízení palby
SFP	<i>Sensor Vision Post</i>	stanoviště zajištěné senzory (část ARS)
SITCEN	<i>situation centre</i>	středisko pro sledování (hodnocení) situace
SITREP	<i>Situation Report</i>	situační hlášení
SOP	Standing (Standard) Operating Procedures	stálé (standardní) operační postupy
SQOC	<i>Squadron Operations Center</i>	operační středisko letky
TAC	<i>Tactical Command Post</i>	taktické místo velení
TACP	<i>Tactical Air Control Party</i>	skupina taktického řízení vzdušných sil
TACOM	<i>Tactical Command</i>	taktické velení
TAI	<i>Target Area of Interest</i>	cílový zájmový prostor
TFMG	<i>Tactical Frequency Management Group</i>	taktická skupina kmitočtového managementu
TOA	<i>Transfer of authority</i>	předání (delegování) pravomoci
WOC	<i>Wing Operations Center</i>	operační středisko leteckého křídla

AČR

ASVVŘ	automatizovaný systém vševojskového velení a řízení
BRS	Bezpečnostní rada státu
BVIS	brigádní vozidlový informační systém
CP	centrum podpory
CPD	centrum podpory divize
CPB	centrum podpory brigády
COS	cílové operační schopnosti
CPSEB	centrum pasivních systémů a elektronického boje
EB	elektronický boj
EOO	elektronické ochranné opatření

GHMP	geografická a hydrometeorologická podpora
HMV	hlavní místo velení
HMZ	hydrometeorologické zabezpečení
IZS	integrováný záchranný systém
KOUI	kryptografická ochrana utajovaných informací
KŠ MO	Krizový štáb MO
MMV	mobilní místo velení
MOGEP	souprava geografického zabezpečení
MV	místo velení
OON	odřad odstraňování následků
OTKS	operačně-taktický komunikační systém
OTS VR PozS	operačně-taktický systém velení a řízení pozemních sil
OTS VR VzS	operačně-taktický systém velení a řízení vzdušných sil
PPS	polní poštovní spojení
RCHBS	radiační, chemická a biologická situace
OUI	ochrana utajovaných informací
SOC MO	Stálé operační centrum MO
STRK	systém taktických rádiových komunikací
TMV	taktické místo velení
TOC	taktické operační centrum
UO	Univerzita obrany
ÚKŠ	Ustřední krizový štáb
ZHN	zbraně hromadného ničení
zKIS	základna komunikačních a informačních systémů
ZMV	záložní místo velení
ZPB	zpravodajská příprava bojiště

SLOVNÍK DEFINIC

A	
B	
bojové nařízení (<i>mission order</i>)	Je metodikou pro splnění bojových rozkazů, které povolují podřízeným maximální volnost při plánování a vedení činnosti za účelem splnění bojového úkolu, ponechávají na podřízených, „jak“ bude splněn bojový úkol.
bojové informace (<i>combat information</i>)	Častokrát rychle zastarávající údaje získávané během bojové činnosti jednotkami nebo přímo hlášené jednotkám, které mohou být okamžitě využity v boji nebo při hodnocení situace. Důležité údaje budou současně zadávány do zpravodajských kanálů. (AAP-6)
C	
centrum podpory divize, brigády (<i>brigade support groupe</i>)	Stálé místo velení v systému velení a řízení divize, které je určeno k monitorování bojové činnosti v hloubce a v dotyku a k plánování a řízení operací v týlovém prostoru divize. Jeho součástí mohou být styčné týmy prvků zabezpečení (např. od brigády logistiky, polní nemocnice). Ve výjimečných případech může z CP velet velitel (divize, brigády) nebo jeho zástupce.
D	
data, údaje (<i>data</i>)	Data jsou nejnižším stupněm informace – jedná se o prvotní údaje, které ještě nebyly žádným způsobem zpracovány. Data zahrnují signály zjišťované senzory a sběrači informací všeho druhu (lidské, mechanické nebo elektronické) nebo vyměněné mezi jakýmkoli uzlovými body nějakého systému.
dílčí rozkaz (<i>fragmentary order</i>)	Zkrácená forma operačního rozkazu vydávaná podle potřeby, která eliminuje nutnost opakování informací uvedených v základním operačním rozkaze. Dílčí rozkaz může být vydáván i po částech. (AAP-6)
důležité informace (<i>relevant information</i>)	Jsou to všechny informace, které jsou důležité pro velitele a štáby při uplatňování velení a řízení.
F	
faktory operační situace (<i>factors of the operational situation</i>)	Hlavní předmětové kategorie, do nichž jsou zařazeny důležité informace pro vojenské operace: bojový úkol, síly nepřítele, faktory základních složek prostředí (terén a počasí), spojenecké síly (jednotky a podpora k dispozici), čas k dispozici a civilní aspekty (včetně člověkem způsobených dopadů na přírodní prostředí).
G	
geografická podpora (<i>geospatial support</i>)	Geografická podpora jsou aktivity nezbytné ke splnění požadavku na geoprostorové informace a jejich následnou analýzu a interpretaci.
H	

hlavní místo velení <i>(main command post)</i>	Místo, na kterém má stálé pracoviště velitel s většinou svých hlavních funkcionářů a větší částí štábu. Uskutečňuje se z něj velení podřízeným vojskům při přípravě, provedení a ukončení operace. V jeho prostoru se rovněž rozmisťují styčné skupiny (důstojníci) od nadřízeného, podřízených, sousedů a spolupůsobících vojsk. Činnost na něm řídí náčelník štábu. HMV je zřizováno na strategickém, operačním i taktickém stupni velení až do stupně prapor.
hodnocení <i>(assess)</i>	Je to nepřetržité monitorování současné situace, vývoje operace a jejího hodnocení vůči stanoveným kritériím úspěchu, které je prováděné za účelem přijímání rozhodnutí a provedení změn v plánech jak ve fázi plánování, tak i ve fázích přípravy a provedení operace.
hydrometeorologická situace (poměry, podmínky) <i>(hydrometeorological situation / conditions)</i>	Hydrometeorologická situace (hydrometeorologické poměry nebo podmínky) je souhrnným vyjádřením stavu a vývoje počasí v atmosféře (nad zemským povrchem) a zároveň stavu a vývoje vlivu počasí na zemský povrch, další složky prostředí, osoby, prostředky a veškerou bojovou činnost.
hydrometeorologické zabezpečení <i>(hydrometeorological support)</i>	Hydrometeorologické zabezpečení (HMZ) je ucelený řetězec činností, který na straně jednotek a orgánů hydrometeorologické služby představuje realizaci nepřetržitého systému procesů a opatření za účelem získávání, analyzování a rozšiřování informací o stávající a předpokládané hydrometeorologické situaci. Na straně velitelů a štábů je potom tvořeno systémem zohledňování těchto informací v příslušných rozhodnutích a opatřeních v rámci procesu plánování, přípravy a vedení bojové činnosti. Jeho cílem je včas připravit podklady, komplexně vyhodnotit a v rozhodnutích velitelů a štábů následně zohlednit vlivy hydrometeorologické situace na veškerou bojovou činnost, přesuny vojsk, logistickou podporu, tělesnou a duševní kondici vojsk, včetně přijetí opatření k zajištění ochrany osob, techniky a infrastruktury před jejími nebezpečnými a katastrofálními projevy.
I	
informace <i>(information)</i>	Nezpracované údaje jakéhokoli druhu, které mohou být využity při vytváření zpravodajských informací. V hierarchii poznání se informace skládá z údajů zpracování, kterým se při další transformaci přidává další význam. Činnosti zpracování zahrnují mimo jiné procesy, jako je filtrování, formátování, uspořádání, porovnání, korelování, rozčlenění, vynášení, překlad, kategorizace a uspořádání.
informační management <i>(information management)</i>	Je to nepřetržité poskytování důležitých informací správné osobě ve správný čas v použitelné podobě za účelem zlepšení znalosti situace a rozhodovacího procesu.
J	
jednotka <i>(unit)</i>	Pro účel této publikace je to obecný pojem ve smyslu svazek, útvar, zařízení a jednotka používaný v AČR.

K	
koordinace (<i>coordination</i>)	Je činnost prováděná za účelem udržení součinnosti a zabránění vzniku zmatku a problémů.
M	
meteorologické podmínky (<i>povětrnostní podmínky, fyzikální parametry atmosféry</i>) (<i>meteorological conditions / atmospheric physical parameters</i>)	Meteorologické podmínky (povětrnostní podmínky, fyzikální parametry atmosféry) vyjadřují dílčí stav atmosféry (nad zemským povrchem) charakterizovaný hodnotami některých meteorologických prvků a jevů v určitém místě (prostoru), v určitém čase nebo časovém období s určitým vlivem na specifické činnosti vojsk a zbraňové systémy.
místo velení (<i>command post</i>)	Je velitelstvím jednotky, kde velitel a jeho štáb vykonávají svou činnost. V boji se MV jednotky nebo MV jejich součásti často dále člení a místo, na kterém je přítomen velitel, se nazývá místo velení (AAP-6).
monitorování (<i>monitor</i>)	Činnost odposlechu, provádění dozoru a zaznamenávání vysílání vlastních sil za účelem přísného dodržování a soustavného zdokonalování norem provozu a bezpečnosti nebo odkazů dle potřeby. Činnost vlastního odposlechu, průzkumu a sledování a zaznamenávání úkolů nepřítele pro zpravodajské účely. Nepřetržité pozorování společného obrazu operační situace pro identifikaci indikátorů vzniku příležitosti k úspěchu, zjištění možných hrozeb a mezer v informacích.
N	
O	
operační plán (<i>operation plan</i>)	Plán pro jednu nebo sérii spojených operací, které mají být provedeny současně nebo následně. Obvykle je založen na vyhlášených předpokladech a je ve formě směrnice nadřízeného, aby bylo umožněno podřízeným velitelům připravit vlastní plány a rozkazy. Označení plán se obvykle používá namísto rozkazu při předběžné přípravě operací. Operační plán může být uskutečněn v předepsaném čase nebo na základě signálu a pak se stává operačním rozkazem.
operační prostor (<i>area of operations</i>)	Prostor stanovený velitelem společných sil pro pozemní nebo námořní síly k vedení vojenské činnosti. Prostor činnosti obvykle nezahrnuje celý prostor společných operací, který má velitel společných sil k dispozici, ale je dostatečně velký pro velitele složky společných sil ke splnění uložených úkolů a k ochraně vlastních sil. (AAP-6)
operační rozkaz (<i>operation order</i>)	Nařízení, obvykle písemné, které vydává velitel podřízeným velitelům s cílem účinně splnit úkoly operace ve vzájemné součinnosti. (AAP-6)

operační řízení <i>(operational control)</i>	Pravomoc svěřená veliteli pro řízení přidělených vojsk tak, aby mohl splnit specifické bojové úkoly nebo úlohy, které jsou obvykle omezeny funkcí, časem nebo místem. Týká se rozmístování jednotek a udržování nebo předání taktického velení těmto jednotkám. Nezahrnuje právo přidělovat zvláštní činnost prvkům těchto jednotek. Nezahrnuje samo o sobě ani administrativní, ani logistické řízení. (AAP-6).
operační velení <i>(operational command)</i>	Pravomoc svěřená veliteli vydávat bojové úkoly nebo úkoly podřízeným velitelům, které zahrnují rozmístění jednotek, přerozdělení sil a udržení nebo předání operačního nebo taktického řízení, pokud to velitel považuje za nutné. Poznámka: nezahrnuje odpovědnost za administrativu. (AAP-6)
P	
plánování <i>(planning)</i>	Proces, pomocí něhož velitel se svým štábem přeměňuje záměr velitele do konkrétní varianty činnosti pro následné využití v procesu přípravy a provedení operace.
počasí <i>(weather)</i>	Počasi vyjadřuje komplexní stav atmosféry (tzn. nad zemským povrchem) charakterizovaný souhrnem hodnot všech meteorologických prvků a jevů v určitém místě (prostoru), v určitém čase nebo časovém období.
počáteční záměr velitele <i>(commander's initial guidance)</i>	Stanovuje počáteční rozdělení času, úkoly k odeslání styčných důstojníků, zahájení průzkumu, provedení nezbytných přesunů a ostatní počáteční (nestandardní) úkoly, které mají být prováděny štábem.
podpora velení <i>(command support)</i>	Činnost vojsk nebo jejich součástí zahrnující řízení zdrojů a poskytování informací k získání znalostí o situaci, které velitelé a štáby potřebují k přípravě a vedení operací. Skládá se se z atributů jako personál, vedení, organizační struktura, vybavení a složky vojenské vědy propojené do jednoho systému na všech stupních velení za účelem managementu zdrojů a poskytování informací k získání potřebných znalostí o situaci.
popis a zakreslování <i>(describing)</i>	Popis a zakreslování je písemné a grafické vyjádření bojového úkolu v jednotlivých operacích v souladu se záměrem celé operace (časově a prostorově). Pro formulaci se používají pojmy a symboly obsažené v aliančních standardech, publikacích a terminologických slovnících.
požadavky na informace <i>(information requirements)</i>	Ty části informace, týkající se nepřítele a jeho prostředí, které je třeba shromažďovat a zpracovávat s cílem uspokojit zpravodajské požadavky velitele. (AAP-6) Veškeré informace o faktorech operační situace, které požaduje velitel a jeho štáb pro úspěšné provedení operace. Proto musí být zaměřeny pouze na nejdůležitější informace.
požadavky na informace o vlastních silách <i>(friendly forces' information requirements)</i>	Informace potřebné k tomu, aby velitel znal stav a situaci jemu přidělených (vlastních) sil které přímo ovlivňují jeho rozhodnutí. Tyto informace se týkají úkolu, vyčleněných vlastních sil a času.

požadavky velitele na kritické informace <i>(commander's critical information requirements)</i>	<p>Jsou to početně omezené prvky informací, které jsou velitelem požadovány, přímo ovlivňují jeho rozhodování a určují směr pro úspěšné provedení vojenských operací. Jsou součástí operačního plánu a jsou obsaženy v operačním rozkaze.</p> <p>Požadavky velitele na kritické informace vyplývají z analýzy požadavků na informace ve vztahu k bojovému úkolu a záměru velitele a z důvodu porozumění jsou početně omezeny.</p>
pravidla použití sil <i>(rules of engagement)</i>	<p>Pokyny vydané příslušným vojenským orgánem, které stanovují okolnosti a omezení, za kterých budou jednotky zahajovat bojovou akci nebo v ní pokračovat. (AAP-6)</p>
prioritní zpravodajské požadavky <i>(priority intelligence requirements)</i>	<p>Zpravodajské požadavky, které potřebuje velitel přednostně pro plánování a rozhodování. (AAP-6)</p>
provedení <i>(execute)</i>	<p>Přeměna plánu na reálnou činnost pomocí použití bojové síly za účelem splnění bojového úkolu, využití znalosti situace na vyhodnocení vývoje operace a vykonání rozhodnutí na provedení nebo změnu činnosti.</p>
příprava <i>(prepare)</i>	<p>Činnosti jednotky před provedením operace prováděné za účelem zvýšení schopnosti uskutečnit operaci, což zahrnuje, ale není omezeno pouze na: sladění plánu, nácviky, průzkum, sladění, kontroly a přesuny.</p>
R	
rozhodování <i>(decision making)</i>	<p>Výběr takové varianty činnosti (z určitého množství rozpracovaných řešení), která je nejpříznivější pro splnění bojového úkolu.</p>
řízení <i>(control)</i>	<p>Pravomoc uplatňovaná velitelem nad částí činností podřízených nebo jiných součástí, které obvykle nespádají pod jeho velení. Zahrnuje odpovědnost za vykonávání rozkazů nebo nařízení. Celá pravomoc nebo její část může být přenesena nebo předána. (AAP-6)</p>
S	
sběr, shromažďování <i>(collection)</i>	<p>Řetězec postupných, vzájemně navazujících a cyklicky se opakujících činností, při nichž jsou informace získávány, shromažďovány, zpracovávány do formy zpravodajské informace a dány k dispozici uživatelům. (AAP-6)</p>
společný obraz operační situace <i>(common operational picture)</i>	<p>Operační obraz uzpůsobený podle požadavků uživatele, vycházející ze společných údajů a informací sdílených více než jedním velitelstvím. Společný obraz operační situace umožňuje společné plánování a pomáhá všem stupňům velení v dosahování znalosti situace.</p>
stálé operační postupy <i>(standing operating procedures)</i>	<p>Soubor instrukcí týkajících se těch vlastností operací, které tvoří přesný a standardizovaný postup, aniž by ztratily na účinnosti. Tento postup se používá, pokud není stanoveno jinak. (AAP-6)</p>

styčná činnost (spojení) <i>(liaison)</i>	Kontakt nebo vzájemné spojení udržované mezi prvky vojenských sil pro zajištění vzájemného porozumění, jednoty cílů a činnost. (AAP-6)
systém velení a řízení <i>(command and control system)</i>	Soustava prostředků, metod a postupů, a v případě nutnosti také osob, která umožňuje velitelům a jejich štábům velet a řídit. (AAP-6) Systém velení a řízení zahrnuje komunikační a informační systémy, které přenášejí informace mezi vojenskými orgány za účelem výkonu velení a řízení.
systém velení, řízení a spojení <i>(command, control and communications system)</i>	Je ucelený systém složený z doktrín, postupů, organizačních struktur, osob, vybavení, zařízení a spojení, který zabezpečuje orgánům na všech stupních velení včasné a dostatečné údaje pro plánování, řízení a kontrolu jejich činnosti.
komunikační systém pro řízení a velení <i>(command and control communications system)</i>	Komunikační systém, který předává informace mezi odpovědnými vojenskými orgány pro velení a řízení. (AAP-6)
T	
targeting <i>(targeting)</i>	Proces volby cílů a odpovídající reakce, který bere v úvahu operační požadavky a možnosti. (AAP-6)
U	
V	
vedení <i>(leadership)</i>	Ovlivňování lidí za účelem splnění bojového úkolu.
velení <i>(command)</i>	Pravomoc stanovená příslušníku ozbrojených sil pro vydávání nařízení, koordinaci a řízení vojenských sil. (AAP-6)
všeobecná podpora <i>(general support)</i>	Taková podpora, která je poskytována podporovaným vojskům jako celku, ne pouze jednotlivým součástem. (AAP-6)
vyhodnocení <i>(evaluate)</i>	Ve zpravodajském využití je to krok, fáze zpracování ve zpravodajském cyklu, který tvoří vyhodnocení informace z hlediska spolehlivosti zdroje a důvěryhodnosti dané informace. Porovnání požadované informace o situaci nebo operaci s kritérii na posouzení úspěchu nebo vývoje situace.
Z	
záložní místo velení <i>(rear command post)</i>	Místo velení, které je předurčeno pro převzetí velení v případě přemístování nebo vyřazení hlavního místa velení. Vytváří se ke zvýšení odolnosti systému velení a řízení. Pracuje na něm vyčleněná část štábu. Proto je zpravidla po technické stránce vybudováno ve stejném rozsahu. V některých případech může plnit i funkci místa velení v týlovém prostoru (CP).

záměr velitele <i>(commander's intent)</i>	Jasně a stručně vyjádření toho, co musí být silami dosaženo, a podmínek, které musí být silami splněny, aby tyto uspěly nad nepřítelem, to vše vzhledem k terénu a požadovanému konečnému stavu.
změny <i>(variances)</i>	Jsou to rozdíly mezi aktuální situací dané operace a stavem, který byl pro tento časový úsek přepokládán v plánu.
znalost situace <i>(situational awareness)</i>	Pochopení daného operačního prostředí v kontextu bojového úkolu velitele. Toto pochopení rozšiřuje rozhodování velitele tím, že identifikuje příležitosti pro splnění úkolu, hrozby silám včetně ohrožení plněného úkolu a mezery v informacích.
znalosti <i>(knowledge)</i>	Informace analyzované za účelem poskytnutí dalšího významu a hodnoty nebo vyhodnocené z hlediska jejich významu pro operaci.
zobrazování <i>(display)</i>	Činnosti informačního managementu: zobrazování relevantních informací ve snadno srozumitelné formě přizpůsobené potřebě uživatele, kterým se sděluje společný obraz operační situace pro účely rozhodování a uplatňování funkcí velení a řízení.
zodpovědnost <i>(accountability)</i>	Je to požadavek na velitele směrem k nadřízeným zodpovídat se za splnění bojového úkolu, životy vojáků a péči o ně a efektivní a účinné využívání zdrojů.
zpravodajská příprava bojiště <i>(intelligence preparation of the battlespace)</i>	Zpravodajská příprava bojiště (ZPB) je systematický a nepřetržitý proces analyzování operačního prostředí (elektromagnetické, informační prostředí a další), všech součástí operačního prostoru (vzdušné, pozemní, terén, hydrometeorologická situace atd.) a možných ohrožení ve specifické geografické oblasti. Poskytuje komplexní a dílčí zpravodajská hodnocení, která slouží jako podklad pro přípravu rozhodnutí velitele, jeho realizaci a upřesňování v průběhu operace.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- Č. j. 80210/5/2002-1618 *Polní řád pozemních sil AČR (návrh)*. Praha: GŠ AČR, 2002.
- Doktrína Armády České republiky*. Vyškov: Správa doktrín, 2004.
- Joint Operational Planning Process*. Joint Publication JP 5.0 Joint Operation Planning, chapter III. USA: Joint Staff, December 2006
- Společný operační plánovací proces*. Společná publikace JP 5.0 Plánování společné operace, kapitola 3. USA: Společný štáb, prosinec 2006
- Joint Operational Planning Process*. Operational Art Primer AY 07. Norfolk, Virginia: National Defence University, January 2007
- Společný operační plánovací proces*. Učebnice operačního umění AY 07. Norfolk: Leden 2007.
- Koncepce výstavby profesionální AČR a mobilizace OS ČR přepracované na změněný zdrojový rámec*. A report. Praha: AVIS, 2003.
- Plk. gšt. Ing. Ján Spišák. *Teoretické vymezení pojmu těžiště a kulminační bod v podmínkách globální války proti terorismu*. (závěrečná práce). Brno: Univerzita obrany, 2007.
- RMO z 2. 3. 2006 Zřízení Krizového štábu Ministerstva obrany*. Praha: MO, 2006.
- Rozpracování Koncepce výstavby profesionální AČR a mobilizace OS ČR přepracované na změněný zdrojový rámec pro oblast míst velení (Koncepce MV)*. Praha: GŠ AČR, 2006.
- Rozpracování Koncepce výstavby profesionální AČR a mobilizace OS ČR přepracované na změněný zdrojový rámec pro oblast systému řízení resortu MO a velení AČR (Koncepce systému velení a řízení)*. Praha: GŠ AČR, 2006.
- Slovník cizích slov*. Praha: Encyklopedický dům, s. r. o., 1993.
- Vojenská strategie České republiky*. Praha: MO, 2002 (návrh 2004).
- Vojenský výkladový slovník vybraných operačních pojmů*. Vyškov: Správa doktrín, 2005.
- Zákon č. 239/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*. Praha: Parlament ČR, 2000.
- Spojenecké publikace a standardy:
- AAP-4 NATO Standardization Agreements and Allied Publications. Únor 2004
Standardizační dohody a spojenecké publikace NATO.
 - AAP-6 NATO Glossary of Terms and Definitions (English and French)
Terminologický slovník pojmů a definic NATO. Praha: OOS/Úř OSK SOJ, 2006.
 - AAP-15 Glossary of Abbreviations Used in NATO Documents. Leden 2006.
Slovník zkratk používaných v dokumentech NATO.
 - AJP-3(A) Allied Doctrine for Joint Operations. 2nd Study Draft 2006.
Společné spojenecké operace (STANAG 2490).
 - AJP-3.2 Allied Land Operations. Draft MC LSB 2006.
Spojenecké pozemní operace.
 - ATP-3.2 Land Operations. Červen 2003.
Pozemní operace.

- AJP 3.2.2 Command and Control of Allied Land Forces. Ratification Draft 2005.
Velení a řízení v pozemních silách (STANAG 2199).
- AJP- 3.9 Allied Joint Doctrine for Joint Targeting. Ratification Draft 2007
Spojenecká společná doktrína pro společný targeting
- AJP-3.9.2 Land Targeting. Květen 2006
Pozemní targeting (STANAG 2285)
- APP-6 Military Symbols for Land Based Systems. Prosinec 1999.
Vojenské značky pro pozemní systémy (STANAG 2019).
-
- STANAG 2467 Common Subjects for Formation Standing Operating Procedures.
Společná témata pro tvorbu stálých operačních postupů.
- STANAG 2035 Signing of Headquarters and Instalations.
Označování velitelských stanovišť.
- STANAG 3805 Doctrine for Joint Airspace Control.
Doktrína pro společné řízení vzdušného prostoru (ATP-3.3.5(A)).
- STANAG 3993 Air Control Terms and Definitions.
Pojmy a definice z oblasti řízení vzdušného prostoru.
- STANAG 4406 Military Message Handling System.
Systém pro zpracování vojenských zpráv na taktickém stupni, řešení protokolu a šablony.

RMO č. 56/1993 ve znění RMO č. 11/1997 (1. změna), RMO č. 4/2002 (2. změna), RMO č. 4/2004 (3. změna) Zřízení Věstníku Ministerstva obrany a vydávání interních normativních aktů v působnosti Ministerstva obrany. Praha: MO, 2004.

Vševojsk-51-10 Vydávání vojenských publikací v působnosti Armády České republiky. Praha: MO, 2006.

OBSAH

	str.
ÚVOD	7
KAPITOLA 1 ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ	9
KAPITOLA 2 ORGÁNY VELENÍ A ŘÍZENÍ V AČR	12
2.1 Velitelství	12
2.1.1 Velitel	12
2.1.2 Zástupce velitele	12
2.1.3 Osobní štáb	13
2.2 Štáb	13
2.2.1 Náčelník štábu	13
2.2.2 Štáb	13
2.2.2.1 Úkoly a povinnosti štábu	15
KAPITOLA 3 MÍSTA VELENÍ V AČR	26
3.1 Charakteristika míst velení	26
3.2 Místa velení na strategické úrovni	30
3.2.1 Hlavní místo velení AČR	30
3.2.2 Záložní místo velení AČR	31
3.3 Místa velení na operační úrovni – divizní úkolové uskupení	32
3.4 Místa velení na taktické úrovni – brigádní úkolové uskupení	32
3.4.1 Hlavní místo velení brigády	33
3.4.2 Záložní místo velení brigády	37
3.4.3 Centrum podpory brigády	39
3.4.4 Taktické místo velení	40
3.4.5 Styčné týmy	41
3.4.5.1 Styčné týmy vysílané brigádou	41
3.4.5.2 Styčné týmy přijímané brigádou	41
3.5 Místa velení na taktické úrovni – praporeční úkolové uskupení	42
3.5.1 Hlavní místo velení praporu	43
3.5.2 Taktické místo velení praporu	47
3.6 Místa velení na taktické úrovni – rotní úkolové uskupení, četa	47
3.7 Místa velení útvarů druhů vojsk	48

3.7.1	Místa velení dělostřeleckého oddílu	48
3.7.2	Místa velení ženijního praporu	50
3.7.3	Místa velení prrchbo	51
3.8	Místa velení vzdušných sil	52
3.8.1	MV VzS v návaznosti na spojenecký systém velení a řízení	52
3.8.2	Podřízené prvky velení a řízení vzdušných sil	53
3.8.3	Podřízené prvky velení a řízení pro součinnost s pozemními silami	55
3.8.4	Taktická úroveň velení a řízení v rámci NATO a AČR	56
3.9	Ochrana a obrana míst velení	58
KAPITOLA 4	PROCESY VELENÍ A ŘÍZENÍ	64
4.1	Operační plánovací proces	64
4.2	Plánování operace	69
4.2.1	Studium a ujasnění úkolu	72
4.2.2	Analýza úkolu	72
4.2.3	Tvorba variant činnosti	82
4.2.4	Analýza a porovnání variant činnosti	83
4.2.5	Výběr a schválení varianty činnosti	85
4.2.6	Tvorba plánu operace a zpracování operačního (bojového) rozkazu	87
4.2.7	Posouzení (revize) plánu operace	90
4.2.8	Zpravodajská příprava bojiště	91
4.2.8.1	Hodnocení operačního prostředí	92
4.2.8.2	Hodnocení nepřítele	99
4.2.8.3	Určení (odhad) varianty činnosti nepřítele	100
4.2.9	Targeting	101
KAPITOLA 5	PROSTŘEDKY VELENÍ A ŘÍZENÍ	106
5.1	Operačně-taktický systém velení a řízení pozemních sil	106
5.2	Operačně-taktický systém velení a řízení vzdušných sil	108
5.3	Prostředky velení a řízení pozemních sil AČR	110
PŘÍLOHY		
	MV brigády	134
	MV praporu	150
	Předběžné nařízení	157
	Plán operace (boje)	159
	Operační (bojový) rozkaz	160
	Slovník zkratk	162

Slovník pojmů a definic	166
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	176
OBSAH	175

ŠTÁBNÍ PRÁCE V OPERACÍCH

1. část

Místa velení a orgány, procesy a prostředky velení a řízení

Zpracovala zpracovatelská skupina ve složení:

Vedoucí skupiny a redaktor publikace: Ing. Oto VEJMELKA

Členové:

plk. Ing. Vladislav MRÁZEK, CSc., pplk. Ing. Marian PIPTA, mjr. Ing. Petr POLÁŠEK,
mjr. Mgr. David ONDREJKOVIČ, PaedDr. Zdeněk BENEŠ, mjr. Ing. Miroslav HODAČ,
pplk. Ing. Libor GRMELA, plk. gšt. Ing. Ján SPIŠÁK, doc. Ing. Karel URBÁNEK, CSc.,
Dr. Drahomír HAUSNER

Redakčně sestavili:

Ing. Oto VEJMELKA, Mgr. Helena NĚMCOVÁ,
Bc. Michal MAREK

Vydala: Správa doktrín Ředitelství výcviku a doktrín,

Vyškov 2007

www.revd-army.cz

Grafická úprava a sazba: Bc. Michal MAREK

Do tisku schválil: plk. gšt. Ing. Tomáš RAK

Tiskne: AVIS Praha, Rooseveltova 23, Praha 6

Náklad: 1 500 výtisků

Vojenská publikace